1899. HARMINCZHARMADIK ÉVFOLYAM. 71. SZÁM. BUDAPEST, VASÁRNAP, MÁRCZIUS 12.

SZERKESZTŐSÉG:
BUDAPEST, IV. PAPNÖVELDE-UTCZA 8.
Telefon száma 55—88.
KÉZIRATOKAT NEM KÜLDÜNK VISSZA.
CSAK BÉRMENTES LEVELEKET FOGADUNK EL.
ELŐFIZETÉSI DIJ:
Vidékre postán v. helyben házhoz hordva.
Egy évre . . . . 20 frt. | Egy negyedévre . 5 frt.
Egy fél évre . . 10 frt. | Egy hóra . . 1 frt 80 kr.
Külföldre: 3 hóra Németországba 6 frt 70 kr. Francia-, Olasz-, Orosz-, Török-, Görög-, Spanyolországokba, Svájc-, Románia- és Szerbiába, valamint azon országokba, melyek a postaszerződéshez tartoznak, negyedévre 9 frt 20 kr.
Egy szám ára 6 kr.

EGYETÉRTÉS

KIADÓHIVATAL:
BUDAPEST, IV. PAPNÖVELDE-UTCZA 8.
Telefon száma 51—66.
HIRDETÉSEKET ÉS NYILTTÉRBE VALÓ KÖZLEMÉNYEKET FELVESZ A KIADÓHIVATAL.
PÁRISBAN főügynökségünknél:
John F. Jones & Cie. 31 bis. Faub. Montmartre.
Frankfurtban a/M: Daube G. L. és Társa.
Bécsben: Danneberg L., I. Kumpfgasse Nr. 7. Dukes M. utódai, I., Wollzeile Nr. 6—8. Haasenstein és Vogler, I., Wallfischgasse 10. Mosse Rudolf Seilerstätte Nr. 2. Oppelik A., Stubenbastei Nr. 2. Schalek Henrik, I., Wollzeile Nr. 14. és valamennyi hirdetési iroda.

A méltóságos förendek.

Parasztnak a munka, urnak a kényelem. Ország dolga komoly dolog. Igy vagy amugy intézik el: mindenképen nagy felelősség. Ki a felelős? A kit felelössé tesznek. Más nem. Felelössé azt tehetik, a ki cselekszik vagy beszél. Sajtó, kaszinó, történelem mást ugy se vesz észre. A ki hallgat, a ki alszik, a ki se szól, se beszél, se egyebet nem csinál: azt nem veszi észre sajtó, kaszinó, történelem. Tehát nem is teszi felelössé. S aztán elvégre is parasztnak a munka, urnak a kényelem.

Ez a komoly meggyőződés hatja át a méltóságos förendek hazafias kebelét. S azért ma ugy egy óra lefolyása alatt:

megszavazta az indemnitást és szentesitette a törvényen kivül eltöltött „állapot"-ot; —

megbocsátott a kormánynak a milliókra menő tulkiadásokért; —

meghatározta az év végéig az ujoncz-jutalék mennyiségét; —

megszavazta az ujonczokat s ezeken kivül még tudomásul vett, jóváhagyott, átaludt egy csomó kormányjelentést.

Indemnitás és törvénytelen állapot nagy dolog, tulkiadás és ujoncz-megszavazás szintén nagy dolog. De egy órai idő is nagy dolog. Egy órában van hatvan percz. S ez nagy szám. A lóversenyen a jó futó ló befutja a pályát két-három percz alatt. Hatvan percz alatt huszhuszonöt lófutás is megtörténik. Mért kellene tehát holmi indemnitással, tulkiadással, ujoncz megszavazással több időt eltölteni egy óránál? Ez is sok.

De hát nem ismerik a méltóságos förendek a birálat vágyát, az ellenőrzés kötelességét, az ellenzés ösztönét? Nincs a méltóságos förendek közt ellenzék?

Hogy ne volna?

Ott az egri érsek. Állás, méltóság, ész, tekintély, hazafiság együtt egy személyben. Lehet annál boldogságosabb alkotmány, mint a hol ily férfiakból áll az ellenzék? Férfiakból? Több is van talán? Volt is, lehet is még, de most nincs. Maga marad az egri érsek s aztán ő is megszavaz mindent. Kompromisszum és fuzió az ő torkát is szorongatja. Ugy járt nemzeti párti fiaival, mint a kotlós az apró ruczákkal. Vigan uszkálnak azok a fuzió mocsaras vizein. A jó egri érsek hiába futkároz már ott a parton.

Nem is kárhoztatjuk mi most a méltóságos förendeket. Hogy alugyanak: most ezt tartjuk természetesnek. Hiszen mit csinál mást maga a parlament is? Hónapok munkáját napok alatt végzi. Eszmék helyébe személyeket ültet. Ellenzék helyett alkudozó fél, erély helyett közöny és unalom.

Hanem az már mégis érdekes s a függetlenségi pártra nézve mégis furcsa, a hogy a kormánynak legbensőbb közlönye egekig magasztalja az ellenzéket. „Lábujjhegyen, papucsban vagy görögös szandálban járnak-kelnek a közjogi oppoziczió tigrisei s az ujságokban oly ritka a támadó czikk, mint a fehér holló." Ezt mondja a kormány lapja.

Tigrisek — papucsban!

Gyönyörü állatsereglet. Ilyet még alig mutatott fel Hagenbeck hamburgi fenevadgyüjteménye.

Tisztelt kormánypárti sajtó! Guny ez, vagy elismerés, vagy köszönet? És aztán még azt kérdezzük: hogy a kormány is igy vélekedik az ellenzékről s különösen a függetlenségi pártról? És talán pártja is igy vélekedik?

Széll Kálmánnak egyelőre van oka igy vélekedni. Neki sikerült az, a mit eddig ő is, más is lehetetlennek tartott. Odaállt eléje az ellenzéki pártok megbizottjaként néhány férfiu s ezek kész szivvel megalkudtak vele a legnagyobb dolgok fölött. A szerencsétlen őszeresek alkuja volt ez a tőkepénzzessel.

Széll azt mondta: adok nektek Bánffyt, hát ti aztán mit adtok érte?

Az őszeresek azt mondták: mi adunk érte magyar vámterületet és osztrák 14-ik szakaszt. Mi odaadjuk a 67-iki törvény sérthetetlenségét s odaadjuk az 1898. évi I. törvényt szőröstül-bőröstül. Mi odaadjuk az ellenzéki erélyt, sőt az ellenzék nagy részét is. Odaadjuk az egész nemzeti pártot minden Polóniyával, patkányával, egerével és hirlapjával együtt. Odaadjuk a jelent egészen s a jövendőt öt esztendőre. Csak add nekünk érte Bánffy Dezsőt.

És az őszeresek odaadtak Széll Kálmánnak mindent, Széll Kálmán pedig az őszereseknek odaadta Bánffy Dezsőt, szegezzék az ajtóra, mint a bőregeret.

Széll Kálmán tehát joggal hiheti, hogy ő papucsot huzott a tigrisek lábaira.

És mégis keserüen fog csalódni.

Mert a függetlenségi pártot az őszeres alku el nem adta, el nem kötelezte. Nagy volt a csapás, megszédült egy pillanatra a párt egy része, de a szédültség nem tart örökké. Sőt még sokáig se fog tartani. S a pártnak tetemes része nem is szédült meg egy pillanatig sem. Csak az uj helyzetben való tájékozódáshoz kell még egy kis idő, hogy kötelességét a régi módon teljesitse. Hiába dicsöiti Kossuth Ferencz is az őszeresek csuf alkuját, azt az igazi függetlenségi párt a maga erkölcsének soha el nem ismerheti.

Rend van, béke van, nyugalom van. Az obstrukczió vad rikácsolása megszünt s ezt mi is az egész országgal együtt helyeseljük. De azért a tigris lábain nem sokáig maradnak meg a papucsok. S a melyik tigrisnél megmarad: az át is csoszog aztán csakhamar Széll Kálmán táborába.

Valóban jól tették a méltóságos förendek, hogy azért a néhány nagy országos dologért nem csináltak valami nagy ellenzéki zenebonát. Még a harczra mindig kész egri érsek is jobban teszi, ha hallgat. Ugyis hiába beszélt. A mikor a népképviselet megszavazza a törvény visszaható erejét, hogy igazságtalan fizetésre kényszeritse a polgárt: mért fognák pártját a polgárnak épen a méltóságos förendek?

Köszönjük méltóságos uraim, hogy aludtatok. Aludjatok csak tovább is. Csöndes jó éjszakát!

Mert az már mégis csak irtózatos átok lenne rajtunk, ha épen csak a méltóságos förendektől kellene várnunk a nemzeti jogok megvédelmezését, mikor azokat egy boldogtalan képviselőház oly botorul elalkudta.

Budapest, márczius 11.

A katholikus kongrua ügye. Jelentettük már, hogy *Samassa* József egri érsek e hó 14-én összehivta a katholikus kongrua bizottságot, a mely több legfelsőbb elhatározásról fog értesülni. Félhivatalos közlés szerint ő felsége január hó 19-én kelt elhatározásával a vallas- és közoktatásügyi miniszter előterjesztésére megengedte, hogy a mindkét szertartásu katholikus lelkészek és segédlelkészek jövedelmi összeirásainak a központi kongrua-bizottság által foganatba veendő felülvizsgálata alkalmával *a következő kiigazitások eszközöltessenek*: 1. Az esketési stóla-dijakból befolyó jövedelem az összes jövedelmi összeirásokban törlendő. 2. Hasonlóképen törlendő az anyakönyvi kivonatokból befolyó jövedelem, valamint ezzel kapcsolatban az anyakönyvi jövedelemnek az anyakönyvvezetőségi költség czimén felszámitott 10 százaléka. 3. A lótartási átalány maximuma 125 forintról 200 forintra emelendő és ehhez képest egy lótartásra 63 forint helyett 100 forint számitandó. 4. Káplántartás czimén 200 forint helyett 250 forint hozandó levonásba. Ugyszintén ő felsége megengedte, hogy a központi kongruabizottság az összes lelkészi és segédlelkészi jövedelmi összeirásokat felülvizsgálhassa és az ő felsége által 1895 évi április hó 16-án jóváhagyott szabályzat ellenére megállapitott jövedelmi és kiadási tételeket kiigazithassa, illetőleg törülhesse. Ő felsége továbbá a latin és görög szertartásu katholikus érsekségek és püspökségek, valamint a királyi adományozás alá tartozó apátságok és prépostságok jövedelmi összeirása tárgyában a vallás- és közoktatásügyi miniszter által 1897. évi julius 12-én kibocsátott „Irányelveket" jóváhagyta és az azok alapján eszközölt eljárást tudomásul vette.

Az Ugron-párt. Ugron Gábor — mint közöltük már — a volt miniszterelnök kerületében, Szilágy-Somlón fog képviselőjelöltként fellépni. Megválasztatása, minthogy ellene komoly jelöltet a kormánypárt alig állit, bizonyosnak tekinthető. Függetlenségi politikai körök ugy vélekednek, hogy *Ugron* közjogi programmal egy középső pártot fog alakitani, mely bemegy a delegációba, ujra föleleveniti a fokozatossági elméletet s nyilt kérdésnek hagy több egyházpolitikai és belpolitikai kérdést. E párt nem akar egyesülni a *Kossuth* elnöklete alatti függetlenségi párttal, sőt e pártból is néhányan *Ugronhoz* csatlakoznának. Értesülésünk szerint az uj kombináczió miatt akadt meg a volt *Ugron*-párti képviselőknek a függetlenségi párttal már különben elhatározott egyesülése.

A mi minket illet, mi ugyan *Ugron* több fontos kérdésbeli nézetével egyáltalán nem értünk egyet, de azért a politikai szintérre való föllépését határozottan helyeseljük. Benne s pártjában egy nem nagyszámu, de erélyes ellenzéki csoportot fog nyerni a parlament.

A függetlenségi és 48-as párt értekezlete. A függetlenségi és 48-as párt holnap, vasárnap délelőtt 11 órakor *Kossuth* Ferencz elnökletével értekezletet tart. Tárgy: *a költségvetés.*

A költségvetési vita. Hétfőn megkezdődik a képviselőházban a vita az 1899-ik évi költségvetés fölött. Más években a legnagyobb parlamenti harczok erre az időre estek, most azonban alig kell a kormánynak valamitől tartania. Beavatott parlamenti források szerint az egész költségvetés vitája az appropriacióval együtt alig fog husz napot igénybe venni a ház idejéből. Az általános vitát két, legfeljebb három napra teszik még az ellenzéken is, de az sincs kizárva, hogy egy nap alatt végeznek vele. A függetlenségi és 48-as párt csak holnap délelőtt fog a költségvetéssel foglalkozni, a néppárt ellenben már tartott ez ügyben értekezletet, a melyből kifolyólag gróf *Zichy* Jánost bizta meg a felszólalással. Gróf Zichyn kivül a néppárt részéről az általános vitában még részt vesznek: *Buzáth* Ferencz, *Páder* Rezső és *Mócsy* Antal. A felől, hogy a kormánypártból fel fog-e valaki szólalni, még semmisem hallatszik.

Közéletünk.

⊙ Ügyetlenebb, sőt nyomoruságosabb gyarmatügyi politikát egy állam se csinál, mint az osztrák-magyar monarchia.

Külön-külön se a magyar, se az osztrák-német nem alkalmas az ilyen politikára.

A magyar nem kereskedő nép. Őseink foglaltak el ugyan országokat, de sohase csináltak belőle gyarmatokat. Hódításaiknak mindig politikai czélzata volt, és sohase kereskedelmi. Majd dél, majd éjszak vagy kelet felé terjeszkedtek, hübéri függésbe hozták a Balkán államokat, a kisebb orosz-lengyel és havasalföldi fejedelmeket, de gazdaságilag sohase élték ki a meghóditott népeket. Dalmáczia birtokáért évszázados harczokat folytattak, de akkor se folytattak kiterjedt tengeri kereskedést, mikor övék volt az Adria.

Az osztrák németben megvan a kereskedelmi szellem, de nincs benne alkalmazkodási képesség. Erőszakos természetével, tulzott kapzsiságával s németesitő törekvéseivel mindenütt maga ellen ingerli a népeket. Olaszországban sokáig ő volt az ur, de a kereskedelemben fejére nőttek akkor is az olaszok.

Együtt pedig ez a két elem — mikor érdekei is ellentétesek s egymás között is torzsalkodik — épen élhetetlen gyarmatügyi politikát csinál.

Példa reá: Bosznia.

*

A meghóditott tartományt minden élelmes nemzet arra szokta felhasználni, hogy a saját gazdagságát mozditsa elő.

Az első phönicziai gyarmatokat azért alapitották, hogy az anyaállam kereskedést üzhessen mindenfelé s ezáltal gazdagodjanak a saját polgárai. Igy jártak el a görög városok és Róma valósággal kirabolta a meghóditott tartományokat. Igy tett Spanyolország is, mikor felfedezték Amerikát, igy tett és igy tesz jelenleg is Anglia. Hollandia pedig nem rabolt ugyan, de kereskedett, ültetvényeket alapitott s kihasznalta a gyarmatokat. Mert a gyarmat végre is arra való, hogy gazdagodjék az anyaállam.

Csak az osztrák-magyar monarchia diplomatái voltak oly buták, hogy a saját vagyoni romlásunkra okkupálták Boszniát. Ez a tartomány már eddig sok száz millióba került. Hasznát nem láttuk eddig egy fillér árát sem. Eldicsekszünk vele, hogy az ország közigazgatási költségei kikerülnek az adóból. De a mellett az ott tartott katonaság évenkint nyolcz millióba kerül, a mit a saját zsebünkből kell megfizetnünk. Minden ambicziónk az, hogy a bosnyák nép atyai kormánynak nézze — vagyis jóbolondoknak tartsa — az elöljáróit. De még csak ezt a czélt se érjük el, mert ott, a hol hálára számitunk, csak gyülöléget aratunk.

Es ez a mi közös kormányunk, most azon jártatja az eszét, hogy gyarmatügyi politikát csinál majd Khinában.

Bizony bolond egy dolog.

*

Az kétséget sem szenved, hogy Khina a maga négyszáz milliónyi szorgalmas népével, nagyon biztató terrénum az okos gyarmatügyi politika számára. S kedvezővé teszi a helyzetet az, hogy ott a gépeket még nem ismerik, gyárak nem léteznek, a felfogás pedig meröben konzervativ s igy azokat nem is egyhamar fogják behozni.

Egy német kereskedő ismerősöm, a kinek nagy raktárai vannak Khinában, kisérletet tett, hogy különféle árukat exportáljon oda. S fényes siker koronázta a faradozását. Oly kicsi értékü dologgal, minő a gyufa, több százezer forintra menő forgalmat csinált. Sőt még gyárilag feldolgozott selymet is nyereséggel adott el a selyem ős hazájában, azon körülmény folytán, hogy a kézi mü nem állja ki a versenyt a gépgyártmányuval.

Csakhogy mi a kedvező körülményeket nem tudjuk kihasználni. Hiányzannak hozzá az előfeltételek.

*

Már maga kereskedelmi képviseletünk olyan, hogy a gyarmatügyi politikát nem tudja kellőleg istápolni. Embereinkben hiányzik ehhez a kellő tapasztalat és iskolázottság. Bürokratikus az észjárásuk, nagy tekétóriát csinálnak mindenből s a gyakorlati élet iránt nincs kellő érzékük.

A mellett inkább osztrákok ugyan, mint magyarok, de voltaképen mégis felemás lények, a kik igazi nagy szolgálatot egyik államnak se tudnak tenni.

Nekünk magyaroknak saját szükségleteink ellátására sincsenek gyáraink, annál kevesbbé vagyunk képesek exportálni. Nem lehetünk tehát hajlandók olyan áldozatokat hozni, melyekből legföljebb az osztrák gyáraknak lehetne hasznuk, de nekünk semmiképen. Elég nekünk a magunk baja.

Ily körülmények között egy Khinában inditandó gyarmatositás meg lenne bénitva még akkor is, ha mi lennénk ott az első térfoglalók s nem kellene konkurrencziával küzdenünk.

De sehol se oly intenziv a kereskedelmi befolyásért való küzdelem, mint éppen ott. Hisz látjuk, hogy tisztán e miatt majdnem háborura került legujabban a dolog s az ellentétek nincsenek kiegyenlitve még ma sem.

Mit akarunk mi tehát? Azt akarjuk-e, hogy a mi alföldi gazdanépünk milliókat dobjon ki abból a czélból, hogy az osztrák gyárosok még jobban gazdagodjanak s e végett még egy nagy nemzetközi bonyodalomban is engazsáljuk magunkat?

Sok politikai ostobaságaink sorozatában nem ez lenne a legutolsó!

ORSZÁGGYÜLÉS.

A förendiház ülése márcz. 11-én.

I.

A förendiház ma ülést tartott, melyen egész csomó ügyet intéztek el a szokott gyorsasággal és kedélyességgel. Letárgyalták és megszavazták, általánosságban és részleteiben is, az indemnitást és a két katonai javaslatot, ugy szintén tudomásul vette a honvédelmi miniszter jelentését az egyéves önkéntesek tiszti vizsgájának eredményéről és a közös hadsereg magyar ezredeiben és a honvédségnél előfordult öngyilkosságokról, valamint a tulkiadásokról szóló jelentéseket is. Némi vita csupán az indemnitás részletes tárgyalásánál volt.

Gróf *Széchenyi* Imre a késedelmi adókamatok szedésének törvénytelenségét vitatta, ugy szintén *Samassa* József egri érsek is, a ki nem tartja büntethetőknek azért az állampolgárokat, mert azok, az alkotmányjog iránti tiszteletből, nem fizették meg adójukat.

Lukács László pénzügyminiszter, a ki ketszer is felszólalt, jogosaknak tartja a késedelmi kamatok behajtását, mert a késedelmi kamat csak accessorium, mely követi a fődolognak, az adónak természetét és osztozkodik az arra való intézkedések sorában. De meg különben is alkotmányi törvényeink, melyek az adómegtagadást

---

Női szemmel.

Irta: *Várkonyi Mariska.*

(Esteledik, alkonyodik. — Elmult a nap, vessünk számot. — Hát az elmult ifjusággal hogy áll a számadás?)

*

Esteledik, alkonyodik.

Gyere-gyere a kezembe pislákoló banyászmécsem, gyere markomba kalapácsom. Banyászgassunk, ássunk, vessünk lelkek mélyén, szivek barlangjában. Látogassunk el megint a jó szürke ernyős kofanénihez. A lefejtett kőlap alatt mintha eltünt volna az érez ere, kutassuk tovább annak az utját. Merre folytatódik, merre kanyarodik, dusabb-e, hitványabb-e, hol végződik s van-e épen folytatása? Kis lámpám világa hints derengő fényt a mélységes sötétbe. A hol az álmok, indulatok, remények, tünődések, fájdalmak képződnek, alakulnak, vegyülnek egymással is, a poronddal is. A lelkek sötétségében. E sötétség nem szokatlan, nem is ijesztő. Mindennapi ez. A költő ihlete s a bányász mécse bevilágitja ezt.

— — Lehanyattik a nap. Az utcza népe rá se hederit. Pedig volna rajta nézni való. A mint aranya átömlik a biborpirosba. A mint fénylő homlokának sugaras ragyogó hajfürtje apródonként letünedezik a látóhatár szegélyén A mint föllötte, körülötte a nappali kék ég, a drága kövek, a drága gyümölcsök szineit akgatja magára lassanként. A zafirból rubinná, a narancsból czitromsárgává öltözik. Szemközt a napkeleti karéjon már elszürkült, behamvasodott. Ott már bogláros köntösét öltötte magára. Ezer csillag, ezer boglár s minden pillanatban több meg több.

A lótó-futó, egymás sarkára tapodó, egymás sikerét elkapkodó fővárosi népség nem látja ezt, nem nézi ezt, nem élvezi ezt. Ő csak a maga baja után lát. S ha örül: szerencséjének örül; ha busul, annak elmulta töri meg. Természetnek, égnek, földnek ragyogó szépsége nem hatja meg. Pedig hogy gyönyörködhetnék benne! Minden pillanatát csak ugy látja szépnek, ha haszna van belőle s a szépet is csak ugy élvezi, ha pénzért kapja s olcsón kapja. Hejh pedig minden szinpad, minden orfeum minő szegénység, minő nyomoruság ahhoz, a mikor a Gellért-hegyről egy szép napnyugtát nézhetünk!

A vásárcsarnokok üvegtetején megcsillan a hunyó sugár, a piaczter kavicsán, kövén, már csak a lámpák fénye csetlik-botlik. Vevő már csak itt-ott lézeng. talán nem is vesz, csak ögyeleg a téren s egyéb dolga hijján a garmadába rakott gyümölcsféléken legelteti szemét. A mészárosok, hentesek széke mintha hosszu árnyékot vetne a gyümölcsösök közé s az árnyék széle odább-odább huzódik, mig lassankint minden fény, minden árnyék elenyészik az esti homályban.

Bent a palotákban minden nagy ur bevégezte nappali mulatságát s tünődik az éjjelin. Hivatalnok szanaszét hagyta iratait asztalan. Kereskedő a napi bevételt latolgatja. Iparos ráhajlik munkájára erősen. Lámpavilágot még nem gyujt, a félhomály pedig már beteli szobáját, műhelyét. Árulgató kofa-asszony szedelőzködik.

Ismerünk már jó kofa néne. Ellestük már egyszer fölkeltedet, piaczra vándorlásodat, szürke ernyőd makranczoskodását, zsémbes szavaidat, rejtőző gondolatid, titkos érzéseid rőpkedő madárseregét. Ellestük vásárodat, kis leánykád ügyeskedését, s a multadnak világát. Hanem most már lássuk hazameneteled, napi jövedelmed, éji nyugodalmad. Sietsz-e az egyikkel, mennyire rugott a másik, csendes lesz-e a harmadik? — Rálesünk.

*

Elmult a nap, vessünk számot.

— Julcsikám te, hazatakarodnánk már mi is, nem igen vetődik már ide ma vevő.

A kis lány felegyenesedik hirtelen s hozzálát a kosarak előszedegetéséhez. Előbb még ott állt nekidölve a kis kocsi sarkának. Szemét kis sivalkodó gyerekre függesztette, a kit sehogy se tudott annak a kis nénje megbékiteni. Két kezét a dereka körül csavart kendőbe bujtatta s hol keletnek, hol nyugotnak fordult, a mikor a szél az egyik oldalát már nagyon keresztül-kasul járta.

A kis kocsi alól előkerül a zsák, beletöltik a diót, masikba a mogyorót. Elő a láda, belerakják a narancsot, czitromot szép sorjába. Elő a garabó, kosár: bele függet, mazsolát, piros almát. A kis kocsiról letisztul minden, még csak a finom asztalteritő: ütött-kopott, lyukas ponyva-rongy van rajta. Utoljára azt is elveszik. Aztán ujra visszarakják rá az eltett gyümölcssokaságot, rádöntik a lehuzott szürke ernyőt, leteritik valamennyit az ócska ponyvamaradékkal. A kis kocsit aztán odarántják egy másik mellé, együttesen lekötözik s kiki szállására tér. Egy-két kofa még ott álldogál vagy félórát és nagy az öröme, ha valami elkésett vevő tiz krajczár árát vásárol tőle.

A piacz néptelenné válik. Nincs bárdesapás, nincs tessékelés, nincs pörölés. Csak egy sötét alak bandukol ott az üres székek között, meg a megrakott kocsik körül. Nyakát válla közé huzza, sipkáját szemére vágja, két öklét zsebébe süllyeszti. Az ör, az éji ör. Őrzi szegény ember, szegény asszony, szegény lány minden vagyonát, kenyerét, álmát. Lépése alig hangzik, alakja elvész a homályban, szavát nem hallani: füttyje, dudolása fölverné az éj csendjét, rendnek éber őre rárivalkodnék, „fölirná" érte.

— Szaladj kis lányom, frissebb a te lábad öreg édes anyádénál. Itt a kulcs, nyisd ki az ajtót, gyujts akkorra világot.

A legfelső emeleten a lakásuk. Nem csoda, ha a jó asszony lábai föl akarják már ott mondani a szolgálatot. Nehezen mendegél fölfelé, közbeközbe pihenőt tart, kilihegi egy kicsit magát. No csak nem ilyen törődött testnek való már ez a mennyekkel határos földi lakás. A kinek jó a lába, még annál csak megjárja, hanem már biz az ilyen rokkant katonának nehezére esik nagyon a fölmászás.

— Ejnye lányom, hát még sincs világ? Hol vagy már te?

— Nem akadok a gyujtóra, édes. Hová tette?

— Hisz itt van az asztal sarkán, épen csakhogy azt nem mondja: itt vagyok!

A jó néne odaroskad egy utbaeső székre. Majd elfult a lélekzete, s még a lábai is reszketnek a sok garádicstól. A kis lány megrakja a tüzet, leveszi a karikákat, fölteszi a lepattogzott mázu lábast, kanál zsirt bele, aztán meg egy marék tarhonyát. Megpiritják, feltöltik, megint vetnek bele a tarhonyából, fél óra mulva ki is tálalják.

— De csak jól esik ez a kis meleg étel. Kivált ma. Olyan kutya éles bőjti szél kergetődzik, majd leveszi az embert a lábáról. Igaz-a, hisz bőjtben vagyunk. Most jut eszembe. Pedig már ugyan késön. Julcsikám te, tudod-e, nagy a bününk. Nem lett volna szabad disznózsirral főznünk. Ezért elkárhozik a lelkünk a másvilágon. Hallod-e?

— Az biz igaz. Hanem édes anyám, akkor bőjtöljünk, mikor nincs mit ennünk. Volt már ránk olyan idő is akárhányszor.

— No most kapkodd össze lelkem ezt az egy pár tányért, kanalat s vidd el innen. Megolvasom a keresetet. Hejh, tudom kevés a haszon mánna. Megláttam én azt már a napköltéről. Az egyik nap, ha van is egy kis jövedelem, a másik felemészti, meg még veszteség is van akárhányszor. Pedig magunk milyen szükésen élünk. Kendőre, ruhára, czipőre alig telik. Aztán az a Jágerné meg milyen uriasan él. Még a szinházba is elmennek egyszer-másszor. El nem tudom találni, honnan jut nekik még arra is. Pedig még nem is ketten, de négyen vannak. Aztán az a három gyerek meg mindig otthon ül, se varrni, se inasnak oda nem adja őket. Lesz belőlük csavargó, betyár, meg kényes kisasszony. Most is ugy felcziflálkodik az a lány, mintha ő volna legalább is a százezer forintos Medgyes kisasszoy.

Az elégedetlen jó nénére ugy látszik márma csakugyan nem akart kisütni a nap. Minden boldog-boldogtalan emlék előveszi most. Emberszólás, pörlekedés hangzik csak az ajakáról. Szegény kis leány ugy sürög-forog, csakhogy kedvét lelje az édesnek valamiképp. Hanem ez bajosan sikerül. Mert hát csakugyan rosz volt a kereset, Hiába ütött jól ki vasárnap a vásár, most ugyan keserves a jövedelem. Csak épen hogy a maga árát bevette az árunak. Se vevő, se jobb ár. Különben ez a kettő már együtt jár mindig.

Számol, számol a jó néne, tán csak mégis több a jövedelem. Az elkopott, vén czeruzát is előkeresi valami gombos-czérnás skatulyából. Szájába is veszi, meg is nyálazza egy kicsit, de az csak nem akarja vastagabban fogni a keresetet. Azt is összeszidja a jámbor néne.

— Az ember már plajbászt se tud jót kapni. Nem fog az istentelen. Hozz egy kést kislányom, hadd segitek rajta.

És megfaragja kegyetlenül.

— No most már tovább.

Számolgat, ir, törekedik még egy kicsit. Utoljára is arra a végezetre jut, hogy hát volt már ennél rosszab vásár is. Mégis csak folyt be valamennyi. Egy kicsit föl is vidul már. Odaszól a kislányának:

— Julcsikám, bontsd el az ágyat, feküdj le.

— Hát édesanyám?

— Én még egy kicsit összetakaritom a konyhát. Tudod-e, mit mond a nóta? Az is azt mondja, el ne felejtsd:

Jaj de csinos kis katlan,
Rajta van a mosatlan;
Nincsen a ki elmossa,
Alszik-alszik, alszik-alszik,
Alszik a gazdasszonya.

És a maga öreges, idejét multa hangjával, hanglejtésével el is énekelgeti még hozzá. Most már örömmel, fölvidulva buvik a kis lány is hideg ágyába és odafekszik az anyja helyére, hogy mikor az is elvégzi dolgát, jó melegen találja a helyét.

*

Hát az elmult ifjusággal hogy áll a számadás?

Alszik már a kis lány. Feküdni készül már édes anyja is. Fejéről letette kendőjét, hajából kivette a fésűt. Tudja isten, olyan vontatott, olyan lassu az a vetkezödés. Keze csak megáll, szeme csak odaszegeződik egy sarokba. Lelke csak elelröppen, ki a kis szobából, harmadik-negyedik utczába, aztán a szülőföldre, aztán az elmult ifju korra. Aztán arra a rossz emberre, rossz férjre. A ki jobban szerette azt a magakinált asszonyt, mint hüséges hites feleségét.

— Ugyan-ugyan hazament-e már az az ember a kocsmából? Mit mond az az asszony, a mikor esténként kimarad és elveri a keresetét? S ha szombaton kiadják neki, se megy haza addig, a mig le nem iszsza magát a sárga földig. Miből élhet az az asszony aztán egész álló hétig? A jó isten tudja. No csak küzködjön vele, bizony nem nagyon bánom, hogy megszabadultam tőla. Csupa bubánat, csupa rettegés volt az életem. Mert hát féltettem én azt a rossz csontját is. Összeverekszik valakivel, aztán leütik vagy belelökik valami gödörlélébe, reggelre ki is adja a lelkét. Pedig kár volt rá vesztegetni nekem, szegény asszonynak azt az indulatot. Ott volt már akkor az a másik. Verje meg a terentő a rossz fehérszemélyit! Hogy még olyanok is ke-

bizonyos esetekben kimondják, normális időkre és viszonyokra voltak alkotva, azt pedig, a mi legutóbb nálunk történt, nem lehet normális mértékkel mérni. Az, ha az adó meg nem szavaziatik, vagy megtagadtatik, egész más szempont alá esik, mintha valami módon a törvényhozás többségét megakadályozzák abban, hogy szabadon nyilvánitsa akaratát. Arra azonban gondja lesz, hogy az adófizetők semmiféle zaklatásoknak és megrohanásoknak kitéve ne legyenek. Lukács higgadt, komoly érvelésének meghallgatása után a főrendek a javaslatot, mint már emlitettük, megszavazták.

II.

Elnök: Daruváry Alajos.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán, Darányi Ignácz, báró Fejérváry Géza, Hegedüs Sándor, Lukács László, Plósz Sándor, Wlassics Gyula.

Jegyzők: Gróf *Széchenyi* Bertalan, *Latinovits* János.

Elnök: Bejelenti gróf Apponyi György halálát s melegen megemlékezvén a közügyek terén szerzett érdemeiről, inditványozza, hogy fejezze ki a főrendiház jegyzőkönyvileg egykori elnökének halála feletti részvétét és fejezze ki egyuttal hátrahagyott családjának is. A főrendiház az inditványhoz hozzájárul.

Ezután tudomásul vették báró Bánffy Dezsőnek főudvarmesterré történt kinevezését, ugyancsak képviselői mandátumáról való lemondását. Gróf Károlyi Mihálynak vagyoni képesitésének elismerése és a királyi meghivó levél kieszközlése iránti kérvényét áttették az igazoló bizottsághoz. Ezután tudomásul vették a képviselőház átiratát arról, hogy a képviselőház elnökévé Perczel Dezső, alelnökeivé pedig Tallián Béla és Dániel Gábor választattak meg.

Elnök jelenti, hogy a képviselőháztól beérkeztek az 1899-ik év négy első hónapjában viselendő közterhekről és fedezendő állami kiadásokról szóló törvényjavaslat; továbbá három rendbeli jelentése az állami számvevőszéknek a tulkiadásokról, és az ezen jelentésekre hozott képviselőházi határozatok. Továbbá beérkezett az 1889: VI.-ik t.-cz. és az 1890-ik V. t.-cz. rendelkezésének egy évre való meghosszabbitásáról szóló törvényjavaslat; továbbá egy törvényjavaslat az 1899-ik évben kiállitandó ujonczok megajánlásáról; végre az 1897—98-ik évben szolgálatban állott közös hadseregbeli és honvéd egyévi önkéntesek tiszti vizsgájának eredményéről szóló jelentése a honvédelmi miniszter urnak, és a honvédelmi miniszter ur jelentése az 1897—98-ik év folyamán a közös hadsereg magyarországi ezredeiben előforduló öngyilkosságokról, öngyilkossági kisérletekről, és az ezen jelentésekre vonatkozó képviselőházi határozatok, melyek kiadattak az illető bizottságoknak és részben ma fognak érdemlegesen tárgyaltatni. Beérkezett továbbá ugyancsak a képviselőháztól a székes fővárosi Margit-hidnak a Margitszigettel való összeköttetéséről szóló törvényjavaslat, mely előzetes tárgyalásra kiadatott a pénzügyi és a közgazdasági és közlekedésügyi bizottságoknak.

Következik a napirend és pedig több rendbeli irományelőterjesztése után a pénzügyi bizottság jelentése az *1899. év négy első hónapjában viselendő közterhekről és fedezendő állami kiadásokról* szóló törvényjavaslat tárgyában.

A főrendiház a törvényjavaslatot általánosságban a részletes tárgyalás alapjául minden vita nélkül elfogadta.

Következik a részletes tárgyalás.

Az 1. §-nál felszólal

Gróf **Széchenyi Imre**: Nem tartaná helyesnek, ha e házban szó nélkül hagyatnék a törvény oly rendelkezése, a mely alkotmányos felfogásával nem egészen egyezik. Attól fél, esetleg preczedens esetté fujhatnak fel azt, hogy itt szó nélkül hagyatott a törvénynek azon rendelkezése, a mely visszahatólag rendeli el az adók beszedését, illetőleg a késedelmi kamatok beszedésének január elsejétől való esedékességét. Hisz az előző kormány is elismerte már ugy felszólalásaiban, mint rendeleteiben azt, hogy nem tartja helyesnek az adott körülmények között az adót kényszerrel beszedni és igy teljes jogalapon áll az, a ki adóját január elseje óta a mai napig meg nem fizette. Már most, ha késedelmi kamatot kivánnak szedni, mi a késedelmi kamat tulajdonképeni értelme? Ugy-e bár, a késedelmi kamat a pontatlan fizetéseknek megtorlása? Mi a pontatlan fizetés? Hogyha idejében nem fizettünk, ha az esedékesség napján nem fizettünk. Vajjon mikor van az esedékesség napja, január elsején volt-e, vagy február 15-én? Az esedékesség napja nem volt meg még, hanem akkor lesz, a mikor az indemnitási törvényjavaslat törvénynyé válik. Tehát logikus-e késedelmezéssel vádolni azt, a ki nem késett? Vajjon jogos-e megtorolni azt a hibát, a mely tulajdonképen nem követtetett el? Sem logikus, sem jogos.

De némelyekkel szemben egyenesen sérelmesnek is lehet nevezni, igy azokra a kis emberekre, a kik kis községekben lakván, nem voltak abban a helyzetben, hogy, ha még akartak volna is, adójukat megfizethették volna, még pedig azért nem, mert erre nem volt alkalmuk, mert tőlük az nem követeltetett. Nem fogadhatja el azon érvelést sem, hogy mivel ezen interkaláris kamatokra szüksége van az államnak, tehát azokat be kell szedni. Szüksége lehet azokra az államnak, de ebből nem az következik, hogy azokat be kell szedni, hanem következik az, hogy azokat valahonnan elő kell teremteni; de nem annak árán, hogy az alkotmányos felfogásból levezetett logikán csorbát ne üssön. Egyébiránt a javaslatot elfogadja.

Lukács László pénzügyminiszter: Nehogy az iménti felszólalás téves magyarázatokra adjon alkalmat, röviden reflektál arra. A mi a visszaható erőnek a törvénybe való felvételét illeti, az okvetlenül szükséges, és nemcsak nem helytelen, hanem egyenesen alkotmányossági követelmény, mert máskülönben mindazon fizetések, melyek adó czimén január elsejétől kezdve életbeléptéig történnek, semmiféle törvényes vagy jogi alappal nem birnának. Ennek következtében okvetlenül szükséges ebben a törvényben megadni a jogi alapot és kimondani először azt, hogy az összes fizetések, a melyek az államháztartás érdekében a fennálló törvények értelmében tétettek, jogosan és a törvénynek megfelelőleg tétettek.

A mi már most a késedelmi kamatok kérdését illeti, igaz, hogy abban az esetben, ha a törvényben nem mondatnék ki, hogy visszaható erővel ruháztatik fel a jelen indemnity-törvény, kérdés tárgyát képezhetné, hogy egyáltalában lehet-e és mely időponttól kezdve késedelmi kamatokat számitani? De miután itt a harmadik szakaszban annak kimondása kontempláltatik, hogy január elsejétől kezdve az összes, a közadókra vonatkozó törvényes intézkedések hatálylyal birnak és ugy lép életbe a törvény, mintha január 1-én lépett volna életbe: ezzel megadatik a törvényes alap mindazon intézkedésekre, a melyek a közadók kezeléséről szóló törvényben foglaltatnak és igy az 1880. XXXIV. törvényczikknek is, a mely meghatározza, hogy mely időpontokban, mikor kell az adót fizetni, mikor esedékes, és hogy mi történik akkor, ha kellő időre ezen adók be nem fizettettek. Tehát ebben a törvényben adatik meg a törvényes alap arra, hogy azon fizetők terhére, a kik késedelmeskedtek, késedelmi kamat felszámitható legyen.

Azt nem konczedálhatja, hogy a kormány eddigi tetteivel vagy nyilatkozataival elismerte volna azt, hogy adót nem kell egyáltalában fizetni. Mert az az intézkedés, a mely tétetett és a mely intézkedés egy jelentésben a törvényhozásnál is tudomására hozatott, hogy t. i. a kormány a költségvetés és költségvetési felhatalmazás hiányában a kényszer utjáni végrehajtásokat felfüggesztette, egyáltalában nem jelenti azt, mintha a kormány elismerte volna, hogy január 1-étől kezdve senki semmiféle adót fizetni nem köteles. Ez azért történt, mert létezik törvényeinkben egy pozitiv intézkedés, a mely azt mondja, hogy törvény hiányában kényszer utján adót behajtani nem lehet. De hogy ez nem azonos ezzel a fogalommal, hogy egyáltalában a kik fizettek adót ezen idő alatt, valami törvénytelenséget követtek volna el. S ennek következtében nem is lehetne helyes, és nem is volna igazságos, hogy egyforma elbánásban részesittessenek azok, a kik pontosan eleget tettek adófizetési kötelezettségüknek, azokkal, a kik ezen kötelezettségüknek egyáltalában nem tartották szükségesnek megfelelni. A mi már most azt a kérdést illeti, hogy megtörténhetik, hogy oly egyének is sujtatnak késedelmi kamattal, a kik nem voltak abban a helyzetben, hogy egyáltalában fizessenek, kis emberek félreeső falvakban, a hol nem jelent meg az adószedő, vagy nem lettek felszólitva, figyelmeztetve, vagy talán, ha akartak is adót fizetni, nem volt kinek fizetni: e tekintetben jelenti, hogy megtörtént erre vonatkozólag az intézkedés, hogy mindenütt, a hol ilyen esetek előfordultak, ott ez tekintetbe vétessék a késedelmi kamatok felszámitásánál.

Kéri a törvényjavaslatot általánosságban és részleteiben elfogadni.

Samassa József egri érsek: A pénzügyminiszter azt mondta, hogy nem volna igazságos azokkal szemben, a kik adójukat kifizették, felszabaditani a késedelmi kamat fizetése alul azokat, a kik azt nem fizették meg. Azt a kérdést intézi tehát hozzá: vajjon alkotmányjogilag igazságos-e, hogy azok, a kik az alkotmányjogi garantiális törvények által utasitást kaptak, hogy a törvényesen meg nem szavazott adót megfizetni nem szabad, a kik igy jóhiszeműleg, az alkotmányjog iránti tiszteletből és hazafiságból nem tették, hogy azok most azért büntettessenek? Ez nagyon fontos kérdés, azért, mert nem szeretné, hogy e tekintetben oly preczedens alkottassék, a mely egykor Lustkandl-féle magyarázatoknak bő anyagot nyujtana. Egyszerüen rámutat az 1504: II. és az 1790—91: XIX. törvényczikkre. Magyarország alkotmányának nagyon csekély garancziái vannak, de vannak mégis és ezekhez ennek a nemzetnek egész erejével ragaszkodnia kell. E garancziák közt van a törvényesen meg nem szavazott adók és ujonczok megtagadása. Ez a két garancziája van a magyar alkotmánynak; ezen két garancziális előnyéhez egész lelkével és egész erejével kell ragaszkodnia.

Az 1790—91: XIX. t.-czikkben biztosittatik a magyar, hogy sérelmet sohasem fog szenvedni ezen alkotmányjogi előnye. Ő felsége biztositja a nemzetet, hogy törvényesen meg nem szavazott adók soha semmiféle czim alatt, önkéntes felajánlás czimén sem fognak ezen országtól szedetni. A miből az következik, hogy addig, a mig az országgyülés az adókat meg nem szavazza, nem tartoznak fizetni.

Mit szól az 1886: XXI. t.-czikk, a mely ezen az alaptörvényen, az 1790-in nyugszik? Felszabaditja a behajtás kötelezettségétől, a törvényesen meg nem szavazott adók behajtására vonatkozó rendeletek végrehajtásától a hatóságokat. Ezek az alkotmányjogi garancziális törvények utasitják a polgárokat, hogy a törvényesen meg nem szavazott adót ne fizessék; másodszor eltiltják a kormányt az ilyen adók beszedésétől és harmadszor a hatóságokat felmentik a kormány iránti engedelmesség alól, ha erre vonatkozólag rendeleteket ad ki.

Hát mikor szavaztatnak meg ezek az adók? Mikor válik ez a törvényjavaslat törvénynyé? Mikor lép hatályba a kormánynak törvényes felhatalmazása arra, hogy adókat szedjen? Ennek a törvényjavaslatnak életbeléptetése napján. Ezen a napon hatalmaztatik fel a kormány törvényesen arra, hogy adót szedhessen, de azzal az előjoggal, hogy szedhesse azokat január elsejétől. Visszaható ereje tehát ennek a törvénynek csak arra van, hogy a jogi kontinuitás meg ne szakadjon, a mely nagy veszélyeket rejtene magában; hogy azokat az adókat beszedhesse most, a melyeket rendes körülmények közt február 15-ig kellett volna fizetni, a ki azontul nem fizet, hátralékos kamattal tartozván.

Alkotmányjogilag Magyarországon ezek az adók azon a napon válnak esedékessé, mikor ez a törvény életbe lép. A ki addig nem fizetett, vajjon a törvénynyel és alkotmánynyal ellentétbe helyezte-e magát? Ellenszegült-e a törvénynek, ugy, hogy büntetni kellene? Nem. Ez egy nagy alkotmányjogi lapsus. Ha nem történnék provizió az iránt, hogy azok, a kik jóhiszeműleg, az alkotmányjogi garancziális törvényeknek betű és szellemben való magyarázata alapján eltiltva érezték magukat attól, hogy adót fizessenek, hogy azok ma azért, mert hűek voltak az alkotmányjogi garancziákhoz, ne büntettessenek: ez ellen fellazad az igazságszeretet és a jog minden eszméje.

Nézete szerint alkotmányjogi elvi szempontból e fizetéseket «pour non avenues» egyszerüen nem történtnek kell tekinteni és e törvény életbeléptetése után csak azokat érheti késedelmi kamatok fizetésének kötelessége, a kik a törvény értelmében nem fizetnek adót, mert tulajdonképen csak azok nem tartják meg a törvényeket. Alkotmányjogi garancziális törvényeket pénzügyi törvényben inczidentaliter megváltoztatni vagy máskép magyarázni akarni, ha valamely országra nézve, ugy Magyarországra nézve veszedelmes volna. (Tetszés jobbfelől.)

Lukács László pénzügyminiszter: Tökéletesen egyetért Samassával abban, hogy ha valahol, ugy Magyarországon különös gondoskodással kell őrködni a felett, hogy alkotmányunk garancziái sérelmet ne szenvedjenek semmiféle téren és igy a pénzügyek terén sem. E tekintetben a legutóbbi abnormis időkben nem lehetett a kormánynak semmiféle mulasztást vagy cselekvést szemére hányni, mert hiszen az az alaptörvényi intézkedés, mely szerint a meg nem szavazott adókat behajtani nem szabad, teljes mértékben respektáltatott, mert a kormány rendeletileg kiadta az utasitást, hogy semmiféle adó vagy adó természetével biró állami tartozás kényszer utján be nem hajtható mindaddig, a mig e tekintetben a törvényhozás nem intézkedik. Ennélfogva tehát, habár alkotmányunknak nemcsak ez és nemcsak az ujonczmegajánlásra vonatkozó intézkedés képezi garancziáját, hanem számos más törvényes intézkedés is, e tekintetben a kormány teljes mértékben megfelelt a törvény intézkedéseinek és az adónak kényszer utján való behajtását mindenfelé felfüggesztette. A mi azonban a késedelmi kamatok kérdését illeti, ez nem tekinthető olyan természetünek, a miről azt lehetne mondani, hogy az alkotmány garancziáival bármiféle összefüggésben állana.

Samassa József egri érsek: Nem fizetés, az garanczia!

Lukács László pénzügyminiszter: A késedelmi kamat az nem önálló dolog, az egy accessorium, a mely követi a fődolognak, az adónak, természetei és az arra vonatkozó intézkedések sorsában osztozkodik, de nem is bir büntetés természetével, hanem gyümölcse az élvezett pénztőkének . . .

Samassa József egri érsek: Az alkotmányosság keretében!

Lukács László pénzügyminiszter: . . . ennélfogva természetes, ha a törvényhozás utólag akkor, a mikor abba a helyzetbe jut, hogy nyilatkozzék az adó kérdésében, azt mondja ki, a mi itten kontemplálva van, hogy az összes az adókra vonatkozó törvények ugy tekintendők, mintha azok tekintetében semmiféle megszakitás, vagy intervallum nem állott volna be, tehát január elsejétől fogva érvénynyel birnak. Hogy ebben az alkotmánynak valami sérelme volna, midőn maga a törvényhozás disponál igy, azt elfogadni nem lehet. Egyáltalában a mi alkotmányi törvényeink normális időkre és normális viszonyokra voltak alkotva és azt, a mi ujabb időben Magyarországon történt, ezen normális mértékkel mérni egyáltalában nem lehet; mert az, hogy az adó meg nem szavaztatik, vagy megtagadtatik, nem azonos azzal az esettel, a mi Magyarországon történt, hogy tudniillik a törvényhozás többsége meg volt akadályozva abban, hogy nyilvánitsa akaratát, mert ha nem lett volna megakadályozva, bizonyára az adók megszavazása nem szenvedett volna késedelmet, tehát azok az alkotmányjogi garancziák, a melyekre Samassa hivatkozott, igenis alkalmazhatók normális viszonyokra, de ilyen állapotokra a mi törvényeink dispozicziót nem tartalmaznak. Mikor válnak az adók esedékessé? Akkor, a midőn az azokra vonatkozó törvény megalkottatik. Tökéletesen áll, ha a törvény egyebet nem rendel; de hiszen arról van éppen szó ebben a törvényben, hogy maga a törvényhozás mondja ki, hogy az esedékesség abban az időben álljon be, a melyben beállott volna, hogyha kellő időben a költségvetés, vagy a költségvetési felhatalmazási törvény életbe léphetett volna. A mi pedig a zaklatásokat illeti, a melyeknek az állampolgárok e czimen kitétetnének, bár a kormány abban a véleményben van, hogy törvényes uton szankczionálni azt az eljárást, a mely a törvényhozás rendes müködését megakadályozta, épen alkotmányjogi szempontból igen veszedelmes preczedens volna és épen azért kénytelen ragaszkodni ahhoz, hogy ez esetben a törvény erővel ruháztassék fel, mégis, hogy semmiféle zaklatása a polgároknak ne történjék, erre nézve minden intézkedés megtétetett, hogy az adminisztráczió körében legnagyobb figyelemmel, kiméletlel bánjanak el az illetőkkel ugy, hogy sem megrohanásnak, sem zaklatásnak az állampolgárok ebben a tekintetben kitéve ne legyenek.

Ezután a szakaszt változatlanul elfogadták, ugy szintén minden vita nélkül a 2. és 3. §-okat is.

Következik a törvényhozás által engedélyezett évi hitellel szemben az 1897. számadási év pótnegyedében és a törvényhozás által engedélyezett évi hitellel szemben az 1898-ik számadási év I. és II. negyedében előfordult tulkiadások, előirányzat nélküli kiadások és hitel átruházásokról szóló jelentések tárgyalása, a mit szó nélkül elfogadnak, ugyszintén az 1889. VI. törvényczikk 14. §-valamint az 1895. V. törvényczikk 3-ik §-a rendelkezésének, illetőleg a hadsereg és hadi-tengerészet, valamint a honvédség számára megállapitott ujoncz-jutalék mennyiségének az 1899. év végéig való fentartásáról szóló törvényjavaslatot, továbbá az 1899. évben kiállitandó ujonczok megajánlásáról szóló törvényjavaslatot is, valamint végül az 1897/98. évben a tényleges szolgálatban állott közös hadseregbeli és honvéd egyévi önkéntesek tiszti vizsgájának eredményéről és az 1898. év folyamán a közös hadsereg magyarországi ezredeiben és a magyar királyi honvédségnél előfordult öngyilkossági esetek tárgyában előterjesztett jelentéseket is.

A jegyzőkönyv hitelesitése után elnök az ülést eloszlatja.

Az ülés végződik délután 12 óra 20 perczkor.

Budapest, márczius 11.

Hungaricus. Ennek az irói névnek az aegise alatt jelent meg Münchenben egy könyv, a melynek a czime: *Magyarország és a hármasszövetség.* A könyv nagy vonásokban kiemeli a magyarországi nemzetiségek politikai hivatását és kritika alá veszi a magyar állam politikai taktikáját. A könyv irója azt akarja kimutatni, hogy Magyarország, mint hatalmas állam, csak a nemzetiségek erejének érvényesitésével szerepelhet. A fejtegetések, a melyek arra vallanak, hogy a könyv irója Magyarország ezeréves alkotmányát és törvényeit nem ismeri, igen banálisak. Figyelemmel olvasva az egyes fejezeteket az ember, önkéntelenül arra a meggyőződésre jut, hogy a könyvet dr. G. Pap bukaresti egyetemi tanár irta. A Brassóban 1890. évben G. Pap által közzétett egyes nyilatkozatok ugyanis egész terjedelmükben diszlenek az elég terjedelmes könyvben.

A csehországi nyelvkérdés. A «Wiener Abendpost» azzal az állitással szemben, hogy a kormány indiszkréczió utján tudomást szerzett a németek nemzetiségi követeléseiről és azokat részben figyelembe akarja venni, azt jelenti, hogy a kormány nem ismeri a német ellenzék programmját, indiszkréczió tehát senkit sem terhel. Mindazáltal a minisztérium, a melynek élén Csehország közigazgatásának sok éven át volt főnöke áll, a szóban forgó kérdések sok éven át folyt megvitatásából megtalálhatta azt a bizonyos középutat, a mely körülbelül megfelel annak, a mit mind a két fél kiván, és elfogadhat. Ha ez esetleg megegyezik a csehországi németek nemzetiségi politikai követeléseivel, ezt éppen német részről nem szabad szemére vetni a kormánynak. Sőt ez éppen annak a bizonysága, hogy Ausztriának minden komoly eleme, nem tekintve az alaki és taktikai nézetkülönbségeket, mégis bizonyos közös elvi felfogásra juthat a nyelvkérdésben. A nemzeti pártok álláspontja legalább az alapvető elvekre nézve már nem áll távol egymástól. Ilyen elvnek tekinthető a tartomány egysége és a két néptörzs jogegyenlősége. Minden kisérlet, a mely a nemzeti viszály megszüntetésére irányul, ebből a két alapelvből fog kiindulni, egyidejüleg azonban számot kell vetni a tényleges viszonyokkal is. Ide tartozik egyrészt, hogy a két néptörzsnek kompakt települési formái vannak, másrészt, hogy vannak szétszórtan élő nemzetiségi kisebbségek. A «Wiener Abendpost» igy fejezi be fejtegetését: A két nemzetiségi tábor és a kormány nézete nem annyira a megoldási kisérlet elvi alapjaira nézve tér el egymástól, hanem inkább a formulázás kérdésére nézve. Hogy a nyelvviszály megoldása a pártok megegyezése vagy a kormány beavatkozása alapján sikerrel biztat-e, nem kutatjuk. Bizonyos azonban, hogy a kik a belső állapotok orvoslására törekszenek és nem éppen ennek az ellenkezőjére, elismerik a nyelvviszály megszüntetésének elháríthatatlan szükségét.

Vasvármegye Széll Kálmánnál.

Széll Kálmán miniszterelnök ma délután 5 órakor a miniszterelnöki palotában Vasvármegye és Szombathely városának 150 tagu küldöttségét fogadta, mely *Reiszig* Ede főispán vezetése alatt tisztelgett. A küldöttség tagjai között jelen voltak: *Radó* Kálmán, gróf *Szapáry* László fiumei kormányzó, gróf *Széchenyi* Tivadar, gróf *Batthyány* Lajos, gróf *Erdődy* Ferencz és Gyula, gróf *Széchenyi* Miklós, gróf *Arz* Nándor, *Széll* Ignácz államtitkár, *Szájbely* Gyula, *Rosenberg* Gyula, *Förster* Ottó, *Chernel* György orsz. képviselők, *Ernuszt* Kelemen főrendiházi tag, *Ernuszt* József, *Éhen* Gyula, *Eredics* Ferencz, *Bárdossy* Zoltán és Jenő, *Brenner* János, *Kiss* Gyula, *Vörös* István, *Chernel* Antal, *Szabó* Ernő, ifj. *Reiszig* Ede, *Simon* Gyula, *Stamborsky* János, dr. *Edelmann* Sebő, *Horváth* István prépost, *Ratkovics* Vendel kanonok, *Laky* Kristóf, *Békássy* István, *Bezerédy* István, *Maróthy* Jákó, *Markovics* József, *Nádas* József, *Gotthard* Sándor, *Kaffeher* Béla, *Gaál* Frigyes, dr. *Miskolczy* Imre, *Derse* Gyula, dr. *Kronecker* József, ifj. *Szabó* László, *Bárdossy* László, *Dömötör* Lajos, *Vajda* Bálint, *Széll* Ödön, *Simerszky* Kálmán, *Eilers* Frigyes, *Wälder* Alajos, *Kassay* József, *Gerö* Ferencz, *Zoltán* Győző, *Vargha* Gábor, *Biró* Mór, *Czeke* Gusztáv, *Tipka* Ferencz, *Pázmándy* Dénes stb. törvényhatósági bizottsági tagok. A küldöttség a miniszterelnöki palota disztermében gyülekezett. A belépő miniszterelnököt, a kit a küldöttség viharos éljenzéssel fogadott, *Reiszig* Ede főispán üdvözölte előbb, azután *Károlyi* Antal alispán intézett hozzá, mint Vas vármegye szülöttéhez, üdvözlő beszédet.

A hosszas éljenzés után, mely az alispán szavai után felhangzott, *Széll* Kálmán miniszterelnök következőleg válaszolt:

Méltóságos főispán ur, igen tisztelt uraim! Tiszteletteljes köszönettel és az őszinte és meleg hála érzésével fogadom Vasvármegye köztörvényhatósága küldöttségének a megjelenését.

Érdememen felül halmoznak el minden oldalról a rokonszenvnek, a bizalomnak oly foku megnyilatkozásával, hogy erőm elégtelensége érzetében valóban mélyen aggódom, vajjon e szives bizalomnak és az ahhoz füződő várakozásoknak képes leszek-e eleget tenni. De mind ezen kitüntető bizalomnyilvánitások között a legbecsesebbek egyike előttem Vasvármegye törvényhatóságáé; lelkem mélyéig hat az, keblem minden izében érzi (Élénk tetszés és lelkes éljenzés.); teljes szivemből ismétlem tehát őszinte hálámat a szeretetnek, ragaszkodásnak és bizalomnak azon megnyilatkozásáért, a melyet önök hoznak. (Élénk éljenzés.) Hisz arról a földről hozzák, a melyen politikai bölcsőm ringott és a melylyel változatlanul összeforrva éreztem magamat mindig és érzem ma is. (Tetszés.)

Nem kerestem ezt az állást; ő felsége kegyes parancsa és a politikai helyzet hullámcsapása hozott ide. Félre kellett tennem mindent, még erőm fogyatékosságának érzetét is, mert bensőm azt sugallta: a kötelességteljesités órája ütött és én azt tanultam — és igy tartottam egész életemen át — hogy ha a kötelesség szólit, habozás nélkül oda kell állani, a hová az embert parancsolja. (Élénk éljenzés.)

Erős volt a hitem és a meggyőződésem, hogy azon veszélyes és válságos helyzetből, a melybe az ország jutott, csak a békés kibontakozás utja vezethet ki; ennek a tiszta átérzése adott akaratomnak erőt, kitartást. (Tetszés.) Minden egyes utat veszélyesnek, egyenesen lehetetlennek találtam és kizártnak tekintettem és egész erőmmel igyekeztem közreműködni a békés megoldás létesitésében; és hála minden tényező előzékenységének és hála azon köztudat erejének, hogy ez a helyes ut, a melyre elejétől fogva rámutattam, a béke létrejött, a munkának ez a része sikerült. (Éljenzés.) A parlamenti béke megszületett, a házban az egyensuly helyreállott, munkaképessége biztositva van. *De én egyfelől a helyzetnek mélyebbre menő orvoslására, másfelől parlamenti viszonyainknak megszilárditására törekszem.*

Az egyik irányban, az elsőt illetőleg az vezet, hogy *a paczifikáczió műve igazi, állandó és általános legyen*; hasson ki az országra, szüntesse mindenütt az ellentéteket, juttasson el bennünket az egymástmegértés politikájához és a kölcsönös meggyőződés tiszteletben tartásának irányzatához. (Élénk tetszés.) *Legyünk az elvekben és czéljainkban állhatatosak, intranzigensek, de az eljárásban, a módozatokban koncziliánsak; ne provokáljuk az ellentétet, hanem lehetőleg simitsuk el; ne állitsuk élére a helyzeteket ott, a hol nem kell.*

A másik irányban megragadtam az alkalmat, a mely kinálkozott arra, hogy a szabadelvű pártba *tárt kapuk mellett befogadjam mindazokat*, a kik az én álláspontomon állva, programmunk elveit a párt keretében támogatni hajlandók.

Megtörtént, és én örülök, hogy megtörtént. Szint szándékkal részleteztem és fejtettem ki oly szabatossággal és világossággal az én programmomat, hogy ahhoz kétség ne férjen, tudja mindenki, a ki e párt kötelékébe bejön, tudja, mire esküszik. (Tetszés.)

Politikai hitvallásom sarktételét, a mint mindenki tudja, az 1867. XII. t.-czikk alkotásának hü megőrzése, megvédése, fenntartása és Magyarország politikájának vitele a magyar állameszme nagy czélja felé, valóságos, igazi és tiszta szabadelvü irányban és kormányozni határozottan, öntudatosan és törvény alapján. (Élénk tetszés és éljenzés.) És én boldog vagyok, hogy ezen irányelvek az országban visszhangra találtak. Igaz, nagy erkölcsi obligot is érzek ebben, a melynek, ki tudja, meg fogok-e felelhetni; de egyet tudok: azt, hogy igyekezetemen, becsületes szándékomon, komoly akaratomon, munkakedvemen mulni nem fog.

---

rülnek! Kerülnek? Ezrivel is vannak. Ott van a Kovács is, az a villamvasuti vezető, nem ott hagyta a négy gyönyörű gyermekét, meg hűséges, dolgos feleségét? Négyet! Elcsábitotta azt is egy rossz, gonosz, nem tudom micsoda. De meg is verte az isten érte. Mindig göthös, beteges azóta. Kel, fekszik, soh' sincs rendben a szénája. Ugy kell a rossz teremtésének!

De még ezen se tud lelke megnyugodni. Megint letesz egy darab ruhát s megint csak megáll keze is, szeme is. De a lelke tovább röpköd.

— Pedig igaz érzéssel voltam ahhoz az emberhez. Talán ez volt a szerencsétlenségem. Talán az a ladányi legény mégis jobb uram lett volna. Mennyit járt utánam. Mennyi szép szavát hallottam. Azt is mondta: vagy engem emészt el, vagy magát, ha jó szivvel nem leszek hozzá. Isten tudja! Azt se tudom hová lett. Talán ő se lett volna jobb. Ha olyan nagyon a lelkéhez való voltam, miért nem adott hirt magáról azóta se?

Elgondolkozott, eltünődött. De mi ne lopjuk ki már napvilágra a többi titkát.

Pénzecskéjét belegöngyölgette egy rossz keszkenőbe s odatette a feje alá. Aztán megcsókolta lánya fejecskéjét:

— Julcsikám te, eredj beljebb lelkem!

A kis lány mélyen aludt, föl se ébredt, de azért mégis beljebb huzódott a fal felé. Hogy legyen nyugvó helye az édes anyjának.

A SZÁRNYAS EMBER.

— FRANCZIA REGÉNY. — 5

A felesége, a ki mind komorabbnak, mind aggódóbbnak látta, igyekezett őt vigasztalni s egyuttal tanácsolni is próbálta:

— Nem helyesen járt el, — mondta hizelkedő hangon. A mi fiunk sem nem engedetlen, sem nem rossz. Ellenkezőleg szelid, szeretettel telt gyermek. De nyájasan kell vele bánnod, a helyett, hogy durvasággal elijeszted magadtól. Az egész faluban sincs csinosabb és értelmesebb legényke a tiednél. Milyen kedves dolgokat tud mondani és milyen szépen mondja el, mikor a nyerseséged nem félemlitette meg! Te magad is nem-e gyakran gyönyörködtél benne? Uj és kifejező szavakat talál, a melyek jól esnek a szivünknek, szinte csiklandozzák a fülünket. Olyan a hangja, mint a muzsika. Olyan zengzetesek a mondatai, mintha bölcsődal volnának s olyan formán csengnek a szavai, hogy a távoli harangszó édes visszhangját véljük hallani. Mielőtt eszünkbe jutna neki ellentmondani, szelidsége megvesztegeti a lelkünket és elérzékenyít. A mi engem illet, mikor nekem a röpüléseit elbeszéli, mindent elfelejtek s magam is vele vélek szállani a végtelen térségbe, a hol a felhők keringenek és száguldoznak; a felhők, a melyek sokkal szebbek az égen, mint a hószigetek egy azurkék tavon.

— Ugy látom, a te eszed is épp ugy meghibbant, mint az övé, dörmögte Baudru nagy rosszkedvüen. Megbabonázott az a kölyök, minthogy az ő pártjára állsz én ellenem.

— Mindenkit csak ugy megbabonázna, a hogy engem, ha megengednéd neki, hogy a természetes hajlamait követhesse, a helyett, hogy kedve ellen való munkákra kényszeríted.

— Magam is csak azt a munkát végzem.

— Te egészen más vagy, neked nincsenek szárnyaid.

— Én, hála Istennek, olyannak termettem, mint mások.

Rosalie türelmetlenné vált.

— Igen, — mondta, te olyannak termettél, mint mások . . . ember vagy, olyan ember, mint mindenki, a föld embere. A mi fiunk, ő, látod, az ég gyermeke. Te, Baudru, rutnak találod, ha szárnya van valakinek, a szomszédok is rutnak találják s az egész falu igy vélekedik; de mit bizonyit ez? Csak azt, hogy mi az Isten háta megett, bárdolatlan, vad környezetben élünk, durva érzékü környezetben, a mely nem képes megbecsülni a ritka és csodásan szép dolgokat. Ki mondja, hogy más vidéken más országokban, más, kevésbé terméketlen, télen kevésbé hideg, nyáron kevésbé forró világokban, olyan világokban, a hol a nyugodt és küzdelmekkel nem sulyosbitott élet megengedi szellemünk teljes megfinomodását; ki mondja, hogy ezekben a világokban nem-e találják pompásnak, gyönyörűnek, elragadónak a szárnyas embereket?

A parasztgazda gunyosan kaczagott.

— Egészen asszonyos gondolkozás a tied, — felelte. Hol hallottad valamikor dicsőiteni a szárnyakat? Jártam a városi emberek között: a mi formánkra vannak megalkotva és soha sem hitteted el velem, hogy egy ember, a kinek szárnya van, csak annyit ér, mint a közönséges ember, a kinek nincs szárnya. Mi mindnyájan e világon járásra termettünk és nem a röpülésre. Kiki közöttünk munkálja meg a talpalatnyi földjét és nézze, hogy mi nő rajta. A mi fölöttünk van, ahhoz semmi közünk. Szeretem hinni, hogy a mi fiunk az egyetlen a saját fajtajából. Ha netalán még mashol is vannak, bármely országban legyenek is, biztositalak, épp ugy kigunyolják, épp olyan hiábavaló és semmi jóra sem alkalmas teremtésnek tekintik, mint nálunk. És biz Isten, ez a helyes, ez az igazság; valóban naplopóknak kell lennünk, hogy a felhők között csavarogjunk, mikor annyi sürgős dolgunk van idelenn a földön is.

— Igazságtalan vagy, Baudru, sőt hálátlan is. Nem emlékszel, mikor egész napi nehéz munkád után fáradtan, összetörten tértél haza, mennyire fölvidámitott, föluditett a kicsike fecsegése? Gondjaid eloszlottak és akaratod ellen is mosolyogtál képzeletének kedves csapongásán.

— Hát nem érted, hogy hazudozásaival a ficzkó visszaélt a mi együgyüségünkkel?

— Föltéve, hogy hazugságok voltak, Baudru, nagyon csinosak voltak, és ezek a hazugságok fölértek mindazzal a valósággal, a mik körültünk történtek. Ha mindig csak a tényekre gondolunk, bizonyos vagy-e, édes uram, hogy nem leszünk szomorubbak, sőt rosszabbak is? Mig azon bájos föltevések elragadtatása közben keserüségeink eloszlanak és megvigasztalódunk. Azok a gyönyörüséges illuziók megujitják a reménységet s ugy kell lenni, hogy lelkünk parancsoló szükségérzetének felelnek meg, mert hiszen lecsillapitanak, boldoggá tesznek még téged is, a ki nem hiszesz bennök. Én szilárdan hiszem, hogy azok a tündéri kalandok valósággal megtörténtek egy a mienknél szebb és jobb mindenségben és hogy a fiunk fenséges utazásai közben tudta meg őket. Én hát az én Zéphyrinemet a legfigyelmesebb füllel és egész szivemmel hallgatom, mert szavai megvigasztalnak és elfeledtetik velem a földi élet minden nyomoruságait, minden undokságait. Azok a mesék még akkor is jók volnának, ha nem szolgálnának egyébre, mint annak belátására, hogy nekünk, a kik olyan hiába és annyi izgalmak között élünk a földön, nekünk a halállal, e földi élet megszüntével, nem ért még minden véget. De még egyéb is van, lelkem uram, mert én azt képzelem, hogy a mi Zéphyrinünk, mialatt ott fenn a magasban azt a minden egészségtelen lehelettől, minden káros kigőzölgéstől ment, istenien tiszta levegőt lélegzi be, eszményi gondolkozásra tesz szert és szinte az angyalokhoz hasonló anyagtalan és kedves lénynyé alakul.

Baudru kételkedve rázta a fejét, mégis kissé megzavarta ez a különös, szerinte zagyva beszéd. . . .

Rosalie gyöngéden megfogta a két kezét és kényszeritette, hogy egyenesen a szemeibe nézzen.

— Nem vetted észre, — folytatta, akár az aratás, akár a szénakaszálás vagy a szüretelés közben, hogy valamely leánynak vagy legénynek hirtelen felhangzó dalolása mind fölélénkiti a többi dolgosokat és uj kedvet ad nekik a munkára, noha már ugy látszott, hogy a fáradtság ellankasztotta izmaikat. Te magad is, hányszor tétetted velem félre a sarlót, a gereblyét vagy a kaczort, azért, hogy népdalokat énekeljek. És a nap végetértekor, noha nem tettem egyebet, mint csak a hangomat használtam teljes erőmből és fölidéztem emlékezetembe a gyermekkoromban bölcsöm mellett hallott csinos dalokat, noha semmi mást nem tettem, sápadt voltam a fáradtságtól, lábaim roskadoztak a meghatottságtól, mig a dolgosok mindannyian még jókedvüek, elevenek voltak, munkaképeseknek érezték magukat. Miért nem akarod, hogy az élet folyamán is ugy legyen, mint a hogy a szüretkor, a kaszáláskor van? Miért nem akarod, hogy legyen valaki, a ki szép nótákat énekel, azért, hogy mások ne érezzék a munka terhét, vagy legalább, hogy könnyebben és nagyobb kedvvel dolgozzanak? Én, én nagyon jónak találom, hogy az olyan emberek, mint a mi fiunk, a kik elég boldogok, hogy azokon a fenséges tájékokon utazhatnak, visszajöjjenek elmondani nekünk a látott szépségeket; ha egyébért nem, hát csak azért is, hogy legyen vagy egy órai szórakozásunk a szürke és csüggesztő látványok között, a melyek idelenn tárulnak a szemünk elé. És ne képzeld, édes uram, hogy ez csupán hiábavaló naplopónak a feladata: mert a mindig bátrabb és mindig szédületesebb fölszállás közben ezek az ismeretlenért szomjazók, a kik mindig csodásabbnál csodásabb szépségeket vágynak velünk megismertetni, ezek a vakmerők szüntelenül magasabbra és magasabbra emelkednek, nem mérik ki a távolságot, nem kimélik erejüket, hanem megkoczkáztatják, hogy hirtelen szárnyatörötten hulljanak alá és összezuzzák testüket a földön.

De Baudru a saját rögeszméjét követve, már régen nem hallgatta a feleségét. Hirtelen félbeszakitotta:

— Igazad van . . . A kicsike gyönge alkotásu, érzékeny, félénkebb, mint egy leány. Más fiukhoz kell dörgölöznie, hogy emberré váljék. Ha van olyan értelmes, a milyennek mi tartjuk, jobban megbecsülik a városban, mint erre mi felénk s a nyomoréksága is talán kevésbbé találják nevetségesnek. El van hát határozva: beviszem a székvárosi kollegiumba még a hét vége felé.

És a szegény Rosalie megdöbbenve maradt álló helyében; mert bizonyára éppen nem ez volt az, a mit ő el akart érni.

V.

Oh, milyen szomoru órák voltak azok a nyitott bőrönd előtt, a reggel még üres, este pedig annyira tele bőrönd előtt, hogy le sem lehetett zárni.

— A zsebkendőidet felül tettem a hálóingeiddel és a harisnyáiddal, hogy mindjárt a kezed ügyében legyenek — magyarázta Rosalie. — Egészen alól pedig eldugtam a kis selymes kefét, a bolyhos törülközőket és a finom szivacsokat a tollaid számára. Gondozd a szárnyaidat gyermekem, gondozd jól azokat a csinos szárnyaidat s tartsd őket szép hófehéren, anyád kedveért. Most pedig, ha nem akarod, hogy én is sirjak, ne sirj többé lelkecském . . . férfi vagy s a két angyalszárnyad nem ment fel attól, hogy férfiszived és bátorságod legyen . . . sőt ellenkezően!

(Folytatása következik.)

E nagy munkában mindenkire kell számitanom. **Mindenkinek politikai elveit tisztelem; a nagy vitákat nem kerülöm, sőt ellenkezőleg, azoknak éltető levegőjét szeretem; elejétől fogva ez volt az én elemem: a parlamenti harcz, de az objektiv és parlamentáris parlamenti harcz. (Tetszés és éljenzés.) Minél erősebb összeütközések, de minél nyugodtabb hangon és modorban; érvek és elvek küzdjenek egymással és ne egyéb. (Igaz! Ugy van!) Az ilyen csatában ott fognak engem találni mindig; igy szeretek csatázni. Ha politikai ellenfeleimnek — nem bizalmát, nem is támaszát, de becsülését meg tudom tartani és biztositani tudom magamnak, azt a közügy érdekében eredménynek tekintem (Élénk tetszés.); de igenis politikai barátaimnak intenziv és közvetlen támaszára és bizalmára feltétlenül szükségem van, hogy ezen nagy feladat terhe alatt össze ne roskadjam és erőt és kitartást meritsek főtörekvéseim számára. (Élénk éljenzés.) A legbecsesebb, a legérdekesebb pedig azoknak a bizalma és támogatása, a kik legközelebb állanak hozzám. (Élénk tetszés és éljenzés.) És ez: önök, a kiknek köréből jöttem a nagy politikai küzdőtérre és a kikkel magamat politikailag és egyénileg egynek és összeforrtnak vallom; és azért esik jól az önök megjelenése és azért becses ez nekem, a miért is fogadják érte mélyen érzett hálámat. (Élénk tetszés, szünni nem akaró éljenzés.)**

A miniszterelnök ezután hosszabb ideig fesztelen társalgást folytatott a küldöttség tagjaival, majd meg-megujuló lelkes éljenzés közt visszavonult dolgozószobájába.

*

Esti fél 7 órakor a küldöttség *Széll* Kálmán miniszterelnök tiszteletére fényes lakomát rendezett a Royal-szálló egyik földszinti termében. Az ünnepelt miniszterelnökön kivül jelen voltak minisztertársai, még pedig: báró Fejérváry Géza, Lukács László, Wlassics Gyula, Darányi Ignácz, Hegedüs Sándor és Plósz Sándor, továbbá Széll Ignácz és Vörösmarty Béla államtitkárok, Márkus József főpolgármester, gróf Szapáry László fiumei kormányzó, továbbá Radó Kálmán, gróf Széchenyi Tivadar, Rosenberg Gyula, Chernel György és Szájbely Gyula képviselők, gróf Erdődy Gyula és Ernuszt Kelemen főrendiházi tagok, Reiszig Ede főispán, dr. Károlyi Antal alispán, gróf Széchenyi Miklós apát, Bezerédj főjegyző, Nagy Jenő főügyész, Éhen Gyula polgármester, Horváth István prépost, Ratkovics Vendel kanonok és a vármegyei intelligenczia számos tagja.

A harmadik fogásnál *Széll* Kálmán miniszterelnök felköszöntőt mondott a királyra.

Reiszig Ede főispán a miniszterelnököt köszöntötte fel zajos helyeslés közt.

Széll Kálmán miután meleg köszönetet mondott, igy folytatja beszédét:

Egy nagy fordulójához jutottam magán és politikai életemnek. Indulok egy uton, a melyen sok nehézséget kell legyőzni, a melyen sok akadályt kell leküzdeni és a mely járatlan irányokban vezet. Én azt, a mit önök hoztak, viszem magammal ezen az uton, ugy mint a mesebeli vándor vitte magával a talizmánt, a mely őt az eltévelyedéstől mentette és a mely neki az éjjeli homályban is világitott azokon az utakon. És ha én ugy érzek, honnan veszem az érzelmeket? Veszem abból a légkörből, a melyben azok bennem keletkeztek. Ha az én politikámnak és politikai munkásságomnak nyomai maradhatnak, az érdem nagy részben azon köré és azoké, a kik az én szellemi és intellektuális életemet irányitották, mert hiszen az olyan, mint a kirőpitett golyó: azt az irányt követi, a melyben lökve van, a mikor megindult.

A messze kelet reményeknek gazdag világából jut eszembe egy kép. Azt olvastam ott valamikor, hogy minden embernek a bölcsőjénél megjelenik két szellem, két tündér: a jó és a gonosz. Harczot vivnak egymással és mindegyik igyekszik a saját adományaiból minél többet tenni a bölcsőbe.

Mennyit tett le az én bölcsőmbe az egyik is, a másik is, azt nem én itélem még, de egyet kaptam és ezt ápoltam, ápolom és fogom ápolni a jövőre is: egy érzékeny és érző szivet. (Élénk tetszés és éljenzés.) A természet költészete a virág; és az emberi kebel költői — és legköltőibb — megnyilatkozása egy érzés, és ez a hála érzése.

Nem mindig könnyü hálásnak lenni akarni és hálásnak lenni tudni. Én akarok és tudok is hálás lenni. Es azt, a mit önök most nekem hoztak, azt a szeretetet, azt a barátságot, engedjék meg, hogy szivem egész hálájával viszonozzam és azt adjam érte önöknek cserébe. (Lelkes éljenzés.)

És legyen ez köztünk frigykötés: nem olyan, a mely lánczokat rak le, a melyeket a mint lerakja a véletlen, egy fordulat fel is oldhasson, hanem oly frigykötés, a mely a szivekbe, azok érzésének őszinteségébe veti horgonyát, oda eregeti gyökereit: a szeretetnek, a barátságnak és a hálának érzéseit. Ezekkel és ezek utján kötök én önökkel frigyet; elfogadom a szeretet és a barátság érzéseit, viszonzom azokat és megtoldom a hála érzésével. (Élénk tetszés és éljenzés.)

Igy emelem én az önök egészségére poharamat. (Hosszas, élénk tetszés, éljenzés és taps.)

Beszéltek még: dr. *Károlyi* alispán, *Darányi* miniszter, *Horváth* István, *Eredics* Ferencz, dr. *Vargha* Gábor stb. stb.

Ferencz Ferdinánd főherczeg utazásai.

Ferencz Ferdinánd főherczeg a magyar királyi trón prezumptiv örököse most Dalmácziában utazik s a dalmát tengerpart városait sorra keresi fel, állitólag azért, hogy egyrészt az ott állomásozó ezredeket megszemlélje, másrészt azért, hogy megismerkedjék a dalmát néppel és a dalmát viszonyokkal.

Az utazás ellen senkinek sem lehet kifogása. Az országoknak és népeknek sorsára csak üdvös lehet, ha leendő uralkodója saját szemeivel akarja látni azt a földet és azt a népet, melynek egykor a koronáját fogja viselni s ha Potemkin falvakat állitanak is eléje, sok mindent megláthat, a mit csak személyes tapasztalatok után bir igazán megérteni.

De szomoru szivvel látjuk, hogy a leendő magyar királynak mindenfelé visz az utja, csak a magyar haza határai közé nem. Körülutazta a földtekét, felkeresett ember nem járta rengetegeket, csak a magyar földet kerülte el eddig és ha kétszer-háromszor itt volt is a mi körünkben, express vonattal utazott végig országunkon, mintha nem is akarna belőle semmit sem látni. Meglehet, hogy minden czélzatosság nélkül tette, meglehet, hogy igaz szeretettel viseltetik irántunk, rokonszenvvel nézi törekvéseinket, de minden jel ellene szól s a magyar nemzet aggódva gondol arra az időre, a mikor sorsa az ő kezébe lesz letéve.

Mi jót remélhetünk olyan királytól, a ki évtizedeken keresztül kerül bennünket akkor is, mikor már tudta, hogy majdan királya lesz annak a szép országnak, a mely iránt a Habsburg-ház ép annyi hálával tartozik, mint tartozik az ország az uralkodó házának; a melyről tudja, hogy a dinasztiának minden időben hü védője, rendületlen hive, készséges alattvalója volt, s a melynek egyes egyedül köszönheti, hogy a Habsburg-ház ma is még az uralkodó családok közé tartozik.

Azt mondják, hogy elég jól tud magyarul s szorgalmasan olvas magyar könyveket és folyóiratokat, hogy nyelvünket minél jobban elsajátitsa, mert tudja és érzi azt, hogy ez kötelessége annak, a ki Szent István koronáját hordja a fején. A kik közvetlen közelében vannak, legendákat mondanak arról a szeretetről, melylyel a magyar nemzet iránt viseltetik. Annál feltünőbb, hogy ennek soha jelét nem adja. Vajjon ki az, a kinek befolyása őt visszatartja attól, hogy kimutassa a magyar nemzetnek, minő szimpathiákat érez iránta? S vajjon van-e a bécsi körökben valaki is, a ki a jövendő király akaratát ennyire lenyügözni merné és tudná. Bizonynyal van s bizonynyal van hatalmas faktor, mert máskülönben sem bátorsága, sem ereje nem volna ilyen irányu befolyás gyakorlására.

Ez az a nagy kérdőjel, melynek talányát a magyar nemzet megfejteni igyekszik.

Tiszteljük családi tradiczióit. De végre is a magyar nemzet a monarchiában, és Ferencz Ferdinánd jövendő alattvalói közt sokkal hatalmasabb tényező, semhogy önérzetünk sérelme nélkül, szó nélkül hagyhatnánk olyan jelenségeket, a melyek a nemzet jogos aspiráczióit sértik.

Ép azért reméljük tőle, hogy megmutatja a monarchia népeinek, hogy érzi és tudja azt, hogy a magyar nemzet, melynek majdan királya lesz, minő tényező a monarchiában s reméljük és elvárjuk tőle, ha tényleg idegen befolyás hatása alatt került el eddig mindent, a miből a magyar nemzet iránt érzett rokonszenvére lehetne következtetni, hogy ezt a befolyást, bárminő magas és hatalmas helyről jöjjön is, le akarja és le fogja győzni.

Ezzel nemcsak a *magyar* nemzetnek, ezzel saját magának is tartozik.

VIDÉK.

* **A zempléni főispán lemondása.** Sátoralja-ujhelyi tudósitónk táviratozza: *Széll* Kálmán miniszterelnök mint belügyminiszter hosszabb levelet intézett *Molnár* István főispánhoz, a melyben leghatározottabban kivánja, hogy a főispán megmaradjon állásában. *Molnár* főispán ragaszkodik lemondásához és hétfőn a miniszterelnök meghivása folytán Budapestre érkezik, hogy személyesen is indokolja lemondását.

* **A nagyváradi szabadelvü párt gyülése.** Nagyvárad város szabadelvü pártja ma dr. *Hlatky* Endre elnöklete alatt ülést tartott. Az ülés iránt szokatlan nagy érdeklődés nyilvánult és a párt tagjai majdnem teljes számban jelentek meg. A város közéletének összes szereplő tagjai ott voltak a mai értekezleten, a melyre már az uj kormány kinevezése óta várakoztak a párt elégedetlen tagjai. A nagyváradi szabadelvü pártban ugyanis az utóbbi időkben meghasonlás támadt. A politikai kérdésekben eddig egyhangulag megnyilatkozott véleményeknek ujabban akadtak bátor és szókimondó támadói, a kik Bánffy Dezsőnek alkotmányellenes cselekedeteit és ezek végrehajtásában a Tiszák közreműködését nemcsak nem nézték jó szemmel, hanem fel is szólaltak ellene. A kaszinóban, a biharmegyei gentry főfészkében, a kávéházak és czukrászdák törzsasztalainál, a hol a helyi politikusok az eseményeket megvitatják, sok heves vitatkozás hangzott el és általános volt az a hit, hogy a nagyváradi szabadelvü pártban rövid idő alatt pártbomlás fog bekövetkezni. Különválnak a rendithetlen Tiszaisták és egyesülnek a Széll hivei is. Azonban a pártszakadás, legalább a mai ülésen, még nem következett be. Szokatlanul izgalmas volt a tanácskozás, de a szakitás nem történt. Dr. *Dési* Géza ügyvéd szólalt fel először a mai értekezleten és inditványozta, hogy üdvözölje a párt *Széll* Kálmánt, *Tisza* Kálmánt és *Bánffy* Dezsőt. Széllt azért, mivel ismeretes, hogy mindig a szabadelvü irány hive volt, programmjában most is ebben a szellemben nyilatkozott, Bánffy Dezső üdvözlését azért tartja szükségesnek, mert a liberalizmus szolgálatában éveken át érdemeket szerzett és végül *Tisza* Kálmánt szintén azért óhajtja üdvözöltetni, mert Tisza politikájával rendithetlenül ragaszkodik a szabadelvü eszmékhez. Az inditványnyal szemben dr. *Várady* Zsigmond szólalt fel, a ki beszédében sulyos kritikát mondott a mai kormányzati szellemről. Szerinte a legutóbbi évek eseményei arra engednek következtetni, hogy a szabadelvü irányzat meggyengült. Az uj büntetőtörvénynek a sajtó megrendszabályozására irányuló szakaszai, a földmivelési kormány magatartása a szoczializmussal szemben, agrarius tendencziák, a legutóbbi borkereskedők elleni hajszából látható antimerkantilis irányzat, mind a liberálizmus gyengülését mutatják. Ellenzi a hármas üdvözlést. Elégnek tartja, ha a párt *Tisza* Kálmánhoz fordul és kéri, hogy legyen hü őre a szabadelvü eszméknek. Bánffy Dezsőt már üdvözölte régebben a párt, *Széll* Kálmánhoz pedig a város tegnapi határozata értelmében már küldtek üdvözletet. *Friedlender* Soma, majd *Hlatky* Endre elnök is szükségét látták annak, hogy dr. Váradyt kapaczitálják inditványa visszavonására. Hlatky elnök kifejtette, hogy ha csak *Tisza* Kálmánt üdvözölnék, azt hinnék, hogy az egész dolog Tiszáéktól ered, ha pedig csak Széllnek küldenének üdvözlő iratot, azt mondanák, hogy a párt mindig a kormányon levőknek hódol. Nagy izgalom között történt a szavavazás, a melynek eredménye az lett, hogy elfogadták dr. *Dési* Géza inditványát, mely szerint a párt *Széll* Kálmánnak, *Tisza* Kálmánnak és báró *Bánffy* Dezsőnek üdvözletét fejezi ki.

* **Kisközség átalakulása nagyközséggé.** Kis-Tarcsa, pestmegyei kisközség, a melynek eddigelé Kerepes községgel együtt volt körjegyzősége, ma delelőtt küldöttségileg kérte *Beniczky* Ferencz főispánt és *Beniczky* Lajos alispánt, hogy járuljanak hozzá a nagyközséggé alakulás iránt való óhajtasokhoz. Mindketten azt a választ adták, hog a maguk részéről akadályt nem gördítenek a kivánság elé, hanem előbb meg kell hivatalosan vizsgáltatni, vajon bir-e a község az átalakulásra megkivántató föltételekkel.

* **Szolnokváros képviselőtestülete** *Kerekes* Géza városi ügyésznek, a függetlenségi és 48-as párt szolnoki elnökének, kit *Almássy* Géza főispán állásától politikai okokból felfüggesztett, e hó 10-én tartott népes közgyülésén nagy lelkesedéssel egyhangulag köszönetet és bizalmat szavazott ügyészi müködéseért.

UJDONSÁGOK.

— márcz. 11.

Lapunk legközelebbi száma hétfőn délelőtt jelenik meg.

—

Mellékletünk tartalma: Tanügy. — Mezőgazdasági közlemények. — Üzleti heti szemle. — Tárcza: Az amerikai asszony és leány. — A budapesti áru- és értéktőzsde táblázata. — Hirdetések.

—

— ***Személyi hirek.*** *Viktória* angol királynő ma délelőtt Folkestone-on és Boulogne-on át Cimiezbe utazott. — *Ferdinánd Károly* főherczeg tegnap délután Linzből Bécsbe érkezett és anyjának, *Mária Terézia* főherczegnőnek palotájába szállt meg. — *Mária* főherczegnőnek, *Rainer* főherczeg nejének állapota immár annyira javult, hogy a főherczegnő pár nap mulva elhagyhatja a szobát. — *Jenő* főherczeg tegnap a sziléziai Freudenthal-ba utazott.

— *Ujszülött főherczegnő.* Voloscában — mint nekünk táviratozzák — *József Ágost* főherczeg felesége, *Auguszta* főherczegnő az éjjel egy egészséges leánygyermeknek adott életet. A főherczegnő, valamint ujszülött leánya jól érzik magukat. Keresztkomák *Gizella* herczegasszony és *György* bajor herczeg lesznek. — *József* főherczegnek az ujszülött főherczegnő fiágon a második unokája, az első József Ágost főherczeg első szülött gyermeke *József Ferencz* főherczeg, a ki 1895 márczius 28-án született Brünnben.

— **Kitüntetett miniszteri tanácsos.** *Sándor* szerb király dr. *Müller* Kálmán min. tanácsos egyetemi tanárt, a Rókus kórház igazgatóját a Szent Száva rend középkeresztjével tüntette ki.

— *A pápa.* Immár mind jobbra fordul a szent atya állapota. Dr. *Mazzoni*, a ki tegnap meglátogatta a pápát, — mint Rómából táviratozzák — most már csak kedden látogatja meg ujra, mert a szent atya állapota állandóan jó. Az orvosok már azt is megengedték a pápának, hogy ujra kihallgatásokat adjon.

— **Dr. Havass Rezső kitüntetése.** II. Oszkár király a svédek és norvégek költői lelkületü, tudományszerető uralkodója dr. *Havass* Rezsőnek a magyar földrajzi társaság alelnökének, a földrajzi kutatás és általában a geografiai tudományok népszerüsitése terén szerzett érdemeinek elismeréséül a Szent Olaf-rend első osztályu lovagkeresztjét adományozta. II. Oszkár királynak egy magyar tudóstársasággal, a magyar közélet egy érdemes munkásával szemben tanusitott figyelme csak megerősitheti azt a rokonszenvet, a melylyel a magyar nemzet eddig is adózott a nemeslelkü uralkodónak.

— *A Kossuth-ünnep.* A *Kossuth* ünnepeket rendező bizottság a mult őszszel azt határozta, hogy ezentul a halálnap, a Lajos-nap és a születésnapi évforduló közül a születésnapot teszi nemzeti Kossuth-ünneppé és ekkor rendez nagyobbszabásu ünnepet. A *királyné* halála miatt azonban a mult évben ez az ünnep elmaradt és azért a Kossuth-gyászt az idén még a temetőbe való testületi kivonulással fogják megünnepelni, de jövőre küldöttségileg koszoruzzák meg a sirt és a városban rendeznek gyászünnepet. Az idei gyászünnep és kivonulás részleteit — mint már közöltük — holnap, vasárnap délután három órakor a függetlenségi és 48-as polgári körben (Baross-utcza 59. sz. a.) tartandó gyülésen fogják megállapitani. — A „Kossuth Lajos női kör" márczius 20-án délelőtt 10 órakor Kossuth Lajos emlékére gyászistentiszteletet tart a Deák-téri evangélikus templomban.

— **Márczius tizenötödike.** A budapesti egyetemi ifjuság méltó fénynyel ünnepeli meg márczius tizenötödikét. Az ünnepségnek véglegesen megállapitott programmja a következő: Délelőtt tizenegy órakor a lipótutczai uj városháza közgyülési disztermében diszülés lesz. Az elnöki megnyitót ifj. *Bibó* István, az egyetemi kör elnöke tartja, mely után *Melczer* Elemér elszavalja a Talpra magyart. Ezután *Madarász* József országgyülési képviselő ünnepi beszédet tart és *Ábrányi* Emil elszavalja ez alkalomra irt ódáját. *Hermann* Ottó beszéde után, ifj. *Chorin* Ferencz az egyetemi kör alelnöke bezárja a diszülést. Az ifjuság délután három órakor gyülekezik az egyetem-téren. Az egyetemi kör erkélyéről *Székely* Aladár tart beszédet és *Fejérdy* Miklós elszavalja a talpra magyart. Az egyetem-térről a menet, a kecskeméti-utczán, muzeum körúton, *Kossuth* Lajos utczán át a Petőfi szoborhoz vonul, ahol *Hets* Ödön tart ünnepi beszédet. *Benard* Ágoston elszavalja a Talpra magyart, mely után ifj. *Chorin* Ferencz, az egyetemi kör alelnöke ünnepi beszédet mond. Az ünnepségeket rendező bizottság elén ifj. *Bibó* István, ifj. *Chorin* Ferencz, *Wolfner* Pál, *Mandel* Sándor, ifj. *Schmerczka* Ferencz, *Wessely* Tibor, ifj. *Wekerle* Sándor, ifj. *Ugron* Gábor és *Székely* Aladár állnak. — Az állatorvostanhallgatók, mint főiskola hallgatói az idén saját zászlójuk alatt akartak a Petőfi szoborhoz kivonulni. A választmány azonban ezt az inditványt elvetette és elhatározta, hogy az állatorvostanhallgatók, az egyetemi ifjak menetéhez csatlakoznak — *Erzsébetfalván* is nagy márcziusi ünnepélyt tartanak, a melyben közremüködnek a községben müködő összes kultur- és jótékonysági egyletek. Lesz szavalat, ünnepi beszéd, fáklyásmenet, este pedig közvacsorát rendeznek.

Fényes ünnepet rendez márczius idusán — mint egy távirat jelenti — az eperjesi kollegium jogakadémiájának, theologiájának, főgimnáziumának és tanitóképzőjének egyesült ifjusága is. Délelőtt a kollegiumi disztermben nagy emlékünnepély lesz, a melyen külön pontot szentelnek a branyiszkói csata 50 éves évfordulója emlékezetének, a minek évforduló napján ez év február 5-én a Branyiszkón emelt honvédemléket a jogakadémiai ifjuság megkoszoruzta. Este fáklyásmenet lesz, azután pedig diszelőadás a városi szinházban. Mind a kettőt a jogakadémia ifjusága rendezi; a szini előadáson, melyen az «Aranylakodalom» kerül előadásra, a joghallgatók játszák az összes férfiszerepeket. A délelőtti ünnepély a kollegium összes tanintézeti ifjuságának közös ünnepe lesz.

— **Csillaghullás az önkénteseknél.** A fővárosban szolgáló egyéves önkéntesek most fejezik be önkéntes iskolai tanulmányaikat és a napokban teszik le a félévi vizsgát. A husvéti ünnep előtt a vizsgálatok eredményéhez képest megtörténik az előléptetés s husvétra már a rangba jutottak fölvarrhatják az egy vagy két csillagot. A jövő hónaptól kezdve az önkéntesek megkezdik a csapatoknál való szolgálatot.

— **A perzsa sah fia Európában.** A perzsa sah 22 esztendős fia, a kinek *Schuan Saltane Manzur Mirza*, a már eléggé hosszu, de még nem teljes neve, európai utjában eljutott a Rivierara. A herczeg Berlinből, a hol orvosi kezelés alatt állott, Párisba, onnan pedig Nizzába utazott. Hir szerint a herczeg az egész márczius hónapot Nizzában tölti, a jövő hónapban pedig Berlinen át hosszabb időzésre Bécsbe utazik.

— **Mérnökbanket.** A müegyet. mérnök-daloskör e hó 19-én sikerült lakomát rendezett a józsefvárosi Morbitzer-vendéglőben. Jelen voltak: *K. Lipthay* Sándor rektor és a mérnöki szakosztaly dékánja és *Pecz* Samu tanáron kivül *Bodola* Lajos, a kör diszelnöke, *Czigler* Győző, *Ilosvay* Lajos, *Kherndl* Antal és *Schmidt* Sándor tanárok. A daloskör változatos énekszámain kivül a jókedvet nagyban emelte a technikus-zenekar kebeléből alakult czigánybanda. Az első felköszöntőt *Kofranek* Vendel mérnök, a kör elnöke mondta, üdvözölve a rektort és a tanári kart, mire *Lipthay* rektor meleg hangon válaszolt. Utána még számos felköszöntő volt. A jókedvü társaság a kora reggeli órákban oszlott szét.

— **József főherczeg Fiuméban.** *József* főherczeg jelenleg egész családjával együtt fiumei kastélyában időzik. A főherczegi család kitünően érzi magát a magyar kikötő vánosban és ott fogja tölteni a nagyhetet és a husvéti ünnepeket is. A főherczeg csak a jövő hónapban tér vissza Alcsuthra.

— **Márczius 15. az iskolákban.** A budapesti V. kerületi, állami főreál *irodalmi iskolája*, márczius 15-én, az intézet disztermében, mükedvelői előadással egybekötött ünnepélyt rendez. — Hasonlóképen ünneplik meg márczius 15-két a budapesti kegyesrendü főgimnázium gyakorló iskolájában is.

— **Braziliai követünk Budapesten.** Hengervári *Hengermüller* Károly, az osztrák-magyar monarchia braziliai követe és meghatalmazott minisztere, néhány nap óta Budapesten időzik, hol főuri köreink szivesen látott vendége.

— **A hadnagy és a közlegényei.** A mikalakai katonai temetőben, mint Aradról irják, a napokban állitották föl gróf *Badini* Damian hadnagynak, a párbajban elesett szerencsétlen ifjunak siremlékét. Egyszerü, fekete vaskereszt az emlék, a melyet Badini századának közlegényei készitettek el. Az 5. században volt két géplakatos közlegény s ezek vállalkoztak az elkészitésére. A legénység között csak azt az egy-két forintot szedték össze, a mely a szükséges vasra kellett. A két géplakatos közlegény a kimenők alatt, gazdájuk mühelyében megcsinálták az egyszerü szép siremléket s mikor elkészültek vele, meglepték a tisztikart. A sirkeresztet vasárnap állitották föl, egyszerü ünnepség keretében. A századnak is csak egy része volt künn, meg egynehány tiszt. A keresztnek egyszerü a felirata s egy sor se jelzi rajta a hozzáfüződő megható történetet, a melyhez hasonló ritkán fordul elő a rideg katonai életben.

— **Gróf Zichy Jenő Csabán.** Gróf *Zichy* Jenő a b.-csabai iparos dalkörnek megigérte, hogy ázsiai utjáról felolvasást fog tartani a körben. A gróf fogadtatására — mint B.-Csabáról táviratozzák — nagy előkészületeket tesznek.

— **Rablógyilkos hadapród.** *Pikó* László nyomdatulajdonos meggyilkoltatásáról ujabban a következő ujabb részleteket irta békéscsabai levelezőnk: A gyilkosságot nem egyedül *Lakatos* Dezső, az elzüllött hadapród követte el. Büntársai is voltak. Egy asszony és a férje. Az elvetemedett gyilkosok *egy forint és huszonöt krajczárért ölték meg a szerencsétlen embert.* Ugy történt, hogy Pikó László gyulai rokonaitól éjjel 11 órakor ért Csabára s onnét a hajnali, fél öt órai vonattal akart Kisjenőre utazni. Amint ott ácsorgott az állomáson, egy asszony megszólitotta. Ez *Zsilák* Jánosné, rendőri felügyelet alatt álló hölgy volt, aki bünre csalogatta Pikót. Pikó követte az asszonyt, s az a dohányraktár mögé (közvetlen a vasut mellé) vezette. Az asszony átölelve tartotta Pikót s e közben rontott oda *Zsilák* János exrendőr és *Lakatos* Dezső.

— Hallja, mit müvel itt maga! — rivaltak Pikóra. Mi vasuti munkások vagyunk és az ilyesmit nem türjük.

Zsilákné még mindig átkarolva tartotta Pikót. Ekkor Zsilák, miután *előre megfontolt tervük volt gyilkolni* a magával hozott kötelet ráhajitotta Pikóra Lakatos, pedig egyet csavart rajta. Aztán kifosztották. De a gonosztevők igen csalódtak, mert amint mondják, a jó ruházatu intelligens ifjunál több pénzt sejtettek, s mindössze 1 frt 25 krt találtak nála. Elvették irományait s a Kenderföldön elásták a vizsgálat meghiusitása végett. Ezután Csorvásra utaztak. *Valentiny* rendőrbiztos szimatolta ki az első nyomot s megtudta, hogy Zsilák a vasutnál megfordult, holott ez máskor csak feleségének volt szokása. Zsilák két nap mulva hazament, hogy megtudja mily irányban nyomoz a rendőrség. Az egyik rendőr a temetőben bujdosó Zsilákot elfogta és azt kérdezte:

— Hát a feleséged meg Lakatos hol vannak?

— Tudtok mindent? -- szólt Zsilák egykori kenyerestársára. Az se baj, vigyél hát be. Aztán apróra elmondta a gyilkosságot. A másik két czinkost Csorráson együtt fogták el. Lakatos csabai katonai szolgálatai alatt ismerte Zsiláknét, a kivel viszonya volt. Náluk bujdokolt, miután Fejértemplomból a katonai börtönből megszökött, a hol azért inditottak ellene vizsgálatot, mert elment egy főhadnagy lakására mikor az nem volt otthon, és ott azt mondotta a főhadnagy feleségének:

— A főhadnagy ur kéret 30 frtot.

A katonatiszt neje gyanutlanul átadta a pénzt az intelligens ifjunak, aki lassanként ujra szakaszvezető lett Lakatos pedig elmulatta az összeget.

Pikónak egy felvidéki városban *Gallovits* Jenő hirlapiró és szerkesztővel nyomdája volt; de a vállalat nem prosperált s azért határozta el, hogy uj lakóhelyén Kisjenőn állitsa föl nyomdáját. Átutazóban érte a borzalmas halál. Nagy részvét mellett kisérték utolsó utjára. Balogh Sámuel törvényszéki vizsgálóbiró tegnap hallgatta ki a gyilkosokat. Azok megmutatták a gyilkosság helyét s megjelölték a helyet, hova Pikó iratait elásták. Ma kisérték a házaspárt Gyulára, Lakatost pedig a katonai hadbiróságnak adták át.

— **Ötszáz diák** vonult föl tegnap együttesen a «Magyar körképtársaság» városligeti palotájába, hogy megtekintse a «Hódoló diszfelvonulás» körképét és az ezzel kapcsolatosan mutatott óriási vetitéseket Faure temetéséről, Andre elindulásáról léghajón az északi sark felé és különösen a szines fényképezésről, s abban az optikai tudomány legujabb vivmányáról. A társaság ugyanis értesitette a fővárosi iskolákat, hogy a tanuló-ifjuság részére hajlandó külön előadásokat rendezni, ha ez iránt kellő mértékü érdeklődés mutatkozik. Természetes, hogy a tanári kar teljes mértékben méltányolta a társaság ajánlatát és azóta a diákság ezrével jelentkezik. A jelentkezők első részét képezte az emlitett 500 főből álló csoport, mely ma igaz gyönyörüséggel és lelkesedéssel fogadta a látványosságokat, melyek végeztével ugy tanárait, mint az előadót élénken megéljenezte. A körkép látogatói még a jövő héten dijmentesen tekinthetik meg ugy Faure temeteséről, mint az Andreé elindulásáról fölvett képeket, valamint a szines fényképezést.

— **A királyné csipkekendője.** A világ minden uralkodói között *Margit* olasz királynénak meg van az az előnye, hogy ő neki van a legdrágább csipkekendője. Az értékét 70.000 forintra teszik és azt mondják, hogy három müvész husz évig dolgozott rajta. A kendő oly könnyü, hogy alig érezni a sulyát és oly finom, hogy annyira össze lehet hajtani, hogy egy babnagyságu etuiba belefér. A többi uralkodók között különösen nagybecsü csipkegyüjteménye van *Eugenia* ex-császárnénak, XIII. *Leo* pápának, a kinek csipkegyüjteménye közel hét és fél millió forint értéket képvisel, továbbá *Viktória* királynőnek és a *walesi* herczegnének.

— **A szépmüvészeti muzeum** épitési terveire kitüzött pályabiróság ma délben döntött az épitési terveket illetőleg. Az első 6000 koronás dijat *Petz* Samu müépitész nyerte, a II-ik 4000 koronás dijat a Herczog és Schikedanz czég, a III-ik 2000 koronás dijat az «Artibus» jeligével ellátott pályamunka kapja, melynek készitője: *Árkai* Aladár müépitész. A pályaterveket az akadémia nagytermében hétfőtől kezdve egy hétig, délelőtt 9—1-ig a nagy közönség is megszemlélheti.

— **A Petőfi-emléktábla** márczius 15-ére tervezett leleplezése, miután az emléktábla még nem készült el, elmarad. Az emléktáblát azonban még márcziusban elhelyezik a muzeum feljáróján, az ünnepélyes leleplezés pedig áprilisban lesz. A leleplezés alkalmából az ünnepi beszédet *Beőthy* Zsolt miniszteri tanácsos, egyetemi tanár tartja.

— **Szakfelolvasás.** A budapesti posta- és távirda szakkörben ma este dr. *Alfay* Zoltán posta- és táv. titkár a posta és a történet czimü értekezését olvasta fel. A nagyszámban megjelent hallgatóság — melyben az igazgatóság és a kereskedelemügyi minisztérium több tagja is ott volt — nagy érdeklődéssel hallgatta a gondos tanulmányra valló előadást. *Alfay* a postaintézmény keletkezésének és fejlődésének okait, ezek történetét mondta el, s egyszersmind kifejtette a postaintézménynek kihatását az egyes korra és a nép müvelődésére. Ez utóbbinál megemlékezett a sajtóról is, mely a postával karöltve teljesitheti csak misszióját. Az élénk tollal megirt értekezést a hallgatóság megtapsolta.

— **Az utolsó ebéd.** Most a téli évad befejeztével **véget ér azoknak a jótékony egyesületeknek** a müködése **is, a melyek hivatása volt,** hogy a szegény iskolás gyermekeket télviz idején meleg étellel lássák el. Ebben az irányban a legszélesebb körü tevékenységet a *Gyermekbarát* egyesület fejtette ki, a mely *Berecz* Antal igazgató egyesületi elnök vezetése alatt évente harmadfélezer gyermek ebédjéről gondoskodott. Az egyesületnek egyik étkező helyén, a felső erdősori iskolában, ma osztották ki az utolsó ebédet, ezuttal nagyobb érdeklődő közönség jelenlétében, a kik között ott láttuk *Szabó* Károly tanácsnokot, *Hahóthy* Sándor igazgatót, *Berecz* Antal egyesületi elnököt, dr. *Neumann* Árminnét stb. A konyhában ezalatt a legnagyobb önmegadással sürgölődött *Berecz* Antalné, az elnök szeretetreméltó felesége, a ki az itt étkező csoport felügyeletét magára vállalta, s anyai gyöngédséggel gondoskodott arról, hogy az iskola után éhesen összeverődő gyermeksereg izletes és megfelelő adag ebédet kapjon. Mellette *Déri* Béláné és *Braun* Kálmánné segédkeztek. A megjelent vendégek is kaptak kostolót, s konstatálták, hogy izletesebb konyhát ség nem élveztek. Az ebéd végeztével a gyermekek imádrágot mondtak jóltevőikért, a vendégek pedig lelkesen megéljenezték *Berecz* Antalnét, a konyha kitünő vezetőnőjét.

— **A bobróczi tüzkárosulak** fölsegitésére alakult kizottság, a melynek élén *Matuska* Péter országgyülési képviselő állott, köszönetet mond az adakozóknak s kimutatja, nogy összesen 1238 frt 65 kr. folyt be és pedig Matuska Péter egyik ivén 632 frt, másik ivén 498 frt, külön küldemény 36 frt, a jelzáloghitelbanktól befolyt 72 frt 65 kr. Ez összeg a nagybobróczi községi tüzkárosultja választmányának, *Krasznyecz* József plébános kezeihez kifizettetett.

— **Véres kardpárbaj.** Debreczenben — mint onnan jelentik — tegnapelőtt *Szentiványi* Sándor és *Körössy* Dániel joghallgatók sulyos feltételek mellett kardpárbajt vivtak. A párosviaskodás Szentiványi sulyos sebesülésével végződött. A párbaj oka összeszólalkozás volt.

— **A budapesti ujságirók egyesülete**, az ujságirók sorsjátékának lebonyolitása alkalmából *Fuchs* H. budapesti czéghez a következő elismerő-iratot intézte: «T. Fuchs H. urnak Budapesten. A budapesti ujságirók egyesületének választmánya ez évi márczius hó 3-án tartott ülésében tudomásul vette a segitő-alap javára rendezett sorsjáték pénzügyileg fényes eredményét. Ennek kapcsán egyhangu határozattal felhatalmazta az alulirt sorsjáték-bizottságot, hogy önnek e sorsjáték rendezése és végrehajtása érdekében kifejtett körültekintő, buzgó sikeres tenykedéseért, valamint a leszámolásnál tanusitott előzékenységeért hálás elismerését ss köszönetét fejezze ki. Midőn a választmány határozatából kifolyólag ezt urasagodnak tudtul adjuk, a magunk részéről is, kik a közvetlen érintkezés rendjén tapasztaltuk és szemléltük kitartó fáradságát és ügybuzgalmát, csatlakozunk a kiérdemelt elismerés e nyilvánitásához. Egyébiránt vagyunk kiváló tisztelettel, Budapesten, 1899. évi márczius hó 10-én. A sorsjáték-bizottság: Vészi József s. k., Singer Zsigmond s. k., Szatmári Mór s. k., Cziklay Lajos s. k.

— **Nem jó az embernek egyedül lenni.** A m. kir. központi statisztikai hivatal rideg számokban tudatja, hogy az idén január hónapban hányan vették fel himen rózsalánczait. Ez a szám nem csal. Pontos. Hanem hogy később hányan fogják a töviseket érezni, és sóhajtva visszagondolni az elmult szép időkre, arról bajos volna pontos statisztikát összeállitani. Remélhetőleg azonban a boldog házasságok számarányaihoz képest, a többieké elenyészően csekély lesz. S azok is a házasélet ezer prózai gondja közt találjanak vigaszt a mézeshetekre való visszaemlékezésben. (Hiszen január óta még el sem multak azok.) Tehát:

A m. kir. központi statisztikai hivatal havi közleményeinek legujabb füzete szerint ez év január havában a magyar birodalomban 22.568 házasságot kötöttek. — E számból Horvát-Szlavonországokra — a melyekre vonatkozólag a havi közlemények ezuttal először tartalmaznak adatokat — 3111 házasság esik.

Csupán a magyar anyaországban kötött házasságokat véve szemügyre, azt látjuk, hogy ugy abszolute, mint viszonylagosan a legtöbb házasság a Dunántul jött létre, a hol közel 5200 pár egyesült, mig Erdély csak 1422 házasságot mutat fel. — A megyék közül Liptó mutatja házasságkötés tekintetében a legmagasabb arányszámot, mig a legalacsonyabbat Fogaras vármegye tünteti fel. A városi törvényhatóságok között házasságkötések számaránya tekintetében Kecskemét áll első helyen, az utolsón Fiume, a hol mindössze négy házasságot kötöttek.

A magyar birodalomban összesen 1544 vegyes házasságot kötöttek. — E számból 43 házasság Horvát-Szlavonországokra esik. A keresztény-zsidó házasságok összes száma 15, ebből 7 esetben keresztény vőlegény vett el zsidó menyasszonyt, 8 esetben pedig keresztény menyasszony lépett zsidó vőlegénynyel házasságra.

A magyar anyaországban kötött 1501 vegyes házasságnak egy ötödrészében, 296 esetben jött létre megegyezés a születendő gyermekek vallása iránt, még pedig az esetek többségében (55%-ában) az anya vallása javára. — A legtöbb megegyezés, számszerint 197, a római katholikus vallásnak kedvez, a református fél javára 65, az ágostaiéra 27, a görögkatholikusra 5, a görögkeletiére 2. A 15 keresztény-zsidó házasság közül 6 esetben jött létre ilyen megegyezés, mindannyi a keresztény fél vallásának javára.

— **Két főrangu hölgy a betegekért.** Békéscsabai levelezőnk két magyar mágnásasszony jótékonyságáról értesit bennünket. Az egyik *Wenckheim* Krisztina grófnő, a ki a nagyszabásu uj *gyulai* kórházban fölállitandó kápolnát teljesen berendezi és minden szükségessel fölszereli. A másik főrangu hölgy *Almássy* Kálmánné, Wenckheim Mária grófnő pedig a kórház mellett levő kertjéből tiz hold földet adott át alapitványként, hogy a betegeket jobban élelmezhessék. A nemes tettek nem szorulnak dicséretre.

— **Szöktetés a háremből.** Régi, romantikus idők szelleméhez illő hirt jelentenek Konstantinápolyból: Egy gazdag angol megszöktette a Jildiz-kioszk egyik legszebb hölgyét és elmenekült vele Indiába. Az angol állitólag a Leilat-El-Kadred (A sors éjszakája) ünnepén ismerkedett meg a háremhölgygyel, a mikor is annak az emlékére, hogy Allah kegyelme a földre szállitotta a koránt, az összes moschék tele vannak igazhitü férfiakkal és asszonyokkal. A nőket ugyan eunuchok kisérik a templomba, de az angol mégis módot talált, hogy megszöktesse szive hölgyét; a többit azután elvégezte a borravaló. A szerelmes angol megvesztegette az eunuchokat és egy reggel a háremben csak hült helyét találták a szép odaliszknak. Hogy ez a történet valóban megtörtént, arra bizonyság, hogy most kettőzött éberséggel őrzik a Yildiz-kioszk hölgyeit, egy csomó eunuch pedig a börtönben álmodozik a háremélet kényelméről.

— **Szoczialista zavargás.** A hevesmegyei Balla községben ma — mint nekünk táviratozzák — szoczialista zavargás volt. Az elégedetlen szoczialisták megtámadták a pap lakását és beverték az ablakokat. A csendőrség a főczinkosokat letartóztatta és ezzel helyreállt a nyugalom, melynek fentartása végett erős csendőrkülönitmény czirkál a faluban.

— **Lukacsiu nótája.** A Lukacsiu-nóta — mint Lugosról irják — Krassó-Szörénymegyében is kezd terjedni, a mire a most Rómában az igazát kereső martir (kapelán akar lenni a bukaresti székesegyházban) nem kevéssé büszke is. Ám a nóta éneklése bajjal jár, mert a hatóságok nem veszik tréfának a dolgot s ha valamelyik a pálinka mellett elszontyorodott oláh a Lukacsiu-nótára gyujt, kihágásért nyolcz napi fogházat diktálnak rá. Tegnap is vittek a lugosi kir. törvényszék fogházába két ilyen tüntető bus rumunyt nyolcz napi ingyen koszt és lakásra. A nagyszebeni érsek-metropolita installácziójáról hazaballagó felekezeti parasztok is rágyujtottak a Lukacsiu-nótára, de pórul jártak, mert a csendőrség a virtuskodó atyafiakat előállitotta.

— **A nevelőnő tragédiája.** Nemrégen megirtuk, hogy Temesváron egy *Augart* Róza nevü, Hamburgból származott nevelőnő, öngyilkossági kisérletet követett el. A szerencsétlen leány ugyanis beleszeretett a család felnőtt fiába, melynél alkalmazva volt s mert az ifju szerelmét nem viszonozta, kötél által akart meghalni. De észrevették szándékát s még idején megmentették, csakhogy azután távoznia kellett a házból. S most valószinüleg mégis megölte magát. Mint értesülünk, Szeged alatt a Tiszából egy uri nő holttestét fogták ki, a melynek ruháiban a német *R. A.* betüket találtak. Temesváron most azt hiszik, hogy ez a halott, melynek kilétét különben pontosan megállapitani nem lehet, a szerencsétlen nevelőnő holtteste. Régi történet . . .

— **Eltünt leány.** Egy fiatal leány rejtélyes eltünése tartja most nagy izgatottságban — mint nekünk táviratozzák — Mohács lakosságát. Az eltünt leányt *Skodnicz* Máriának hivják, feltünő szép tizenhét éves teremtés es a tanitóképezde második osztályának növendéke volt. Tegnapelőtt este öt-hat óra tájban ment el hazulról s azóta nyoma veszett. Azt hiszik, hogy megszöktették, de sokkal valószinübb ennél az a föltevés, hogy a Dunába vetette magát, mert — mint többször mondta — megunta az életét.

— **A Vasárnapi Ujság** márczius 12-iki száma 17 képpel s a következő tartalommal jelent meg: «Puky Miklós» (Puky Miklós és gróf Teleki László emigrácziókorabeli genfi fényképével.) Puky Józseftől. «Önigazolás.» Költemény Könyves Tóth Kálmántól. «Korhadt fakereszték.» Irta Rákosi Viktor. Regénytár: «Hires asszonyok: Mária Antoinette ifjusága» (arczképpel.) «A vadliliom.» Regény. Irta Theuriet Andrée. Francziából forditotta G. Cserhalmi Irén (a párisi kiadás eredeti illusztráczióival.) «Gróf Zichy Jenő fölolvasása legutóbbi nagy utazásáról» (képekkel, eredeti azsiai fényképek után.) «A legnagyobb rendjelek.» «Háziállataink hazája.» «Öreg honvédek lakomája Aradon» (képpel.) «Gyulai Gaál Miklós 1848/9-iki honvédtábornok.» Közli fia Gaál Gyula (az aradi fogságában saját maga által rajzolt arczképével.) «Faure elnök temetése» (képekkel eredeti párisi fényképek után.) Irodalom és müvészet, Közintézetek és egyletek, Sakkjáték, Képtalány, Egyveleg, stb. rendes heti rovatok. A Vasárnapi Ujság előfizetési ára negyedévre 2 frt. a «Politikai Ujdonságokkal» együtt 3 frt. Megrendelhető a Franklin-Társulat kiadóhivatalában. (Budapest IV., egyetem-utcza 4. szám.) Ugyanitt megrendelhető a «Képes Néplap», a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, egész évre csak 2 frt 40 kr, félévre 1 frt 20 kr.

Rövid hirek. *Ujverbászon* Blum Henrik jómódu német gazda anyagi veszteségek miatt agyonlőtte magát. — *Pozsonyban* Vitálos Fülöp vasuti munkást kocsitologatás közben elgázolta a vonat. — *Ugyanott* Cshvandtner Károly napszámos egy épülőház allványaról lebukott és oly sulyos agyrázkódást szenvedett, hogy haldokolva vitték a kórházba. — *Récsén* Eisenreich Mihály favágót egy kidőlt fa agyonütötte. — *Békés-Csabán* Konacs Pal iparos szerelmi bánatában szivenlőtte magát és rögtön meghalt. — *Mező-Kovácsházán* Pálfi József czigányprimás fia büntetéstől való félelmében egy késsel átszurta a nyakát. Haldokolva vitték a kórházba. — *Keremesen* özvegy Ködmön Jánosné boldogtalan szerelme miatt felakasztotta magát és meghalt. — *Viznán* Unó György a korcsmában egy kancsóval ugy főbekólintotta Zsebelán Dávidot, hogy ez eszméletlenül rogyott a földre. — *Szepes-Váralján* egy Koblicz Imre nevü fiu a kelmefestésnél használatos kali-bichromat oldatot ivott és nagy kinok között belehalt a mérgezésbe. — *Resson* Oravecz János és Novák András betörtek Juricsin Péter házába és 115 forintot eloptak. A tetteseket a bártfai csendőrőrs elfogta.

= **Egy szép asszony öngyilkossága.** Ma délután egy óra tájban egy elegánsan öltözött uriasszony megjelent a nyár-utcza 7. szám alatti «Hungária» vasfürdőben és ott fürdőt kért. Alig hogy magára zárta az ajtót, durranás hallatszott ki a fürdőből. Rögtön feltörték az ajtót és behatoltak a kabinba, a hol a fiatal nőt a padozaton nagy vértócsában találták, jobb halántékán a revolvergolyó ütötte sebbel. Azonnal előszólitották a mentőket, a kik azonban csak a beállott halált konstatálhatták. Az asztalon egy levelet találtak, a melyben azt irja az öngyilkos, hogy egy szőke nő tud róla felvilágositást adni. Hogy azonban ki az a szőke nő, arról nem tesz emlitést. Sorait igy végzi:

«Tisztelt rendőr ur! Boldogabb legyen, mint én. Fischerné, született *Ritonyi* Adél 20 éves.»

Holttestét beszállitották a törvényszeki orvostani intézetbe.

= **Öngyilkos albinó.** Emlitettük pár nappal ezelőtt, hogy az uj országháznál egy 20—25 évesnek látszó nő holttestét fogták ki a Dunából, a melyen zöldes szinü selyem bluz, mosószoknya, kék harisnya, fekete czipő volt. A halottat, a kit eddig még nem ismertek föl, tegnap bonczolták fel a törvényszéki orvostani intézetben. Érdekes, hogy a halott «albinó»; a haja, mely 50 cm. hosszu, a koponyától egy arasznyira ezüst fehér, a többi része halványsárga. Szemei teljesen fehérek. Bonczolás, az ismeretlen halottat, a ki különben a munkásosztályhoz tartózhatott, még után tegnap eltemették.

= **Szocziálisták Petőfi szobránál.** A budapesti szocziálisták holnap, vasárnap, délután 3 órakor Petőfi szobrához vonulnak s koszorut helyeznek a szoborra. A koszorut beszédek kiséretében teszik le. Ma a holnapi ünnepre a következő felhivásokat bocsátották ki:

Figyelem budapesti munkások! Budapestnek szabadságáért harczoló proletariatusa, hűen tavalyi fogadalmához, az idén sem fogja elmulasztani a szabadság lánglelkű előharczosának, Petőfi Sándornak emlékét megünnepelni. Márczius 12-én, vasárnap d. u. 3 órakor az összes szakmák és szervezetek kivonulnak zászlóikkal Petőfi Sándor szobrához, a hol lefogják róni a hála és kegyelet adóját, megfogadva az érczszobor előtt, hogy hűen és tántorithatatlanul fognak küzdeni azért, a miért Petőfi Sándor hősi halált halt.

Elvtársak! Munkások! Senki se hiányozzék közületek! Foglaljátok le magatoknak Petőfi emlékét, ugy a hogy lefoglaltátok örökét. *A pártvezetőség.*

Az emlékünnepet ma jelentették be a főkapitányságnál, mely a bejelentést tudomásul vette.

= **Revolveres merénylő.** Gyilkossági merénylet tartja izgatottságban a szomszédos Kispest lakóit. *Moldován* Sándor ottani lakos ugyanis tegnapelőtt megtámadta *Hamza* Elek fővárosi tisztviselőt, a ki állandóan Kispesten lakik. A megtamadott védekezett, mire Moldován revolvert rántott és háromszor rálőtt Hamzára. Szerencsére egyik golyója sem talált. A merénylőt, a ki bosszuból követte el tettét, a kispesti csendőrség elfogta és átadta a pestvidéki törvényszéknek.

= **Agyonszurta a feleségét.** Egy intelligens ember ma este meggyilkolta a feleségét. Hirtelen haragjában fölkapott egy nagy kést, a melylyel ugy döfte hátba az asszonyt, hogy az néhány percz mulva meghalt. Régi idők óta folytonos perpatvarban éltek egymással a házastársak és ma este is veszekedés előzte meg a gyilkosságot. A férjnek *Kaffka* János a neve. Huszonöt éves ember, a ki vagy két év előtt nőül vette a nálánál hat évvel idősebb *Laurincsek* Katalint. Kaffka azelőtt irodatiszt volt egy fővárosi gyári vállalatnál, de néhány hónap előtt lobbanékony, heves természete miatt elvesztette az állását és azóta minden erőlködése daczára se tudott foglalkozást kapni. Hát igy bizony Kaffkáék nélkülözésben, szükségben éltek és nem csoda, ha e miatt aztán a férj folyton mogorva, elkeseredett, ingerlékeny volt. Még inkább megrontotta az életüket a házastársaknak, hogy Kaffka féltékenykedni kezdett. Azzal gyanusitotta az asszonyt, hogy az viszonyt folytat egy fiatal emberrel és gyakran tett neki keserü szemrehányásokat, azt mondván:

— Ha egyszer rájövök, hogy szeretőt tartasz, meghalsz, annyit mondok!

Az egyik szobájukat Kaffkáék két egyetemi hallgatónak adták bérbe. A féltékeny férjnek nem volt inyére, hogy ezek a fiatal emberek ott laknak, mert azoktól is féltette a feleségét. Szerette volna, hogy az asszony mondja föl nekik a lakást. De Kaffkáné ezt nem akarta megtenni, mivelhogy akkor még attól a jövedelemtől is elestek volna, a mit a bérbeadott szoba után huztak. Persze Kaffka az asszonynak ezt a vonakodását is félremagyarázta és azt hitte, hogy a felesége azért nem akar tuladni a szobaurakon, mert azok is udvarolnak neki. Két nap előtt Kaffka elment hazulról és csak ma tért megint a lakására. Estefelé a feleségével elment valahová s a mikor ugy fél nyolcz óra tájban ismét hazafelé tartottak a Rákos-utcza 15. számu ház felé, az utczán Kaffka ismét czivakodni kezdett nejével. A lakásukon is folytatták a veszekedést és Kaffka olyan éktelen dühbe jött, hogy hirtelen felkapott egy nagy konyhakést, mely ott feküdt az asztalon és azzal ugy hátba szurta a feleségét, hogy a szerencsétlen asszony egy sikoltással összerogyott. A kés a nyeléig behatolt a testébe. A két egyetemi hallgató a szomszéd szobában meghallotta a zajt. Kirohantak és rémülve látták, hogy mi történt. Kaffka ép akkor rohant ki az ajtón és le akart sietni a lépcsőn. De menekülése közben megbotlott és ugy hanyatt vágódott a garádicson, hogy össze-vissza törte a fejét. A két egyetemi hallgató megragadta a hitvesgyilkos embert, a kit aztán átadtak egy rendőrnek. *Perényi* vizsgálóbiró jelent meg a helyszinen, a ki előtt Kaffka ugy viselkedett, mint egy őrült. A haját tépte, a földhöz vágta magát, ugy, hogy alig tudták megfékezni. A gyilkost a főkapitányságra vitték, a meggyilkolt asszony holttestét pedig elszállitották a törvényszéki orvostani intézetbe.

= **Brázay sósborszesze**, a leghatásosabb háziszer *csuz, rheuma, fej-, fog-, szemfájás*, valamint *meghülések* ellen. Nagy üveggel 1 frt, kis üveggel 50 kr.

SZINHÁZ ÉS MÜVÉSZET.

— **Filharmóniai hangverseny.** A márczius 27-én a vigadó nagytermében az *Erkel* Ferencz siremlék javára tartandó rendkivüli filharmóniai hangversenyre vonatkozólag a filharmonikusok vasárnap 26-án délután 3 órakor *nyilvános főpróbát* rendeznek a vigadó nagytermében. Ezen előadják a teljes müsort, tehát *Richter* János vezénylete alatt Beethoven II. szimfoniáját és *Erkel* Sándorral a többi számot. A főpróba helyárait erre az alkalomra tetemesen leszállitották.

— **A városligeti szinkörből.** A városligeti szinkör igazgatója *Feld* Zsigmond az idei évad megnyitására már minden előkészületet megtett és a szinkör renoválásáról is gondoskodott. Kitünő drámai és operett személyzetet szerződtetett és az uj társulat elsőrangu müvészekkel bővelkedik. Az igazgatóság számos kitünő és külföldön nagy sikert aratott ujdonságot szerzett be, de különös sulyt az eredeti darabok ápolására fektet. Az idei évad már áprilisban, a husvéti ünnepeken megkezdődik. Májusban szinre kerül a «Coulissenzauber» (Szinfalak varázsa) czimü Bécsben nagy sikert aratott bohózat. Az idei évad müsora már nagyjából össze van állitva és igen elvezetesnek igérkezik.

— **A budapesti kamarazene-egyesület** márczius 20-án tartja utolsó estéjét, a melyen közremüködnek: a *Hubay-Popper* négyes, *Roth* Ernesztin és *Szendy* Árpád zongoramüvészek, *Gianicelli* Károly, *Beck* Péter, *Hikisch* Henrik és *Wischenndorf* Henrik operai tagok. Előadásra kerül *Schumann* ötöse, *Végh* János hegedü-szonatája és *Schubert* nyolczasa vonós és fuvó hangszerekre.

— **Miss Mary Halton ujabb vendégjátékai.** A magyar szinház amerikai vendége, miss Mary Halton a következő héten ismét öt estén mutatja be müvészetét a fővárosi közönségnek. Mind az öt estén, csütörtök, péntek, szombat, hétfő és kedden, márczius 16-tól 21-ig a *Gésák* Mimózáját játszsza, énekli és tánczolja. Jegyek ez előadásokra már holnap, vasárnap, délelőtt válthatók a magyar szinház szövetség-utczai pénztáránál.

— **Hangverseny.** Az angol müvésztársaság részéről, a mely Budapesten lép fel először márczius 25-én a Royal-teremben tartandó délutáni hangversenye tagjai felől a következő értesitéseket vesszük: Regina de *Sales* anamosai születésü, tanulmányait Londonban és Párisban végezte és rövid idő alatt nemcsak mint oratorium és dalénekesnő lett hirneves, hanem a mult évi londoni Walkür előadások alkalmával ritka szépségü sopran hangja és előkelő énekmüvészet révén feltünést keltett. Kisérője Hammet *Drake* baritonista, több izben amerikai körutat tett nagy sikerekkel. *Edith* hárfamüvésznő bostoni születésü és Zamara tanár növendéke volt. *Field J.* Harry az ismert angol zeneszerző John *Field* fia, az ifjabb angol zongoramüvész-gárda egyik legbecsültebb alakja.

— **Képzőmüvészeti kiállitás Szegeden.** Ma délután 3 órakor nyitották meg Szegeden a szegedi képzőmüvészeti egyesület első kiállitását, mely egyszersmind első eredménye annak a mozgalomnak, mely a müvészet kultuszának emelésére a nemzeti-szalon kebeléből kiindult. A megnyitáson, melyen *Wlassics* Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter *Kadocsa-Lippich* Elek miniszteri titkár képviselte, jelen volt: *Kállay* Albert főispán; a városi hatóság élén *Pálfy* polgármesterrel és a helyőrségi tisztikar; a budapesti irók is szép számmal voltak képviselve. A képtárlat, a melyben kevés hián 300 kep van, elég sikerültnek mondható. A képzőmüvészeti egyesület a tárlatmegnyitás örömére este a Kass-vigadóban diszlakomát rendezett.

— **Az Eleven ördög Ó-Budán.** Konti elmés és pajkos operette-je: az *Eleven ördög*, melynek a két év előtti reprise oly zajos sikereket hozott a népszinházban, tegnap előadásra került a Kisfaludy-szinházban és *Kövesi* szinházának is meghozta, a mi vajmi ritka dolog Ó-Budán, a telt házat. Az előadásban a szinház tagjain kivül résztvett *Répássy* Guszti is, mint vendég, a kit a fővárosi közönség a városligeti szinkörből ismer nagyon előnyösen és a ki tegnap Vicomte Letoriéres szerepét játszotta. Tiszta, kimüvelt éneke és játékának sok természetes gracziája nagy sikert szerzett neki és a közönség zugó tapsokkal fejezte ki iránta elismerését.

— **Busoni Ferruccio** e hó 13-án, hétfőn este a Royalban önálló zongoraestélyt rendez. A müvész müsora *Bach, Beethoven, Chopin* és *Liszt* müveiből áll. A kiváló müvész hangversenye zenei körökben nagy érdeklődést kelt.

— **A gyermekszinházban** holnap, vasárnapon negyedszer kerül szinre «A sziklához lánczolt királyleány» vagy «A pokol torka» czimü ötfelvonásos látványos varázsrege. Az idén a gyermekszinházban még csak három előadás lesz. Jegyek már délelőtt kaphatók. Az előadások délután fél ötkor kezdődnek.

— **A kolozsvári nemzeti szinházban** tegnap lépett fel a «Vasember» szimszerepében *Vágó* Béla fiatal vidéki szinész. A közönség és a kritika nagy tetszéssel fogadta a vendégmüvész kiváló alakitását és ennek hatása alatt *Follinusz* igazgató rögtön szerződtette is társulata tagjai közé.

— **Szinházak müsora.** Az *operaház* játékrendje. *Hétfőn*: Nincs előadás. *Kedden*: Carmen. *Szerdán*: Faust. *Csütörtökön*: Jótékonyczélu hangverseny: H-mol Symphonia. — Lázár feltámasztása. *Pénteken*: Ugyanaz. *Szombaton*: Don Juan. *Vasárnap*: A próféta.

A nemzeti szinház játékrendje. *Hétfőn*: Pry Pál. *Kedden*: Hamlet. *Szerdán*: Házi béke. *Csütörtökön*: Rafael *Pénteken*: A dolovai nábob leánya. *Szombaton*: Házi béke. *Vasárnap*: Himfy dalai.

A várszinház játékrendje. *Hétfőn*: Hunyady László.

A népszinház játékrendje. *Hétfőn* és *kedden*: Görög rabszolga. *Szerdán*: 1848. Hadak utja. *Csütörtökön, pénteken* és *szombaton*: Görög rabszolga. *Vasárnap* délután: Diákkisasszonyok. Este: 1848. Hadak utja.

A vigszinház játékrendje. *Hétfőn*: Családi öröm. *Kedden*: Hajnali vendég. Dr. Pepi. *Szerdán*: Költemény (Ábrányi Emiltől) és A hálókocsik ellenőre. *Csütörtökön* és *pénteken*: Dr. Pepi. Hajnali vendég. *Szombaton*: Mozgó fényképek. *Vasárnap* délután: Trilby. Este: Dr. Pepi. Hajnali vendég.

A magyar szinház játékrendje. *Hétfőn*, és *kedden*: A Gyurkovics-lányok. *Szerdán* délután: Aranylakodalom. Este: Aranylakodalom. *Csütörtökön, pénteken* és *szombaton*: A Gésák. (M. Mary Halton felléptével). *Vasárnap* délután: Egyiptom gyöngye. Este: A Gyurkovics-lányok.

SPORT.

— **Sporthirek.** A Przedswit handicapban Butters trainer *Pavolint* fogja kiküldeni. — *Annuska*, mely sem a Trial Stakesre, sem a derbyre nevezve nincs, az idén először a Nemzetiben fog futni. — H. *Chaloner* uj állását a *Henckel* istállónál elfoglalta s a Przedswit handicapban *Vilmost* fogja lovagolni. — *Klimbim*-ért a derbyre s az osztrák kanczadijra bánatot jelentettek. — A tatai colonia a Przedswit handicapot biztosra veszi. Nézetünk szerint is *Tip-Top* és *Góhér* elsőrendü esélylyel fognak futni. — A hároméveseк nagy handicapjára utóbbi napokban *Pimaszt* nagy összeggel megfogadták.

Vivó akadémia.

Ma este a vigadó nagytermében *Santelli* Italó, fővárosunk legnépszerübb vivómestere, a magyar athletikai klub védnöksége alatt fényesen sikerült vivóestélyt rendezett. Ez alkalommal a vigadó nagyterme fővárosunk legelőkelőbb közönségével s sportbarátaival zsufolásig megtelt.

A maitre d'assants szerepét báró Bothmer Jenő honvédszázados, Farkas Jenő osztálytanácsos, dr. Krasznay Ferencz töltötte be. A közönség körében ott volt: *Szilágyi* Dezső, *Gromon* Dezső, *Berzeviczy* Albert, *Láng* Lajos, gróf *Széchenyi* Imre, gróf *Hadik-Barkóczy* Endre, gróf *Bánffy* Miklós, gróf *Attems* tábornok, báró *Szentkereszty*, báró *Redl*, *Rudnay* Béla főkapitány, kisbaári *Kiss* Ferencz, *Szemere* Attila, *Rohonczy* Gedeon, *Hanke* alezredes.

A vivó versenyben részt vettek: *Tombor* Jenő, *Kneffel* Ede, *Szvastics* Imre, *Konkoly-Thege* Kálmán, *Kállay* Béla Ludovika akademiai növendékek, *Nagy* László, *Kovács* László, *Rudnay* Lajos, *Herzfeld* Frigyes, *Czukor* Kálmán Santelli mester növendékei; *Haas* Tivadar, *Szántay* Jenő, *Szőts* Aladár, *Mészáros* Ervin, dr. *Porteleki* László, *Iványi* Gyula a Magyar athletikai klub tagjai, *Zanghery* Luigi (Bologna), *Vágó* Gyula, *Baldi* Pietró (Firenze), *Franceschini* Giovanni mester (Bécs), *Maione* Vincenzo mester (Budapest). *Ivanits* Géza, *Fazi* Ugó (Ancona), dr. *Roffeni* Luigi (Bologna), *Gazzera* Arturó mester (Bécs), lovag *Arlow* Gusztáv mester (Budapest), *Gregurich* Antal főhadnagy (Lemberg), báró *Bothmer* Jenő százados (Budapest), *Chiavoni* Ettore mester (Berlin), *Akay* Lajos *Santelli* Oratió mester (Lemberg), *Santelli* Italó mester (Budapest) és lovag *Pessina* Carló mester (Róma).

Az estély megnyitó számát *Nagy* László — *Kovács* László vitőrvivása képezte s már ezen a számon is meglátszott Santelli olasz rendszerü iskolájának hatása.

Tombor Jenő — *Kneffel* Ede, *Szvastits* Imre — *Konkoly Thege* Kálmán, *Kállay* Béla — *Kneffel* Ede számai következtek azután. Ezek a Ludovika akadémia növendékei s báró *Bothmer* Jenő százados tanitványai. Vivásukon bár meglátszott, hogy kezdő vivók, mindazonáltal méltán megilleti őket az elismerés s nem ketkedünk, hogy derék mesterük keze alatt még elsőrendü vivókká fognak kifejlődni.

Haas Tivadar — *Herzfeld* Frigyes, *Vágó* Gyula — *Czukor* Kálmán mérkőzését is tetszéssel fogadta a közönség.

Szántay Jenő — *Szőts* Aladár kardvivásában, *Szántay* határozottan fölényt gyakorolt partnere fölött.

Mészáros Ervin *Baldi* Pietroban (Firenze igen erős ellenfelre talált s igy mérkőzésük az olasz javára dőlt el,

Franceschini Giovanni—*Maione* Vincenzo *Ivanits* Géza—*Fazi* Ugó s dr. *Porteleky* László—dr. *Roffeni* Luigi kardmérkőzései után az estély főszáma, *Santelli* Italó s *Pessina* Carlo mesterek vitőrvivása következett.

Pessina, kinek *Santelli* Italó egykor tanitványa volt, a római katonai vivó-iskola mestere. Egy kis fürge emberke, kinek mesteri mozdulatai, fölülmulhatlan rugékonysága a közönséget valósággal elragadtatta. *Pessina* talan ezidőszerint a legjobb vitőr-vivó s nem tagadható, hogy ezen hatalmas ellenfelével is valósággal játszott. A mérkőzés végével a közönség perczekig tartó tapsolással s éljenzéssel tüntette ki ezen jeles mestert, a magyar atletikai klub pedig egy gyönyörü ezüst koszoruval ajándékozta meg.

Gazzera Arturó bécsi mester kétszer állt a közönség elé, Első izben *Arlow* Gusztáv mesterrel mérkőzött karddal, másodszor *Santelli* Oratió mesternek állt ki vitőrrel. Mindkét számban mesteri szökéseit a közönség tetszéskifejezései kisérték, mindazonáltal ugy *Arlow*, mint *Santelli* Oratió ügyesebb vivóknak bizonyultak.

Schiavoni Ettore berlini mester először báró *Bothmer* Jenő századossal mérkőzött karddal, azután *Maione* Vincenzo budapesti mesterrel vivott vitőrrel. Mindkét számban meglátszott, hogy *Schiavoni*-t méltón tartják Berlin első mesterének.

Az estély egyik legszebb száma *Iványi* Gyula és *Baldi* Pietró (Firenze) mérkőzése volt.

Baldi Iványival szemben már nem volt képes fölényre jutni. *Iványi*, ki ez idő szerint a legjobb amatőrünknek tekinthető mesteri vágásaival, egyik tusche-t a másik után mérte ellenfelére. Küzdelmüket a közönség hosszantartó tapsa követte.

Az utolsó szám *Santelli* Italó s *Pessina* Carló kardmérkőzése volt. *Santelli* ezen küzdelemben volt mesterére nehány gyönyörü vágást mért s karddal a kis *Pessina* nem tudott oly fölényt gyakorolni Santelli fölött, mint vitőrrel.

Az estélyt az Angol királyné-ban fényes lakoma követte, hol az illusztris társaság közül számosan felköszöntőben éltették a megjelent idegen mestereket.

FŐVÁROSI ÜGYEK.

— **A mai tanácsülésből.** A tanács mai ülésén tudomásul vette az állandó vizvezetéki bizottságnak januári jelentését. — A bomba-téri vásárcsarnok czéljaira a közgyülés 450 ezer forintot szavazott meg. Miután a mérnöki hivatal már három izben készitett terveket, a melyek mindegyike tulment az engedélyezett kereten, a tanács ma javaslatba hozta, hogy bizzák meg *Ziegler* Győző müépitészt, hogy 450 ezer forintos költségvetés keretén belül készitse el a terveket.

— **Köszönet Londonból.** A londoni községtanács a mult évben a székes főváros tanácsától a közvágóhid és marhavásár terveinek és leirásának beküldését kérte. A tanács eleget tett a kérelemnek. London város tanácsa ma igen rokonszenves hangon irt köszönő levelet küldött a tanácshoz, a melyben tudatta, hogy a küldött tervezetek és leirásoknak nagy hasznát vette.

— **Budapest irásban és képben** czimmel nagyszabásu müvet fog kiadni egy berlini könyvkiadó czég. A hatalmas mü német nyelven fog megjelenni és a legkiválóbb irók által irt czikkekben és elsőrangu festőmüvészek által készitett képekben fogja megismertetni a székes fővárost. A tanács belátván a münek nagy horderejét és azt, hogy az idegenforgalom emelésére irányuló törekvéseiben ez a mü igen hathatós segédeszköz lesz, ma tartott ülésében *tizezer forint* szubvencziót szavazott meg és felhivta a pénzügyi bizottságot a födözet kimutatására.

— **A főváros közélelmezése.** A fővárosi egyesület ma nagyterjedelmü memorandumot intézett a főváros tanácsához, a melyben a főváros közélelmezésének bajaival foglalkozván, javaslatokat tesz a bajok orvoslására. Az egyesület a fogyasztási adók reformjával és a vásárcsarnokok ujjászervezésével megoldhatónak látja a kérdést. Konkrét javaslatokat is tesz a fogyasztási adók arányosabb kivetése tárgyában.

A fővárosi közmunkák tanácsából.

A közmunkatanács e hó 9-én báró Podmaniczky Frigyes elnöklete alatt ülést tartott, a melyen a földmivelésügyi miniszter a Lágymányosan téli kikötő eszméjével foglalkozván, az itteni Dunapart szabályozó vonala egyelőre vagylagosan van megállapitva, ahhoz képest, hogy a kikötő letesülni fog-e, vagy nem? Tekintettel a vidéken megindult telekrendezésekre, melyeknek az elintézésében a szabályozási vonal bizonytalansága sok nehézséget okoz, a tanács a miniszter döntését kérte ki a kikötő kérdésében; s miután a miniszter válaszirátában a Kelenföld szabályozásának a kikötőhöz alkalmazkodó módositását szorgalmazza, a tanács ujabb felterjesztésben is kérelmezi, hogy a kikötő tervei vele közöltessenek, mert a terv ismerete nélkül nem lehet sem az uthalózatot, sem a fekszineket, sem a vizlevezetéseket kellőleg megállapitani.

A pesti dunaparti vasutnak a Petőfi-tértől folytatólag az Akadémiáig leendő kiépitése ügyében a kereskedelmi miniszter értekezletet hivott egybe. A tanács az értekezletre Garancsy Mihály és Bakos János osztálytanácsosokat küldi ki.

A mérnök-egylet a városligeti müucsarnokban épitészettörténeti kiállitást rendez. A tanács a birtokában levő tervek közül hármat bocsat az egylet rendelkezésére.

A központi szegényház számára a külső kerepesi-ut északi oldalán tul a czeglédi vasuton, továbbá a külső jászberényi uton a Drasche-féle téglagyár közelében szemeltek ki egy-egy közel 30 000 négyszög öles telket. A középitési bizottság az utóbbit választotta. A tanács is ezt tartja megfelelőbbnek; de mivel a szegényházban több mint 2000 ember fog elhelyezést találni, figyelmezteti a fővárost, hogy a csatornázásról a fenforgó nehézségek daczára gondoskodni kell.

A Szikray-féle korona-szinház az eddigi megállapodás szerint az üllői-ut es Markotányos-utcza sarkára jön. A IX. ker. elöljáróság attól tart, hogy a környező telkeken levő épületek tüzfalai a vidéket el fogják csufitani. A tanács egyetértőleg a középitési bizottsággal nem változtat az eddigi megállapodáson, mert a környező telkek, ha a szinház létesül, előreláthatólag a legrövidebb idő alatt ujonnan fognak beépittetni.

Néhai Millacher Lajos 20.000 frtot hagyott a fővárosnak, hogy a II. kerületben abból egy diszkutat állitson fel. A tanács a kut helyéül elfogadja a Corvina-teret, de a tér rendezési terve nem számol a tényleges körülménye kel. Ahelyett tehát ujabb terv lesz bemutatandó, figyelemmel arra, hogy a téren keresztül egyreszt az iskola-utczába, másrészt a tér nyugati oldalán levő házakhoz közlekedni lehessen.

A promontori-ut egyenes iránya a szabályozási terv szerint az összekötő vasut aluljárójánál megtörik. A főváros tanulmány tárgyává tette az egyenes irány megtartását; mégis arra a belátásra jutott, hogy az összekötő vasuttól kifelé az utnak egészen más rendeltetése van, mint a belső szakasznak. Nevezetesen a külső szakaszra nézve az a követelmény, hogy majdan a Borárus-téri hid forgalmát vehesse fel. Ebbeli rendeltetésének pedig ugy fog legjobban megfelelni, ha az eredeti terv fentartatik. Ezt a tanács helyeslő tudomásul veszi.

Koch József és társai I. ker. kelenföldi telkének felosztása alkalmával az az eszme merült fel, hogy a telket határoló dülő ut nyolcz öl szélességben a szabályozási tervbe felvétessék. Feltétel, hogy az érdekelt telektulajdonosok ingyen adjak a területet és az utat saját költségükön kiépitik. A tanács a javaslatot elfogadván, feladata lesz a fővárosnak a telektulajdonosokkal tárgyalni.

Gallego Ede és társai folyamodtak, hogy a Rézmál dülőben levő telkeik felosztása végett egy négy öles könyökalaku utczát nyithassanak. E kivánságot sem a középitési bizottság, sem a tanács nem találja teljesithetőnek. Ellenben nem elleneznék, hogy a Szemlőhegy-utcza és a Zivatar-utcza között egyenes irányban nyittassék egy tiz méteres utcza. Itt is az a feltétel, hogy az utcza a kiépitést is beleértve a közpénztár megterhelése nélkül jöjjön létre. A főváros az érdekeltekkel ez irányban fel fogja venni a tárgyalást.

Darnay Lajos VII. Telep-utcza és özv. Stern Miksáné VI. Hungária köruton lekvő telkének szabályozása és illetve felosztása engedélyeztetett.

A Kálvin-téren a közuti vaspálya forgalmánál tapasztalható bajok orvoslásául kombinaczióba vette a főváros, hogy az óbudai vonal végpontja a Csepelrakpartra helyeztessék át. Kiderült azonban, hogy az esetben a központi vásárcsarnok előtt óránként 54 kocsi haladna el és ebbe a Ferencz József hidon átmenő budai forgalom még nincs is belefoglalva. Ezzel együtt körülbelül perczenkint egy-egy kocsi haladna el a vásárcsarnok előtt, a mi a csarnokba való kocsiközlekedést szerfelett megnehezitené. E miatt az eszmét el kellett ejteni annyival inkább, mert a Kalvin-téren tulajdonkép csak két vonalnak a végpontja van; a baj oka tehát sokkal inkább abban a körülményben keresendő, hogy az átmenő kocsik a Kalvin-téren hosszabb ideig vesztegelnek, mint szükséges volna. Ezen kell változtatni. A tanács fel is kéri a fővárost, hogy a társulattal szemben megfelelően intézkedjék.

A «Metropol» vasut ügyében a Mária Valéria-utczai vonal helyett az a variáns van tárgyalás alatt, hogy a vasut a koronaherczeg-utcza, Kalvin-ter és soroksári-utczán át a Borárus-térre vezettessék. Mielőtt erre a variánsra a terület használati elvi engedély megadatott volna, a tanács azt kivánta, hogy a vállalat részletes terveket mutasson be arra, miképen épitené az vasutat az Andrássy uton alkalmazott rendszer szerint és miképen épitené, ha a vasut alagutszerü elhelyezést nyerne s mindkét esetben a földatatti közmüvek elrendezését miképen veszi czélba; végre tüzetes munkaprogrammot kivánt a tanács, hogy mindezen müszaki müveletekből meglehessen állapitani a köz- és magánérdek szempontjából felmerülő követelményeket. A vállalat a fővároshoz intézett beadványában kijelenti, hogy a kivánt müszaki müveletet már munkába vette, de ez nehány hónapot vesz igénybe; jelezve egyszersmind, hogy az illetékes hatóságok hozandó határozatát előre is feltétlenül kötelezőnek elfogadja, az ügy további előkészitése érdekében a területhasználati elvi engedélyt az uj variansra is kiterjeszteni kéri. A főváros előterjesztése folytán a tanács a kérelem teljesitéséhez a vállalat legujabb beadványa alapján hozzájárul.

A magyar államvasutat azon kötelezettség alól, hogy a pesti körvasutnál és pedig a Dráva-utcza keresztezésénél sorompót alkalmazzon bizonyos óvintézkedések alkalmazása mellett, a helyszinén eljárt bizottság javaslatához képest a tanács felmentette.

A világitó kábeleket az illető társulatok az utcza keresztezéseknél vas, vagy czement csövekbe tartoznának helyezni. A csövek helyett a tanács ép ugy, mint a telefon-kábeleknél történt, czélszerübbnek találna csőüregekkel ellátott betontömböket alkalmazni és felkéri a fővárost, hogy a társulatokkal ez irányban megegyezésre jutni iparkodjék.

A III. ker. Csucshegy vizlevezetési tervét, továbbá a II. ker. Szemlőhegy. VIII. ker. József-utcza egy részének, IX. ker. Angyal-utcza egy részének, a II. ker. Lövölde előtti utnak, az V. ker. Nádor-utcza egy részének, a VIII. ker. Szigetvári-utcza egy részének rendezési tervét, a II. ker. Bimbó-utcza világitási és csatornázási tervét, a II. ker. Eröd-utcza csatornázási tervét a VI. ker. Dévény-utcza ideiglenes csatornázási tervét, az V. ker. Ipoly-, Berzenczey-, Garam-, Zápolya- és ügynök-utcza kőolajvilágitási tervét, a III. ker. Sajka- és Lukacs-utczában épitendő vészkiömlő csatorna tervét, az V. ker. ügynök-utcza ideiglenes csatornázási tervét s a IX. ker. üllői-ut külső részének világitási tervét a tanács kivitelre elfogadta.

Elintézést nyert továbbá a magyar államvasut, Schuster István, dunagőzhajózási társulat, Gohl Ödön, Vermes Gábor, Kürthi Ignacz, Bassel Gerhardt, Kleinmann Adolf, Schütz Rezső, Bavlitza Jenő, Gamauf Géza és társa, Rónai Horváth Jenő és Czakó Lajos felfolyamodása.

EGYLETEK, TÁRSULATOK.

— **Felolvasás a Balaton környékéről.** *Lóczy* Lajos egyetemi tanár ma fejezte be a természettudományi társulat estélyén a *Balatonról* tartott három előadásos felolvasó cziklusát. Ma a népszerü tanár a Balaton népéről beszélt vonzó modorban. Négy tipusa van a Balaton-vidék lakosságának. Az egyik a mezőföldi (Kenesse és Siófok között), a másik a somogyi erdős halmok, a harmadik a zalai dombvidék (Keszthely) és a negyedik a zalai hegyvidék lakossága. Ötödiknek csatlakozik hozzájuk a tihanyi halásznép. A mezőföldiek földmivesek, mint az alföldi parasztság, a somogyiak pásztorok, a zalaiak kisgazdák, a zalai hegyvidékiek szőlőmüvelők, a tihanyiak halászok. A legérdekesebbek a tihanyi halászok. Alig vannak kétszázan. Vizen, jégen rettenthetetlen, őserejü nép; a magyar halászság elite-je. A somogyi nép romantikus hajlamokat táplál. Az erdők, a táj borongó hatása látszik meg lelki életükön. Keménynyaku nép. A somogyi bicskások országosan hiresek. Utolsó nevezetes példányuk, *Mülei* József, ez a modern haramia, a ki pezsgőt ivott, havanna szivart szitt és a bozótban lakott évhosszat. Most fogták el nemrégiben és ez idő szerint a budapesti törvényszék fogházának megfigyelő osztályán van. A balatoni nép életmódja az öt tipus szerint különbözik. Tánczaik közül a másutt is szokásos magyar tánczok közt legérdekesebb a «padrakati» (pas de quatre) és «neszmeraldi». A felolvasó a balatoni fürdők ismertetésével fejezte be előadását, nagy csomó vetitett képet mutatva be az ismertetett helyekről. A közönség valóságos ovaczióban részesitette a felolvasót.

— **A gyermekmenedékhely-egyesület közgyülése.** A Mária Valeria főherczegnő védnöksége alatt álló budapesti országos első gyermekmenedékhely-egyesület márczius 16-án csütörtökön délután 4 órakor a Lipót-utczai uj városház I. em. 13. szám alatti termeben tartja meg évi rendes közgyülését. Tárgysorozat: 1. Titkári jelentés. 2. Orvosi jelentés. 3. Pénztári jelentés. 4. Bizottsági jelentés a számadások vizsgálatáról. 5. Költségvetés 1899. évre. 6. Kölcsön fölvétele iránti határozathozatal. 7. A közellátatásra szoruló gyermekeknek az országos betegsegélyző pénztár terhére gondozásba vétele iránti ajánlattétel. 8. Alapitványok ügye. 9. A jóváhagyási záradékkal ellátott módositott alapszabályoknak bemutatása. 10. A választmány, a számadásvizsgáló bizottmány és a tisztviselők megválasztása. 11. Netáni inditványok. 12. Intézkedés a közgyülés jegyzőkönyvének hitelesitése tárgyában.

— **A magyar tudományos akadémia** III. osztálya 1899. márczius 13-án, hétfőn, délután 5 órakor ülést tart, melynek tárgyai: dr. *Hoór* Mór részéről: «Ujabb módszer váltakozó áramu inductiós mótorok csuszamlásának meghatározására», előterjeszti *Fröhlich* Izidor r. t. — *Hegyfoky* Kabos részéről: «A csapadék eloszlása napszakonkint, előterjeszti *Heller* Ágost r. t. — *Csorba* György részéről: «Az egész számok additiv előállitásának elméletéhez», előterjeszti *Rados* Gusztáv l. t.

TÖRVÉNYSZÉKI CSARNOK.

— **Az utczai mulatozás epilogusa.** Báró *Splényi* Ödön rendőrtanácsos, dr. *Tihanyi* Mór rendőrorvos és *Zsombori* Sándor detektiv ellen hivatalos hatalommal való visszaélés miatt feljelentést adott be a büntető törvényszékhez *Oláh* Zoltán nevü állitólagos hirlapiró. Oláh Zoltán ugyanis egy éjjel a Kalvinteren, valószinüleg borközi állapotban vissza nem adható kifejezésekkel inzultálta az utczai járkáló közönséget. Előállitották a rendőrségre, a hol éjjeli csendháboritas és hatósági elleni kihágás miatt 35 forint birságra, behajthatlanság esetén 4 napi elzárásra itélték. Mikor az itélet jogerőssé vált, Oláh Zoltán betegségére való hivatkozással a büntetés elhalasztását kérte. A lakására kiküldött rendőrorvos azonban Oláh Zoltánt nem találta otthon, sőt a házbeliek ugy informálták, hogy nincs is annak semmi baja. Igy azután *Zsombori* Sándor detektiv előállitotta *Oláh* Zoltánt a kapitánysághoz, a hol dr. *Tihanyi* Mór rendőrorvos megvizsgálta. Eltekintve valami jelentéktelen lábbajtól, a rendőrorvos Oláh Zoltánt teljesen egészségesnek találta. Igy azután a 4 napi elzárásra szóló büntetést végrehajtották rajta. A mikor azután kiszabadult, megtette a feljelentést a törvényszékhez, a mely azonban a panaszt félretette, mert sem báró *Splényi* rendőrtanácsos, sem dr. *Tihanyi* rendőrorvos, sem a detektiv eljárásában nem látta a hivatalos hatalommal való visszaélést. A törvényszék elutasitó végzésében, illetve az indokolásban ki van tüntetve az a körülmény is, hogy *Oláh* Zoltán maga sem állitotta azt, hogy a rendőrorvos által is konstatált lábbaj, melyet Oláh, mint gátló betegséget hozott fel, az elzárás folytán rosszabbodott volna.

— **A gát utczai gyilkosság.** A hét elején gyilkosság történt a fővárosban, a gát-utczában. Egy fiatal gyári munkás revolverrel támadott lakásadójára, állitólag azért, mert ez a hátralékos lakbért követelte tőle. *Szuly* Balázst találta az ostoba golyó s néhány percz alatt kiszenvedett. *Juhász* János a gyilkosság után önmaga ellen forditotta a revolvert, de terve nem sikerült. A golyó sulyos sebet ütött ugyan rajta, de nem ölte meg. Két napon át eszméletlen állapotban feküdt a Szent István-kórházba, tegnap azonban magához tért s most már szemmel láthatólag erősbödik. A büntető törvényszék vizsgálóbirája, *Benke* Ferencz, kihallgatása miatt már két izben jart kinnt nala a kórházban s ma délelőtt röviden ki is hallgathatta. A gyilkos vallomásában ugy mondja, hogy a véres tett elkövetésére okul nem az szolgált, hogy Suly a hátralékos lakbért kérte tőle, *hanem az, hogy kedvesét elszerette.*

— **A biróságok köréből.** A király *Jakó* Sándor szegedi törvényszéki jegyzőt a zentai, *Auer* Károly, a győri itélőtáblánál alkalmazott birósági aljegyzőt a nagy-igmándi járásbirósághoz, *Szalontai* György fehértemplomi törvényszéki aljegyzőt pedig a fehértemplomi törvényszékhez albirákká nevezte ki. *Tóth* József billédi kir. járásbirónak törvényszéki birói minőségben a marosvásárhelyi kir. törvényszékhez, továbbá *Gergely* József nagy-igmándi kir. járásbirósági albirónak az esztergomi és *Kenessey* Kálmán nagy-tapolcsányi kir. járásbirósági albirónak a nagy-kőrösi kir. járásbirósághoz saját kérelmökre leendő áthelyezését megengedte.

— **A bécsi bankár ügye.** Néhány hét előtt részletesen irtunk a volt bécsi bankár, *Berger* Lipót bünpöréről, a kit egy bécsi ügyvéd panaszára itt Budapesten letartóztattak. A bécsi országos törvényszék *Berger* kiadatását kérte, ezt azonban az igazságügyminiszter, mert a vizsgálat semmi terhelőt nem tudott felmutatni, megtagadta, a büntető törvényszék pedig ugyanebből az indokból, *Eötvös* Károly helyettese, dr. *Németh* Béla közbenjárására *szabadlábra helyezte.* A napokban két ujabb feljelentés érkezett a büntető birósághoz *Berger* ellen, a mint ezt két jól értesült budapesti német lap meg is irta, de ezeket a bünfenyitő panaszokat a *biróság mint büntető eljárásra alkalmatlanokat félre tenni rendelte.*

— **Nincs még tizenhárom!** *Kornai* István fővárosi tisztviselőt a rendőrségnél egy névtelen levél azzal gyanusitotta, hogy a királyné halála napján a *Kossuth* születésnapot ünneplő bizottság ülésén királysértő beszédet tartott s a királynét gyalázó verset szavalt. A rendőrség megindította a vizsgálatot s egy tanunak ama vallomása alapján, hogy Kornaitól e kifejezést hallotta: *Nincs még tizenhárom! Kornait* letartóztatta. A vizsgálóbiró Kornait szabadon bocsátotta, de folytatta a vizsgálatot, a melynek tartamára a főváros polgármestere hivatalától őt felfüggesztette. A vizsgálóbiró által kihallgatott tanuk teljesen megczáfolták a följelentés adatait s igy a kir. ügyészség ellene a büntető eljárás *megszüntetését* inditványozta.

— **Bécsi minta.** Két érdekes tárgyalás folyt le a napokban, az egyik a bécsi biróságok, a másik a szentendrei kir. járásbiróság előtt. A kettő között semmi ténybeli összefüggés nincs, hogy miért közöljük mégis mind a kettőt egy czim alatt, az alabbiakból mindenki észreveszi:

Nemrégiben bünfenyitő feljelentést adtak be a bécsi országos törvényszékhez egy milliomos bécsi czipőgyáros ellen, a ki véletlenül zsidó vallású. Vallás elleni kihágással vádolták, a reklám czédulái miatt. Ezeken a czédulákon ugyanis rajz állott. A rajz a bécsi Szent István tornyát ábrázolta, melynek keresztjén egy férfialak állott, kezében egy a gyárosnál készült czipőt lobogtatva. A bécsi biróságok a rajzban megállapitva látták a vallás elleni kihágást, különösen azért, mert zsidó volt a vádlott *s egy havi fogházra* itélték el. Ezt az esetet a bécsiek egész természetesnek találták, mi magyarok pedig módfelett csodálkoztunk rajta.

A pomázi vasuti állomásnál nagyobb uri társaság a szép leányokról beszélgetett. Az egyik ezt mondotta a legszebbnek, a másik amazt. *Reisz* Jakab földbirtokosnak az állomásfőnök leánya tetszett legjobban. Véleményének imigy adott szavakban kifejezést:

— Hej a Krisztusát, mégis legszebb lány az állomásfőnök leánya!

A kántortanitó módfelett megbotránykozott ezen a mindennapi szólás-mondáson, s megrótta miatta a földbirtokost.

— Ne szidja a Krisztust az, **a ki nem az ő vallását követi!**

Szóra-szó következett, de a tanitót nem tudták többé kiengesztelni. A szent-endrei kir. járásbiróságnál *vallás elleni kihágás* miatt bepanaszolta *Reisz* Jakabot, s panasza tárgyában tegnap tartott a járásbiró tárgyalást. *Reisz* Jakab kijelentette, hogy a fenti nyilatkozattal esze ágában sem volt senkinek a vallását megsérteni, de a járásbiró a nyilatkozatban beigazoltnak találta a vádat, s *négy napi elzárásra* s 10 forint mellékbüntetésre itélte el a vádlottat.

Mi a két eset között az összefüggés, mindenki könnyen kitalálja. A jó bécsiek természetesnek találják ezt az itéletet is, s csodálatos, hogy mi gondolkodunk felette.

— **Feddésre itélt közjegyző.** A királyi kuria fegyelmi tanácsa ma *Czorda* Bódog elnöklése alatt dr. *Sziklay* György dettai királyi közjegyző fegyelmi ügyével foglalkozott, a kit nemrég hetvenhét esetben elkövetett szabálytalanság miatt allitottak a temesvári királyi törvényszék, mint elsőfoku fegyelmi biróság elé. *Sziklay* számos esetben tolmács nélkül vett fel ügyiratokat román nyelven s tetemes összegeket fizettetett a felekkel, dijazás fejében, a milyenek a törvény értelmében őt meg nem illették. Egy esetben 20 frt dij helyett 120 forintot vett fel, egy másik esetben 12 frt helyett 35 forintot, egy harmadik esetben 3 forint helyett 15 forintot és igy tovább. A kuria *Katona* Béla főügyészhelyettes vádbeszéde után a temesvári királyi törvényszék *feddést* kimondó itéletét indokai alapján *helybenhagyta.*

— **Bünvádi feljelentések hirlapi közzététele.** A budapesti ügyvédi körnek legutóbb *Szohner* Lajos elnöklésével tartott választmányi ülésén tárgyalták dr. *Balog* Arnold ügyvéd inditványát a bünvádi feljelentések hirlapi közlése tárgyában. Ez inditvány szerint tilalmazandó volna: 1. Büntető ügyben közhivatalnok, közjegyző vagy ügyvéd elleni fegyelmi ügyben a jogerős vádhatározat meghozatala előtt valamely feljelentés, vádinditvány vagy más beadvány vagy vizsgálati iratnak, nemkülönben birósági vagy hatósági intézkedésnek közlése. 2. Házassági, nőtartási, gyermektartási perben a nyilvános tárgyalás előtt bárminemü irat vagy perbeli nyilatkozat vagy tanuvallomás közzététele. A választmány *Győry* Elek, *Székács* Ferencz és *Márkus* Dezső felszólalása után elhatározta, hogy az inditványt a legközelebbi választmányi ülésen beható és részletes tárgyalás alá veszi.

— **A rendőrség panasza.** Dr. *Somogyi* Lajos fővárosi ügyvéd ügyfele *Pan* Henrik képviseletében bünfenyitő följelentést adott be különféle büncselekmények miatt *Breier* József kereskedő ellen a rendőrségnél. Följelentésében a rendőrségről is megemlékezett, ezeket irván:

. . . hazánkban még mindig az erőszak joga uralkodik s a rendőrség töladata nem a jogállapot és a rend fölött őrködni, hanem kötekedni *s a rendőrségi alkalmazottaknak pénzbirságból mellékjövedelmet szerezni* . . .

A főkapitány nagyon megharagudott ezért s *nyilvános rágalmazás* miatt kérte dr. *Somogyi* Lajos megbüntetését. Az ügygyel ma foglalkozott a büntetőtörvényszék egyik itélő tanácsa, a mely *hetven forint* pénzbüntetésre itélte el a vádlottat.

MULATSÁGOK.

— **Kereskedők mulatsága.** A kereskedő ifjak társulatának mai tánczestélye, ha látogatottságra nem is vetekedett a régi hires kereskedő bálokkal, azért kedélyesség és siker dolgában semmi kivánni valót nem hagyott hátra. A figyelmes rendezőség jó kedvvel sürgött-forgott a vendégek között s a jelenvolt diszes hölgykoszoru kitünően mulatott *Balog* Géza bandája mellett, Balog ez alkalomra egy uj csárdást is szerzett. Annyi sok jó tánczos és fess tánczosnő volt együtt, akik ritka animóval tánczoltak, hogy öröm volt nézni is. Az estély közönsége főképen a főváros előkelő kereskedő családai köréből telt ki. Ott voltak a többek közt:

Szávoszt Alfonz, Marton Alajos, Kertész Tódor, Wollák Soma, Kunz Ferencz, Kunz Frigyes, Scheible Armand, Wack Keresztély, Pintér Gyula, Gottschlig Ágoston lovag, Heinrich Ferencz, Brachfeld Sándor.

A hölgyek tánczrendje csinos selyem könyv volt, melyet egy miniatür aranyrámás képecske diszitett.

— **Az épitő-iparosok** e hó 18 án a vigadó összes termeiben hangversenynyel egybekötött tánczmulatságot rendeznek. A hangverseny programmja a következő: 1. Nyitány «Ilka» operából. Előadja a technikusok zenekara. 2. «Nápolyi emlék.» Kiss József költeménye. Máder Raoul zenéjével, szavalja Gál Gyula a vigszinház tagja. 3. Vasquez Italia grófné az operaház tagjának ének előadása. 4. Márkus Emilia, a nemzeti szinház müvésznője szavalata. 5. «Duettek az év komédiájából.» Eneklik Németh József és Hegedüs Gyula. 6. «Bakancsos és pikárd leány.» Előadják Küry Klára és Tollagi Adolf. A technikus zenekart Zerkovitz Rudolf vezeti, a zongorakiséretet Tarnay Alajos végzi. A mulatság 9 óra után kezdődik. Jegyek és meghivók az épitő-mesterek körében (Andrássy-ut 51. sz.) kaphatók.

— **Tisztviselők tánczestélye.** A magyar tisztviselők országos egyesületének mai tánczestélye, az egyesület uj palotájában, melyet csak a napokban szenteltek föl ünnepélyesen, olyan fényes elit bállá nőtte ki magát, a melynek párja alig volt a farsangon. A gyönyörü termek zsufolásig megteltek a legelőkelőbb közönséggel. Elegánczia, fényes pompa jellemezték a mai mulatságot. A szép asszonyok és leányok szemeinek ragyogása vetekedett a gyémántok tüzével. Annyi sok remeknél-remekebb toilette volt, a mennyit az idei szezon egyetlen mulatságán sem láttunk.

A jelen volt notabilitások közül följegyezhettük a következőket: *Pechata* Endre kuriai biró, *Kádár* István számszéki tanácsos, *Teleszky* Ferencz közigazgatási biró, *Viola* Imre fővárosi tanácsnok, dr. *Dobránszky* Péter egyet. tanár, *Thuróczy* Adolf fővámigazgató. A tánczzenét *Oláh* Józsi zenekara szolgáltatta. A hölgyek csinos tánczrendet kaptak. Jelen voltak:

Asszonyok: Dr. Antal Jenőné, Delcsák Kálmánné, Berkes Antalné, Bodányi Sándorné, Boin Romulusné, özv. Brunhuber Lőrinczné, Bubics Károlyné, Corchus Gyuláné, dr. Csekő Imréné, dr. Dobránszky Péterné, Baecker Gyuláné, dr. Baecker Józsefné, Eördögh Ödönné, Eördögh Róbertné, Falvay Antalné, Frank Béláné, dr. Friedrich Jenőné, Friedrich Kálmánné, özv. Gerlóczy Gyuláné, Geszler Józsefné, Grum Ivánné, Hagenmacher Árpádné, Heintz Albertné, Hellebrondt Kálmánné, Horváth Károlyné, Huzella Mátyásné, Jámbor Gyuláné, Janovetz-Jó Lajosné, Kádár Istvánné, dr. Kaszás Ignáczné, özv. Kaszay Zsigmondné, Jurenák Sándorné, Havas Arthurné, Hasek Jánosné, Tarján Janka, Klokocsán Lajosné, özv. Kondor Károlyné, özv. Sevirák Ágostné, Lipthay Gyuláné, Vancsay Sándorné, özv. Kégl Henrikné, dr. Nyeviczkey Antalné, Tatar Gyuláné, Kauser Józsefné, Kien Elekné, Sz. Kiss Gyuláné, Klenovits Antalné, Klinkart Bódogné, Kolopa Gézáné, dr. Kosa Zsigmondné, Kováts Ferenczné, Kudlik Ferenczné, Kugler Mihályné, özv. Lator Gézáné, Ligetkuthy Ivánné, Lipthay Pálné, Lotz Károlyné, dr. Madarász Gyuláné, Matolcsy Ferenczné, Mayer Gyuláné, Mayer Lajosné, Méboly Frigyesné, dr. Mezey Lajosné, Milos Györgyné, Morvay Istvánné, K. Nagy Ödönné, Sz. Nagy Kálmánné, Nagy Lászlóné, Nérey Ernőné, Pál Istvánné (Csik-Somlyó), Pintér Zsigmondné, Polónyi Gézáné, Pruzsinszky Jánosné, Schletter Ágostonné, Schmaderer Gyuláné, Spányi Kálmánné, Stemmer Olivérné, özv. Sthymmel Gyuláné, Szavkay Edéné, Szederkényi Nándorné, Szentgáthy Gézáné, Teleszky Ferenczné, Thurzó Adorjánné, Tost Károlyné, Tóth Mihályné, Unger Emilné, Vagács-Rácz Flórisné, Válkay Kálmánné, Vargay Kálmánné, Virter Antalné.

Leányok: Berkes Marczelle, Bubics Vilma, Dobránszky Vilike, Eördögh Margit, Eördögh Miczi, Falvay Gizella, Fejes Etelka, Ganóczy Elvira, Geller Lóri, Gerlóczy Gizike, Geszler Aranka, Geszler Mariska, Heintz Margit, Horváth Gizella, Jámbor Tita, Kádár Ilona, Kádár Józsa, Kádár Mariska, Kaszay Margit, Kaszay Ilona, Kauser Vilma, Sz. Kiss Sarolta, Klenovits Mariska, Klinkart Margit, Kovács Ella, Kugler Róza, Lator Gabriella, Lendvay-Varga Sárika, Lengyel Ilona, Lotz Kornélia, Marckwald Hilda, Mayer Irén, Mehold Mimi, Mezey Margit, Muraközy Ilona, Muraközy Izabella, Nagy Iduska, Ossikovszky Margit, Polónyi Ilonka, Prückler Margit, Prussinszky Guszta, Pungur Ella, Rózsavölgyi Margit, Schletter Kamilla, Schmaderer Luiza, Stimmel Jolly, Stemmer Mariska, Szavkay Margit, Szederkényi Szerén, Teleszky Miczi, Tost Ilona, Török Margit, Vagács-Rácz Albinka, Vagács-Rácz Irén, Viola Margit, Kondor Margit, Tóth Lenke, Péchy Mariska, Szirák Gizella, Parall Olga, Fekete Etelka, Hasek Jolánka, Vantsay Irén, Kégl Margitka, Kégl Tilda, Börzsönyi Irén, Jurenák Ilona.

HÁZASSÁG.

— **Esküvő.** *Radanovics* Daniel fővárosi gyógyszerész holnap, vasárnap déli féltizenkét órakor tartja esküvőjét *Skiba* Malvinnal a budai görög keleti templomban. Az esketést *Bogdanovics* püspök végzi.

— **Eljegyzés.** *Meisl* Gusztáv, a magántisztviselők országos nyugdijegyesületének igazgatója, eljegyezte *Mauthner* Irén kisasszonyt, *Mauthner* Adolf nagykereskedő, fővárosi bizottsági tag, a «Mauthner és Wilczek» czég főnökének leányát.

GYÁSZROVAT.

Wahrmann Sándor halála. A székes fővárosnak egy érdemes polgára hunyta ma le örök álomra szemeit. *Wahrmann* Sándor magánzó, néhai *Wahrmann* Mór orsz. képviselőnek az izr. hitközség volt elnökének fivére, élete 60-ik évében rövid szenvedés után meghalt. Az elhunyt egyike volt a főváros legjótékonyabb embereinek. Családja nem volt, a szegényeket és szerencsétleneket tartotta családja tagjainak, a kiket bőkezüen látott el mindennel. Különösen a rabsegélyző egyletben fejtett ki áldásos müködést. A büntetésöket kiállott rabokat a társadalom számára visszaadni, azoknak biztos ekszisztencziát nyujtani, azokat ujból visszatériteni a becsület és tisztesség utjára, ez volt Wahrmann Sándor közéleti müködésének egyik kiváló oldala. Az eredmény, a melyet e téren elért, csak ösztönözte az ő nemes szivét további jótékonyságokra. A betegség, a mely sirba vitte, csak rövid ideig kinozta. Influenzát kapott, a melyhez tüdőgyulladás járult és ez néhány nap alatt befejezte romboló müvét, daczára a gondos ápolásnak, a melyben testvérei és azoknak családja részesitették. A szegények, szerencsétlenek és árvákon kivül nagy család — köztük fivérei *Wahrmann* József igazgató, a főváros kereskedelmi világának általánosan tisztelt és becsült tagja, dr. *Wahrmann* Zsigmond orvos — siratják az elhunyt filantropot. Haláláról a család a következő gyászjelentést adta ki:

Özv. Pollak Bernátné Wahrmann Amália, özv. Goldstein Rudolfné Wahrmann Róza, dr. Wahrmann Zsigmond és neje Raab Emma, Wahrmann József ugy a maguk, valamint az egész rokonság nevében mélyen szomorodott szivvel tudatják, hogy drága jó testvérük, *Wahrmann Sándor* ur f. hó 11-én, reggeli 4 órakor, rövid szenvedés után, életének 60. évében jobbletre szenderült. A drága halott hült tetemeit f. hó 12-én délután három órakor fogjuk a halottas házból (IV., bécsi-utcza 4 sz.) a kerepesi-uti sirkertbe örök nyugalomra kiserni. Áldás és béke hamvaira!

Lehoczky József orosházai plébános, *Tomcsányi* János békésmegyei volt főispán mostoha fia — mint nekünk táviratozzák — ma meghalt. Az elhunyt lelkész egyike volt azoknak a hazafias papoknak, a kik a szabadságharcz idején kardot kötöttek és a csaták tüzében szolgálták a hazát. Lehoczky irodalmi téren is müködött. Ő volt az a *Papár* Josefus, a kinek papi anekdotái oly nagy tetszéssel találkoztak.

Eisele Józsefné, *Eisele* József fővárosi bizottsági tag s a budapesti takarékpénztár igazgatója nejének a temetése ma délután ment végbe az Andrássy-út 41. számu házból. A temetésen ott voltak a takarékpénztár igazgatóságának a tagjai közül: *Tolnay* Lajos elnök, *Radocza* János, *Tenczer* Pál és mások; ott voltak továbbá az Eisele-féle gyár összes munkásai s általában igen nagy közönség jelent meg. A gyászszertartást *Stieber* Vincze plébános végezte.

Thán Mór meghalt.

— 1828—1899. —

A magyar képzőmüvészetnek ismét gyásza van, nagy gyásza. Még csak tegnap érkezett annak a hire *Meránból,* **hogy ott meghalt** *Karvaly* **Mór, magyar festőmüvész. És ma ugyanonnan az a szomoru jelentés érkezik, hogy az agg** *Thán* **Mór, a kiváló históriai festő, szintén jobbletre szenderült.**

A kedves öreg ur már régóta betegeskedett és halála ma reggel, 71 éves korában következett be.

Thán Mór Ó Becsén született 1828 junius 19 én. Kalocsán diákoskodott, s mint tizenkilencz éves ifju a jogra a fővárosba került. Rajzai, vázlatai, a melyeket dilettáns passzióval csinált, Barabás Miklós figyelmét is fölkeltették, s az ifju Thán nemsokára a nagy magyar rajzoló vezetésével müvészi pályára lépett. Már külföldre készült, a mikor a szabadságharcz őt is táborba szólitotta. Világosig kisérte Görgeit és sok száz skizzet csinált a táborozás epizódjairól. A táborban folyton alföldi láz kinozta s ez mentette meg utóbb attól, hogy a császári seregbe sorozzák.

Az ötvenes évek elején Bécsbe ment s bemutatta skizzeit Rahl Károlynak, a hirneves festőmüvésznek s a mester nagy jövőt jósolt neki a történeti festés terén. Egy év mulva Rahl helyettese lett, majd Párisba és Olaszországba utazott, később pedig bejárta Németországot, Francziaországot és Hollandiát s elment Londonba is. A hatvanas évek elején végleg haza települt s itthon a müegyesület, a képcsarnokegyesület, a képzőmüvészeti tanács és társulat munkás tagja lett. A hetvenes évek végén ismét olasz földre ment s 1890-ig felváltva Velenczében és Firenzében lakott. Ebben az évben meghalt Ligeti Antal, a muzeumi képtár igazgatóőre s gróf Csáky Albin kultuszminiszter Thán Mórt hivta haza ez állás elfoglalására.

A müvész egyike volt legproduktivabb festőinknek. Az elnyomatás éveiben a magyar históriának számos jelenetét örökitette meg, később arczképeket festett s az utolsó évtizedben freskóiért szerzett babért. Pályája elején Bécsben egy magyar csárdajelenettel és egy pusztai tájképpel jutott először sikerhez. Párisban rajzolta meg a Mohácsi csatá-t, a melyről azóta sok reprodukczió készült, 1867-ben pedig a Szalonban a Fata morgana czimü képpel keltett föltünést

A történeti képekből egész tárlatot festett össze, a melynek legszebb vásznai: Attila lakomája, Jelenet az ónodi országgyülésből, Imre király András herczeg táborában, Zápolya halála, Szent Lászlót vezérükké választják a keresztesek, Kálmán király betiltja a boszorkánypöröket, Mátyás király tudósai körében. A nemzeti muzeum képtárában a következő Thán-képek láthatók: Nyári és Pekri elfogatása Szolnokon, (Ifjukori munka.) Medor és Angelika, Jelenet az Ember tragédiájából, Szent Czeczilia, Kun László és Habsburgi Rudolf, Hektor halála, Ujonczok elutazása.

Freskói közül a nagyobbak a vigadó, az opera és a muzeum lépcsőházát, a ferenczvárosi templomot, az opera királyi előcsarnokát és a központi palyaudvart diszitik. Legszebb ezek közüt a muzeum lépcsőházának huszonhét öles falfestménye, a mely a magyar müvelődéstörténetét Géza királytól az 1867-iki kiegyezésig örökiti meg. Müvészi értékü a királyról, deák Ferenczről és Liszt Ferenczről természet után festett arczképe is.

A galambősz mester az utolsó években is szorgalmasan dolgozott s hüségesen beküldte képeit a tárlatra.

TÁVIRATOK.

Berlin, márcz. 11. A birodalmi gyülésben a külügyi hivatal költségvetésének targyalásánál *Richter* kérdést tesz bizonyos spanyol szigeteknek Németország által való megszerzése iránt.

Bülow államtitkár igy válaszol: Nem vagyok abban a helyzetben, hogy e tekintetben valami ténybeli dolgot közölhetnék. De azt hiszem, akadémikus fejtegetések nem igen viszik előbbre azt a kérdést, vajjon egyik vagy másik déli tengeri szigetnek a megszerzése a jövőben érdekünkben lesz-e. (Helyeslés jobbról) A helyzet egyaltalan csak akkor lesz áttekinthető, ha a spanyol kamarák már elfogadták a spanyol-amerikai békeszerződést. A spanyol kamarákat most feloszlatják és alig várható, hogy ujra összeüljenek április vége előtt. Egyebet most nem mondhatok.

Richter kijelenti, hogy ellenzi oly gyarmatok szervezését, a melyek értéktelenek.

Hellwig, a külügyi hivatal igazgatója az alexandriai konzuli jelentések alapján a mult őszszel ott történtekre vonatkozólag kifejti, hogy a bombaügyben igen nyomós pozitiv gyanuokok forognak fenn. Az olasz konzulatus által az angol-egyiptomi rendőrség közremüködésével megindított vizsgálat nem vezetett az összes vádlottak szabadonbocsátására vagy felmentésére, hanem 14 vádlottat az anconai esküdtszék elé utasitottak, **fogságuk** fentartása mellett. Az esküdtszék legközelebb mond itéletet. A vádhatározat nem látja bebizonyitottnak azt, hogy a tervezett büntett a német császár élete ellen irányult, a mint azt a vizsgálóbiró vélte, de 9 ember ellen büntettre való szövetkezés és mind a 14 letartóztatott ember ellen büntettre való bujtogatás, titkos nyomda tartása és anarchista iratok terjesztése miatt emelnek vádat. Egyiküket büntett szimulálásával is vádolják, a mi azt bizonyitja, hogy az illető hazudott, de semmikép sem mutat arra, hogy valamely hatóság részéről tudatosan ámitás történt volna.

Végül egy képviselő felszólalására *Bülov* államtitkár megigérte a palesztinai svab templomkolóniák érdekeinek jóindulatu megvizsgálását és támogatását.

A tárgyalást hétfőn folytatják.

Páris, márcz. 11. (Az *Egyetértés* tudósitójának tavirata.) *Esterházy*, a kit a Libre Parole legutóbbi leleplezés miatt elejtett, *Drumondhoz* a következő levelet intézle:

Alig nyitottam ki a számat, nem azért, hogy védekezzem, hanem hogy felvilágositásokat adjak, becsméreléseit már rágalmakkal is tetézi. A szindikátus nem vásárolt meg engem. Csábitó ajánlatokat tettek, melyeket azonban, noha éhes voltam, vissza utasitottam. Mint engedelmes katona többet türtem és szenvedtem, mint ön sejti és mint a mennyit valaha élő lény szenvedett. De az első órától kezdve nem titkoltam el magam előtt, hogy nem védekezhetem, akár ha meg is gyilkolnak. *Most türelmem végére jutottam. Eljött a pillanat.* Semmitől se félek, még *Cavaignactól* se. Mindazt, a mit mondani fogok, kétségbe nem vonható bizonyitékokkal be fogom bizonyitani.

Madrid, márcz. 11. A minisztertanács elhatározta, hogy a haditengerészetnél megüresedő *tiszti állások felét megszünteti* és az ez idő szerint a Fülöp-szigetek vizein levő *fölösleges hajókat mind eladja.*

Madrid, márcz. 11. Az „Imparcial" szerint *Sagasta* volt miniszterelnök állitólag kijelentette, hogy a kormányt csak az esetben fogja megtámadni, ha müködésében reakczionárius irányzat mutatkozik. Sagasta nem tart a karlisták lázadásától, mert nincs horderejük.

London, márcz. 11. A „Times"-nak jelentik Buenos-Ayresből, hogy Chile és Argentina képviselői befejezték a Puna-Atacama ügyben folyt tárgyalásaikat. Chile képviselői hadi foglalás jogán követelték a vitás területet, holott Argentina képviselői arra alapitották követeléseiket, hogy Bolivia ezt a területet a háboru után átengedte Argentinának. A biztosok hétfőn értekezletet tartanak a választott biróval. Attól tartanak Buenos-Ayresben, hogy a választott biró Chile javára fog dönteni, vagy a vitás terület fölosztását fogja kimondani.

Belgrád, márcz. 11. *Mancsurov* orosz ügyvivő ma hivatalos látogatást tett dr. *Gyorgyevics* Vladár miniszterelnöknél, a ki most érkezett haza utjáról.

A francziaországi események.

Páris, márcz. 11. A *kamara* mai ülésén a hadügyi tárcza költségvetésének tárgyalását folytatta.

Sembat (szoczialista) a rendkivüli missziók tételének leszállitását inditványozza és azt kivánja, hogy szüntessék meg a külföldön alkalmazott katonai attachék intézményét, mert ez csak a kémkedés szervezésére való.

Freycinet hadügyminiszter ellenzi ez inditványt és azt mondja: A mi tisztjeink, ha katonai attachékkal állanak érintkezésben, nagyon jól tudják, hogy mit mondhatnak meg nekik. Másrészt pedig nagyon kevés leleplezni való titok van. Az idegen nemzetek mozgósitása nekünk épp oly ismeretes, mint a miénk ő nekik. A vitézség és a hidegvér az, a mi biztonlétet ad nekünk. A mi a katonai attachék titkos feladatait illeti, a miniszter azokban nem hisz; különben is türhetőbbeknek tartja az olyan kémeket, a kiket ismer, mint az olyanokat, a kik ismeretlenek. Az igazi kémek közénk elegyednek és mi nem ismerjük őket. Ezek a veszedelmesek; ezektől kell őrizkedni. Csak gondoljanak vissza Stoppel ezredesre (Helyeslés.) A miniszter kijelenti, hogy az olyan attaché, a kit a kormánya jól informál, nagy szolgálatokat tehet országának, még ha eljárása teljesen nyilt is.

Erre *Sembat* inditványát egyszerü szavazással elvetették.

Olaszország és Khina.

Roma, márcz. 11. Az „Italia" abszurdnak nyilvánitja azt az állitást, hogy De Martino pekingi olasz követnek nincsenek utasitásai. Martinonak kimeritő utasitásai vannak arra nézve, hogy mit tegyen.

Róma, márcz. 11. A „Tribuná"-nak jelentik Londonból megbizható helyről: A khinai követ elhalogatta elutazását és valószinüleg csak holnap indul Rómába, mert a pekingi angol és német követnek Olaszország érdekében történt közbelépése következtében a khinai követ megbizatása Rómában nem csupán az olasz kormany megkövetésére fog vonatkozni, hanem arra is, hogy a megkövetés elfogadását kieszközölje.

A közönség köréből.

MOLL SEIDLITZ POR
felülmulhatatlan **házíszer** mindama **gyomorbajoknál**, melyekből a rossz emésztés és székrekedés szokott keletkezni. A gyógyszertárakban **Moll** készitménye kérendő eredeti dobozokban 1 forintjával.

MOLL-FÉLE FRANCZIA BORSZESZ ÉS SÓ
Legjobb fájdalomcsillapitó bedörzsölés, csuz, köszvény és egyébb meghülési bajoknál. A raktárakban ólommal zárt (plombirt) üvegekben 90 krajczárjával kapható. — **MOLL** készitmény kérendő. 35335

Egyesült villamossági r.-t.
Budapest, IV., Kossuth Lajos-u. 4.
A Dréher-palota lerombolása folytán az összes raktáron levő villamos- és gázcsillárok, asztali lámpák, karos lámpák és lámpa-figurák **mélyen leszállitott árakon adatnak el.**
Május 1-étől: **Andrássy-ut 7.** 35704

Özv. Pollak Bernátné Wahrmann Amália, özv. Goldstein Rudolfné Wahrmann Róza, dr. Wahrmann Zsigmond és neje **Raab Emma, Wahrmann József** ugy a maguk, valamint az egész rokonság nevében mélyen szomorodott szivvel tudatják, hogy drága jó testvérük,

Wahrmann Sándor

ur

f. hó 11-én, reggeli 4 órakor, rövid szenvedés után, életének 60. évében jobb létre szenderült.

A drága halott hült tetemeit **f. hó 12-én d. u. 3 órakor** fogjuk a halottas házból **(IV., Bécsi-utcza 4. sz.)** a kerepesi-uti izr. sirkertbe örök nyugalomra kisérni.

Budapest, 1899. évi márczius hó 11-én.

Áldás és béke hamvaira!

35722

THE MUTUAL
new-yorki életbiztositó társaság.
Alapittatott 1842-ben.
Tisztán kölcsönös. Részvényesei nincsenek.
Változatlan dijtételek utánfizetési kötelezettség nélkül.
Kivonat az 1898. évi deczember 31-én lezárt mérlegből:

Biztositéki alap 1898 decz. 31-én frcs	1,437,913.602·90
Teherment. nyer.-tartalék felesleg „	218,853.288·50
Készpénzoszt. kötvénytulajd. részére „	11,502.590·67
Összes bevétel ... ... „	285,008.442·64
Összes kifizetések kötvénytulajd.-nak „	128,246.939·64
Érvényben lévő biztositások ... ... „	5,034,777.190·62

Három évi fennállás után a társaság uj kötvényei semmi esetre sem válhatnak teljesen érvénytelenné, rendkivüli magas összegü kölcsönre jogositanak és egyéb kiválóan előnyös kedvezményeket nyujtanak. 34964
Dijtáblázatokkal és felvilágositásokkal szolgál a
Vezérigazgatóság Magyarország és a keleti tartományok részére
Budapest, IV-dik kerület, Károly-körut 26. szám.
Tekintélyes képviselők alkalmazást nyernek.

IDEGENEK UTMUTATÓJA.
Ajánlható beszerzési források
BUDAPESTEN.

Bankok és takarékpénztárak.

Magyar általános takarékpénztár részvénytársaság Budapest, V., József-tér 8. Befizetett részvénytőke 3 millió korona. Elvállal takarékpénztári betéteket 4%-os kamatozás és a legkoulansabb visszafizetési feltételek mellett. 34105

Budapesti takarékpénztár és Országos Zálogkölcsön Részvénytársaság. Befizetett részvénytőke: **10 millió korona.** Elnök: **Tolnay Lajos**, vezérigazgató: **Benke Gyula.** Központ: **VI., Andrássy-ut 5.** Fióküzlet: **IV., Koronaherczeg-utcza 11.** Kézi zálogüzletek: **IV., Károly-körut 18.; IV., Koronaherczeg- és zsibárus-utcza sarkán; VII., Király-utcza 57.; VIII., József-körut 2.** 2657

Biztositás.

Assicurazioni Generali (trieszti ált. biztositó-társaság). Alakult 1831-ben. Részvénytőke és tartalékalap: **132 millió korona.** Budapest, Dorottya-utcza 10. sz., az intézet saját házában. **Életbiztositás** minden módozat szerint. **Tüz-, szállitmány és üvegbiztositás. Jégbiztositás a magyar jég- és viszontbiztositó részvénytársaság** által. Részvénytőke és tartalékalap: **4½ millió korona.** Ugyanott: **Első o. ált. baleset ellen biztositó-társ.** Részvénytőke és tartalékalap **5½ millió korona. Egyes és csoportos biztositások.** Egyes biztositások díjvisszatéritéssel is. 15938

Első Leánykiházasitási Egylet Budapesten, VI. ker., Teréz-körut 40—42. szám. **Alapittatott 1863. évben.** Kifizetett nászjutalékok 1892. deczember hó 31-ig **1.600,000 forint.** Legelőnyösebb díjtételek kiházasitási biztositásokra **300 forinttól 10,000 forintig.** 14403

New-Yorki Germania életbiztositó társaság; alap. 1868. Biztositott tőkeállomány 315½ millió kor. Európai osztály: Berlin, Leipzigerplatz No. 12. (saját palota). Részvényeseknek korlátolt osztalék. Biztositott felek az osztalékot évenkint felvehetik. Ingyen háborubiztositás. Magyarországi vezérképviselőség **Budapest, V., Váczi-körut 16. sz.** Igazgató **Kállay Gyula.** Prospektus kivánatra ingyen. 34345

Czement- és épitési-anyagok.

Szabadalmazott Terra-Hungária gyár Lovag-utcza 13. Elvállal saját gyártmanyu **mettlachi lapok** készitését gyönyörü kivitelben és jutányos árban, szoba-padlóburkolatokat minden szinben, továbbá falfestéseket, mely igen czélszerü, miután a falhoz tapadva ugy-szólván elpusztithatatlan. E gyártmányok kitünőeknek bizonyultak miért is szabadalmazva lettek **Szabadalmazott Terra-Hungária gyár.** *Liebmann Felix* Lovag-utcza 13. 34135

Melocco Péter I. m. kiz. szab. római és velenczei márvány-mozaik lemez és czementárugyára VI. Dévai-u. 21. Különleges vállalkozó betonépitményekben s az uj országház összes mozaik-munkáinak szállitója. Készit **mozaik lapokat** és **czement-csöveket** minden méretben a legnagyobb hordképességig csatornázási czélokra, zsilipeket, átereszeket stb. 35440

Walla József mozaik- és czementárugyára Budapest, VII., Rottenbiller-utcza 13. Vállalkozik: granit-terazzo, betonirozások, csaornázások, szökőkutak, czement-lapok- és mozaik-lapokkali kövezések elkészitésére stb. **Raktárt tart:** keramit-lapok, kelheimi-lapok, mozaik-lapok mettlachi módra, terracotta áruk, kőfedélpép, tüzálló-tégląk, kémény-rakványokból stb. Gyári raktára a gartenaui portland czement- és vizhatlan mészgyárnak. Mennyezet (Stuccatur) nádszövet raktár. 24328

Központi időjelzés.

Egységes, pontos csillagászati idő! Folytonos és önmüködő ellenőrzése és felhuzása az óráknak. Ezen létesitendő vállalat ügyében felvilágositásokkal szolgál és előjegyzéseket elfogad **Loósy A. és J. Teknikai-Vállalata Budapest, VI., Vörösmarty-utcza 31.** 31906

Nyilvános Röntgen-laboratorium.

Röntgen-laboratoriumok, a villamossági és gépészmérnöki szakba vágó egyéb, — főként villámháritó, telephon, csengő, **villamvilágitási,** erőátviteli, villamvasuti stb. — berendezések. **Röntgenezések, Röntgenfényképek** felvétele, szakértői-szemlék, magánmérnöki-munkálatok teljesitése, védjegyek belajstromoztatása és szabadalmak kieszközlésével foglalkozik: **Takács Győző és Társa** elektrotechnikus gépészmérnökök irodája Budapest, IV., a Kossuth- és Ujvilág-utcza sarkán. 34210

Szállodák.

Vadászkürt szálloda IV., Kishid-utcza 5 sz. Elsőrangu szálloda a város központján. Villamos világitás, lift, fürdők, telephon, kávéház és vendéglő. Szobák 1·20 frttól feljebb; szolgálat és villanyvilágitás **ez árban** beleértve. **Ifj. Kommer Ferencz** uj tulajdonos. 35516

Orient szálló Kerepesi-ut népszinház-zal szemben, kávéház és étterem, szobák 1 frttól 3 frt 50 krig villamvilágitással és kiszolgálással együtt, hónapos szobák villamvilágitással és kiszolgálással együtt 16 frttól 36 frtig. Villam vasut minden irányban, központi fekvés. Szálloda tulajdonos **Kiss Lajos.** 33385

Pannonia szálloda, Budapest, Kerepesi-ut a Nemzeti szinház és a Népszinház között. **Százharmincz szoba és terem. Nagy étkező termek és kávéház. Olvasó- és társalgó-terem. Elektromos felhuzó (Lift). Villamos világitás. Központi fütés. Fürdők.** 40612

Tanintézetek.

The Berlitz School of Languages Erzsébet-körut 15/II. Felnőttek rendszeres oktatása (egyuttal tanfolyamok nagyobb gyermekek részére) a **franczia, angol, magyar, német és olasz nyelvben** s elegendő számu tanulók esetén: a spanyol orosz, cseh és román nyelvben. A Berlitz-iskolában a tanuló az **első leczkétől fogva csakis a megtanulandó nyelven beszél és csakis** azt hallja. Mindegyik tanár csupán saját anyanyelvén oktat. Megkezdett tanfolyamok bármely más Berlitz-School-ban utánfizetés nélkül folytathatók. **Oktatás reggeli ½8 órától esti ½10 óráig. Belépés mindenkor.** Prospektusok ingyen és bérmentve kaphatók. 34540

Varrógépek.

Eredeti Singer-varrógépek, családi használatra és ipari czélokra. The **Singer Manufacturing** Co. részvénytársaság (ezelőtt Neidlinger G.) Teréz-körut 21, **Váczi-utcza 26 és Budán Fő-utcza 15.** 34075

Vizvezeték- és légszesz-berendezések.

Knuth Károly mérnök és gyáros, Budapest VII. Garai-utcza 6—8. Légszeszvezetékek, closetberendezések, központi fütések, szivattyuberendezések, hydraulikus kosok, járgányművek, kőagyagcsövek. 31060

Villamos légszesz távgyujtó. Uj találmányu villamos légszesz távgyujtó, amelylyel bármely számu láng, egy helyből felgyujtható. **Uj gázizzó-körte** Telefon, házi sürgöny és villámháritó vállalat. **Schünemann és Rieder** villamos távgyujtó és elektrotechnikai intézete **Budapest, IV., Kecskeméti-utcza 6. sz.** 35094

KÖZGAZDASÁG.

Sopron, márczius 11. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) Brüsszelben belga, franczia és magyar tőkepenzesek konzorcziumot alakitottak a soproni közuti villamos vasut és világitás bevezetésére. A konzorczium tőke 5 millió frankból áll, mely 50.000 száz frankos részvényre van felosztva.

Bécs, márcz. 11. Az első vasuti kocsi kölcsönző-társaság igazgató-tanácsa elhatározta, hogy a közgyülésnek 8 frtos vagyis *10%-os osztalék* fizetését fogja javasolni. Elhatározták továbbá, hogy a közgyülésnek javasolni fogják, hogy a forgalomban lévő 50 000 darab 80 frtos részvényt 40.000 darab 100 frtos részvénynyé alakitsák át és azonkivül 10.000 darab uj 100 frtos részvényt adjanak ki.

Newyork, márcz. 11 *Liszt* 2.85. *Buza* márcziusra 81⅛, majusra 75¼, juliusra 72⅝. *Tengeri* májusra 39⅝.

Chikágó, márcz. 11. *Buza* májusra 69⅝. *Tengeri* májusr 34⅞.

A vidéki pénzintézetek reformja.

Az első (de távolról sem az utolsó) értekezlet ebben a kérdésben megvolt. A magyar takarékpénztárak központi jelzálogbankja hivta össze és bár kézzelfogható eredménye egyelőre csak annyi, hogy *kiküldöttek egy bizottságot*; azért ennek az értekezletnek egy bizonyos tekintetben nem csekély az értéke: megmozgatta a régi intézetek egy tekintélyes részét, a régi, nehézkes konzervativ intézeteket és ezek — legalább szóval — elismerték a reform szükségét és időszerüségét. Es ez, *erről az oldalról*, nagy dolog!

A határozatokra nézve van néhány megjegyzésem:

Az értekezlet mindenekelőtt azt enunciálta, hogy a magyar pénzintézetek zöme egészséges alapon nyugvó, helyes elvek alapján vezetett virágzó intézmény. Vezérelvek gyanánt pedig kimondotta, hogy:

1. A létező bajok szanálása első sorban autonóm, társadalmi uton keresendő s a törvényhozási és hatósági beavatkozás a minimumra szoritandó.

2. A reform csak a magyar takarékpénztárak történelmi fejlődés alapján félszázados munka és tőkegyüjtés eredményének koczkáztatása nélkül eszközölhető.

3. Megfontolandó, mennyiben szükségesek bizonyos diszpozicziók a részvénytőke nagyságát, tartaléktőkegyüjtés kötelezettségét és a saját tőke és betétek közötti arányt illetőleg.

4. Garancziák keresendők az iránt, hogy a betétek csak oly aktivákban helyeztessenek el, melyek teljes biztonság, koczkázatmentesség s mobilitás, illetve mobilizálhatóság szempontjából a betétek természete által kivánt magas mértéket megüssék, s hogy a visszleszámitolás egészségtelen tulfejlesztése a betétek biztonságát ne veszélyeztesse.

5. Biztositandó a mérlegeknek alkalmas szakközeg általi alapos, szakszerü, minden visszaélést kizáró összeállitása és felülbirálása.

Hogy a magyar pénzintézetek zöme egészséges alapon nyugvó intezmény, az kétségtelen. Néhány takarékpénztári atroczitásokban dolgozó vezérczikkirón kivül senki se vonta azt kétségbe. Hiszen, ha ez nem igy volna, ha már az *alap* helyes és egészséges nem lenne, akkor oktalan volna minden reform-törekvés, akkor nem *reformálni*, hanem *kiirtani* kellene a fennálló intézeteket és ujjá kellene alkotni az egész intézményt.

Nem oly feltétlenül ismerhető el az, hogy a magyar pénzintézetek helyes elvek alapján vezettetnek. Ez csak részben, bár elismerem tekintélyes részben, áll. Nem egynek- a konferenczián resztvett intézetek közül a saját 50 éves történetéből be tudnám bizonyitani, hogy vezetésében mily vastag hibák követtettek el a multban, oly hibák, a melyek némelykor az intézetet a romlás szélére sodorták, a mig oly nagy és gazdag nem lett, hogy képes megfizetni azt a jelentékeny költséget, a melybe egy pénzintézet szakértő vezetése és egy helyes ellenőrzési apparátus szervezése természetszerüleg belekerül. És miután számos intézet nem vitte még idáig, sőt talán sohase is fogja vinni — ezért szükséges, hogy egy országos szervezet pótolja azokat a hiányokat, a melyek az egyesek szegénysége vagy hátramaradottsága folytán sok helyütt tagadhatlanul fennállanak.

A «vezérelvek» közül tehát az 1. 2. és 5. ponthoz annál szivesebben hozzájárulok, miután teljesen megfelelnek annak, amit én hangoztatok. Mindez benne foglaltatik a *pénzintézeti kamara* általam propagált eszméjében. Benne van az autonomia, a létező intézmények fenntartása, a mérlegek egyforma elvek szerinti összeállitása és szakszerü felülbirálása. Az utóbbit ugy képzelem, hogy a kamarai tagok igazgatói, főkönyvelői és egyéb főtisztviselői közül kiválasztunk mondjuk száz erre hajlandó és erre alkalmas embert, a kik a kamara által kiküldve teljesitenék a szükséges ellenőrzéseket és vizsgálatokat. A felülbirálás ily módon teljes megbizható és szakavatott emberek által teljesittetnék, anélkül, hogy ez tulságos költséget okozna.

A mi már most a «vezérelvek» 3. és 4. pontját illeti, engedtessék meg, hogy azokat egyelőre jószándéku általánosságoknak nyilvánitsam, a melyek majd valamikor, ha a kereskedelmi törvény reformja napirendre kerül, vagy ha egy külön takarékpénztári törvényt alkotunk, szóba fognak kerülni, de a melyek ma egyáltalán nem aktuálisak. Ha a házamon repedéseket észlelek, ha attól félek, hogy az egy napon összedül, akkor mindenekelőtt megtámasztom jó erős gerendákkal és csak azután csináltatok terveket a végleges átalakitásra nézve. Ha valaki vizbe esett és a hullámokkal küzd, akkor először ki fogom huzni és csak azután érdeklődöm a további sorsa iránt. Szóval ne komplikáljuk a dolgokat. Egyelőre az a feladat, hogy véget vessünk a pénzintézetek terén létező anarchiának, hogy közös munkálkodással rendet és ellenőrzést teremtsünk ott, a hol nincsen és hogy biztositsuk pénzintézeteink exisztencziáját és a közönség által reájuk bizott pénzeket az ország és az intézetek közös érdekében. Ez a kettős czél eléretik a *pénzintézeti kamara* és az *országos alap* létesitése által, a mely intézmények minél előbb megvalósitandók. Minden a mi ezen tulmegy, érett megfontolást igényel és részét képezi az államhatalom által majdan alkotandó takarékpénztári törvénynek, illetve a kereskedelmi törvény idevonatkozó részének, melyhez a pénzintézeti kamara fogja szolgáltatni a szükséges anyagot.

A mig tehát a *pénzintézeti kamarával*, ugylátszik, minden illetékes tényező megbarátkozott, addig a létesindő *országos alap* ellen még mindig sok a — nézetem szerint egészen alaptalan — aggálya. Pedig minden reform e nélkül vajmi tökéletlen dolog. Nem kell messzire mennem álláspontom igazolására, az események — fájdalom! — majdnem napról-napra szolgáltatják az ujabb bizonyitékokat. Itt van az *ujvidéki takarékpénztár* esete. Ha Weisz Vilmos, a sikkasztó főkönyvvezető egy hónappal később szökött volna csak meg, akkor az ujvidéki takarékpénztár valamelyik igazgatója valószinüleg szintén részt vesz az e hó 9-iki értekezleten és ékesen kifejtette volna, mennyire fölösleges az országos alap. Tessék most kérdezősködni Ujvidéken, majd elmondják vándorlásaikat a budapesti nagy intézeteknél, a főispán és az országgyülési képviselő czéltalan közbenjárását a pénzügyminiszternél, szóval mindazt, a mit felolvasásomban e tárgyról elmondottam. Azt olvassuk, hogy egy budapesti bank fáradozik most a szerencsétlen intézet szanálásán és szivből kivánom, hogy intervencziója sikeres legyen, nehogy a betevők elveszitsék megtakaritott fillféreiket és a magyarság ügye a magyar pénzintézet tönkremenése által egy nemzetiségi vidéken pótolhatlan vereséget szenvedjen. — De mit adna most az ujvidéki takarékpénztár, ha volna egy országos segély-alap, a melynek czélja és föladata, hogy rajta segitsen? És mit szólnak azok, a kik tagadásba vették egy ilyen alapnak czélszerüségét és szükségességét? Vagy minden intézet csak akkor hajlandó ezt belátni, ha ő neki magának lesz reá szüksége?

Pénzintézeteink reformja kétségkivül meglesz. A kérdés megérett és megoldást kell nyernie. Egy kisebb értekezlet már nyilatkozott, de hozzá fognak szólni más oldalról is és nyilatkozni fog végül a pénzintézetek országos kongresszusa is. Hiszem és remélem, hogy a végleges megállapodások olyanok lesznek, hogy az országnak hasznára és megnyugvására fognak szolgálni.

Székely Ferencz.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

⁂ **Tüzkárok 1899. január hóban.** A statisztikai havi közlemények szerint a magyarbirodalomban január hóban 771 községben 906 tüzeset fordult elő 1348 károsulttal és 1,841.314 korona kárral. Ebből a tulajdonképeni Magyarországra 636 károsult község és 755 tüzeset esik 1173 károsulttal és 1,697.524 koronára rugó kárösszeggel, szemben a mult év megfelelő időszakában 697 községben kimutatott 857 tüzesettel 1351 károsulttal és 1,258.778 korona kárral; mig Horvát-Szlavonországban, a melyekre vonatkozólag ezuttal először közöltetnek ez adatok, a tüzvész által sujtott községek száma 135, a tüzesetek száma 151, a károsultak száma 175 és a kárösszeg 143.790 korona volt. Legtöbb kárt szenvedett Krassó-Szörény vármegye 28 tüzesetnél 632.654 korona kárt. Zemplén vármegye 16 tüzesetnél 108.204 korona kárt, Somogy 22 tüzesetnél 97 440 korona, Budapest székes főváros 16 tüzesetnél 84.674 korona, Bihar vármegye 32 tüzesetnél 60.926 korona és Árva vármegye 2 tüzesetnél 58.362 korona kárt. A horvát-szlavonországi törvényhatóságok közül a legnagyobb kárt Modrus-Fiume vármegye szenvedte 23 tüzesetnél 36 764 koronát. A legnagyobb tüzesetek voltak Román-Oraviczán (Krassó-Szörény vármegye) január 29-én 558.400 korona kárral és 1 károsulttal, Bodrog Szerdahelyen (Zemplén vármegye) január 9-én 73.256 korona kárral és 1 károsulttal, Kaposvár rend. tan. város (Somogy vármegye) január 27-én 70.600 korona kárral és 3 károsulttal és Tuffieren (Krassó-Szörény) január 22-én 60 000 korona kárral és 1 károsulttal. Horvát-Szlavonországokban a legnagyobb tüz Susakon (Modrus-Fiume vármegye) volt január 27-én 20.800 korona kárral és 2 károsulttal.

GAZDASÁGI KÖZLEMÉNYEK.

* **Tavaszi luxus lóvásár.** A Tattersall telepén holnap, vasárnap délelőtt nyilik meg a tavaszi luxuslóvásár, a mely három napig fog tartani. A fogatok előhajtása délelőtt 10 órakor kezdődik. A vásár ezuttal dijazásokkal van egybekötve, s a biráló bizottság határozatát már a holnapi délelőtt folyamán közzé fogják tenni.

* **A ragadós állati betegségek** közül a ragadós száj- és körömfájás Maros-Torda vármegyében, a sertésvész Abauj-Torna, Maros-Torda, Nagy-Küküllő, Pozsony, Sáros, Szeben, Udvarhely, Ung, Vas és Veszprém vármegyék, valamint Kolozsvár, Komárom, Maros-Vásárhely, Szabadka, Szeged, Szatmár-Nemeti és Ujvidék városok területén *megszünt*, illetve csökkent. Ennek következtében az ezen törvényhatóságok ellen eddig fentartott állatbeviteli tilalmakat az osztrák belügyminiszter, értesülésünk szerint, márczius 17-től kezdődőleg megszüntette. Jelenleg Magyarország egyetlen törvényhatósága ellen sem tartatik fenn osztrák részről ragadós száj- és körömfájás miatt állatforgalmi korlátozás.

* **A mult évi dohánytermés.** Az országos magyar gazdasági egyesület dohánytermelési bizottsága ma délutan gróf *Dessewffy* Aurél elnöklete alatt a Köztelken ülést tartott, melyen az ország minden dohánytermelő vidékének gazdái képviselve voltak. Az ülés egyetlen tárgya *Perleberg* Artur, dohányjövedéki igazgatónak az 1898. évi dohánytermés beváltására vonatkozó tájékoztató előadása képezte.

A mult évi dohánytermés mennyiségileg az előző esztendő termésének mögötte átlott és minőség tekintetében is sok kivánni valót hagyott hátra, a mit különösen a simitás alkalmával beállott nagy ködök és kedvezőtlen időjárásnak lehet tulajdonitani, miután a kész dohányok ebben az időben igen nagy romlásnak voltak kitéve. Jelezte ezután a dohányjövedéki igazgató a jövedéki igazgatóság azon törekvését, hogy igyekezik a magyar dohány minőségének emelésére és a régebben létezett külföldi piaczoknak reánk nézve kedvezőbb kihasználására. A dohányjövedéki igazgatóság törekvését képezi az is, hogy a magyar dohányokból készült gyártmányoknak a magyar közönség izlését meghóditsa; e czélból már a mult év közepén különböző, különösen kerti levelekből készült finom hosszura vágott és rövidre vágott pipadohányokat hozott forgalomba, valamint a tisztán magyar anyagból készült, ugynevezett *Hunnia* szivarkát is.

Ezek a gyártmányok a velük tett félévi tapasztalat szerint a közönség előtt már is kedveltségnek örvendenek és minőségüknél fogva remélhető, hogy különösen az olcsó külföldi dohánygyártmányokat rövid idő alatt teljesen ki lehet küszöbölni; de abban a reményben van, hogy a minőségi termelés érdekében létesitett intézkedések lehetővé fogják tenni azt is, hogy idők folytán a középfinom minőségü dohánygyártmányok is tisztán a hazai anyagból lesznek előállithatók.

Ezután azt a felszólitást intézte a jelenlevő termelő gazdákhoz, hogy egész őszintén nyilatkoztassák ki véleményüket, tárják fel bajaikat és kivánságaikat, melyeket a dohánybeváltás tekintetében táplálnak, s a melyeknek megszüntetésétől vagy létesitésétől a dohány minőségi termelésének emelését remélik, hogy igy a jövedék karöltve a termelő gazdákkal, a magyar dohányt régi jó hirnevének megfelelőleg, termelésünk egyik legjövedelmezőbb ágává emelhesse.

Az erre megindult eszmecsere folyamán, a termelőknek különösen ama óhajtása domborodott ki, hogy a beváltásnál a *dohány belső minősége* az eddigieknél nagyobb figyelemben részesittessék, hogy a beváltó tisztviselők méltányosabb eljárásra utasittassanak, a dohánybeváltás a gazdasági egyesületek kiküldöttjeiből álló bizottságok által ellenőriztessék s a dohánybeváltás időszaka korábbi időre tétessék. Ezen és egyéb kevesebb fontossággal biró óhajtásokra nézve a jelenlevő dohányjövedéki igazgató készségét fejezte ki az iránt, hogy azokat a jövőben is lehetőleg figyelembe fogja venni.

IPARÜGYEK.

— **Gombgyár Szarvason.** Szarvas város képviselőtestülete egy gombgyár létesitését határozta el. Dr. *Fábry* Sándor alispán e gyár létesitése ügyében már hosszabb idő óta fáradozott.

— **A mészárosok jég- és faggyugyára.** A budapesti mészáros ipartestület e héten — mint előre jeleztük — két uj ipari termelőszövetkezetet létesitett. Az egyik jéggyár-szövetkezet, melynek az a czélja, hogy a tagok jégszükségletét müjéggel elégitse ki. E szövetkezetben a hentesek is résztvesznek, sőt ugy a hentes, mint a mészáros ipartestület maguk is egyenkint 100 darab 50 forintos üzletrészeket irtak alá. A másik faggyugyár szövetkezet, a melynek az a czélja, hogy a tagok által levágott állatok faggyuját feldolgozza és igy a kereskedelmi forgalomban értékesitse. A szövetkezetek megalakitása *Schubert* Sándor testületi elnöknek és dr. *Horváth* János iparhatósági biztosnak az érdeme

KIÁLLITÁSI ÜGYEK.

═ **Budapest a párisi kiállitáson.** Az 1900. évben Párisban rendezendő nemzetközi kiállitásban szintén résztvevő Budapest székesfőváros kiállitási bizottsága ma délután ülést tartott *Halmos* János polgármeter elnöklésével. A programm egyik pontjába föl van véve azoknak a régi metszeteknek a kiállitása is, a melyek a hires Lafranconi-féle gyüjteményből valók. A bizottság elhatározta, hogy a képek jobbjait kiállittatja ugyan, de keretek nélkül s ugyancsak elküldik Párisba azt a történelmi nevezetességü képet, a mely az 1826-ban Pest és Kőbánya között megindult első vasutat ábrázolja. Ez a vasut alig egy évvel a legelső angol vasut után indult meg, tehát a világon a legelsők közé tartozott. Kiállitják a főváros szabályozására vonatkozó legujabb térképet, valamint a gipszből készült plasztikus térképet. Nagyobb vitát keltett az a kérdés, vajjon a kiállitásra készittessenek-e a fővárosról uj távlati képet, a mely különben 6000 forintba kerülne. A bizottság többsége hozzájárult a kép elkészitéséhez.

KERESKEDELEM ÉS TŐZSDE.

** **A hazai aszfaltipar részvénytársaság** ma tartotta évi rendes közgyülését dr. *Matlekovits* Sándor elnöklete alatt. Az előterjesztett igazgatósági jelentés és az évi zárszámadás azt igazolják, hogy a városi hatóságok a társaság iránt kellő bizalommal viseltetnek, a mennyiben a vállalat megbizásokkal egész éven át megfelelően el volt látva. Az osztalék részvényenkint *10 frtban* állapittatott meg. A közgyülés a jelentést egyhangulag tudomásul vette, a felmentvényt megadta, az eddigi felügyelő bizottságot ujból megválasztotta és egyszersmind elhatározta, hogy az 1898. évre szóló szelvények e hó 13-tól kezdve, a társulat pénztáránál (VII. kertész-utcza 57.) váltatnak be.

** **A magyar általános hitelbank** 1898. évi január 1-től deczember 31-ig terjedő harminczegyedik üzletszakának ma közzétett zárszámadása a következő tételeket tünteti fel:

Főmérleg: *Activum*: Értekpapirok 1,824.860, Adósok 11,806.759, különféle aktivák és befizetések konzorciális üzletekre 11,854.055, ingatlanok 165.000, összesen 25,650.675 frt. *Passzivum*: Részvénytőke 17,000.000, tartalékalap 4,850.000, fel nem vett osztalékok 1964, különféle passzivák 1,562.532, hitelezők 416.634, nyereségegyenleg 1,819.543, összesen 25,650.675 forint.

Főüzlet-eredményszámla: *Terhek*: Tiszti fizetések 35.619, költségek 65.173, adó 108.929, összesen 209.722, nyereségegyenleg 1,819.543, összesen 2,029.266 frt. *Jövedelmek*: kamatok 1,015.069, jutalékok és társasüzleti nyereségek 222.813, nyereség értékpapirokon 106.232, házbérjövedelem 21.732, 75% a bank és áruosztály nyereségéből 613.910, nyereséghozat az 1897. évről 49.510, összesen 2,029.266 frt.

A bank- és áruosztály 1898. évi mérlege: *Activum*: pénztári készlet 2,711.582, tárcza 20,642.573, értékpapirok 1,693.486, adósok 44,550.802, különféle aktivák 2,860,285, ingatlanok 13.938, felszerelés 27.329, összesen 72,500.000. *Passzivum*: elfogadmányok forgalomban 5,594.000, pénztári jegyek forgalomban 1,515 000, hitelezők 51,236.658, különféle passzivák 1,585.965, központi osztályunk követelési egyenlege 10,749.828, nyereség 818.547, összesen 72,500.000 frt.

A bank- és áruosztály üzleteredményszámlája. Terhek: Tiszti fizetések 189.173, költségek 265.389, veszteség követeléseken 9613, adó 114.668, nyereségegyenleg 818 547, összesen 1,397.391 forint. *Jövedelmek*: Kamatok 671.129, jutalékok 510.030, nyereség értékpapirokon 97,440, nyereség érczváltók és érczértékek után 77.717, nyereség árukon 32.851, nyereségrészesedésünk a Fiumei hitelbank-részvénytársaságnál 8222, összesen 1,397.391 frt.

Az *összes forgalom* tett: A folyó számla- és bizományi üzletben 2 536.605.399 frt, érczpénzváltók és érczértékekben 377,262 397 frt, elfogadmányokban: elfogadott váltók összege 29,675.500 frt, beváltott váltók összege 24,081.500 frt, forgalomban volt 1898. évi deczember 31-én 5.594.000 forint. A pénztári összes forgalom tett 912,997.106 frtot.

— **Külkereskedelmünk forgalma január hóban.** A m. kir. központi statisztikai hivatal által szerkesztett Statisztikai Havi Közlemények legujabb füzetében közölt adatok szerint Magyarországba ez évi január hónapban 32.570 darab és 3,178.280 mm. áru hozatott be, a kivitel mennyisége pedig 389.709 darab és 3,535.143 mm. volt. Az 1898. év első hónapjában bebozolt áruk mennyisége 24.654 darabot és 3,181.568 mm-t, a kivitt áruk mennyisége pedig 299.005 darabot és 2,991.431 mm-t tett, mely adatok azt mutatják, hogy ez évben a behozatal (a suly szerint kimutatott árukat tekintve) eddig csaknem *változatlanul maradt*, ellenben kivitelünk jóval élénkebben indult meg, mint az 1898 év elején. A két év első hónapjainak adatai közt mutatkozó különbözet mintegy 544 ezer mm.-t tesz s ebből a mennyiségből 368 ezer mm. a gabonára és lisztre esik. Igy csak a főbb eltéréseket emlitve, buzából 78 ezer, árpából 73 ezer, zabból 50 ezer, kukoriczából 62 ezer s lisztből 69 ezer métermázsával többet vittünk ki az idén, mint tavaly januárban. Nagy mértékben emelkedett továbbá czukorkivitelünk is, igy a finomitott czukor kivitele ez évi januárban 56.315 mmra, a homokczukoré 70.317 mmra szökött fel, mig az 1898. év első hónapjában ugyanezen árukból csak 44.478, illetőleg 26.055 mm. került kivitelre.

Mennyiség szerint jelentékeny kivitelünk volt továbbá a tojásból (28.085), borból (40.155 mm.) kemény épület és mülákból (31.254 mm.), dongából (109.841 mm.), füreszelt kemény faárukból (142.929 mm.), puha faárukból (128.547 mmázsa), barnaszénből (120.848 mmázsa), korpából (68 687 métermázsa) stb. Mindezen áruk kivitele, a bort és dongát kivéve, ez évi januárban jelentékenyen meghaladta a mult évi januárban kivitt mennyiséget. Behozatalunkban mennyiség szerint a kőszén szerepel legnagyobb összeggel, tudniillik 1,331 816 métermázsával; az emlitett árun kivül nagyobb mennyiségeket látunk még kimutatva a buzánál (126 079 mm.), kukoriczánál (39.410 mm.), bornal (128 891 mm.), füreszelt puha faáruknál (84.970 mm.), pirszénnel (287.259 mm), a nyers nehéz petroleumnál (102.208 mm.) stb. Ez áruk közül a petroleum és kőszén behozatala jelentéktelenül emelkedett, a kukoriczáé igen nagy mértekben csökkent, a többieknél nagyobb változás nem észlelhető.

Arra nézve, hogy a forgalmunkban az egyes áruk érték szerint mily összegekkel szerepeltek, csak a folyó évi január hónapról rendelkezünk adatokkal s igy az összehasonlitás e részben nem áll módunkban. A folyó évi január havi *behozatal* összege egyébként *39,761.019* frtra, a *kivitel* értéke pedig *42,581.511* frtra rugott, vagyis a kivitel értéke a behozatal értékét mintegy *2 millió és 800 ezer forinttal haladta meg.* A behozatal értékéből 823 ezer forint a *czukorra*, 2·67 millió forint a *dohányra*, 1 09 millió a buzára, 883 ezer forint a *borra*, 972 ezer forint a *kőszénre*, 7·26 millió forint a *pamutárukra*, 1·46 millió forint a len-, kender és jutaárukra, 3·22 millió forint a gyapjuárukra, 1·61 millió forint a selyemárukra, 1·29 millió forint a ruházatokra, 1·88 millió forint a bőrárukra, végül 1·85 millió forint a vasárukra jutott, mig a kivitelnek fönt kimutatott értéke a következő főbb czikkek között oszlik meg: finomitott czukor (897 ezer frt), homokczukor (914 ezer frt), buza (2·11 millió frt), árpa (2·07 millió frt), kukoricza (1·43 millió frt), liszt (6·25 millió frt), vágó ökör (2·87 millió frt), hizott sertés (2·02 millió frt), igás és kocsiló (897 ezer frt), tojás (1·01 millió frt), bor (1·49 millió frt), donga (623 ezer frt), füreszelt kemény- és puhafaáruk (907 ezer frt).

** **Tisztelgés a kereskedelemügyi miniszternél.** A *Lloyd-társaság* nevében ma *Weisz* Berthold országgyülési képviselő vezetése alatt küldöttség tisztelgett *Hegedüs* Sándor keresk. miniszternél, a ki többek közt kijelentette, hogy nem barátja a hosszadalmas eljárásnak; akkor van az eredmény legjobban biztositva, ha abba a helyzetbe jut, hogy közvetlenül meritheti impressióit. A személyi érintkezésnek és közvetlenségnek barátja, mert ily módon gyakran könnyebben és alaposabban tájékozhatjuk magunkat és ismerhetjük fel az ügyeket, mint az aktákból. Nézete szerint az egyoldaluság mindig káros; az ország érdekében minden tényezőt méltatni kell. Kivált pedig a kereskedelemnek és iparnak fontossága fokozódik mindinkább, ugy hogy annak fejlesztését és fellenditését hazája jövőjének érdekében szükségesnek tartja. A miniszter ezután a küldöttség tagjaival még hosszasabban heszélgetett, majd a legszivélyesebben bucsuzott tőlük.

** **Csőd a fővárosban.** *Weisz és Schwarcz*-czég tagjai (*Weisz* Józsua és *Schwarcz* Jakab) kézmüárunagykereskedők ellen (nagykorona-utcza 3. sz.) a budapesti királyi kereskedelmi és váltótörvényszék a csődöt elrendelte. Csődbiztos dr. *Genthon* Ferencz kir. törv. biró, tömeggondnok dr. *Hirschfeld* Antal ügyvéd, tömeggondnok helyettes dr. *Kétly* István ügyvéd. A követelések bejelentésére április 18., felszámolási tárgyalásra május 18., a csődválasztmány megválasztására május 20. tüzetett ki hataridőül.

KÖZLEKEDÉS.

() **Vasuti szállitási dijkedvezmény a jégkárosult kisgazdáknak.** A vetőmaghiányban szenvedő kisgazdák támogatása czéljából a földmivelési miniszter azt az intézkedést tette a mult nyáron, hogy a szükséges őszi vetőmag az állami gazdaságok termésfölöslegéből előlegeztessék. Ezenkivül megkerestetett a m. kir. kereskedelmi miniszter, hogy ezen szállitmányokra a m. kir. államvasutakon, önköltségi viteldijakat engedélyezzen. Mint bennünket értesitenek, a földmivelésügyi miniszter kezdeményezésére ez a kedvezmény április hó 30-ig meghosszabbittatott és a földmivelési miniszterium igazolványával közvetlenül a kisgazda czimére szállitandó árpa-, zab-, rozs-, buza-, valamint burgonya-vetőmagküldemények, a fent jelzett időig nemcsak hogy még mindig a m. kir. államvasutak önköltségi dijában szállittatnak, hanem ezen vasutak igazgatósága utasittatott, hogy hasonló kedvezmények engedélyezése végett keresse meg a többi hazai vasutakat is. A napokban tartott közös értekezleten ehhez a többi vasutak igazgatósága is hozzájárult a kedvezményt megadta.

() **Villamos és gőzvasut Pozsony és Hainburg között.** Mint lapunkat értesitik, Pozsony sz. kir. város közönsége, mint tervező, ma előterjesztette a magyar vonalrész általános tervezetét. E terv szerint az 5·3 kilóméter hosszu vonal hajtó erejét villamos és gőz üzemre fogják berendezni. A szinház-térről kiinduló vonal, a Dunahid felhasználásával átvonul a pozsonyi diszkerten, Ligetfalu községen, ki a köpcsényi országutra és tisztán a személyforgalom czéljaira fog használtatni. A másik rész pedig a pozsony—hainburgi országut baloldalán vonul végig a nélkül, hogy csak egyetlen egy községet is érintene és a dunántuli helyi érdekü vasut Ligetfalu állomásába torkollik, honnan azután Pozsonyig közös vágányon haladnak, tisztán csak a teherforgalmat bonyolitaná le és gőzüzemre volna berendezve. A közigazgatási bejárást már elrendelte a miniszter, azt a napokban megtartják és azonnal hozzá is fognak az épitkezéshez.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE.

— Márczius 11. —

Gabonatőzsde.

Az effektiv-üzlet a malmok tartózkodó magatartása miatt ma is vontatott volt, de azért a tegnapi teljes árakat ma is megadták. Az összes forgalom effektiv-áruban 20.000 métermázsát tett. — Eladatott:

Buza. *Tiszavidéki*: 100 mm. 80 k. 10.65 frton, 100 mm. 79·5 k. 10.60 frton, 100 mm. 78 k. 10.55 frton, 100 mm. 79·3 k. 10.51½ forinton, 100 mm. 79·5 k. 10.52½ frton, 400 mm. 79 k. 10.55 frton, 100 mm. 78 k. 10.40 forinton.

Pestvidéki: 1200 mm. 79·5 k. 10.60 frton, 100 mm. 79 k. 10.50 frton, 100 mm. 76 k. 10.30 frton, 100 mm. 77·3 k. 10.25 frton, 100 mm. 77 k. 10.— forinton.

Fehérmegyei: 600 mm. 77·5 k. 10.65 frton, 400 mm. 78 k. 10.65 frton, 750 mm. 76 k. 10.42½ frton, 200 mm. 75·5 k. 10.20 frton.

Felvidéki: 350 mm. 75·5 k. 10.12½ frton.

Bácskai: 100 mm. 75·8 k. 10.20 frton, 1560 mm. 73·5 k. 10.05 frton, 4800 mm. 73 k. 10.— forinton.

Hartai: 900 mm. 76 k. 10.42½ frton.

Kalocsai: 2000 mm. 76 k. 10.42½ forinton.

Raktári: 1500 mm. 74·5 k. 9.25 frton, 500 mm. 72·5 k. 9.25 frton.

Oláh: 4100 mm. 76·5 k. 7.80 frton.

A határidőüzlet délig szilárd irányzatot követett ugyan, de a forgalom szük mederben mozgott s csak a déli tőzsdén kezdődött élénk versengés a pótlékos oláhországi buzáért, melynek ára ennek következtében 10.55 forintig emelkedett. A szünetek alatt izgatott csoportok élénken tárgyalták az eseményeket s általános volt a vélemény, hogy a kir. tőzsdebiztos kimeritő jelentést terjeszthet az illetékes miniszter elé. — Köttetett:

Délelőtt.

Szokványbuza márcziusra 10.40 10.47, 10.49 forinton.
Szokványbuza áprilisra 9.78, 9.84, 9.85 forinton.
Szokványbuza októberre 8.53, 8.55, 8.56 forinton.
Szokványrozs márcziusra 7.92, 7.94, 7.95 forinton.
Szokványzab márcziusra 5.74, 5.75, 5.74 frton.
Tengeri májusra 4.54, 4.57, 4.56 forinton.
Repcze augusztusra 12.10, 12.10, 12.20 frton.

Déli ½1 órakor hivatalosan záródnak:

Szokványbuza márcziusra	frt	10.50—10.52
Szokványbuza áprilisra	frt	9.86— 9.88
Szokványbuza májusra	frt	9.60— 9.65
Szokványbuza októberre	frt	8.55— 8.57
Szokványrozs márcziusra	frt	8. — 8.02
Szokványzab márcziusra	frt	5.72— 5.75
Tengeri májusra	frt	4.56— 4.57
Repcze augusztusra	frt	12.10—12.20

Délutáni forgalom.

A délutáni tőzsdén gyenge forgalom volt s az árak lanyhább külföldi tudósitások miatt mérsékelten hanyatlottak. Berlinből ugyanis 1 márkával, Liverpoolból ⅜ shillinggel, Párisból 10—20 centimmel olcsóbb árakat jelentettek, Londonban nem változtak az árak.

Délután 4 óra 30 perczkor záródnak:

Szokványbuza márcziusra	frt	10.48—10.50
Szokványbuza áprilisra	frt	9.85— 9.87
Szokványbuza májusra	frt	9.59— 9.61
Szokványbuza októberre	frt	8.54— 8.54
Szokványrozs márcziusra	frt	8.—— 8.02
Tengeri májusra	frt	4.57— 4.59
Szokványzab márcziusra	frt	5.74— 5.7[illegible]

Értéktőzsde.

A tegnapi hausse után ma nagyobb realizálások történtek osztrák hitelrészvényekben, melyeket a galicziai hitelbank igazgatójának öngyilkosságával hoztak kapcsolatba. Az árfolyamok csekély forgalom mellett minden téren mérsékelten lemorzsolódtak, kivévén a villamos városi vasut részvényeit, melyek élénk kereslet mellett szilárdak maradtak.

Előtőzsde.

Az előtőzsde szilárd irányzatban nyilt meg. Bécsi eladások nemzetközi értékekben általános gyengülést idéztek elő. Köttetett: Osztrák hitelrészvény 370.——369.20, magyar hitelbank 397.75—397.60-ig, magyar leszámitoló- és pénzváltóbank 265.25—265.50, magyar ipar- és kereskedelmi bank 105.——105.50-ig, magyar jelzáloghitelbank II. kib. 253.——253.50 ig, osztrák-magyar államvasut 360.90—360.75-ig, déli vasut 66.——66.25-ig, rimamurányi vasmü 321.——320 60-ig, magyar koronajáradék 97.90—97.95-ig, közuti vasut 394.50—395.—-ig, városi villamos vasut 232.——233.—-ig.

11 óra 15 perczkor záródnak: Osztrák hitelrészvény 369.40—369.50, magyar hitelbank 397.25—397 50, magyar leszámitoló- és pénzváltóbank 265.——265.50, magyar ipar- és kereskedelmi bank 105.50—106.—-ig, magyar jelzáloghitelbank II. kib. 253.——253.50-ig, osztrák-magyar államvasut 360.75—361.—, déli vasut 66.——66.50-ig, rimamurányi vasmü 320.75—321.—-ig, magyar koronajáradék 97.90—97.95-ig, közuti vasut 394.50—395.—-ig, városi villamos vasut 232.50—233.—-ig.

Déli tőzsde.

A déli tőzsdén nyugodt hangulat uralkodott, osztrák hitelrészvények megint valamivel csökkentek. Villamos városi vasuti részvények élénk kereslet tárgyát képezték és 3—4 frttal emelkedtek. Köttettek: Osztrák hitelrészvény 369.45—369.60-ig, magyar hitelbank 397.50—397.20 ig, magyar leszámitoló- és pénzváltóbank 265.—265.25, magyar ipar- és kereskedelmi bank 105.50—106.—-ig, magyar jelzáloghitelbank II. kib. 253.——253.25-ig, osztrák-magyar államvasut 360.75—360.20-ig, déli vasut 66.——66.25-ig, rimamurányi vasmü 321.——320.25-ig, magyar koronajáradék 97.90—97.95, közuti vasut 395.——394.50-ig, városi villamos vasut 233.——235.75-ig. — Helyi értékekben köttetett: Asphalt részvény 222—222.50, bankegyesület 100.—, Scherer-féle r. 210.50, salgótarjáni kőszénbánya 605, czukor ipar 168.50, Ujlaki téglagyár 225.—.

1 óra 30 perczkor záródnak: Osztrák hitelrészvény 369.20—369.30, magyar hitelbank 397.25—397.50, magyar leszámitoló- és pénzváltóbank 265.25—265.75, magyar ipar- és kereskedelmi bank 105.50—106.—-ig, magyar jelzáloghitelbank II. kib. 253.25—253.50-ig, osztrák-magyar államvasut 360.——360.25, déli vasut 66.——66.50-ig, rimamurányi vasmü 320.50—321.—, magyar koronajáradék 97.90—97.95, közuti vasut 394.50—395.—, városi villamos vasut 234.50——235.—-ig.

Prämium-üzlet: Dijbiztositásra osztrák hitelrészvény holnapra 2.——2.50 frt, nyolcz napra 5.——5.50 frt, márczius végére 7.——8.— frt.

Utótőzsde.

Berlini gyengébb jegyzések folytán osztrák hitelrészvények ujra csökkentek, de az árveszteségek jelentéktelenek voltak. Az irányzat általában nyugodt maradt. Köttettek: Osztrák hitelrészvény 369.——368.60-ig, magyar hitelbank 397.——397.50-ig, magyar leszámitoló- és pénzváltóbank 265.——265.25-ig, magyar ipar- és kereskedelmi bank 105.50—105.75-ig, magyar jelzáloghitelbank II. kib. 252.50—252 75-ig, osztrák-magyar államvasut 360.25—360.—-ig, déli vasut 66.——66.50-ig, rimamurányi vasmü 320.25—320.75-ig, magyar koronajáradék 97.90—97.95-ig, közuti vasut 394.25—394.75-ig, városi villamos vasut 234 25—234 75-ig.

4 órakor záródnak: Osztrák hitelrészvény 368.70—368.80, magyar hitelbank 397.——397.75, magyar leszámitoló- és pénzváltó bank 265.——265.50, magyar ipar- és kereskedelmi bank 105.50—106.—, magyar jelzáloghitelbank II. kib. 252.50—253.—, osztrák-magyar államvasut 360.20—360 30, déli vasut 66—66.50, rimamurányi vasmü 320.25—320 50, magyar koronajáradék 97.90—97.95, közuti vasut 394 50—395.—, városi villamos vasut 234.50—235.—.

Sertés kereskedelmi csarnok.

Budapest-Kőbányán.

Kőbánya, márcz. 11. *A)* Hizott sertésárak: I. *Magyar* elsőrendü: Öreg nehéz 47½—48 kr. Öreg közép 47½—48 kr. Fiatal nehéz 51—51½ kr. Fiatal közép 49—50 kr. Fiatal könnyü 48½—49 kr. II. *Magyar szedett*: Nehéz —.— kr. Közép —.— kr. Könnyü —.— kr. III. *Romániai*: Nehéz —.— kr. Közép —.— kr. Könnyü —.— kr. IV. *Romániai eredeti* (Stachl): Nehéz —.— kr. V. *Szerbiai*: Nehéz 49—50 kr. Közép 49—49½ kr. Könnyü 47½—48 kr.

Megjegyzés. A fent jegyzett árak suly szerint és pedig a szokásszerü levonások mellett, egy kilogramm sulyra krajczárokban értendők. Szokásszerüleg a hizott sertések teljes (brutto) sulyából az életre páronkint 45 klgr. vonandó le. A sertések vételárából a vevő javára 4 százalék vonandó le. — A sertések osztályozásánál azok teljes (élő) sulya vétetik irányadónak.

Sertéslétszám: 1899. év márcz. 9. napján volt készlet 31 857 db. 1899 márcz. 10. napján felhajtatott 181 drb, márcz. 10. napján elszállittatott 488 darab, márczius 11. napjára maradt készletben 31.550 drb. A hizott sertés üzletiránya: változatlan.

Gabonaforgalmi kimutatás.

A m. kir. központi statisztikai hivatal kimutatása az 1899 évi márcz. hó 9-én esti 6 órától márcz. 10-éa esti 6 óráig *Budapestre* vasuton és hajón érkezett s innen elszállitott gabonaküldeményekről és a budapesti fővámhivatalnál előjegyzett gabona- és lisztmennyiségekről:

Az áru megnevezése	Érkezett vasuton	Érkezett hajón	Érkezett együtt	Elszállittatott vasuton	Elszállittatott hajón	Elszállittatott együtt
	métermázsa					
a) helyi forgalomban						
buza	13408	5776	19184	1009	2213	3222
rozs	—	—	—	—	363	363
árpa	1059	—	1059	—	619	619
zab	203	—	203	—	2232	2232
tengeri	512	-	512	—	—	—
összesen	15182	5776	20958	1009	5427	6436
b) átmeneti forgalomban						
buza	—	—	—	—	—	—
rozs	—	—	—	—	—	—
árpa	354	—	354	—	—	—
zab	—	—	—	—	—	—
tengeri	-	—	—	—	—	—
összesen	354	—	354	-	—	—

c) a fővámhivatalnál előjegyeztetett

Az áru megnevezése	A visszkivitel czéljából valóbehozatalra előjegy. mennyiség métermázsákban	Az áru megnevezése	A visszkivitelre előjegyzett mennyiség métermázsákban
buza	6001	buzaliszt	804
rozs	—	rozsliszt	
árpa	—	[illegible]	
összesen	6001	összesen	804

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE.

Bécs, márczius 11. (Az *Egyetértés* távirata.) A mai előtőzsdén a Länderbank részvényeiben nagyobb realizálások történtek, mert a spekulaczió az intézet mérlegét nem tartja elég kedvezőnek. A hangulat ma különben is kedvetlen volt, minek következtében más értékek is hanyatló irányt követtek. A hitelrészvények is bágyadtabbak voltak, részint a galicziai események, részint ama kalkuttai hir miatt, hogy a czukorra nézve különbözeti vámot akarnak életbeléptetni. Tramwayrészvények szilárdak voltak. Valuták élénkebb kinálat miatt olcsóbbak. Az elhelyezés változatlan tételek mellett könnyen ment végbe.

11 órakor záródnak: Osztrák hitelrészvény 369 37, magyar hitelbank 397.—, Länderbank 244.50, unionbank 325.—, anglo-bank 156.—, bankegyesület 280.—, osztrák földhitelintézet 486.50, osztrák-magyar államvasut 360.50, déli vasut 65.50, elbavölgyi vasut 255.—, Tramway részvények 550.—, alpesi bányarészvények 242.40, prágai vasipar 1237.—, rimamurányi vasmü 320.—, wienerbergi téglagyár 407.—, májusi járadék 101.05, török sorsjegy 63.60, német birodalmi márka 59.02.

A *déli tőzsde* változatlan tartott árfolyamokkal nyilt meg. — Jegyeznek: Osztrák hitelrészvény 369.37, magyar hitelbank 397.50, Länderbank 243.75, unionbank 325.—, anglo-bank 156.—, bankegyesület 280.—, Tramwayrészvények 550.—, osztrák-magyar államvasut 360.25, déli vasut 65.50, elbavölgyi vasut 255.—, északnyugati vasut 245.—, dohány-részvények 135.50, alpesi bányarészvények 242.20, rimamurányi vasmü 320.—, prágai vasipar 1238.—, májusi járadék 101.05, magyar koronajáradék 97.85, török sorsjegyek 63.75, német birodalmi márka 59.—.

Jobb berlini árfolyamokra az irányzat később megszilárdult.

A *délutáni magánforgalomban* a déli tőzsde zárlata után maradt: Osztrák hitelrészvény 368 75, magyar hitelbank 399.—, angol-osztrák bank 156.—, bankegyesület 279.—, Unionbank 325 —, Länderbank 244.—, osztrák-magyar államvasut 359.75, déli vasut 65.50, török dohány-részvény 136.—, rimamurányi vasmü 320 50, alpesi bányarészvények 241.20, májusi járadék 101.05, magyar koronajáradék 97.75, török sorsjegy 63.40.

Bécs, márcz. 11. (*Magyar értékek zárlata.*) 4%-os aranyjáradék 119.60, tiszai és szegedi kölcsönsorsjegy 141.75, magyar vasuti kölcsön ezüstben 101.10, magyar kel. vasut áll. kötvény 120.40, magyar leszámitoló- és váltób.-részvény 264 75, magyar kereskedelmi bank 1411, magyar koronajárad. 97.75, 4%-os magy. földtehermentesitési kötv. 96.70, magyar hitelbank-részvények 397 —, magyar nyeremény-k.-sorsjegy 162 75, kassa-oderbergi vasut-r. 189 20, rimamurányi vasmü 319.50.

Bécs, márcz. 11. *(Osztrák értékek zárlata.)* 4·2%-os papir-járadék 101.05, 4%-os osztrák aranyjáradék 119.95, 1860. sorsjegy 140.—, osztrák hitelsorsjegy 199.50, angol-osztrák bank 156.25, bécsi Bankverein 279.—, osztrák-magyar bank 920.—, déli vasut részvény 65.75, dunagőzhajózási társulat 463.—, dohányrészvény 135.25, cs. és kir. vert arany 5.70, német bankváltók 59.—, 4·2%-os ezüstjáradék 100.80, osztrák koronajáradék 101.30, 1864. sorsjegy 194.75, osztrák hitelintézeti részvény 368.75, union-bankrészvény 325.25, osztrák Länderbank 244.—, osztrák-magyar államvasut 359.75, elbavölgyi vasut 253.60, alpesi részvények 241.40, 20 frankos arany 9.55½, londoni váltóár 121.45, bécsi Tramway 551.—. Lehangolt.

BÉCSI GABONATŐZSDE.

— Az *Egyetértés* tudósitójának távirata. —

Bécs, márcz. 11.

Ámbár a vetések fejlődésükben sokkal jobban előre haladtak és ezért érzékenyebbek, mint máskor ez időtájt, a hét elején beállott fagy mégse keltett komoly aggodalmakat és kis javulás után a nemzetközi gabonakereskedelem mértékadó piaczain ismét a hanyatló irány jutott érvényre, annál inkább, mert az idő a hét folyamán ismét enyhébb lett és az ellenőrizhető árumennyiségek folyton növekedtek.

Különösen az északamerikai piaczokon hanyatlottak nagyobb mértékben az árak, a mit valószinüleg az Egyesült-Államok földmivelési osztályának évi jelentésére lehet visszavezetni, mert az a farmerek kezében lévő készleteket sokkal magasabbra becsüli, mint hitték.

Kivételes állást foglaltak el a jelentés hetében a bécsi és budapesti tőzsdék. Az impulzust Budapest adta, a hol a márcziusi határidőre szóló nagy buzaszállitási kötelezettségek teljesitésére hiányzott az áru és ezért terjedelmes fedezeti vásárlásokat foganatositottak, melyek tetemes áremelkedést eredményeztek.

A contremine különben Budapesten mennél több árut igyekezett szállitási czélokra megszerezni és a hét folyamán Magyarország különböző vidékeiről, valamint Bécsből is buzát dirigáltak Budapestre. Minthogy azonban az ottani malmok csak keveset vásároltak, az effektiv buza árai csak futólag és mérsékelten emelkedtek, mig a határidőüzletben beállott javulás majdnem teljesen tartva maradt.

Bécsben a határidőüzleti árfolyam-avanceok nem voltak oly jelentékenyek, mert itt a tavaszi határidőre szóló kötelezettségek csak az e hó 15-től május hó 15-ig terjedő időszakban teljesitendők, miért is a fedezeti vásárlásokkal épen nem kellett sietni.

Buza tavaszra itt végül csak 11 krnyi avanceot tartott meg és 9 krt május—juniusra, mig rozs 11 krajczárral szilárdult meg, zab pedig még 2 krajczárral gyengült is és tengeri ugyanazt az árat tüntette fel, mint egy hét előtt.

Jegyeztetett ekképen: buza tavaszra 9.82 forinton, buza május—juniusra 9.42 frton, buza tavaszra, melyben több heti megszakitás után csak ma került ismét üzletre 8.66 frton, rozs tavaszra 8.15 frton, zab tavaszra 6.06 frton, tengeri május—juniusra 4.85 frton, repcze augusztus—szeptemberre 12.20—12.30 frton.

A mai heti tőzsdén *buzában* az üzlet csaknem kizárólag Budapestre szóló vásárlásokra szoritkozott, a hová való szállitások mintegy 15.000 mm.-at vásároltak. A fogyasztók nem léptek fel versenyzőkül és különösen a nagy malmok voltak tétlenek, miért is e czikk árai nem is javultak és körülbelül a mult szombati niveaun mozogtak.

Rozsban daczára annak, hogy a fogyasztók részéről némileg jobb keletnek örvendett, szintén nem változtak az árak, mert a kinálat valamivel nagyobb és sürgetőbb is volt.

Árpa lanyha volt, mert hiányzott minden exportkereslet és a fogyasztók is csak egyes kisebb partiekat vásároltak.

Tengeri és *zab* ára változatlan volt és uj tengeri 5—5.05 frton, magyar zab qualitás szerint 6.15—6.85 frton jegyzett.

Lisztnek nagyon rossz kelete volt, különösen finomabb fajtákban, melyek nem is tarthatták meg a hét folyamán elért 20—30 krajczárnyi áremelkedést, mig a sötétebb fajtákban nem engedtek az árakból.

Korpa csekély forgalom mellett változatlan és tartva volt.

Eladatott: *Buza* 2000 mm. 76 kilós itt raktározott 10.10 frton, 76·5 és 78 kilós átlag 9.75 frton Komjátban, 79 kilós 9.75 frton Tapolcsányban, 78 kilós 9.75 frton Galántán, 75·5 kilós eőri 10.— frton itt, 76 kilós 9.72 frton Udvardon, 77·5 kilós 9.75 frton Szereden, 77 kilós 9.75 frton Surányban, 75 kilós 9.55 frton Szombathelyen, 76 kilós 9.45 frton és 77 kilós 9.60 frton Zala-Egerszegen, 73 kilós 9.20 frton Sárváron, 77 kilós 9.80 és 9.85 frton, 78 kilós 10 frton Csornán és 79 kilós 10.35 frton Mosonban.

Rozs: 7.67½ frton Tapolcsányban, 7.75 frton és elsőrendü 7.60—7.63 frton Balassa-Gyarmaton, 7.95 frton Szereden, 7.60 frton Molnáriban, 7.85 frton Csornán, pápai 8.30 frton Bécsben államvasuton és 8.27½ frton Kis-Schwechatban, alsó-ausztriai 7.87½ frton Tullnban, 8.35 frton Bécsben államvasuton, bécsvidéki 8.40 frton itt, morvai 8.05 frton Trebitschben.

Árpa 7.65 frton Fischamendben, balassa-gyarmati 7.75 frton bécsi raktárházban, trencséni 7.50 frton Kis-Schwechatban, tapolcsányi 7.25 frton Pozsonyban, szeredi 7.70 frton Bécsben északi vasuton.

Zab: üzlet telen. Kész kontingentált áru, mint a mult héten 18.10 frt pénz és 18.30 frt áru. A szükséglet vontatott, a hozatalok csekélyek, termelés korlátolva.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDÉK.

Berlin, márczius 11. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) A tőzsde iránya korlátolt forgatom mellett szilárd volt. Spanyol járadék nyugati tőzsdékre emelkedett, állitólag a 10%-os szelvényadó miatt. Olasz járadék magasabb. Török sorsjegyek szilárdak. Bányaérték és bankok jó voltak tartva. Vasutak iránya nem volt egyenletes. Magánkamatláb 4⅛%. Az utótőzsde nyugodt volt.

Berlin, márcz. 11. (Utótőzsde.) Osztrák hitelrészvény 230.90, osztrák-magyar államvasut 153.25, osztrák déli vasut 30.—. Nyugodt.

Frankfurt, márcz. 11. (Esti tőzsde.) Osztrák hitelrészvény 231.10, osztrák-magyar államvasut 153.40, bécsi bankegyesület 140. Csendes.

Hamburg, márcz. 11. (Zárlat.) Magyar aranyjáradék 100.25, osztrák ranyjáradék 100.50, osztrák ezüstjáradék 100.55, osztrák hitelrészvény 230.90, osztrák 1860-as állami sorsjegy 148.25, osztrák-magyar államvasut 153.25, osztrák déli vasut 29.75, olasz járadék 95.25. Gyenge.

Páris, márcz. 11. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) A forgalom élén ma a spanyol járadék állt, mely haussemozgalmát erősen folytatta és tegnaphoz képest ismét ¾%-al emelkedett és most 58·60-at, ezt a rég nem látott árfolyamot érték el. Ez erőteljes javulásra az a hir adott okot, hogy az uj spanyol pénzügyminiszter Villaverde a spanyol financziák orvoslására 10%-os szelvényadót elégségesnek tart. A 4%-os spanyol külső járadék szelvényét tehát a jövőben 3·6%-al fognák beváltani, holott el voltak készülve arra, hogy 4%-ról 3%-ra való kamatleszállitás fog bekövetkezni. Az emlitett szelvényadó bázisán a spanyol járadék mai emelkedett árfolyama mellett még mindig többet kamatozna, mint 6%-ot. Aranybányarészvények is emelkedtek Londonra. Debeer 12½ frankkal javult.

5 óra 40 perczkor záródnak: 3%-os franczia járadék 103.17, 3½%-os járadék 103.77, törleszthető járadék 101.25, magyar aranyjáradék 101.40, osztrák aranyjáradék 103.50, osztrák déli vasut 170, alpesi bányatársaság 517.—, török dohány-részvény 295.—, Banque de Paris 1008.—, ottoman bank 573.—. Szilárd.

London, márcz. 11. (Megnyitás.) 2¾%-os angol consol 110⅝.

KÜLFÖLDI ÁRUTŐZSDÉK.

Prága, márcz. 11. *Nyersczukor* Aussigban azonnal átvéve 13.15 frt, áprilisra 13.12·2 frt; finomitott készáru Prágában 36 forint.

Trieszt, márcz. 10. *Czukor* azonnal átvéve 13⅜—14 frt, márczius—májusra 13½—14 frt.

Hamburg, márcz. 11. *Nyersczukor* márcziusra 10.05, áprilisra 10.17, májusra 10.20, juniusra 10.27, juliusra 10.35, augusztusra 10.20, szeptemberre 9.55, októberre 9.47, novemberre 9.52, deczemberre 9.50 márka 50 kilónkint.

Hamburg, márcz. 11. *Kávé* márcziusra 29, májusra 29½, szeptemberre 30, deczemberre 30½ fillér fontonkint.

Hamburg, márczius 11. *Petroleum* helyben 6.80 márka. Bágyadt.

Antwerpen, márcz. 10. Petroleum 18.75. Nyugodt.

Boroszló, márcz. 11. Buza 16.30, 16.20, rozs 14.—, zab 13.—, repcze 20.—, szesz (50-es) márcziusra 56.90, (70-es) 37.40, tengeri 12.75.

Berlin, márcz. 11. Szesz 40.—.

Stettin, márcz. 11. Szesz 39.20.

Köln, márcz. 11. Olaj 53.—.

Páris, márcz. 10. *Nyersczukor* 29.75—29.50, fehér czukor folyó hóra 30.62½, áprilisra 30.75, májustól négy hónapra 31.37½, októbertől négy hónapra 29.87½, finomitott készáru 104.——104.50.

London, márcz. 10. A gabona-üzlet irányzata lanyha, az árak nem változtak. Városi liszt 24—29 shilling, repczeolaj 21 sh. 1½ d., tengeri 18 sh. 6 d.

Pétervár, márcz. 10. *Rozs* márcziusra 7.70.

Liverpool, márcz. 10. Buza változatlan, amerikai tengeri ¼ pennyvel drágább, liszt változatlan.

Bréma, márcz 10. *Petroleum* helyben 6.85.

Havre, márcz. 11. *Kávé* folyó hóra 31½, négy hóra 35½ frank.

Páris, márcz. 11. *Buza* folyó hóra 20.40, áprilisra 20.70, május—juniusra 20.90, májustól 4 hóra 20.75, renyhe; *rozs* folyó hóra 13.50, áprilisra 13.75, május—juniusra 13.85, májustól 4 hóra 13.75, renyhe; *liszt* folyó hóra 43.30, áprilisra 43.60, május—juniusra 43.75, májustól 4 hóra 43.75, renyhe; *repczeolaj* folyó hóra 50.—, áprilisra 50.—, májustól négy hóra 50.75, négy utolsó hóra 52.—, nyugodt; *szesz* folyó hóra 45.25, áprilisra 45.—, májustól négy hóra 44.—, négy utolsó hóra 40.50, renyhe. Idő: szép.

Szerkesztői üzenetek.

Az ismeretlennek. Egy bomlott agyu ember már hoszszabb idő óta otromba levelekkel zaklatja lapunk egyik előkelő bájos női munkatársát. Leveleinek tartalma se a jó izlésnek, se a mivelt üzi emberek szokásának s nemes felfogásának meg nem felel. Mivelt és önérzetes nő az ily tolakodásra csak néma megvetéssel felelhet. A levelek névtelenek és az van aláirva bennük: Ismeretlen. Mi azonban, ha e levelek még folytatódnak, az illető urnő néma megvetéséhez még a rendőrség figyelmét is fel fogjuk hivni.

A. H. *Budapest.* Kevés hagyomány maradt ránk arról a kérdésről. A mennyit rövidesen összegyüjthettünk, azt a következőkben adjuk: Az etruszkoknak voltak természeti isteneik, mint: *Vertumnus*, az átváltozás istene; *Mater Matuta*, a szülés és nap istennője; a *Silvanusok* az erdők és határok istenei; *Nortia*, a sors istenasszonya; *Veivvis*, a harag és boszu istene. Továbbá *Summanus*, az éjjel, akár a viharos, akár a harmatozó éj istensége. Ugy látszik, hogy *Jánus*, mint a nap istene is etruszko eredetü, valamint a *Lares* nevü szellemek is. Az etruszkok tisztelték 12 fő, de ki nem nyilatkoztatott istenséget, a kikkel Jupiter csak akkor tanácskozik, a mikor a földi rendet meg akarja változtatni s ezt villámlással szokta jelezni. Azután tizenkét látható istenséget. A mi magukat az etruszkokat illeti, vallásuk természetesen babonás, mig jellemük durva volt. Foglalkoztak a rideg számok titkaival, semmitmondó jelek magyarázatával, jövendöléssel és miszteriumokkal. Divat volt köztük az emberáldozat is. Irtóztatónak képzelték a halottak birodalmát, a honnan nem hiányoztak a lelkeket kinzó ördögök és kigyók sem. Az etruszk jóspapok nagy tekintélynek örvendettek még Caesar és Augustus idejében is. Tartottak vallási játékokat, a melyek zenéből, viaskodásból, tánczból és szemfényvesztő mutatványokból állottak, ugy, hogy sokan nem minden alap nélkül állitják, hogy az etruszkok által előadott látványosságokból származott a római szinmü.

K. L. *Nyitra.* Kérjük, hogy ezt a rovatot figyelemmel kisérni sziveskedjék, különösen ha valamely kérdéssel fordul hozzánk. Minden kérdésre, ha csak nem abszurdumokkal fordulnak hozzánk, válaszolni szoktunk. Lehet, hogy már feleltünk is az ön által reklamált kérdésre. Mi nem emlékezünk rá. Nem is emlékezhetünk; egyrészt mert nem tudjuk, mit kérdezett tőlünk, másrészt mert minden egyes kérdésre nem is emlékezhetünk. Sziveskedjék tehát ismételni a kérdést.

Természetimádó. Noha ősidők óta figyelik az üstökösöket, természetöket csak némileg is helyesen csak nagy későn ösmerték fel. *Newton* volt az első, a ki a gravitáczió elméleténél fogva bebizonyitotta a nap körüli forgását. Fizikai alkotását a bujdosó csillagoknak még nem ösmertük. Fejeik nem oly konszolidált szilárd testek, mint a bolygók, erre mutat az, hogy közelségük semmi befolyással nincsenek a bolygók mozgására s a mögöttük levő csillagok fényét sem gyöngitik.

„Jegyzőkönyv.“ Az az uri ember, a ki a kérdéses jegyzőkönyveket mint titkár aláirta, holott az üléseken nem volt jelen, okirathamisitást ugyan nem követett el, mind a mellett a jegyzőkönyv érvényessége szempontjából hibázott. Feltétlenül szükséges, hogy a jegyzőkönyvekhez pótlólag feltessék mint záradék annak a konstatálása, hogy a jegyzőkönyveket a megválasztott titkár helyett, a ki betegsége miatt távol volt, X. Y. ur vezette. A jegyzőkönyv illető helyén, nevezetesen pedig a kezdetén, a hol fel van tüntetve, mikor és hol tartották az ülést, pótlólag hozzá irandó: *A jegyzőkönyvet vezette: X. Y. ur.* Azonkivül a jegyzőkönyvek alá is oda kell az illető urnak irni a nevét következőképen: *X. Y. jegyzőkönyvvezető.* Ez esetben a titkár neve, mint megválasztott tisztviselőé figurálhat a jegyzőkönyveken. Ha a jegyzőkönyvek ilyen módon kiigazittatnak, akkor a többi aláirókat sem lehet kérdőre vonni a jegyzőkönyvekben foglaltakért. Az illető uri ember neje, a ki a jegyzőkönyv hitelesitésével volt megbizva, utólag aláirhatja nevét. Végül ajánljuk, hogy *az eredeti jegyzőkönyveket mindenesetre őrizzék meg.*

B. S. postamester urnak *P.-Ecseg.* Utána járunk majd a dolognak. Legyen nyugodt, nem fog igazságtalanság történni. Ha tényleg visszaküldötte a sorsjegyeket, nem fogják a pénzt ujra követelni.

Köves-Kálla. Forduljon bármely nagyobb budapesti hangszerészhez s kérjen árjegyzéket és felvilágositást. Legjobb, ha egy olcsó iskola-harmóniumot vásárolnak és a karéneket igy kisérik. Ez által az összhang gyönyörü szép lesz.

Sorsjegyekről: **K. Gy.** *Uj-Gradiska.* — **B. Gy.** *Tata-Tóváros.* — **N. A.** *Zeliz.* — **P. L.** *Hidasd.* — **B. J.** *Lébény.* — **Sch. L.** *Szabad-Battyán.* — **L. I.** *Budapest.* — **K. B.** *Szatmár.* — **W. A.** *Zenta.* — **Sz. K.** *Brassó* — **M. H.** *Zágráb.* Sorsjegyeiket eddig nem huzták ki.

Kivonat a hiv. lap márcz. 11. számából.

Árverések a fővárosban. *Müller* Lajos 742 frtra becs. ingós. márczius 13. IX. ker. soroksári-utcza 4. szám. *Mautner* Adolf 3998 frtra becs. ingós. márczius 13 V. ker. nagy-korona-utcza 10. szám. *Fekete* Jenny 818 frtra becs. ingós. márczius 13. VI. ker. dalszinház-utcza 10. szám. *Szilyné Stamm* Giza 350 frtra becs. ingós márczius 15 VIII. ker. Mátyás-tér 5. szám. *Baumgartner* József 15.000 frtra becs. ingatl. márczius 28. II. ker. fő-utcza 75. szám. *Muskáth* M. Márkusné 705 frtra becs. ingós. márczius 13. V. ker. visegrádi-utcza 8. szám.

Árverések a vidéken. *Leblank* Lajos 19440 frtra becs. ingatl. junius 10. Temesvár. *Klcso* István 10.000 frtra becs. ingatl. április 4. Sztrazsán. (Vágujhely.) *K. Szabó* Mihály 6000 frtra becs. ingatl. márczius 18. Komádi. (B.-Ujfalu.) *Dócsa* Vaszilie 20.000 frtra becs. ingatl. április 20. Billéd. *Szabó* Sándor 2400 frtra becs. ingatl. április 22. Hódmezővásárhely. *Priváry* József 8000 frtra becs. ingatl. április 6. Gyenes-Diós. (Keszthely.) *Tarr* György 14.100 frtra becs. ingatl. márczius 27. Nagyvárad. *Marinkovita* Lázár 20.000 frtra becs. ingatl. márczius 31. Bótos. (Perlasz.) *Kohn* Ignácz 2825 frtra becs ingós. márczius 28. Beszterczebánya. *Schvadlenka* Józsefné 1688 frtra becs. ingatl. márczius 30. Buda-Kalász. (Szent-Endre.)

Csődmegnyitás. A komáromi kir. törvényszék részéről *Lehner* Dávid özvegye kiskereskedő ellen. Csődbiztossá Skoday László törvényszéki biró, tömeggondnokul dr. Dombosi Mór kisbéri ügyvéd neveztetett ki. Bejelentési határidő április 4.

Csődmegszüntetés. A szombathelyi kir. törvényszék részéről *Kovács* Albert utóda bejelentett szombathelyi czég ellen a csőd megszüntettetett.

Felelős szerkesztő: **Dienes Márton.**

Tulajdonos és kiadó:

„Egyetértés“ Hirlapkiadó, Irod. és Nyomda-Részv.-társaság.

Napirend 1899. márczius 12.

Naptár: Vasárnap, márczius 12. Róm. kath. Laetare. — Prot. Gergely. — Görög-orosz: (február 28.) Vajh. v. — Zsidó: Nisan 1. Rch. — Nap kél 6 óra 4 perczkor reggel, nyugszik 5 óra 44 perczkor délután, Hold kél: 5 óra 51 perczkor reggel, nyugszik: 6 óra 59 perczkor délután.

A miniszterek nem fogadnak.

A magyar mérnök- és épitészegylet közgyülése d. e. 10 órakor saját helyiségében.

A fővárosi hirlapkiadóhivatali tisztviselők bálja a Royal szállodában.

Könyvnyomdászok parasztbálja a vigadó összes termeiben.

Luxus-lóvásár. a Tattersallban.

A nemzeti muzeum: természetrajzitára nyitva d. e. 9-től d. u. 1 óráig. — Többi tárai megtekinthetők 50 kr. dij mellett.

A nemzeti muzeum néprajzi osztálya nyitva 9—1-ig.

Országos képtár az akadémiában nyitva délelőtt 9-től d. u. 1-ig.

Természetrajzi gyüjtemények muzeuma (muzeum-körut 4.), nyitva d. e. 9—1 óráig.

Technológiai iparmuzeum nyitva d. e. 9 órától 1-ig d. u. 3-tól 5-ig.

Egyetemi könyvtár nyitva 9—12-ig.

Akademiai könyvtár zárva.

Muzeumi könyvtár zárva.

Nemzeti szalon kiállitása (Ferencziek-tér 9. sz.) nyitva reggel 9-től, esti 9-ig. Belépődij 20 kr.

Téli kiállitás a képzőművészeti társulat városligeti műcsarnokában.

Szabadalmi levéltár (Erzsébet-körut 19.) nyitva 9—1-ig.

A m. kir. központi statisztikai hivatal nyilvános könyvtára és térkép-gyüjteménye nyitva 10—1-ig.

Deák-mauzoleum a kerepesi-uti temetőben nyitva d. u. 3 órától 5-ig.

Az 1848—49-iki szabadságharczi emlék-gyüjtemény és Kossuth-muzeum: Stefánia-ut 51. sz. a. délelőtt 9—11-ig.

A „Hodoló diszfelvonulás“ Eisenhut Ferencz óriási körképe látható Városliget, Andrássy-ut végén, reggel 9-től este 5 óráig. Belépő dij 50 kr., gyermekjegy 30 kr.

Iparművészeti muzeum és az iparművészeti társulat állandó bazárja az üllői-uton hétfő és péntek kivételével naponkint 9—1-ig.

Magyar kereskedelmi muzeum. Állandó kiállitás: kereskedelem történeti muzeum és keleti mintatár az Iparcsarnokban, d. e. 9—12-ig és délután 2—5-ig. Az igazgatóság hivatalos órái ugyanott 9 órától d. u. 2-ig. — Magyar házi ipar központi bazár kerepesi-ut 22. sz. I. emelet d. e. 9-től déli 1 óráig és d. u. 3-tól esti 7 óráig. — Tudakozó Iroda és nyilvános szakkönyvtár Kerepesi-ut 20. sz., I. em. d. e. 9—12-ig és d. u. 3—6-ig.

IDEGENEK NÉVSORA.

Hungária szálloda. Exc. gr. Erdődy F. és kisérete, Császárvár. Br Diószeghy Z. és kisérete, Zilah. — Tallián I. és kisérete, Kaposvár. Simon E., Sopron. — Hámos L., Berzéte. — Flatt V., Ujvidék. Fridely E. és neje, M.-Kövesd. — Pringsheim H., csal. és kisérete, Berlin. — Dr. Rotschild S., Kanizsa. — Krowsham I. és csal., London. — Sobansky A. és kisérete, Szt-Pétervár. — Sobanska V.-né és kisérete, Paris. — Last A. és neje, Braila. — Dr. Christomanos C., Athén. — Dr. Landsberg M. és neje, Kattowitz. — Emosot E., Sorvilliers — Dreyfuss P., Paris. Mattanovich A., Pancsova. — Lassaulx F., Salzuflen. — Károlyi A., Szombathely. — Szabó I., Szombathely. — Ratkovich V., Szombathely. Gaar F., Szombathely. — Weinberger G., Brünn — Skala I., Königsberg. Gerő A., N.-Várad. — Kines D., Zilah. — Globeck L., Berlin. — Ramor L., Arad. — Schlesinger I., Berlin. — Pleva F. Eztergom. — Mandel D., Nyirbátor. — Schricker E., Lepseny. — Dr. Kiss L., Kolozsvár. — Eltze R., Potsdam. — Altmann L., Zágráb. — Szöllösy E., Miskolcz. — Orban C., Kolozsvár. — Hannover M., Bécs. — Schwitzer L., Bécs. — Duschek A., Bécs. — Ornstein E., Bécs. — Spitzer M. A., Bécs — Crosby I., Bécs. Walters H., Bécs. — Gleischmann A., Bécs. — Freund B., Bécs. — Stein C., Bécs. — Breitner H., Bécs. — Hübner I., Bécs.

Pannonia szálloda. Sibrik K., Körmend. — Molnár I., Szegzárd. Szilárd E., Szombathely. — Mérey L. Nyitra. — Senkey Gy., Perbal. Dr. Hangel I., Szegzárd. — Pöcze I., Tata. — Ehen Gy., Szombathely. Dr. Varga G., Szt-Gotthárd. — Rado Gy., Sárvár. — Szoboszlay I., I., Ujfehertó. — Grünfeld D., Medgyes — Széki E., Cskonya. Andreics I., Petrozsény. — Schlesingor A., Komárom. — Akoncz M., Kolozsvár. Dr. Hollender G., Miskolcz. — Dr. Olasz I., N.-Bogsán. — Bárdosy L., Szombathely — Dr. Rohrer P., Szombathely. — Holfeld K., Eichwald. Végh E., R.-Kövesd. — Wagner L., Temesvár. — Fejér Zs., Bécs. — Dr. Méray A., Munkács.

Ifj. Máyer József Erzsébet királyné szállodája. Dr. Giay K., Devecser. — Dr. Markus D., Ujvidék. — Mihályi C., Bidegkut. — Br. Dory L., Dombovár. — Boronkai Gy., Zemplén. — Duszel I., Vagsellye. — Kohn D., Bécs. — Szabó L., Aranyosmaróth. — Hanus L., Pécs. — Kende P., Ungvár. — Zelenák I., Olmücz. — Fridwald N., Kassa. — Pintér K., Debreczen. — Ulmann Z., Pozsony. — Hercsány J., Modor. — Sarkőzy A., Csákvár.

Orient szálloda. Jankovich C., Bécs. — Horváth F., Szeged. — Bahó L., Szatmár. — Czövek K., Miskolcz — Szikszay F., Miskolcz — Borhy M., Gyöngyös. — Ercsenyi Ö., Breska. — Schaffer E., Bécs. — Sztarha M., Kesmark. — Sarló S., Szántó. — Tatár G. Debreczen. — Takács B., Bozovics. — Schlögl P., Sopron. — Reich J., Debreczen. — Dehk Ö., Perecseny. — Rogan J., Bécs. — Kugel K., Brad. — Stanisics M., Idvor. Scheiber M., Marczali — Beretvás B., Kecskemét. — Hegyháti S., Szeged. Kampauer A., Eperjes.

Vadászkürt szálloda. Gr. Szirmay N., Bécs. — Gr. Bethlen I., Szombathely. — Br. Waltesburg K., Berlin — Br. Wickoschofsky N., Lemberg. — Dr. Baramisza T., Kalocsa. — Dőry J., Dombovár. — Krausz M., Pécs. — Hertelenoy J.-né és leánya, Vindornyalok. — Okolicsányi D., Szombathely. — Bancenilli A., Trieszt. — Bicauwille H., Napoly. — Dr. Chimanelli B., Róma. — Bulschaff I., Pétervár. — Remeleb J., Páris. Weischan K., Brüsszel.

Elhaltak névsora 1899. márczius 11-én.

Wawra G.-né, 52 é. Ujpest.
Pozsár Gy. 24 é. Hernád-u. 27.
Patai A. 32 é. Banya-tér 7.
Kuttner D. 70 é. Vörösmarty-u. 3.
Zoch Gy.-né, 29 é. Majláth-u. 51.
Kanziarics J. 25 é. Utról.
Fekete I. 59 é. Lajos-u. 73.
Özv. Gruber A. 63 é. Fő-u. 82.
Nyitrai F.-né 58 é. Béla király-ut 24.
Szilágyi E. 55 é. Veszprém.
Makai A.-né 35 é. Trombitas-ut 59.
Fehér Julia, 36 J. Csalogány-u. 13.

SZINHÁZAK és MULATSÁGOK.

NEMZETI SZINHÁZ.

Budapest. 1899 márcz. 12-én.
Két előadás.
Délután 2½ órakor leszállitott helyárakkal:

Romeo és Julia.

Tragédia 5 felvonásban. Irta Shakspere Ford. Szász K.

Személyek:
Escalus — Mészáros
Páris — Dezső
Montague — Abonyi
Capulet — Egressy
Öreg Capulet — Csabi
Romeo — Pálfi
Mercutio — Császár
Benvolio — Hetényi
Tybald — Ivánfi
Lőrincz — Bercsényi
Boldizsár — Kőrösmezei
Gergely — Faludi
Péter — Latabár
Ábrahám — Paulay
Montaguené — Boer H.
Capuletné — Felekiné
Julia — Török

Este 7½ órakor rendes helyárakkal:
Harmadszor:

Házi béke.

Vigjáték 3 felvonásban. Irta Bisson S. és Leclerq A. Forditotta Kürthy Emil.

Személyek:
Lucien Moreuil — Náday
Germaine — Csillag T.
Brunois — Vizvári
Brunoisné — Vizváriné
Ludovic — Zilahi
Pironeau — Latabár
Muscadet — Dezső
Susanne — K. Gerő L.
Dolores — Paulayné
Du Taillis — Hetenyi
Denise — Groó V.
Ambroisine — Rákosi Sz.
Julie — Keczeri J.
Francois — Faludi

M. KIR. OPERAHÁZ.

Budapest, 1899 márcz. 12-én.
Harmadszor:

Hópehely.

Vig opera 1 felv. Szöv. irta Willner A. M. Ford. Radó A. Zenéjét szerzé Berté H.

Személyek:
Burgundi herczeg — Beck
Udvari bolondja — Hegedüs
Gáston — Arányi
Jeannette — Ábrányiné
Auasztázia — Válent
Egy paraszt — Zolnay

Utána:

A piros czipő.

Tánczlegenda 4 képben. Regel H.-tól. Zenéjét Mader Raoul szerzette.

Személyek:
Fedor — Zolnay
Darinka — Balogh
Gregor — Carbone
Onegin — Smeraldi
Rokkant katona — Pini
Parasztasszony — Zsuzsanits
Szemfényvesztők — Kósa, Pokorni
Csodadoktor — Jaszniger

Kezdete 7 órakor.

VÁR-SZINHÁZ.

Budapest, 1899 márcz. 12-én.
Zárva.

VÍG-SZINHÁZ.

Budapest, 1899 márcz. 12-én.
Két előadás.
Délután 3 órakor mérsékelt helyárakkal:

Mozgó fényképek.

Bohózat 3 felv. Irták Blumenthal O. és Kadelburg G. Magyarositotta Heltai Jenő.

Személyek:
Kapor K. — Tapolczai
Mariska — Varsányi
Göncs B. — Balassa
Róza — Rostagni
Kázár V. — Kalmár
Kaján T. — Gál
Menszky B. — Góth
Ladányi A. — Szerémy
Gombos — Szőke
Julis — Pécsy

Este 7½ órakor rendes helyárakkal:

Doktor Pepi.

Vigjáték 3 felv. Irta Albert Carré. Ford. Zilahi Kiss B.

Személyek:
Jos. Bichard — Megyeri
Eugénie — Kalmár
Cocherel — Gyöngyi
Hermance — Haraszthy
Adrien — Szerémy
Courtelin — Balassa
Courtelinné — Nikó L.
Blanche Courtelin — Pécsi
Dutilleul — Tapolczai
Ida — Hettyey
Virginie — Makróczyné
Liza — Boros

Utána:

Hajnali vendég.

Vigjáték 1 felvonásban. Irta Sirandin. Forditotta Sz. F.

Személyek:
Tarlac Henriette — Delli E.
Bavian Tankréd — Hegedüs
Egy hang — Magyari

KISFALUDY SZINHÁZ

Budapest, 1899 márcz. 12-én.
Két előadás.
Délután 3½ órakor mérsékelt helyárakkal:

Két árva.

Szinmü 7 képben.

Este 7½ órakor rendes helyárakkal:

Az ördög pirulái.

Bohózat 12 képben.

MAGYAR SZINHÁZ.

Budapest, 1899 márcz. 12-én.
Két előadás
Délután 2½ órakor mérsékelt helyárakkal:

Aranylakodalom.
(1848—1898.)

Látványos alkalmi játék 8 képben. Irták Beöthy László és Rákosi Viktor. Zenéjét összeállitotta Fekete J.

Személyek:
Koltai Jenő — Molnár
Katalin — Szarvassy
Béla — Kardos
Miklós — Mészáros
Jancsi — Várdafi
Ilonka — Aranyossy
Nyárády — Giréth
Howard — Szilágyi
Krausz — Halasi
Pista — Odry

Este 7½ órakor rendes helyárakkal:

A Gyurkovics-lányok.

Életkép 4 szakaszban. Irta Herczeg Ferencz.

Személyek:
Gyurkovicsné — Szilassy
Katinka — Rózsa
Sári — Aranyossy
Ella — Bilkei
Mici — Ráskay
Terka — Galambos
Liza — Haller
Klári — Várady
Radványi báró — Molnár
Gida — Rózsahegyi
Horkay — Ráthonyi
Kemény — Odry
Jankó — Kardos
Sándorffy — Füredi
Semessey — Giréth

NÉPSZINHÁZ.

Budapest, 1899 márcz. 12-én.
Két előadás.
Délután 2½ órakor mérsékelt helyárakkal:
Blaha Lujza asszony mint vendég.

TÜNDÉRLAK MAGYARHONBAN.

Népszinmü dalokkal 3 felv.

Személyek:
Vámházi — Szabó
Lajos — Lubinszky
Ferencz — Szirmai
Laura — Vidorné
Etel — Gazsi
Gyuri — Vidor
Marcsa — Blaha L.
Ádám — Kovács
Éva — Vasváriné
Öregbiró — Ujvári
Esküdt — Várnai
Böske — Izsóné
Kántor — Horváth V.
Kisbiró — Tollagi

Este 7½ órakor rendes helyárakkal:

Bibliás asszony.

Operette 3 felv., 4 képben. Irta A. Mars és M. Hennequin. Ford. Heltai J. Zenéjét szerzette Victor Roger.

Személyek:
III. Ernő — Németh
Chatellerault — Szirmai
Beaugency — Solymosi
Pontbichet — Lubinszky
Trénitz gróf — Kovács
Celestin — Tollagi
Öreg bérlő — Ujvári
Jolivet — Várnai
Pontgibaud — Karádi
Chatellerault — Küry
Sarah Poulsom — Gazsi
Thea — Bárdy
Maréchalné — Csatai
Paméla — Harmath
Carmen — Makkos
Teréz — Vidorné

Fővárosi gyermekszinház.

Igazgató Feld Zsigmond.
Budapest, 1899 márcz. 12-én.

Sziklához lánczolt királylány

Varázsrege 5 felv.
Kezdete 4½ órakor.

Hangverseny és bál

a fővárosi hirlapkiadóhivatali tisztviselők segitőegyesülete javára

vasárnap, 1899 márczius hó 12-én

a Royal nagyszálló disztermében (Erzsébet-körut 45.)

A hangverseny müsora:

I. **Chovan Kálmán Trio.** Előadják: **Márkus** Jenő hegedün, **Humphreys** Rikhárd gordonkán, **Bendiner** Nándor zongorán.
II. **Donizetti. Norina.** áriája **Don Pasqualé**-ból. Énekli: **Sz. Bárdossy** Ilona.
III. **Szendy Árpád. Magyar rapszódia.** Előadja a szerző.
IV. **Erkel Ferencz. A magyarok istene.** Énekli: **Ney** Dávid, a m. kir. opera tagja.
V. **Szavalat.** Előadja: **Góth** Sándor, a Vigszinház tagja.
VI. **Primadonna vásár.** Parodisztikus jelenet. Ez alkalomra irták: **Rákosi** Jenő és **Kern** Aurél. Személyek: Az impresszárió — **Gabányi** László. A szókimondó asszonyság — **Kovács** Mariska. Miss Mary Halton — **Fedák** Sári. Patti Adelina — **Haller** Irma. Yvette Guilbert — **Bilkei** Irén.

Az előadás kezdete pontban 9 órakor.

A hangverseny után táncz.

Személyre szóló jegy **2** frt. Családra szóló jegy **5** frt. Este a pénztárnál személy-jegy **2** frt **50** kr., családjegy **6** frt. Jegyek kaphatók **minden hirlapkiadóhivatalban és este a pénztárnál.** 1113

Somossy Mulató

(Nagymező-utcza). 3463

ALBRECHT FERENCZ bérlő.

Ma két előadás.

A délutáni előadás kezdete fél 4 órakor.

Nagy varieté-müsor. Csak ez egyszer a délutáni előadásban: **Mr. Staley és Miss Birbeck: Zenélő kovács-műhely.**

Az esti előadás kezdete 8 órakor.

Szenzácziós varieté-müsor!!

Mr. Staley és Miss Birbeck

Zene-kovácsmühely vagy Szalon és mühely,

a metarmorphosa-jelenet csodája.

Fellépnek **Barnum az ő világhirü óriási dogg-kutyáival,** továbbá **Hiláris** és **Tordants** franczia duettisták a mechanikus disznóval.

A SZÉP RIGÓ.

Valamint az összes müerők.

A télikert-kávéházban délután 3 órától kezdve MUNCZY LAJOS hangversenyez.

Márczius 15-én

Kőszeghy Jenő förendező jutalomjátékául:

„3 pár czipő“

4-ik felvonása egy hangverseny-akadémiával és egy egész uj ballet-egyveleggel. — **Szozó** k. a. mint solo-tánczosnő, valamint a szenzácziós varieté-müsor.

HUNGARIA SZÁLLODA 2080

Ma este az étteremben **Berkes Béla** ismert s kedvelt zenekara játszik **Kezdete 8 órakor.**

FOLIES CAPRICE.

VI., Révay-utcza 18. sz.

Ma

Anyja vére.

Megelőzőleg

Végrehajtás akadályokkal.

Bohózat.

Inkognitó-páholy.

Vizállás, 1899. márczius 11-én.

Állomás	Czentiméter		
Inn:			
Schärding	+ 35	>	2
Duna:			
Passau	+ 121		
Linz	— 127	<	1
Bécs	— 138		
Pozsony	+ 99	<	4
Komárom	+ 147	<	8
Budapest	+ 117	<	7
D.-Földvár			
Mohács	+ 141		
Gombos	+ 177		
Ujvidék	+ 108	>	9
Zimony	+ 94	>	7
Pancsova	+ 60	>	5
Drenkova	+ 56	>	2
Orsova	+ 134	<	5
Vág:			
Szered	+ 50	<	2
Rába:			
Győr	+ 160	<	2
Dráva:			
Zákány	— 42	>	4
Barcs	— 34		
Eszék	+ 58	<	6
Száva:			
Sziszek	+ 10	<	5
Mitrovicza	+ 169	>	5

Állomás	Czentiméter		
Béga:			
Kiszető	+ 86	>	8
Temesvár	2	>	2
N.-Becskerek	+ 15	<	10
Tisza:			
M.-Sziget	+ 45	>	15
Tekeháza	+ 20	>	8
Tisza-Ujlak	— 10	>	10
V.-Namény	+ 23	<	10
Záhony (Csap)	— 68	<	13
Tokaj	+ 63	<	22
Tisza-Füred	+ 92	<	24
Szolnok	+ 92	<	2
Csongrád	+ 74	>	4
Szeged	+ 106	>	7
Török-Becse	+ 34	>	12
Titel	+ 125	>	9
Körös:			
Sebes: N.-Várad	+ 5		
Fekete: Tenke	+ 18	<	1
Fehér: B.-Jenő	+ 58	<	28
Kettős: Békés	+ 100	<	43
Hármas: Gyoma	+ 102	<	20
Maros:			
Arad	— 104	>	4
Makó	+ 16	<	4

Jegyek magyarázata: + null fölött, — null alatt. > áradat < apadat.

Időjárás.

A m. kir. meteorologiai központi intézet távirati jelentése 1899. márcz. 11-én reggel 7 órakor.

Állomások	Légnyomás mm. 700+	A hőmérséklet Celsius szerint	Szél iránya és ereje	Felhőzet	Csapadék mm.	Hőmérsék maximum	Hőmérsék minimum
Árvaváralja	67·3	+ 0.6	—	4	—	11	— 1
Selmeczbánya	68·0	+ 3.2	SE 1	4	—	10	0
Kis-Kartal	68·3	— 0.4	—	4	—	18	— 2
N.-Szombat	66·9	+ 4.1	—	4	—	18	3
Magyar-Óvár	67·1	+ 4.0	S 1	4	—	18	4
Ó-Gyalla	66·3	+ 6.6	E 1	4	—	18	5
Budapest	67·5	+ 2.0	—	4	—	17	2
Sopron	67·1	+ 5.1	—	4	—	15	4
Hereny	65·9	+ 4.1	—	4	—	17	3
Keszthely	66·5	+ 6.5	SE 1	4	—	17	5
Zágráb	66·7	+ 7.1	W 1	4	—	15	6
Károlyváros	67·6	+ 5.1	—	4	—	16	5
Fiume	65·4	+ 7.7	—	4	—	14	7
Cirkvenica	65·1	+ 7.4	—	2	—	16	7
Pancsova	67·7	+ 4.0	SE 2	4	—	15	3
Drenkova	67·5	+ 3.0	NE 2	4	—	11	2
Zsombolya	67·6	+ 3.0	SE 0	4	—	19	2
Arad	67·7	+ 5.8	SE 2	4	—	13	5
Szeged	—	—	—	—	—	—	—
Szolnok	67·8	+ 2.3	SE 2	4	—	12	2
Eger	65·5	+ 2.4	S 4	4	—	12	— 2
Debreczen	66·4	+ 1.0	S 1	4	—	7	1
Késmárk	68·[illegible]	— 2.2	SE 2	1	—	—	—
Ungvár	69·5	+ 1.6	NE 3	2	—	13	1
Akna-Szlatina	70·6	+ 2.5	E 2	3	—	—	—
Szatmár	70·0	+ 5.0	S 1	4	—	10	— 4
Nagy-Várad	69·4	+ 7.4	E 1	4	—	14	3
Kolozsvár	71·0	— 1.5	E 2	1	—	8	— 2
Nagy-Szeben	71·0	— 4.2	NW 1	4	—	5	— 4
Bécs	66·4	+ 7.4	W 2	4	—	15	4
Salzburg	60·2	+ 3.2	NW 4	4	—	20	8
Klagenfurt	63·0	+ 2.0	NW 1	4	—	13	— 1
Póla	65·7	+ [illegible]	E 1	4	—	12	[illegible]
Lesina	66·3	+ 11.7	E 2	4	—	14	10
Sarajevo	66·8	— 2.2	NW [illegible]	4	—	12	— 2
Torino	68·0	+ 6.3	—	4	11	6	3
Florencz	65·6	+ 10.6	E 2	4	—	15	11
Róma	[illegible]	+ [illegible]	N 3	4	—	—	—
Nápoly	64·2	+ 11.6	NE 3	4	—	—	—
Brindisi	65·9	+ 11.9	N 1	4	—	—	—
Palermo	61·1	+ 15.5	—	≡	—	—	—
Malta	—	—	—	—	—	—	—
Zürich	69·3	+ 5.5	NE 2	4	—	—	—
Biarritz	67·5	+ 7.2	N 2	0	—	—	—
Nizza	61·4	+ 12.6	E 7	4	—	—	—
Páris	70·5	— 0.8	N [illegible]	≡	—	—	—
Kopenhága	64·0	+ 2.4	W 3	≡	10	—	—
Hamburg	67·7	+ [illegible]	SW 3	[illegible]	2	—	—
Berlin	68·8	+ 4.3	W 2	4	2	—	—
Christiansund	57·8	+ 4.2	W 8	●	1	—	—
Stockholm	57·9	+ 5.3	SW 2	✱	9	—	—
Szent-Pétervár	61·7	— 4.4	S 3	4	—	—	—
Moszkva	—	—	—	—	—	—	—
Varsó	—	—	—	—	—	—	—
Kiew	71·5	— 1.9	SE 1	0	—	—	—
Sulina	73·5	+ 5.0	SE 1	4	—	—	—
Szófia	71·[illegible]	— 1·[illegible]	N 0	4	—	—	—
Konstantinápoly	70·2	+ 4.9	N 1	4	—	—	—
Athen	—	—	—	—	—	—	—

A szélirányok jelölése: N = észak, E = kelet, S = dél = W nyugodt. — **Felhőzet:** 0 = egészen derült, 1 = többnyire derült, 2 = részben felhős, 3 = többnyire borult, 4 = egészen borult, ● = eső, ✱ = hó, ≡ = köd, ⋜ zivatar.

Kelet felől a légnyomás tovább emelkedett s nyugotról is magas nyomású levegő nyomult a kontinensre, a mely zárt alakot is öltött. Ennek folytán ugy az északi, mint a déli depresszió veszitett mélységéből s Európát átlag magas nyomás fedi.

Az idő tulnyomóan borult, de ma már csak a magas északon esős (havas). A hőmérséklet nem változott lényegesen. Hazánkban borus, de különben száraz az idő.

A hőmérséklet tegnap sok helyt megközelitette a 20 C. fokot s az éjjel jobbára csak Erdélyben sülyedt néhány fokkal a fagypont alá.

Tulnyomóan száraz és enyhe idő várható.

Ujdonságok divat-szövetekben

az 1899-iki saisonra.

LESSNER D.

áruháza

Bécs, VI., Mariahilferstrasse 81—83.

Fontos! Mintagyüjtemény és képes árjegyzék **vidékre** ingyen és bérmentve megküldetik.

N. é. vevőimet saját érdekükben tisztelettel felkérem, hogy minta-rendelésnél a kivánt szövet fajtáját, valamint az ár-határokat legalább közelitőleg sziveskedjenek meghatározni, hogy e fajtákból annál dusabb választékot küldhessek.

Legujabb sima, csikos és **koczkás** divatszövet 115 cm. széles, méterje **60, 65, 75, 78, 80, 85, 90, 95** kr., **1** frt, **1.05, 1.10, 1.20, 1.35, 1.50,** stb. (valamennyi a legszebb ujdonság a legjobb minőségben).
Dupla-széles, szép divatszövet, méterje **44, 55 kr.** 35706

TIROLI LODEN sokféle minőségben.

MOSÓ-SZÖVETEK rengeteg választékban, mint **levantine, batiszt, muszline, atlas-satin, zefir,** valamennyi a legszebb és legujabb mintázattal, a legjobb minőségben, gyönyörü kivitelben.

Legujabb divat: angol, pompás zefir, mosható, méterje **36, 45, 48, 50, 52, 58, 60, 65, 75, 80** kr. stb. a legszebb mintázattal.

SELYEM-SZÖVETEK minden fajtában, a legszebb mintázattal, kiváló minőségben.

Ár és választék verseny nélkül.

Legujabb Cower-Coat kammgarn szövetek, 115 cm. széles, méterje **1.30, 1.60**; 120 cm. széles, méterje **1.95, 2.10, 2.55**; 140 cm. széles, méterje **2.75, 3.60** (valamennyi a legjobb minőségben).
Raye haute nouveauté, utolsó divat, 120 cm. széles, méterje **1.90**
Legfinomabb divatos kammgarn, selyemmel, 120 cm. széles, méterje **1.95**
Divatos kammgarn-pepita, 120 cm. széles, méterje **1.55**
Mousseline-Kammgarn-Vigoureux, 120 cm. széles, méterje **1.50**
Különösen ajánlható, **szép, legdivatosabb,** mintázott **divat-kammgarn** szövetek, 120 cm. széles, méterje **1.35, 1.45, 1.55, 1.75** (csupa legjobb, kipróbált minőség).
Poupeline Lyonais rayé, legfinomabb divat, 120 cm. széles, méterje **2.50**
Divatos kammgarn-rayé, igen jó minőség 115 cm. széles, méterje . . . . **1.—**
Legalkalmasabb divat-ujdonságok 2.50-től **5** frtig stb.

HALDEK

magnagykereskedése

József főherczeg ő cs. és kir. fensége udv. szállitója

BUDAPEST,
Károly-körut 9. sz.

Szállit 100 kilónkint:

arankamentes államilag ólomzárolt **luczerna magot 60 frt-**tól kezdve;

arankamentes államilag ólomzárolt **lóhere-magot 50 frt-**tól kezdve;

takarmány-répa-magot eredeti **Oberndorfi,** eredeti **Mammuth,** eredeti **olajbogyó** alaku 35711 **40 frtjával;**

hazai **Oberndorfi** gróf Károlyi Alajos termése **37 frtjával;**

takarmány-czukorrépa 27 frtjával.

Az idény előrehaladott volta folytán kitünő magas csiraképességü répamagvaim árát

métermázsánkint 2 forinttal leszállitom.

Ajánlok:

83 kilós tavaszi buzát 100 kilónkint 12 frtjával,
legnehezebb Rocehorst-zabot 100 kilónkint 8.50 frtjával,
arankamentes lóherét, luczernát
az állami magvizsgáló állomás által ólomzárolt zsákokban; továbbá kipróbált legmagasabb csiraképességü **fümagvakat** a legjutányosabb napi árakon.

FROMMER A. HERMANN UTÓDA,
35681 **magkereskedő Budapesten.**

GSCHWINDT-féle

szesz-, élesztő-, likőr- és rumgyár részvénytársaság.

A t. cz. részvényesek a **folyó évi márczius 18-án délelőtti 10 órakor** a gyárépületben (VIII., József-körut 84. szám) tartandó

XXXI-ik rendes közgyülésre

tisztelettel meghivatnak. *)

A közgyülés tárgyai:

1. Az igazgatóság jelentése az 1898-iki üzletévről.
2. A felügyelő-bizottság jelentése.
3. A mérleg beterjesztése és az osztalék meghatározása.
4. Két részvényes választása a jegyzőkönyv hitelesitésére.

A mérleg és a felügyelő-bizottság jelentése márczius 15-től kezdve a társaság irodájában a részvényesek által betekinthetők, illetőleg átvehetők.

Az igazgatóság.

*) **13.** §. Minden év márczius havában az összes részvényesek rendes közgyülésre egybehivatnak. Ki szavazatjogát gyakorolni óhajtja, tartozik a legalább egy hónappal előbb saját nevére kiállitott részvényeket 8 nappal a közgyülés előtt a vállalat pénztárába letéteményezni, miről elismervény szolgáltatik ki, mely egyuttal a közgyülésre beléptijegyül szolgál.

(Utánnyomás nem dijaztatik.) 35671

Véd-jegy.

Minden őszült hajnak eredeti **fekete, barna, gesztenye vagy szőke szinét 15 percz** alatt biztosan visszaadja az 1870-ben **a** cs. és kir. szabadalommal kitüntetett

dió-kivonat,

mely a diónak zöld héjjából készitve a legegyszerübb, legjobb és és teljesen **ártalmatlan** hajfestő szer, mely a hajat tartósan és **valódi** szinre festi, anélkül, hogy a szin a mosásnál kimenne. Használata igen egyszerü a minden előleges mosás vagy idegen segitség nélkül, tetszés szerinti időben történhet. A siker biztos; piszkos szin kizárva.

1 eredeti palaczk dió-kivonat 3.—
½ palaczk 1.50
1 Doboz 6 proba palaczk . . . 3.75
1 tégely dió-pomádé 2 és . . . 1.—
1 palaczk dió-olaj 2, 1.— és —.50
1 Doboz dió-kivonat pép . . . 1.—
1 rud dió-cosmetique 1.— és —.50
1 Double dió-kivonat, külön készitmény igen erős szakáll festésére . . . . . . 3.—
1 palaczk dió-tej bölgyeknek ajánlható . . . . . . 1.50 és 3.—

Kapható a feltalálónál

MACZUSKI A.
Bécs, III/₂, Erdbergerlände 2.
Raktárak Budapesten:
TÖRÖK J. gyógyszerésznél, **Vértessi A.** kir. udv. illatszerésznél, **Neruda Nándornál** Kossuth Lajos-utcza, **Dr. Egger Leo,** gyógyszertár, Váczi-körut 17.

Igen szép és értékes

uradalom

Szilágymegyében, 4250 kat. hold (1600 négyszögölével) felerészben szántó, rét és legelő, másik fele értékes tölgyerdő, **300.000 frtért** eladó. Van vele csinos, uj **kastély,** ujonan épitett nagy majorság, minden a legjobb karban. **Gazdag fundus** és **jószágállomány, saját vadászat** és **halászat.** Bővebbet **Richard Patz, Bécs, Margarethenstr. 12.** 35717

SUCHARD-CACAO

és

CSOKOLÁDÉ.

Előjött félreértések megelőzése czéljából a n. é. közönséget figyelmeztetjük, hogy a

Ph. Suchard

gyára ugynevezett

törmelék csokoládét

nem gyárt és a kereskedésbe nem hoz
A Suchard-csokoládé teljesen tiszta.
A Suchard-csokoládé staniolba van csomagolva.
A Suchard-csokoládé mégegy külső boritékban van.
A Suchard-csokoládé czimkéjén gyári jegy és aláirás van. 35275

WESZELSZKY ADOLF

órás és ékszerész
35257 (keresk. bej. czég)
Budapest, IV., Kossuth Lajos-utcza 13.
(az Udvari kávéházzal szemben)

ajánlja dus raktárát **arany és ezüst órákban, ékszerek és drágakövekben.**
Pontos kiszolgálás. — Olcsó árak.
Javitások gyorsan eszközöltetnek.

Posztószéjjelküldés csak **magánosoknak.**

Egy vég, 3·10 m. hosszu, teljes uri-öltönynek ára csak

frt 2·80	jó	valódi gyapjuból.
„ 3·10	jó	
„ 4·80	jó	
„ 6·—	jó	
„ 7·75	finom	
„ 9·—	finom	
„ 10·50	legfinomabb	
„ 12·40	angol	
„ 13·95	kamgarn	

Posztógyári raktár **Kiesel-Amhof Brünnben.**

Minták ingyen és bérmentesen. — Mintahü szállitás.

Magánvevők figyeljenek! Csak közvetetlenül vásárolhatnak az értéknek megfelelően. Fölvilágositással és bizonyitásképpen csak Krausz Adolf posztókereskedő Budapesten **a szabónak, ha mintakönyvéből tesz rendelést, a** következő ajándékot adja:
10 frt vásárlásnál egy nadrágot **50 kr.-ért,**
20 frt „ egy öltönyt **1 frtert,**
60 frt „ finom öltönyt **egeszen ingyen.**
Ezenkivül a szabó még a következő engedményt kapja: **3 frtot méterje után s külön 20%-ot. Ezeket az ajándékokat a magánvevő fizeti, ha Krausz Adolf mintakönyve után a szabónál vásárol.**

Csász. és kir. kiz. szabadalom.

Dr. Pfeffermann Péter-féle fogpaszta.

Tisztaságát és ártalmatlanságát biztositja a porczellán-dobozba való csomagolás. 35216

Felülmulhatatlan szer a fogak ápolására.

Csak e védjegygyel valódi.

Központi raktár: Bécs, IX. Schwarzspanierstrasse 12.

Vérszegények és lábbadozók

Serravallo Chinabort vassal igyanak.
½ liter ára 1 frt 20 kr.
¹/₁ liter ára 2 frt 20 kr.

Késziti Serravallo gyógyszerész Triesztben.
Pompás izü, a miért a gyermekek is igen szivesen iszszák. Sokszor kitüntették. Minden gyógyszertárban kapni. 47918

A nagy krach!

New-York és London az európai szárazföldet sem hagyták kiméletlenül, és igy egy nagy ezüstáru-gyár kényszeritve lön egész készletét a munkaerőnek nagyon csekély megtéritése ellenében eladni. Én vagyok felhatalmazva ezen megbizás keresztülvitelére. Ennélfogva mindenkinek megküldöm a következő tárgyakat csupán **frt 6.60** megtéritése ellenében, és pedig:
6 drb legfinomabb asztali kést, valódi angol pengével,
6 drb amerik. szabad. ezüst villát egy darabból,
6 drb amerikai szabadalmazott ezüst-evőkanalat,
12 drb amerikai szabadalmazott ezüst-kávéskanalat,
1 drb amerikai szabadalmazott ezüst-levesmérőt,
1 drb amerikai szabadalmazott ezüst-tejmérőt,
2 drb amerikai szabadalmazott ezüst-tojás-kehelyt,
6 drb angol Victoria-alsótálczát,
2 drb feltünést keltő asztali gyertyatartót,
1 drb theaszürőt,
1 drb legfinomabb czukorhintőt.
44 drb összesen csak **frt 6.60.**

Ezen **44** tárgy előbb 40 frtba került és most csak **6 frt 60 kr.** minimális áron kaphatók. Tisztitó por hozzá **10 kr.** Az amerikai szabad. ezüst egy kivül-belül fehér fém, mely ezüst szinét 25 esztendeig is megtartja, amiért jótállok. Annak bizonyságául, hogy ezen hirdetés

nem csalás

kötelezem magamat bárkinek, kinek az áru nem tetszik, a pénzt visszaadni. Senki se mulaszsza el ezt a kedvező alkalmat, hogy ezen diszes garniturát megszerezze, mely gyönyörü

nász- és alkalmi ajándék,

továbbá minden jobb háztartásban kiválóan alkalmas. **Egyes** egyedül kapható 35357

HIRSCHBERG A.-nál,

az egy. amerikai szab. ezüstgyárak főügynöks.
Wien, II., Rembrandstrasse 19/I. Telephon Nr. 7114.
Szétküldés utánvéttel vagy az összeg előzetes beküldése ellenében.
Valódi csak az oldalt látható védjegygyel
(egészségi fém)
AMERIK. PATENT

Kivonat az elismerő iratokból.
Küldeményt megkaptam s meg vagyok elégedve; kérek még egy küldeményt 6 frt 60 krert. Kolozsvár,
Báró Bánffyné.
A küldeményt megkaptam s azzal megvagyok elégedve.
Gaád, 1898. szept. 1. **C. Chotek-Gudenus** grófnő.
A készletet legnagyobb megelégedéssel kaptam; kérek még egy nagyobb küldeményt. Budapest, II., Fő-utcza 7.
Dr. Paikerl Alajos, cs. és kir. katonaorvos.

Sneidig

Egyenruhákat

készit 35600

BLUM SÁNDOR

Budapest, IV., Váczi-utcza 12.

A nekünk bemutatott számtalan megbizható hiteles köszönőirat folytán ezen negyedszázad óta fennálló rendelő-intézet a legmelegebben ajánlható.

Titkos betegségeket,

hugyosőfolyásokat és sebeket, az önfertőztetés utóbajait, az **elgyengült férfierőt, magömléseket, a bujakórnak utókövetkezményeit, nőknél fehérfolyást,** bármennyire is idültek, valamint mindazon **női betegségeket,** melyeknek **a magtalanság** egyik főokozója **és bőrbetegségeket** gyógyit **uj gyógymod** szerint biztos sikerrel, **gyorsan és alaposan**

Dr. GARAI ANTAL

orvos, sebesz, szülesz es szemesz tudor, volt csász. kir. oszt.-főorvos.
Budapest, belváros, IV. kerület, kigyó-utcza 1. sz., II. emelet, bejárat a lépcsőnél.
Rendel: naponta 10 órától d. e. egész 4 óra délutánig, este 7 órától 8 óráig. **Dijazott levelekre a legnagyobb figyelemmel válaszoltatik** és gyógyszerekről is gondoskodva lesz. — **Nőknek külön várόterem.**

Ugyanott megjelent es a szerzőnél Dr. GARAI ANTAL-nál megrendelhető

NEPSZERŰ UTMUTATÓ

(már a 12-ik kiadásban megjelent) a nemi betegségek és ezek észszerü gyógykezeléséhez czimü könyv, volt ára 2 frt 50 kr., 33791

most csak 90 kr.

A könyv jól becsomagolva 1 frt beküldése mellett bérmentve küldetik meg.
A könyv tartalma: I. Az ivarszervek leirása. — II. A nemi élet ébredése. — III. Az önfertőzés és az éjjeli magömlések. — IV. A hugycsőtakár (tripper) és hugycsőszükületek. — V. A bujakór (siphilis). — VI. Fehérfolyás. — VII. Elgyengült férfierő. — VIII. Női magtalanság. IX. Az ivarszervek megbetegedésének főtényezője a prostituczió.

HERBABNY-féle alfoszforsavas

mész-vas-szörp

nem tévesztendő össze utánzataival, melyek ugyanazon, vagy hasonló néven ajánltatnak.

29 év óta számos orvos által a legjobb sikerrel alkalmaztatik és rendeltetik, mint

MELLSZÖRP.

A **Herbabny-féle alfoszforsavas** mész-vas-szörp **nyálkaoldó, köhögés csillapitó, izzadást szüntető, az étvágyat, az emésztést** és **a táplálkozást javitó,** valamint **a testet erősitő** szer. Ezen szörpben levő könnyen áthasonlitható vas a **vérképzésre,** az oldékony foszforsavas mész-sók pedig kivált gyönge gyermekeknél a **csontszerkezet** fejlődésére vannak jó hatással.

Egy eredeti üveg Herbabny mész-vas-szörp ára 1 frt 25 kr.
Postán a csomagolásért 20 krral több. (Fél üveg nincs).

SCHÜTZ-MARKE · OESTERR. UNGARN · JULIUS HERBABNY WIEN

Figyelmeztetés!

Figyelmeztetjük a közönséget 29 év óta ismeretes alfoszforsavas mész-vas-szörpünknek hasonló vagy ugyanazon név alatt előforduló, azonban hatásra és összetételre nézve attól teljesen elütő, számos esetben épen károsan ható utánzataira és kérjük a közönséget, hogy csakis „Herbabny-féle mész-vas-szörp"-öt kérjen és kiváltkép figyeljen arra, hogy a fenti hatóságilag bejegyzett védjegy minden üvegen látható legyen és ne tessék magukat sem olcsó árak, sem más egyéb ürügy alatt az utánzatok megvételére csábittatni.

Központi szétküldési raktár:

BÉCS, Apotheke zur „Barmherzigkeit"
VII/1., Kaiserstrasse Nr. 73—75.

Magyarországi főraktár: **Budapesten, Török József gyógyszertára,** Király-utcza 12. sz.
Továbbá raktárak **Magyarország, Horvát-** és **Szlavonország, Bosznia** és **Herczegovina legtöbb gyógyszertárában.** 34991

Magyar királyi államvasutak.

146661/98. szám. 1115

Hirdetmény.

(Legolcsóbb utazás Bécs és Fiume között, vagy viszont Budapesten át.)

A magy. kir. államvasutak igazgatóságától vett értesités szerint a fiumei forgalom emelése, illetve az Abbaziába, Lussinpiccoló és Cirkvenica üdülőhelyekre, továbbá a dalmát partvidékre, valamint Olaszországba való utazások megkönnyebitése czéljából Bécsből-Fiuméba és viszont Budapesten át igen mérsékelt áru menetjegyek adatnak ki és pedig az I. osztályban 36.70, a II. osztályban 24.40 és a III. osztályban 11.80 koronáért.

Ezen menetjegyek, melyekből az I. és II. osztályuak a gyorsvonatok használatára is jogositanak, 8 napig érvényesek és azokkal ezen időtartamon belül az utazás Budapesten láttamozás mellett megszakitható.

Egyuttal tudatjuk, hogy ugy Bécs és Budapest, mint Budapest és Fiume között háló- és étkezőkocsik közlekednek, továbbá, hogy Fiuméból a dalmát vidékre a közlekedést a magyar horvát hajózási társaság kényelmes hajói, Fiuméból-Velenczébe és Anconába pedig az Impresa-Fiume-Venezia legnagyobb kényelemmel berendezett termes gőzhajó igen olcsó viteldijak mellett közvetitik.

Bővebb felvilágositás a budapesti városi menetjegyirodában (Hungária nagyszálloda) és Cook Tamás utazási irodájában Budapest (Nemzeti szállodában), továbbá a Nagel és Nortmann czég utazási irodájában Abbaziában és Bécsben nyerhető.

Budapest, 1899. évi márczius hó 9-én.

Az igazgatóság.

RIES és BERKOVITS

Budapest, Kerepesi-ut 66.

Cs. és kir. szab. nickelón-szyfonkupak- és gépgyár.
Szab. szénsav- és kénsav-szikvizgépek.
Vizszürők- és sörnyomókészülékek.

Ujdonság! Ujdonság!

Hygienikus minden visszaélést kizáró

„UNICUM" szyfonfejek

Ries és Berkovits szabadalma.

IDEAL

elsőrendü cseh szikvizüvegek

Ries és Berkovits szabadalma.

Előnyök: 35651

Sarokelcsorbulás és piszoklerakodás kizárva. Továbbá legnagyobb explosió-ellentállóképeséggel birnak.

Legizlésesebb façon.

IDEAL R. B. PATENT

Csak akkor eredeti és valódi, hogy ha az üveg alja a fenti védjegygyel van ellátva.

Butor

üzletünk tetemes megnagyobbitása által arra törekedtünk, hogy a legmodernebb butorokkal egészitsük ki raktárunkat, **melyek a mai** kor legmagasabb igényeinek is megfelelnek, **különösen fősulyt fektetünk a szalon-berendezésekre,** továbbá **háló-, ebedlő-, és uriszobák** nagy választékban ugy mahagoni, mint matt fából egyaránt óriási választékban és a legolcsóbb árak mellett. **Mahagoni hálószobák 300 frttól kezdve.** 35724

PATYI KÁLMÁN és TIVADAR (Testvérek)

Üzletünk kizárólag Kossuth Lajos-utcza 11. földszint.

Üzletünk szolidságáról számos elismerő levél van birtokunkban.

A ki divatos és jó

Posztót

férfiruhák számára olcsón akar venni, forduljon bizalommal

Friedrich Brunner

posztókiviteli üzletéhez en gros **BRÜNN** en detail Jelzálog-hitelbank palotája.

Meg nem felelő árut ellenvetés nélkül visszafogad.
Minták ingyen és bérmentve.
NB. Tartózkodom minden lármás öndicsérettől, minthogy 1880 óta fennálló üzletem ismert jó hirneve a legfényesebb ajánlat. 35661

PÉNZT

SORSJEGYEKRE és **ÉRTÉKPAPIROKRA**

(visszafizethető tetszésszerinti kisebb részletekben is) bármily összeget igen olcsón ad

KŐVÁRY ÁRMIN

bank- és váltóüzlete Kossuth Lajos u. és Ferencziek-tere sarok. Gróf Czirákypalota.

EMLÉK-KÖNYVEK

márczius 15-re.

Áldor Imre. **Az 1848/49-iki szabadságharcz története.** Füzve ... 40 kr.
Áldor Imre. **Kossuth Lajos** mint a magyar nép vezére és tanitója. Aranymondások stb. Kossuth müveiből. 4 képpel. Füzve ... 1 frt
Áldor Imre. **Kossuth Lajos élete és pályája.** 2 teljesen átdolgozott kiadás. Kötve ... 60 kr.
Brankovics György. **A magyar szabadságharcz története.** Sok képpel. Szines boritékba kötve ... 2 frt
Csutak Kálmán. **Aradi fogságom alatt irt adatok az 1848—49. évi szabadságharczról.** Különösen az Erdély havasai ellen vezetett hadjáratról. Füzve ... 1 frt 60 kr.
Egy honvéd-köztüzér élete 1848—49-ben. Történeti önéletirás. Füzve 1 frt 40 kr.
Görgey István, id. **1848 és 1849-ből.** Élmények és benyomások. Okiratok és ezek magyarázata. Tanulmányok és történelmi kritika. Első kötet ... 2 frt 40 kr.
Második kötet ... 4 frt
Harmadik (befejező) kötet ... 4 frt
Hamary Dániel. **Komáromi napok** 1849-ben. Klapka György honvédtábornok alatt. 1 frt
Honvédvilág. Szerkesztették **Kunsági** és **Potemkin** 2 kötet ... 2 frt
Klapka György. **Emlékeimből.** Függelékül: gróf Teleki László levelei. A szerző fénynyomatu arczképével ... 5 frt
Kossuth Lajos **levelei Bem altábornagyhoz** 1849. évi márcz.—juniusig. Kiadja Makray Aladár ... 80 kr.
László Károly. **Napló-töredék** az 1849-iki menekülteket, internáltakat, különösen Kossuthot és környezetét illetőleg. Törökországban és az amerikai Egyesült-Államokban. Kossuthnak a szerzőhöz intézett sajátkezü levelével. ... 2 frt
Pap Dénes. **Okmánytár Magyarország függetlenségi harczának történetéhez 1848—1849.** Első kötet ... 3 frt
Második kötet ... 3 frt 60 kr.
Szőllősy Ferencz. **Kossuth és a magyar emigratió török földön.** Függelék: Utirajzok ... 1 frt 20 kr.
Vajda Emil. **Kossuth Lajos.** Élet- és jellemrajz 48 képpel. Vászonkötésben 1 frt 40 kr.
Vajda Emil. **Komárom hőse.** Klapka György honvédtábornok arczképével. Füzve 40 kr.
Vargyas Endre. **A magyar szabadságharcz története** 1848—49-ben. Második kiadás. 207 képpel ... 4 frt
Angol vászonkötésben ... 5 frt
A honvéd életéből. Than Mór festménye után kőre rajzolva ... 1 frt
Petőfi apotheozis. Kőre rajzolva ... 1 frt
Kossuth Lajos arczképe 1848-ból. Aczélmetszet negyedrét alakban ... 40 kr.
Legujabb fametszetü arczképe ... 40 kr.
Ugyanez nagy folio kiadásban ... 1 frt

Megrendelhető

az „EGYETÉRTÉS" kiadóhivatalában.

Budapest, Nagy Sándor könyvnyomdájából IV., Papnövelde-utcza 8. szám.

MELLEKLET A 71. SZÁMHOZ.

TANÜGY.

Az igazgatótanitói állások betöltéséhez.

A multakban, de főleg a közelmultban az igazgatói funkcziók körül felmerült személyi és dologi szabálytalanságok és az ezekkel kapcsolatos tanácsi, elmarasztaló itéletek az igazgatótanitói állások ügyét a kelleténél is jobban előtérbe tolták, melylyel nekünk, mint a sajtó munkásainak, ha nem is szivesen, foglalkoznunk kell.

Köztudomásu dolog, hogy a székesfővárosban az igazgatótanitók ép ugy, mint az osztálytanitók, élethossziglan választatnak. Ügykörük részben személyi, részben dologi jellegü. Kötelesek a hozzájok tartozó tanitói személyzet erkölcsi és szellemi életére és munkájára felügyelni és a hol meghibbanást látnak, arról a tanácsnak jelentést tenni. Kötelességükhöz tartozik az épületek rendben tartása is és ha azok megrongáltattak, azoknak kijavittatása. Ezenkivül meg vannak bizva a tandijszedéssel is; elekszpediálják az osztálytanitók által megirt intőket stb. Mindezek azonban csak irásban tünnek fel soknak, a valóságban a dolog annál rövidebb kantáru. Tanitanak is, de hát az ő tanitásuk csak annyiból áll, hogy a segédtanitó tanit helyettök. Mindezekért pedig kapnak igen szép fizetést, a legtöbb helyen diszes lakást is; ha lakást nem kapnak, kapnak 420 frt lakáspénzt, irodai átalányt, osztálypénzt stb. Tegyük hozzá, hogy ez meglehetősen tisztességes dijazás, melyből takarékoskodva, a pénzt nem cserépnek nézve, fejfájás nélkül meg lehet élni. Van pedig a fővárosban 56 szervezett igaztói állás. A fővárosi véglegesitett tanitók összesége segéd- és vezető-tanitók nélkül kerek számban 800, ennélfogva erre a kitünő és jövedelmes polczra a kontingnsnek csak 7%-a juthat. Valljuk meg, hogy megdöbbentő és gondolkodásra méltó adat.

Még sanyarubban üt ki a statisztika akkor, ha ezeknek az állásoknak a betöltését a személyi valamirevalóság, az eltöltött évek szorgalma, lelkiismeretessége, a tudás mértéke, egyszóval az egyéni érték becslése szerint vetjük mérlegre. A veréb is csiripolja már, hogy sehol az egész országban az igazgató-tanitói állások betöltésénél az egyéni érték nem szorul annyira háttérbe, mint Budapesten. És sehol a protekczió, az ennek nyomában járó erkölcsi ziláltság és pongyolaság annyira nem üli diadalát, mint itten. A tanács hiába küzd ez ellen a vis a major ellen. Mennél jobban ütögeti le fejét ennek a förtelmes szörnyetegnek, a szörnyeteg annál kitartóbb, annál vakmerőbb lesz.

Ez a lehetetlen helyzet orvoslásra szorul. Mert azt nem lehet arczpirulás, bántó érzés nélkül nézni, hogy a pelyvának, a lihának, melyet ügyes házalók ajánlanak, legyen nagyobb piaczi értéke, mint az értékes buzának akkor, mikor a kenyér nem a pelyvából és lihából, hanem a buzából készül, tehát a termelés sem a pelyva, és liha, hanem a buza kedvéért történik. Az erkölcsi és szellemi közgazdászat érdekében sem türhető ez tovább. Ennek meg kell változni oly módon, hogy az igazgatók választásánál a protekczió ajánlata már eo ipso kiessék a választási kampányból.

De minekünk még ez a radikális kura sem ideálunk, mert szerintünk bármily erős biztositékokkal vétetnék is körül az igazgatói választás, az emberi gyarlóság tévedéseitől, a körülmények logikájától még sem tudna sokszor menekülni és ismét visszahanyatlanék abba a fertőbe, a hol most van. Az igazgatói választás közéletének vize, mely eleinte a bérczi patak üdeségével, tisztaságával lejtene az intézmények által emelt partok mélyedésein, idővel a belekerülő kalózok evezőcsapásaitól és hálójától ismét zavarossá válnék és felszinén ujolag mutatkoznék annak minden rondasága. Ez pedig nekünk nem lehet ideálunk. Nekünk az az ideálunk, hogy a jövőben egy igazgatót sem választanának, hanem ez a tisztség, mint a birói bot járna ugyanazon iskolában kézről kézre. Megmondjuk, hogy miért?

Tudjuk, hogy a mostani választási rendszer mellett fejlődött ki az igazgatóknak amaz autokratikus hajlama, hogy rossz elmével elfeledve volt közönséges tanitói voltukat, a vezetésük alatt levő tanitókkal — tisztelet a kivételeknek — rabszolga módjára szeretnének bánni, sőt itt-ott — ismét kivételesek — bánnak is. Ebbeli neveletlen pózukban, mint egy pipás magyar a szolgáját, a tanitót per maga, jöjjön ide, menjen oda, czimezgetik. Es ha ilyen megalázó esetekben valamelyik önérzetesebb tanitó óvást mer tenni, hatalmuknál fogva az illetőt kitétetik az isten háta mögé, a hol aztán tanulmányozhatja a sors változandóságát, mint tanulta Marius Karthágó romjain.

Mindezekből a szégyenletes, csak itt-ott kivételes esetekből arra a szomoru tapasztalatra kell következtetnünk, hogy definitiv igazgatói állásra mi talán nem is vagyunk alkalmasok, mert szük látókörünknél fogva nem vagyunk képesek egy tisztultabb, egy nemesebb álláspontra emelkedni, a honnan a dolgokat nyugodtan, minden szenvedelem és indulat kiöntése nélkül, nemesen lehet számlálni, hanem hatalmunk tudatában összes virtusunkat holmi őrmesteri ránczolt homlokban és fogcsikorgatásban keressük.

Aztán a definitiv igazgatói választás, mint azt a tapasztalat is mutatja, sokszor a főváros anyagi károsodásával is jár. Mindez a személyi czudarságon kivül a definitiv választás eredménye, mely hasonlóan a fához, minél tovább él, gyökereit annál mélyebben ereszti a földbe, hogy azt annál több életnedvtől foszsza meg.

Ezekhez járul még, hogy a mostani rendszer mellett, a mi természetes is, az igazgatók kötelességük elvégzésében hovatovább lanyhábbakká lesznek. Irodai munkájukat valahogyan még csak elvégzik, mert ezt a hatóság árgusi szemmel nézi; de már az osztályt nem látják el, hanem helyettök az osztályban a segédtanitó dolgozik. Mindezeket csak azért emlitettük fel, mert ezek a jelenségek nem egyebek, mint a mai rendszernek természetes következményei.

Ezek a hol erősebben, hol gyengébben kifogásolható tünetek és állapotok mind elenyésznének, ha az igazgatói állások évenként sorrend szerint töltetnének be. A mostani aggasztóan beteg iskolai élet meggyógyulna, következésképen szabályosabban is fungálna. Testét nem fednék kelevények, szervezetében nem fordulnának elő személyi és dologi zavarok. A fej már a helyzet természeténél fogva sem igyekeznék magát szeparálni a testtől, hanem azzal együtt gondolkodva és érezve, igyekeznék annak minden baját gyógyitani. A recziproczitás elvénél fogva viszont a test is rajta volna, hogy a fej müködését istápolja, elősegitse. Ez a kölcsönhatás lehetetlenné tenné, hogy a fő a telt ellen feltámadjon és annak egyes részein vandal durvasággal átgázoljon. A mellett az időről-időre való megbizatás, helyesebben mondva, sorrendszer, inkább megfelelne az egyenlőség elvének, de a gazdálkodás egyedüli egészséges rendszerének a váltógazdaságnak is, a mennyiben a talajt nem egy kis töredék élvezné és használná ki, hanem több venné igénybe. A mi rendszerünk mellett, mivel mindenki sor szerint és csak egy évig lehetne igazgató, magától megszünnék a házalás is, mert hiszen az igazgatóság mindenkire természetszerüleg amugy is bekövetkeznék. De más iskolához sem mehetne el senki sem, mert az állandóság ennek egyik sine qua non-ja lenne. Tehát kétféle házalástól menekednék meg egyuttal maga a tanács is. Természetes, hogy az igazgatói megbizott megbizatása idején igazgatói fizetést huzna, mely neki beszámittatnék a nyugdijba és korpótlékba is, élvezné esetleg a természetbeni lakást, vagy az ennek megfelelő lakáspénzt is. Egyszóval élvezné az igazgatói állással egybekötött összes előnyöket.

Szabó Kálmán.

TANÜGYI HIREK.

— **Tanitó-árvák.** Ujpestről igen nemes tett hirét veszszük. Egy ottani iparos: *Klatrobecz* Ferencz, noha magának is négy gyermeke van, az Ujpesten elhalt *Biró* András póka-keresztúri tanitó hat gyermekét családjába fogadta, táplálta, ruházta. *Földes* Károly iskolaigazgató jelentést tett a dologról Wlassicsnak, ki azonnal elrendelte, hogy a Biró-árvák közül négyet szállitsanak Debreczenbe, az ottani tanitóárvaházba. A két legnagyobb fiu továbbra is Klatrobecz Endre gondoskodása alatt marad. Ugy a nemes érzésü iparos, mint a miniszter minden emberbarát hálájára és elismerésére érdemes.

— **A polgári iskolai tanárjelöltek** mint minden évben, ugy ez idén is felolvasás, alkalmi szavalatok, ének- és zeneszámokból összeállitott müsorral ünneplik meg intézetük disztermében (I. ker. győri-ut 9. szám) márczius 15-ikét.

— **Kisdedóvók gyülése.** Az V. ker. kisdedóvóegyesület lovag *Falk* Zsigmond elnöklete alatt holnap, vasárnap délelőtt 11 órakor tartja rendes évi közgyülését az V. ker. elöljáróság tanácskozó termében. A gyülésen az egyesületre nézve nagyfontosságu és messze jdőre kiható ügyek kerülnek tárgyalás alá.

— **A magyarországi tanitók országos bizottsága** tavaszi közgyülését 1899 márczius 30-án, nagycsütörtökön, délelőtt 9 órakor tartja a VI. ker. felsőerdősori községi elemi népiskola tornatermében. Tárgyak: 1. Elnöki megnyitó. 2. A nyugdijtörvény reviziója. Előadja: *Ember* János. 3. A «Tanitók háza». Előadja: *Józsa* Dániel. 4. Az Orsz. biz. szélesebb alapra fektetése. Előadja: *Kovács* Dániel. 5. Pénztári jelentés. 6. Inditványok. 7. Választás. (Választandó 17 igazgató-tanácsos.) A kik kedvezményes vasuti utazási jegyet kivánnak, jelentkezzenek márczius hó 20-ig Hajós Mihály titkárnál (Attila-utczai iskola.)

— **Felekezeti féltékenység.** Szeghegy (Bácska) községe a napokban óvónőt akart választani. Az ülésen azonban a katholikus és református bizottsági tagok a megválasztandó vallásán összevesztek, mindegyik párt a saját vallása szerint akarta az óvónőt. Végre oly heves harcz fejlődött ki köztük, hogy az elnök kénytelen volt az ülést felfüggeszteni.

— **A tanitók háza.** A magyarországi tanitók országos bizottságának elnöke körlevélben szólitotta föl a hazai tanitó-egyesületeket a tanitók háza megépitésének ügyében. A körlevélből átvesszük a következőket:

A hazai tanitóságnak forró kivánsága, hogy háza legyen Budapesten, melyben a vidéki tanitóknak a tudományegyetemeken, vagy más fő- és szakiskolákon tanuló gyermekei ingyen szállást, olcsó ellátást, családias gondozást, a Budapesten levő országos tanitóegyesületek közös tanácskozási helyet, a székes fővárosba fölránduló vidéki tanitók pedig néhány napra olcsó szállást nyerjenek. A «tanitók háza» iránt az érdeklődés évről-évre nagyobbodik. Örvendetes jelenség az is, hogy szaklapjaink ezt a kérdést napirenden tartják s már eddig is számos figyelemreméltó hozzászólást közöltek. Ez azonban nem elég. Itt az ideje, hogy a cselekvés terére lépjünk. Az «Eötvös-alap országos tanitóegyesület» e tekintetben is megtette a maga kötelességét. Elkészitette a «tanitók háza» vázlatos tervrajzát; támogatást kért a vármegyék fő- és alispánjaitól, a törvényhatósági bizottságoktól és kir. tanfelügyelőktől, Folyamodott a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez s általa a törvényhozó testülethez nagyobbmérvü segélyért. E mellett buzditott, lelkesitett mindig és mindenütt, a hol erre szükség volt. Egyes vármegyék meg is szavazták az egy-egy szoba felépitésére kért 1800 forintot. A székes főváros adott telket, de olyannyira félreeső helyen s oly nagyértékü viszontszolgálat fejében, hogy az adományról le kellett mondanunk s helyette mást, alkalmasabb, czéljainknak megfelelőbb helyen levő telket kértünk. Erre a kérésünkre választ még nem kaptunk. Az a hitem, hogy ha már volna telkünk, gyorsabban haladnánk a tanitók háza fölépitésével. A fő dolog tehát, hogy a hazai összes tanitóság megmozduljon, határozottan nyilatkozzék: mily áldozatot kész hozni, hogy a «tanitók háza» mielőbb fölépüljön s a magyar tanitók összetartását, dicsőségét hirdethesse. Bizalommal és kartársi szeretettel fordulunk ezért hazánk összes tanitótestületeihez és tanitóegyesületeihez: tüzzék ki a «tanitók háza» kérdését a tavaszi és nyári gyülések napirendjére, vitassák meg jól, minden oldalról s hozzanak határozatot arra nézve, miként vélik a «tanitók háza» fölépitésére szükséges összeget biztosan és a lehető legrövidebb idő alatt előteremteni?

Lakits Vendel.

— **A gyönge tanulókról.** Nem ritka eset, hogy a középiskolák első osztályában olyan tanulók vannak, kik legalább az első évben teljesen képtelenek a haladásra. Ilyen gyönge tanulóknak száma váltakozhatik, egyik évben több, másik évben kevesebb lehet. A nagyon gyönge tanulók, mint azt tapasztalásból tudjuk, kétfélék, tudnillik olyanok, kik felfogás tekintetében nagyon gyöngék és olyanok, kik hanyagság és különösen figyelmetlenség miatt nem felelnek meg a követelményeknek. A gyönge tanulók megnehezitik a munkálkodást, mert a tanárnak csak ugy kell velök foglalkozni, mint akár a legjobbakkal. A gyönge tanulók szaporitják a bukottak számát. Ezen okoknál fogva nem volna czélszerütlen, ha a gyönge tanulókat bizonyos megszoritással lehetne az iskola elhagyására kényszeriteni. Az intézetből való kitiltás nem volna formalis kicsapás és nem akadályozná a tanulót abban, hogy későbben ne folytathassa tanulmányait, mert csak azon évre volna érvényes, melyben a tanuló képtelennek bizonyult a haladásra. A kitiltás csak egyszer történhetik meg. A tanuló a kitiltásnak nem vallaná kárát, mert háromszor járhatna az első osztályba, mig most, ha mint ismétlő megbukik, kénytelen az iskolába való járást abban hagyni, mert a bizonyitványba azt irják: «az osztályt nem ismételheti.» A gyönge felfogásu tanulónak kellene a negyedik ellenőrző konferenczia után ajánlani az iskolából való kimaradást a figyelmetlennek és hanyagnak pedig az ötödik után, tehát az általános ismétlés megkezdése előtt. Félreértések kikerülésének czéljából a gyönge felfogásu tanulónak azt irnók a bizonyitványba, melyet az elemi iskolából hozott «A folyó évben nem haladhat»; a hanyagnak és figyelmetlennek pedig azt irnók «Hanyagsága miatt nem haladhat». A második évben, ha a tanuló vissza jő és megbukik, kapjon olyan bizonyitványt, melybe azt irjuk «osztály ismétlésre utasittatik». Ha az iskolába való járást még egyszer megkisérli és megint megbukik, olyan bizonyitványt kapjon, melyben a következő megjegyzés van: «A gimnázium, illetőleg reáliskola első osztályába nem járhat», a szerint, a mint a gimnázium, vagy reáliskola első osztályát látogatta.

Pedagogus.

— **Az országos polgári iskolai egyesület** igazgatósága *Lád* Károly elnöklete mellett tegnap látogatott gyülést tartott. Első sorban a husvéti választmányi gyülés tárgysorozatának megállapitása foglalkoztatta az értekezletet. Legfontosabb tárgya lesz az e hó 27-én délelőtt 9 órakor a VII. ker. Kazinczy utcza 3. sz. alatti községi polgári fiuiskolában tartandó választmányi gyülésnek *a polgári iskolai tanár-, tanitóképzés ügye.* A polgári iskolakra már kezdetben sem illett reá az 1868. évi XXXVIII. népoktatási törvény. Ez iskolák felvirágzásával nagy kultur- és magyar nemzeti missziójukkal karöltve ezen törvény hiányossága még szembetünőbbé vált. A 68-iki törvény rendelkezései valóságos kényszerhelyzetet teremtettek, innen a polgári iskoláknál a sok tanügyi anomália. A törvény megengedi a hitfelekezeteknek a képezdék felállitását és fentartását, sőt azt is megszabja, hogy csak azon esetben élhetnek e joggal, ha képesitő-vizsgálatokat tartanak. Eltek is a szabadsággal, volt is, van is elég baj az oly tanitóképesitéssel, a melynél a jelöltek még e haza nyelvét sem tudják. Az is napirenden volt, hogy oly magasabb foku okleveleket osztogattak, minővel maguk a vizsgáló tanárok, apáczák sem birtak. Sőt ujabban az a szokatlan eset is megtörtént, hogy két kir. tanfelügyelőségi tollnok, a helyett hogy állami még hozzá tanügyellenőrző tisztviselő létére a kormány által rendelt országos bizottság elé állana képesitő vizsgálatra az egyik hitfelekezet háta mögé bujva, egy apácza-zárdába teendő tanképesitő vizsgálati engedélyt járt ki. A kisebb iskolákra, a polgári iskolákra kimondja a miniszteri rendelet, hogy fiuk csakis fiuiskolában vizsgázhatnak, sőt a polgári iskolai zenetanitónői, illetve zenetanárnői tanképesitő vizsgálatot is a polgári férfiképzőbe utasitja, mégis emlitett két tanfelügyelői tollnok a könnyebb végét választva, női iskolában, apáczák, a hivatali főnök, papok előtt, kiknek egyike az egyik jelölt bátyja, akar oklevélhez jutni. Az idejét mult törvény mindezt meg is engedi. A minisztérium jobb meggyőződése ellenére, kénytelen az érvényben levő rossz törvény szerint eljárni. Ép azért az országos polgári iskolai egyesület igazgatósága már ezen alkalomból is kéri a polgári iskolák sürgős reformálását, a mely alkalommal kimondandó volna, hogy polgári iskolai tanári, illetve tanitónői tanképesitő vizsgálat csak a kormány által kinevezett országos bizottság előtt tehető. Egyuttal arra is kérik a minisztériumot, hogy a polgári iskolák bekövetkező reformjáig se engedélyezzen helyi vizsgáló-bizottságok előtti tanképesitő vizsgálatokat. A tanári képesités ügyének előadója *Volenszky* Gyula titkár és szerkesztő volt, a felette megindult élénk eszmecserében résztvettek az elnök, dr. *Hermann* Antal, dr. *Kovács* János, dr. *Göőz* József, *Sziklás* Adolf és *Miklós* Gergely. A választmányi gyülés egyéb tárgyai lesznek a szokásos tisztviselői jelentéseken és esetleges inditványokon kivül a községi- és felekezeti polgári iskolai tanárok és tanitónők fizetésügye, előadó *Perjéssy* László (Nagy-Rőcze); a tanitók Háza, előadó *Miklós* Gergely; végül az igazgatósági tisztségekre és a választmány kisorsolandó egyharmadára a kandidáczió megejtése.

— **A Csongrád vármegyei tanitó-egyesület** központi választmánya, mint Szegedről irják, e hó 9-iki ülésén *Vass* Mátyás elnök jelentette, hogy Wlassics Gyula kultuszminisztert ujból kinevezése alkalmából az egyesület nevében üdvözölte s tőle a következő választ kapta: «Igen tisztelt elnök ur! Kérem fogadja s tolmácsolja a csongrádmegyei tanitó-egyesület előtt is őszinte köszönetemet a szives üdvözletért, melylyel engem tárczám megtartása alkalmából megörvendeztettek». Ezután a közp. választmány tárgyalta a «Gömör-Kishont vármegyei ált. tan. egyesület» megkeresésél, a melyben kéri annak kimondását, hogy a tanitók tanuló gyermekei számára orsz. internátusok felállitását szükségesnek tartja. A közp. választmány ezen megkeresésében foglaltakat egyhangulag magáévá tette, mert ennek megoldása, megvalósitása igen nagy mértékben emelné hazánk kulturális fejlődését. Ezzel kapcsolatban dr. Tergina Gyula felhivta a választmányt arra, hogy sürgősen intézzenek kérvényt a szakminiszterhez s Szeged város hatóságához, hogy a felállitandó internátusok egyikét Szeged nyerje meg. Ugy véljük, hogy *Tergina* Gyula kir. tanfelügyelő ezt az inditványt már korábban a vallás- és közoktatásügyi miniszternél is megtette. A *Néptanitók Lapja* legközelebbi számában ugyanis azt olvassuk, hogy Wlassics Tergina Gyula előterjesztésére elhatározta, hogy Szegeden a tanitók gyermekei számára internátust állit föl épp oly mintára, mint a milyenek a délvidéki és a gyertyámosi konviktusok, a melyek a hasonló intézetek között első helyen állnak az országban. A miniszter megbizta a csongrádmegyei tanfelügyelőt, hogy a konviktus dolgában tárgyaljon a hatósággal, hogy az eszme minél előbb megvalósitható legyen. A konviktust száz gyermek számára tervezik és azon esetben, ha a város méltányos részben hozzájárul a konviktus létesitéséhez, a Szeged tanyai tanitók huszonöt gyermeke kap ingyenes elhelyezést a konviktusban.

— **A nagy-küküllőmegyei tanitó-egyesület** — irja levelezőnk — Segesvárt tartotta legutóbbi ülését. Az országos bizottságnak a tanitó-egyesületek müködése tárgyában kiadott felhivását véleményezés végett a megyei tanitótestületnek adták ki. A pozsonymegyei tanitóegyesületnek a tanitógyermekek részére felállitandó internátusra vonatkozó átiratát elfogadták s hasonló szellemben irnak fel a kultuszminiszterhez. E megyékben különösen fontos pályatételt tüztek ki: «Minő eszközök által nevelhet a tanitó idegen ajku növendékeiből is hazafiasan gondolkodó honpolgárokat?» A pályadij 30 korona s a pályázati határidő május 25-ike. Itt emlitjük meg, hogy az egyesület vezetősége *Wlassics* minisztert abból az alkalomból, hogy megmaradt a kabinetben, táviratilag üdvözölte.

TANÜGYI IRODALOM.

— **A német nyelv levélszerinti oktatása.** *Röder* Adolf beküldte hozzánk ily czimü müvét: «Levélszerinti oktatás a német nyelv tanulására», harmadik javitott és tökéletesen átdolgozott kiadás. Az egy ivre terjedő füzet a 4-ik leczkét foglalja magában. Kapható Lampelnél.

— **Nevelés** (Máramarosi Tanügy), szerkeszti *Bökényi* Dániel. XVI. évf. 5—6. szám. Ész és sziv, tükördarabok a tanitói élet köréből. Az iskolakerülők, *Bökényi* Dánieltől. *Idrányi* Anna tárczaszerü közleményt nyujt e czimen: Mit olvassak föl? A szerkesztő tudtul adja a mármarosi szegény tanulókat segitő egyesület február 4-iki bálját, mely a jótékonyczélra 1500 frtot jövedelmezett. Van még közlemény az Eötvös-egyesületről, a hamis borokról s számos hivatalos irat, egyesületi, irodalmi s vegyes hir.

— **Országos középiskolai tanáregyesületi közlöny** XXXII. évf. 22. szám. Szerk. *Rajner* Ferencz. Vasárnapi munkaszünet czimen a tanári nagyképüségnek rikitó példáját olvassuk. A lap M. jegyü munkatársa igy kezdi czikkét: «Most, mikor a napi sajtó könnyebbvérü munkásai már kedvökre kihasználhatták a miniszteri rendelet alkalmát, hogy ismét üssenek egyet az iskolán s tanárokon; mikor már lecsillapodtak kissé azok a hullámok is, melyeket a munkátlanság vérmes kilátásai a tanulók seregében felvertek: talán időszerü lesz, hogy teljes tárgyilagossággal hozzá szóljunk a kérdéshez mi is, kiket e dolog elvégre is legközelebbről érint.» E teljesen szakszerünek igérkező kezdet után, melynek jogosultságát nemcsak elismerjük, de az alapos hozzászólást az egyesületi laptól el is vártuk, kapunk másfél oldalra terjedő közleményt, melynek az az összes tartalma, hogy legokosabb lett volna, ha a rendelet «bizalmas rendelet» maradt volna, melyről csak az érdekelt iskolák s tanáraik vettek volna tudomást. A kinek pedig csak annyi mondanivalója van ahhoz a terhes ügyhöz, mely a középiskolai tanulók tulterhelése néven ismeretes, az legokosabban teszi, ha a középiskolai tanárok hivatalos lapjában nem foglalja le a helyet más, tanácsra hivatottabb iró előtt s nem provokálja a napi lapokat, melyek — mint mi magunk is — kötelességöknek tartották komolyan venni az ügyet s ahoz képest mondani el az érdekes rendeletről észrevételeiket. Dr. *Waldapfel* János folytatja: Európa és Északamerika középiskola-ügyéről szóló értekezését. Intézeti album czimen azt inditványozzák, hogy minden középiskolának legyen albuma, az intézeti tanárok arczképgyüjteményével. Az inditványt azzal pótoljuk ki, hogy mindegyik tanárt kötelezzenek arra, hogy élettörténetét megirja s megőrzés végett az igazgatóságnak átadja. Egyesületi élet, vegyes hirek stb.

— **Népnevelők Lapja.** A hazai tanitók országos bizottságának hivatalos közlönye. XXXIV. évf. 9—10. szám. Szerk. *Ember* János. Ismét az irásoktatás. Hivatalos vagy szabad tanitóegyesületek? Irta *Nagy* László. Czikkéből, mely aktuális kérdést tárgyal, átvesszük a következőket: «Választanunk kell a hivatalos és szabad egyesületi alak között. Tapasztalatokon nyugvó meggyőződésem, hogy a két egyesületi forma nem fér meg egymás mellett. Ha az egyikféle egyesület erős, természetesen gyenge a másik. Budapest példája mutatja, hogy a szabad tanitóegyesületek mellett a «Budapesti Tanitótestület» sohasem tudott erőre kapni. Mi lenne annak következménye, a mit Peres Sándor kiván, hogy egy-egy vármegyének minden tanitója kötelezett tagja legyen a vármegyei általános tanitóegyesületnek? Semmi más, mint az, hogy örökre el volna vágva annak a lehetősége, hogy szabad tanitóegyesületek keletkezzenek, vagy legalább sikeresen müködjenek. Ide vezetve pedig az irány, a melyet Peres Sándor tisztelt barátom képvisel, nem vezethet máshova, mint a törvénybe oly intézkedések felvételére, a mely a megyei általános tanitóegyesületbe való belépést általánosan kötelezővé teszi. Annak, ha a tanitóság és a kormány a kötelező tanitóegyesületek mellett foglalna állást, a mit alig hiszek, s azokat minden tanitóra kiterjesztenék, ugy a mint a fejlődés logikája megkivánja: mindenesetre származnék haszon ebből a politikából, megszünnék, vagy legalább is megyengülne a tanitók felekezeti különválása s a tanitói társadalom tulságos szétdaraboltsága, a mire minden bizonynyal törekednünk kell. Ezen kiváló előnyök mellett sem tudnék az általánosan kötelező tanitó-egyesületek mellett lelkesülni, nem még abban az esetben, ha az egyesületek kamarai jogokat kapnának. Nem pedig azért, mert megszünnék a tanitóság társadalmi önrendelkezése. Ez pedig veszedelmes következményekkel járna a tanitók egyéni függetlenségére — mindenkor, de főleg még most, a mikor a tanitók hivatali függetlensége kisded korát éli, a mikor a néptanitó munkája még olyan, a melyen «a marha is taposhat.»

Kézimunkaoktatásunk a népiskolában, irta *Freund* Vilma. A nő esztetikai neveléséről, *Heller* Zsófiától. *Székely* Károly tanitó bevégzi a helyesirás tanitásáról szóló értekezését. «Wlassics maradt» feliratu czikkben igen melegen emlékeznek meg a miniszter programmjáról és tevékenységéről. A fonomimikai olvasástanitás. Mozgalom a budapesti tantestület ellen, *Soltész* Kálmántól. Egyesületi közlemények, irodalom, vegyes hirek.

— **Mi módon lehetne az iskolai nyelvromláson segiteni s a helyes magyarságot megvalósitani?** Ezen a terjedelmes szerkezetü czimen adta ki *Sassy Nagy* Lajos, felsőkereskedelmi iskolai tanár a «Nemzeti Iskolá»-ban megjelent értekezését a helyes magyarság ügyében. Igen tanulságos adatokat gyüjtött egybe annak bizonyitására, hogy a közönséges nyelvhasználatot mennyire áthatották az idegenszerüségek. További czélja az a kis munkának, hogy nagyobb figyelmet ébresszen a fontos tárgy iránt, hogy figyelmeztesse tanitótársait, az irókat, tudósokat s általában a közönséget arra a nagy veszedelemre, mely mint őrlő szú, csöndesen végzi romboló hatását. Czélja, hogy a «*Helyes Magyarság Könyve*», melyhez szerző nyolcz éven át gyüjtögeti az adatokat — mielőbb elkészüljön, s kibocsátásával nyelvünk további romlását megakadályozza.

Az amerikai asszony és leány.

— *Paul Bourget.* —

Az ugynevezett egységes amerikai „társaság“ olyan, mint a francia vagy angol „társaság“: voltaképen nincs is. Az Egyesült-Államokban például a hány város, annyi külön társaskör; olyan iránytszabó uralom, a milyet Páris gyakorol divat tekintetben a többi franczia vidéki város fölött, egyik amerikai városnak sem jutott osztályrészül. Ezért van ott a társaséletnek annyi külön központja, a mely egytől-egyig méltó volna egy-egy monografiába. Nehány regényiró már dolgozik is ezen, például *Chatfield-Taylor*, a ki a chikágói előkelő világról több érdekes rajzott tett közzé. Egy szójárás is igazolja a társas életnek e különféleségét; természetesen a közmondások szokásos tulzásával. Sok izben hallottam utközben mondogatni:

— Bostonban azt kérdik az embertől, mit tud? New-Yorkban mennyi pénze van? Philadelphiában pedig, hogy kik a szülei?

Ez az epigrammszerü szójárás azonban nem egészen találó. Ugy vettem észre ugyanis, hogy például New-Yorkban a festők, szobrászok, irók és müvészek ugyanolyan meleg és bensö fogadtatásra találnak, mint az ősi, tudományos és puritán városkában: Massachusettsban,

Mindamellett tagadhatatlan, hogy a müveltség sokkal mélyebb és általánosabb Bostonban; viszont a fényüzés tobzódása sokkal nagyobb New-Yorkban és hogy Chikágóban több az utánzás, a bizonytalanság az illemtudásban. Chikágó egyik szinházában tanuja voltam annak, a mikor több urinő felkelt, hogy egyik lovagjuk inditványára a kulisszák mögé menjenek üdvözölni valamely szinészt. Mikor azután egy bostoni nem akart résztvenni ebben a kirándulásban a kulisszák mögé, a hölgyek visszaültek a helyükre és szinte le lehetett olvasni szemükről a gondolatot:

— Ejnye, ez nem illik!

Különben rajonganak Washingtonért. „Milyen kellemes ott lakni!“ beszélte nekem egyikük; „az emberek nincsenek ugy elfoglalva, mint itt . . . . Politikával vagy egyéb hasonlóval foglalkoznak . . . *They have plenty of time for after noon teas.* (Azoknak bőséges idejük jut a délutáni teákra.) Az a sok szabad idő, a mely az ötórai teákra jut, olyan képet ad ennek a Potoma menti városnak, mint Drezda vagy Weimar. Az ember mikor végigmegy Washington utczáin, a melyek az üzleti vagy kereskedelmi élet minden jelensége nélkül csupa apró magánszállókkal vannak szegélyezve, valami német székváros utczájában képzeli magát; ez a kényelmes társasélet különös ellentétben van a többi város küzdelmes életével. Azt hiszem, hogy *Frisconak* — a mint a nyugat megvetői mondják következetesen San Francisco helyett — ép ugy meg van a maga külön, egészen speciális és eredeti társas klikkje, mint meg van Saint-Louisnek és főleg New-Orleánsnak. Innen van az, hogy az utazó bizonyos idő alatt nagyon bajosan szerezheti meg az első benyomást e társadalom egységéről, holott tényleg egységes, mert ez a sok különféle „társaság“ nem egyéb, mint egy fajnak különböző változata és egy nagy csoportnak sok kisebb csoportja. Minden esetre van egy közös vonásuk, a melyben alig lehet csalatkozni, a mint már a legfölületesebb és a legalaposabb megfigyelők is megjegyezték: Bryce, a két heti turista ép ugy, mint Claudio Jeannet. Mindezek a társas körök ugyanis akármilyen különfélék is, tisztán és kizárólag nők müvei. A nőért és a nő által exisztálnak ezek a „társaságok“, ugy annyira, hogy keletkezésükben és fejlődésükben meg sem lehet őket érteni másként, mintha az ember előbb az amerikai nőt figyelte és értette meg.

Kényelmetlen feladat ez bárhol is, de különösen a mikor ilyen tökéletes, de egyszersmind bonyodalmas teremtésekről van szó, a kik közül mindegyiknek meg van a maga akarata, a maga kis fogalom- és érzelem-világa, dicsvágya.

Találomra vetem papirra vázlatos megfigyeléseimet, a melyeket kétszáz más megfigyelés között a legjellemzőbbeknek találtam.

*

Szigoruan történelmi sorrendben mindenekelőtt egy kérdés vetődik föl, a melynek megoldása megérteti velünk, mikép fejlődött ennyire a czivilizáczió? Honnan van, hogy ezeknek az annyira erélyes, annyira öntudatos és határozott férfiaknak uralmát megdönthették az asszonyok, még pedig sokkal jobban, mint bárhol másutt? Az ember azt hinné, hogy ezek a nyers hóditók, a kik hozzászoktak, hogy bátorságuk és nyerseségük előtt mindent meghajolni lássanak, tüzhelyükön legkevésbbé képesek eltürni egy más akaratot, tevékenységet és független egyéniséget, a mely az övékével egyenlő, mely tőlük külön áll magában, mellettük és szemben velük. Pedig igy van, kétségtelenül és ha az ember hosszasabban megfigyeli a társaséletet, a szokásokban és erkölcsökben mindenütt, a legcsekélyebb jelentőségü dolgokban is csak ezt tapasztalhatja. Nincs szálloda, bank vagy nyilvános épület, a melynek ne volna, bejárata nők részére, a hol ezek jönnek-mennek, ép oly függetlenül és ép ugy urai önmaguknak, mint a férfiak. Egyikük felszáll a villámosra; valamennyi hely el van foglalva. Husz eset közül tizenkilenczszer felemelkedik egy férfi és átengedi helyét a nőnek, a ki ezt meg sem köszöni, annyira természetesnek találja az előzékenységet. Ha van kivétel e szabály alól, ugy legfölebb abban lehet, hogy némely nő helytelennek és lealázónak tartja, ha másképép bánnak vele mint a férfiakkal.

Hogy a legjobb családokból való fiatal leányok egyedül kocsiznak és sétálnak, ez már annyira ismeretes jellemvonása a szokásoknak, hogy az ember restelli ismételni és legfölebb csak igazolhatja, hogy csakugyan tény. Ez jellemzi az ő szabad modorukat, de egyuttal azt a tiszteletet is, melyben az amerikai ember a nőt részesiti. Az a férfi, a ki egyedül járó nőt tulságos figyelemmel molesztálna, oly megvetésnek tenné ki magát, hogy a leghitványabbak sem igen koczkáztatják meg ezt. De mit is beszélek? Senki még csak nem is gondol ilyesmire, annyira vérükben van a két nem egyenlő volta.

Ez az egyenlőség aztán a legcsekélyebb dolgokban ép ugy mutatkozik, mint a legnagyobbakban. Az ember meglátogat egy nyilvános iskolát, ott látni a fiukat együtt tanulva a leányokkal és a tanitást is egyformán férfi vagy nő végzi. Az ember belép az egyetem egyik laboratóriumába: a mikroskop tölé fiatal leányok hajolnak, a kik a férfihallgatókkal közösen vizsgálnak valami bonczlani preparátumot. Egy riportert jelentenek be, a ki nem nevezi meg magát, hanem csak a lapot, melyet képvisel: egy nő lép be és interviewot akar. Egy orvos czimét keresem: azt látom, hogy a női orvosok száma annyi, mint a férfidoktoroké, vagy ha nem is annyi, de elegendő arra, hogy ez a mesterség immár nem kivételes a nők körében. Az ember elmegy egy birói tárgyalásra, a jegyző, a ki az irásbeli munkát végzi, asszony. Az asszonyok ügyvédek is. Több templomnak asszony a papja. És egy könyvnek a czimlapján, a mely az egyesült-állambeli nők foglalkozásait sorolja fel, szintén asszony nevét olvasom, Ward Howe Juliáét, a kitünő költőét, a kitől az alábbi büszke mondás származik. Ez a mondás hosszu értekezéseknél jobban megvilágitja azt a lázas munkavágyat, a mely az amerikai asszonyvilágot jellemzi: ***Az az elmélet, hogy a nőnek nem kell dolgoznia, a hajdani arisztokrata-rendszer korrupcziója . . . A munka tekintélye, az alapja az igazi demokrácziának . . .***

Igy azután mi csodálni való sincs abban, ha ezek a nők, a kikben oly merész büszkeség és oly egyéni öntudat van és a kik megszerezték a jogot a nemüktől legtávolabb eső foglalkozásokhoz is, ha — mondom — ezek a nők a társaséelet vezetői, a mi legjobban nekik való szerep. Maga az amerikai társasági életnek a keletkezése hozza magával, hogy ez igy legyen. Itt azok a nők, a kik a társasághoz tartoznak, nem részesültek — mint Franczia- vagy Angolországban szokás — különb nevelésben, mint azok, a kik nem tartoznak a társasághoz. A születésük egyforma. A családjuk egyforma. A jellemük iranya egyforma. Egyformán meg van bennük a szilárd határozottság, az erőteljes realizmus és a független egyéniség. Még csak azt kell tudnunk, hogy a férfiak miért hagyják megnövekedni és gyarapodni ezt a függetlenséget?

Ennek a jelenségnek, a melyről kiváló megfigyelők irtak már, igen bonyolult a magyarázata. Az első ok bizonyára az a demokrata hajlam és az egyenlőségi elvnek az a bálványozása, a mely száz éven át egyik szenvedélye és büszkesége volt az amerikaiaknak. Még ma is, a mikor egyes keleti városokat elárasztottak az ősi előitéletben nevelt európaiak és behozták, a mint a jakobinus Stendhal nevezte, az „arisztokráta mérget“, az egyenlőségnek az a bálványozása még mindig élénken fennáll a középosztályban. Láttam egy izben az egész szinházi közönséget elragadtatással felugrani, a szinpadra lépő munkásnak e szavaira: *„I am free born American citizen and I will go where I please.“* (Szabad amerikai polgárnak születtem és oda mehetek, a hová tetszik,)

Ilyen theoriákból áll az ő gondolkodásuk.

Az asszony és férfi egyenlősége volt ennek a gondolkodásmódnak a végső eredménye. Az egyes vallási szekták is hozzájárultak az eredményhez; megadták az asszonynak a hitszónoklat jogát, csak ugy mint a férfiaknak, hogy ezekkel egyformán tehessék magukat ismertté logikus előadással, ékesszólással és tekintélylyel.

Sok ilyen hitvallás már keletkezését is asszonyoknak köszönheti. Például a *Shakerek* vallását Lee Anna alapitotta. Heck Borbála reformálta a methodistákat. Most Lukrécia vetette meg a *Hicksiték* vallásának alapját; ezek a bizonyos „barátok“, a kik, mint Tolstoj, a belső világosság iránti engedelmességet prédikálják: *„obedience to the light within“*. Napról-napra látni a lapokban ilyen hirdetést, melyet egy albáni ujságból vágtam ki: *„Rev. Anna H. S.*** will adress the men's mass meeting at Jermann Hall at 4 oclock, tho which no boys under 16 will be admitted . .“* (S*** H. Anna tisztelendő asszony a Jerman Hallban 4 órakor férfiak gyülekezetén szónokolni fog, a hová 16 éven aluli fiukat nem fognak beereszteni.)

MEZŐGAZDASÁGI KÖZLEMÉNYEK.

Pondrós buza.

Hazánkban ujabban megint nagyobb mérvben lép fel a buzának egy aránylag ritka betegsége: a *buza pondrósodása*. A kár, melyet a betegség okoz, kétféle lehet: egyrészt csökkenti a buzatermést mennyiség tekintetében, másrészt a pondrós buzaszemek tartalma a lisztbe kerülvén, annak minőségét és tartósságát csökkentik.

A pondrós buzát nagyon könnyen fel lehet ismerni. A férges szem ugyanis már a kalászban, ha a toklászokat széjjel huzzuk, olyan alaku, mintha kőüszögös volna, de a jellegzetes fekete port nem tartalmazza, nem is puha, mint az üszögös buzaszem, hanem kemény, ujjal szét nem nyomható, fél akkora rövidebb és vastagabb, mint az egészséges buzaszem. Szine sötétbarna, majdnem violás fekete, vagy sárga, elszórtan sötétbarna foltokkal s ha felvágjuk, az aránylag igen vastag sötétbarna szem fáshéjju, tartalma bélszerü, sárgásfehéres szemcsés anyag, mely vizcseppel érintve azonnal felduzzad és számtalan finom szálkára bomlik szét. Ezek a szálkák, a melyeket kis nagyitás alatt is jól láthatunk, a pondrók, melyek a fonalférgek (nematodok) rendjébe tartoznak és *Tylenchus scandens Schn.*-nek neveztetnek, s mozdulatlanul hevernek a szemek belsejében. A férges szemekben mozdulatlanul fekvő állatkák, a mint nedvesség éri őket — tehát a *nedves földben* is — felélednek s kigyózó mozgással vándorolnak szét a talajban s mintegy 40 cmnyi átmérővel biró körben lepik el a talajt.

Ilyen pondrós buzaszemek egyrészt aratás alkalmával kerülnek a talajba, másrészt a vetés alkalmával a vetőmaggal, ha az nem volt jól kitisztitva s végül esetleg a trágyával is.

Aratás után szükséges a tarlót minél hamarább lebuktatni, hogy megadjuk a kedvező alkalmat a kihullott és fertőzött szemekben nyugvó állatoknak életrekeléséhez. Igy a talajban széjjel vándorolt állatok közül a bekövetkezendő ősz és tél folyamán igen sok elpusztul, mert az áttelelésre szükséges feltételektől megfosztattak.

Még nagyobb gondot kell azonban arra forditanunk, hogy a vetőmaggal ne vigyük a bajt ujra a talajba. Ezt pedig teljesen ki lehet kerülni gondos triőrözéssel, mert a pondrós buzaszemek eléggé különböznek nagyság tekintetében az egészséges szemektől. Hogy azonban biztosabbak legyünk abban, hogy a vetőmaggal a bajt nem viszük a talajba, czélszerü a vetőmagot 24 óráig oly keverékben áztatni, mely százötven liter viz és 1 klg. angol kéksavból áll. Erre nézve *Kuhn* Gyula hallei tanár, nálunk pedig *Francé* H. Rezső tett sikeres kisérleteket, melyekből arról győződtek meg, hogy az igy csávázott buzában a *férgek mind elpusztultak, a nélkül, hogy a csáva a vetőmag csirázó képességét lényegesen leszállitaná.*

Ez azonban még nem elég a baj terjedésének megakadályozására. Sajnos, a magyar buza korpában is találunk egyre gyarapodó számban pondrós szemeket, a mi csakis abban lelheti magyarázatát, hogy a rosta-aljat valószinüleg megőrölve a korpa közé keverik s azért jó lesz, ha az érdekelt körök figyelmüket erre is kiterjesztik. Gondosan kell azonkivül kerülni a gazdának azt is, hogy a triőrözésből megmaradt rosta-aljjal takarmányozzon, mert ezzel is terjeszti a bajt, ezért nem szabad a rosta-aljat a korpához sem keverni. Minthogy azonban mégis kerülhetnek pondrók a korpába, legczélszerübb, ha azt takarmányozás előtt leforrázzák; a leforrázással a korpában levő férgeket föltétlenül el lehet pusztitani s ugyanezt az eredményt érjük el a férges buzakorpa párolásával is.

Időszerünek tartottuk erre a tavaszi trágyázás és tavaszi vetés alkalmával a gazdaközönség figyelmét felhivni, hogy a baj elháritásáról előre gondoskodhassanak.

Duggatott és melegágyi dohánypalánták.

Gyakran merült fel már az a kérdés, hogy ha vajon a duggatott vagy a melegágyi dohánypalánták jobbak-e. A nézetek erre nézve mindeddig nagyon eltérők voltak. mignem a debreczeni gazdasági tanintézet kisérleti telepén szakszerü termelési kisérleteket folytattak több éven át, melyek arra az eredményre vezettek, hogy a dugasztott (pikirozott) palánták jobbak a melegágyi palántáknál, mert egyenletesen fejlett, erőteljes, tömött, bojtos gyökerü palántákat lehet ilymódon nyerni, melyek kiültetve nem sinylődnek, azonnal megerednek, nem betegeskednek, egyenletesen fejlődnek és érnek, a minek végeredményképen kiegyenlitett, kitünő minőségü anyagot nyerünk.

A duggatás lényege abban áll, hogy a melegágyi palántákat az idő felmelegedtével, midőn éjjeli fagyoktól tartani már nem kell — rendesen április hó első felében, — a jól előkészitett hidegágyba kiültetjük. Az ezen czélra szolgáló, védett helyen fekvő földet — lehetőleg a melegágyak közelében — még őszszel jó mélyen felássuk, ha szükséges, megtrágyázzuk, tavaszszal még kétszer átforgatva és gereblyével kertszerüleg előkészitve, egy méter szélességü ágyakra felosztjuk. Egy kat. hold beültetésre 60 négyszögölnyi terület bőven elegendő. A palántákat a melegágyakban jól meglocsolva, az előkészitett ágyakba 15—20 cm. sor, és 5 cm. növénytávolságra kiültetjük és megeredésükig apró czölöpökre fektetett gyékényekkel betakarjuk. A palánták megeredése után a gyékénytakarókat el kell távolitani és csak éjjel használjuk oly esetben, ha nagyobb hidegtől kellene tartanunk. A duggatott palántákat rendesen locsolni és szükség esetén 1—2-szer kis kerti kapákkal megkapálni szükséges; duggatás után négy héttel a dohányföldre való kiültetésre alkalmasak. Kiültetéskor a palántákat apró növényemelő ásókkal (a milyeneket a kertekben vagy a botanizálásnál használnak) *földestől* kiemeljük, a földet gyengén a gyökerekhez nyomkodva kosarakba rakjuk és az ültetés helyére kiviszszük, a hol a gyökereket körülvevő földdel együtt kerülnek elültetésre. Ezen eljárással a palánta tényleg a földből azonnal ismét a földbe kerül, minden sinylődés nélkül megered és foltozásra alig szorul. Mig a melegágyi palántákból kiültetés után körülbelül holdankint 1000—1300 darab pusztult el és szorult foltozásra, a duggatott palántákból (féregkár folytán) csak 350 darab veszett ki.

Az igaz, hogy a duggatott palánták nevelése kissé körülményes, mert a hidegágyakhoz jó védett hely s jó föld kell, maga a duggatás k. holdanként 4 frtba, a kiültetés pedig a rendesnél 8 frttal többe kerül s igy a holdankénti kiadási többlet 12 frtot tesz ki, de ez a termés jobb minőségében s a magasabb beváltási árral bőven megtérül.

	Termett kat. holdanként osztályozott simitott levél kgr.-ban anya	hegy	aljlevél	összesen
Duggatott palántákból . .	962	143	51	1156
Melegágyi » . .	757	189	58	994

Esik a duggatás javára 162 kgr. terméstöbblet. A különbség azonban még szembeszökőbb, ha a beváltási eredményt tekintjük.

	Beváltatott kilogrammokban válogatott	I. oszt.	II. oszt.	III. oszt.	összesen
duggatott palántákból	38	921	197	—	1156
	13·30	239·46	35·46		288·22
melegágyi »	—	482	357	165	1004
	125·32	64·26	19·80		209·38

A mig tehát a melegágyi palántákból fejlődött dohány métermázsája 20 frt 08 kr., addig a duggasztott rászákból nőtt dohány 24 frt 88 kr. átlagot adott, összesen 78 frt 84 kr. beváltási többlettel, melyből levonva a 12 frtnyi több kiadást, marad tisztán a duggatás javára 66 frt 84 kr.

Meg kell még emliteni, hogy a május 17-iki ültetéssel a duggatott dohány egészen normálisan augusztus 3-án, a melegágyi palánták dohánya ellenben csak augusztus 23-án érett be, tehát 21 nappal, vagyis 3 héttel később. Az erőteljes és gyors növekedésü duggatott dohány tehát a melegágyit az érés és különösen az egyenletes érés tekintetében is jóval tulszárnyalja, a mi a szárításra és az egyenletes szép szinesedésre nézve igen fontos. Az egyenletes gyors fejlődés ezenkivül a levélszövet és a bordák finomságának, a jobb égőképességének is kedvez, a mit a jobb osztályozás és a magasabb beváltási ár legjobban bizonyit.

KERTÉSZETI KÖZLEMÉNYEK.

A diszbokrok nyesése.

Ha a kisebb-nagyobb diszkertekben tavaszszal a nyesés után széttekintünk, igen sokban azt fogjuk látni, hogy a diszcserjék, diszbokrok egészen el vannak csufitva, holott a nyesésnek épen az volna a czélja, hogy a cserjék és bokrok fejlődését és virágzását előmozditsuk s azoknak tetszetős, csinos külsőt adjunk. Ennek oka az, hogy hozzá nem értő kontárok végezvén e fontos munkát, mindent egy sablon szerint nyesnek meg, nem tudván különbséget tenni a különböző diszcserjék alakja, fejlődése és különösen virágzási ideje közt. Különösen az utóbbi pont fontos, s azért különbséget kell tennünk olyan diszcserjék közt, melyeket a virágzás előtt kell megnyesni és olyanok közt, melyeket csak a virágzás után szabad megnyesni.

E szerint őszszel vagy télen azokat a cserjéket nyessük meg, melyeknek virágja az egyéves főhajtásokon fejlődő uj hajtásokon jelennek meg. Ilyenek a Viburnum opulus, Dentria crenata, Weigelia rosea, Lonicerna tatarica, Philadelphus coronarius, Rhodotypus karridides, Amorpha colutea stb.

Tavaszszal, de csak az elvirágzás után, azokat a bokrokat nyessük meg, melyeknek virága közvetlenül a fiatal hajtásokon fejlődik. E bokrok nagy része igen korán virágzik. Ezek ágait, miután elvirágoztak, ugy nyessük meg, hogy az alakitandó alakot is figyelembe vesszük, e szerint tehát az egyes ágakból a szükséghez képest többet, vagy kevesebbet hagyunk meg, vagyis rövidebbre vagy hosszabbra nyessük meg azokat. Ezeken a meghagyott ágrészeken fejlődnek most már azok az uj hajtások, melyeken a jövő tavaszszal jelennek meg a virágok. Ezekhez a következők tartoznak: Prunus triloba, Ribes sanguineum, Amigdalus nana, Forsythia suspensa, Viburnum Lantana, Cornus stb. E diszcserjék virágrügyei már őszszel fejlődnek, ha tehát levélhullatás után müködtetnők rajtuk a nyeső ollót, nagyon kevés virág jelenhetnék meg rajtuk tavaszszal. Ezekhez tartozik különben az orgonafa is, különböző fajtáival.

Az orgonafa nyesése a korona kitisztására szoritkozzék, s ezt is csak minden második vagy harmadik esztendőben kell végezni. Van azonban egy munka, a melyet egy évben sem szabad elmulasztanunk, ha azt akarjuk, hogy orgonabokraink és orgonafáink az elvirágzás után is szépek legyenek. Ez a munka az elvirágzott és elszáradt virág eltávolitása, a mely különben magától csak a következő virágzás előtt szokott lehullani.

De nemcsak a virágot kell a nyesésnél figyelembe venni, hanem az illető diszbokrok és diszfák fejlődési viszonyait, alakját s azt is, hogy hol milyen czélnak szolgálnak. A csoportokat képező diszcserjéknél gyakran beáll az az eset, hogy alsó ágaikat lerugják, vagyis felkopaszodnak, ha kellő nyesésben nem részesülnek. Ezeket minden évben meg kell vizsgálni, nem mutatkozik-e egyik-másik részében a csoportnak a felkopaszodás; a hol ezt észreveszszük, megfelelő nyeséssel a kopaszodó bokrokat uj alsó hajtások fejlesztésére kényszerithetjük. A cserjecsoportok éveken át megtarthatják bizonyos határozott alakjukat, vagyis éveken át szolgálhatnak egy czélnak, ha a vén fát eltávolitjuk s uj hajtásokkal pótoltatjuk.

A diszbokrok nyesésénél, miután azok diszül szolgálni vannak hivatva, mindig a szépnek szabályait kell szem előtt tartani. Helyes és czélszerü nyeséssel még a virágok harmóniáját is befolyásolhatjuk, azért tehát arra is kell törekedni, hogy a bokrok lombozata ugy fejlődjék, hogy a virágnak mintegy alapul, vagy keretül szolgáljon.

Most van ideje bizonyos bokrok nyesésének, ajánljuk a fentieket mindazok figyelmébe, a kik kertjeikben a szépet szeretik.

Kora tavaszszal nyiló virágok.

Ha tavaszszal széttekintünk a kertekben, mit látunk bennök? A szépen kiczirkalmazott s gondosan elegyengetett ágyak vagy üresen várnak lakóikra, vagy olyan növényekkel vannak beültetve, a melyek majd csak hetek, sőt hónapok mulva fejtik ki virágpompájukat; pedig hát van igen sok olyan vtrág is, a melylyel korán tavaszszal diszithetjük kertjeinket s a melyek, teljesitvén hivatásukat, még elég jókor engedik át helyüket később következő testvéreiknek, a nyári virágoknak.

Ismerkedjünk meg velük közelebbről, hiszen olyan szivesen kinálkoznak, hogy ne mellőzzük őket, ők azok, melyek leghamarabb szerezhetnek nekünk örömet, ha a virágokat szeretjük.

Kezdjük a *hagyma-* és *gumó* féléken.

Alig érezteti első lehelletét a tavasz, a hagyma- és gumó-félék máris jelentkeznek, a mit annál is könnyebben megtehetnek, mert virágrügyük már az előző vegetálási idő alatt fejlődik a hagymában, illetőleg gumóban s kifejlődvén, bármely kertnek diszére válnak.

Ki ne ismerné a kökörcsint (Anemone), nincsenek nagy igényei s ha a kertben homokos-agyagos földbe olyan helyre ültetjük, a hol a déli nap éri, igen halásan és igen korán virágzik, különösen ha gumóit már őszszel elültetjük; szükséges azonban, hogy a fagy ellen betakarjuk. Tavaszszal, februárban is elültethetjük, ha a föld már kellően fölengedett, de ebben az esetben a gumókat előbb valamely világos helyen, homokba rakjuk és nedvesen tartjuk, hogy csirázásnak induljanak. Fejlődés alatt bőséges nedvességet szeretnek.

A kökörcsinnel jóformán egyidőben jelennek meg a szironták (Ranunculus), különböző kerti változatai, fehér, sárga, piros, stb. szinü, teljes és félig teljes virággal. A szironták kezelése is egyszerü, olyan, mint a kökörcsiné. Gumóikat vagy őszszel, vagy enyhe időben — mint a milyen az idei — januárban vagy februárban rakjuk a földbe.

A kerti változatok közül a török szirontafélék a legkevésbé érzékenyek s korábban virágoznak, mint az ázsiai fajták. Az afrikai fajtáknak szép, teljes virágjuk van, az ázsiai változatok közt pedig szinte kápráztató szinpompájuak vannak.

Igen szép a liliomfélékhez tartozó, szintén tavaszszal virágzó Scilla, különösen a szép, ragyogó kékszinü S. sibirica. Hagymáját őszszel ültetjük el; zordonabb vidéken be kell takarni, enyhébb vidéken a takaró el maradhat.

Szép és könnyen nevelhető a tavaszi sáfrány is (Crocus vernus) s ennek különböző változatai: C. versicolor, C. aureus, C. luteus; valamennyinek virága pompás szinekben játszik s minden kertnek diszére válnak. A disz-sáfrány laza, homokos földet szeret; hagymáját őszszel szokták ültetni; a fagy nem árt neki s évekig ugyanazon egy helyen maradhat. A sarga virágu fajtája idővel egészen dus bokrokká fejlődik s tömérdek virágot hoz.

A vadon is tenyésző, korán megjelenő hóvirágot is mindenki ismeri. Ha őszszel kiszedjük s a kertbe ültetjük, tavaszszal itt is éppen ugy kifejti szép fehér virágát, akárcsak kint, eredeti termőhelyén. A hóvirágnak egy teljes virágu változata is van, a melyet azonban a fagy ellen be kell takarni, ellenben a közönséges hóvirág nem szorul takaróra. Hogy ha hagymáját több évig egy helyen hagyjuk, dus bokrok fejlődnek belőle. A Scilla, sáfrány és hóvirág alkalmas módon, izlésesen összeállitva, rendkivül csinos szegélyül szolgálhatnak, vagy kisebb-nagyobb ágyakat is beültethetünk velük.

Ugyancsak csinos szegélyül kinálkoznak az égszinkék virágu fürtös jáczint (Muscari botryoides), a sárgásbarna illatos virágu Muscari moschatum, nemkülönben a violakék M. monstrosum: mind a három mintegy 20 cm. magasságot ér el, igen csinos hagymás növény.

A hagymás virágok királynéjának nevezhetjük a közönséges jáczintot (Hyacinthus orientalis), mely ama kevés virág közé tartozik, mely mig egyrészt télen a szobában nyilik és illatozik, másrészt már jókor tavaszszal a szabadban is fejti ki változatos szinü pompás virágát. S milyen igénytelen! Valóban szinte csodálkozni kell azon, hogy még nem alkalmazzák kertjeinkben tavaszszal, abban a mértékben, a melyben megérdemelné. Márcziusban már gyönyörködtet virágával s májusig folyton fejti ki a legkülönbözőbb szinárnyalatokat. A közönséges vagy kerti jáczintnak nem kevesebb, mint 2000 változata van, képzelhető tehát, hogy mily változatosan lehet azt kisebb-nagyobb ágyakon csoportositani. Láttam jáczintágyakat, melyek nemcsak megleptek, hanem valóban elkápráztattak.

A jáczint legjobban a jó, laza, meglehetősen homokos földet szereti, melynek azonban mentnek kell lenni minden olyan trágyaalkatrészektől, a melyek még nincsenek egészen elkorhadva. Ha az altalaj, a melyet a jáczint gyökerei elérhetnek, nedves, annál jobb, annál szebben fejlődik a jáczint benne. Szine pedig annál ragyogóbb lesz, minél szabadabb helyen vannak az ágyak s minél több nap éri azokat. Legczélszerübb, ha a tavaszi kerti viránynak való jáczinthagymát már őszszel kiültetjük a kertbe s száraz falevéllel vagy szalmával betakarjuk; ezt a takarót azután tavasz felé, a mint az idő enyhére válik, azonnal le kell venni róluk, mert különben hajtani kezdenek s ha aztán mégis fagyos idő éri őket, elfagynak. Noha a virágzó jáczint a hó és eső iránt nem valami tulságosan érzékeny, mégis czélszerü, ha kisebb ágyakon valami védőkészülékkel latjuk el, hogy a virágzás tovább tartson. A szabadban levő jáczinthagymákat öntözni nem szükséges, kivévén, ha a száraz idő sokáig tart. A hagymákat a teljes elvirágzás és a levelek elfonnyadása után szedjük ki a földből s szellős, száraz helyen tartjuk a legközelebbi elültetésig.

Méltó partnere a jáczintnak a kerti tulipán: ennek is számtalan, részint egyszerü, részint teljes virágu s legkülönbözőbb szinezetü változata van, sőt a szinek élénkségével még a jáczintot is fölülmulja; kár, hogy illata nincs. A tulipánnak korábban és későbben nyiló fajtái vannak, utóbbiak virága tökéletesebb, tehát szebb is az előbbieknél. Valamennyiből meglepő szép ágyakat lehet alkotni, akár egy-egy szint külön, akár pedig keverten alkalmazva.

Az évelő és kétnyári növények közt is kinálkozik akárhány kertjeink tavaszi diszéül s az az előnyük is van, hogy nyári virágokkal is keverhetjük. Gondozásuk, illetőleg kulturájuk nem valami nagyon nehézi vagy fáradságos.

Igen alkalmasak ezek a növények különösen cserjecsoportok elé, vagy köré szegélynek. Magukban is foglalhatnak el egy-egy helyet a kertben.

Elsősorban a szirontákhoz tartozó héricset emlitem, melynek különböző egynyári és évelő változatai vannak, Ez utóbbiak közül leginkább a tavaszi hérics válik ki, szép, nagy, ragyogó sárga virágával. Márcziustól májusig virágzik s különösen sziklacsoportok diszitésére alkalmas. Ugyancsak erre a czélra használhatjuk a szirt-aranyat (Alyssum saxatile) is, melyet nagy csomókban megjelenő szép aranysárga virágjáért «arany kosár»-nak is szoktak nevezni. Április—májusban virágzik. Igen alkalmas a pázsitszerüen növő, száraz talajt szerető Aubrietia deltrieda; e rendkivül szivós növény márczius—juniusban fejti ki lilakék virágát. Az aubretia purpurea valamivel később virágzik, virága nagy biborvörös; az A. graeca biborlila, az igen korán nyiló, A. violacea vedig violaszinü.

A közönséges százszorszép (Bellis perennis) ama virágok közé tartozik, melyekből a kertészeknek ügyesen alkalmazott kulturával a legkülönbözőbb szinü teljes változatokat sikerült előállitani. Szegélyeknek, valamint egész ágyak beültetésére egyaránt alkalmasak. Szükséges azonban, hogy minden második évben átültessük, mert ha állandóan egy helyen hagyjuk, könnyen visszafejlődnek egyszerü virágu fajtákká.

Igen kedvelt disznövény a Khinából származó Diclytra spectabilis is, melynek gumós gyöktövéből egy méternél is magasabb szárak fejlődnek, melyek hegyen április végétől, egész junius szép rózsaszinü szivalaku virágok nyilnak. Van egy alacsony, csak mintegy 30 cm. magasra növő fajtája is.

A legkitünőbb tavaszi virágok egyike a hunyor (Helleborus) különböző változataival. A hunyorfélék annál szebb példányokká növekednek, minél tovább ugyanazon a helyen hagyjuk őket s ha az a hely jó erőben levő mérsékelten nedves talajból áll. Legkorábban, már deczemberben, vagy januárban a fekete hunyor nyilik. A hunyorfélék szobai tenyésztésre is nagyon alkalmasak.

Cserjék elé szegélynek jó a kökörcsin is, nagyon korán virágzik, virága megelőzi a leveleket s már márcziusban nyilik.

Nem volna tökéletes e bokrétám, melybe a legszebb tavaszszal nyiló virágokat igyekeztem összeszedni, ha a tavaszi nefelejtset kihagynám belőle s ha a Phloxoknak tavaszi fajtájáról, az ibolyáról és árvácskáról megfeledkezném.

A felsoroltakon kivül is vannak még különböző virágok, melyek alkalmasak arra, hogy kertjeinket már tavaszszal diszitsék, a megnevezettek azonban mind olyanok, melyek általában ismertek, a mivelésük pedig olyan egyszerü, hogy különös kertészeti ismeretek nélkül is bárki megszerezheti magának azt az élvezetet, a melyet ezek a valóban szép és korán tavaszszal nyiló virágok nyujtanak.

B. J.

VEGYESEK.

* **Milyen földben terem legjobban a hónapos retek?** A kertészkedéssel foglalkozó gazdasszonyok gyakran panaszkodnak a miatt, hogy a hónapos retek nem akar kertjükben sikerülni. Ennek különféle okai lehetnek, s ezek közt a leggyakoribb és legfontosabb ok az, hogy a retek nem találja meg az illető földben azokat a tápanyagokat, melyek fejlődéséhez szükségesek. A hónapos retek laza, de tápdus földet szeret. Legjobban olyan földben terem és legizletesebb is az olyan földben termett hónapos retek, mely közé melegágyi vagy komposztföldet kevertek. A sovány talajban termett hónapos retek apró és izetlen.

* **Fillokszeralrtó kisérlet aczetiléngázzal.** A világitáshoz most általában használt anyagoknak ujabban versenytársuk akadt egy gáznemü testben, a Davytől, illetőleg a Berthelottól fölfedezett aczetilén-gázban. Ennek az anyagnak azonban sok jó tulajdonságán kivül, több rossz tulajdonsága is van. Ezeknek egyike az, hogy az aczetilén az élő szervezetre rombolólag hat, vagyis más szóval, megöli az élő szervezetet (állatot, növént egyaránt). Az aczetilénnek ezt a romboló hatását az aczetilén terjesztői ujabban rovarirtó czélokra, a többi közt a fillokszera ellen is használják. Hogy az aczetilén a fillokszeraírtás czéljaira mennyire felel meg, a budapesti rovartani állomás ezt az anyagot a földmivelésügyi miniszter rendelete folytán, kisérletezés alá vette. A kisérlethez szükséges aczetilén fejlesztésére kalcziumkarbidot használtak s a kisérletet a kir. kertészeti tanintézet szőlőjében az Oporto és az európai vegyes fajták tábláján hajtották végre. A kisérlet megkezdése előtt, meggyőződtem arról, hogy a kisérletül szolgáló szőlőtőkéket a fillokszera egytől-egyik megtámadta. Minthogy a kalcziumkarbiddal eddig semmiféle kisérlet nem történt s igy semmiféle biztos nyomra nem támaszkodhattak, azért a jelenlegi kisérletnél következő föltevésből indultam ki. Ha a kalcziumkarbidnak tényleg rovarirtó hatása van, akkor a szénkéneggel csak ugy veheti föl a harczot, ha olcsóbb annál, vagy ha azzal legalább egyáru. E föltevésből kiindulva, fölvettem, hogy egy katasztrális hold szőlő meggyéritéséhez átlag 1·5 métermázsa szénkéneg kell, vagyis (beleszámitva a szállitási és kezelési költséget) 24—25 frt áru anyag és igy tehát a jelenlegi kisérletnél is csak ugyanannyi értékü kalcziumkarbidot használhattak. A mennyiben a kalcziumkarbidnak métermázsája most 48—50 frtba kerül, egy kat. holdra ez idő szerint csak 0.5 métermázsát és egy négyszögölre pedig csak 30 (pontosan 31·25) grammot adhattak. A kisérletnél minden egyes négyszögölenkint 4 tőkére, az anyag könnyebb elosztása végett, tényleg 30 dekagrammot adtak, ugy, hogy egy tőkére 7·5 dekagramm jutott. E szerint nem a fönnebb megállapitott s a szer árának megfelelő mennyiséget, hanem annak tizszeresét adták, mert a 30 gramm olyan csekély mennyiség, hogy azt egy négyszögölön el lehetne ugyan osztani, de csekély voltánál fogva hatása nem volna. A kalcziumkarbid elhelyezése után azonnal, vagyis mihelyest csak a kimért mennyiséget a furott lyukba bedobták, a lyukat előbb jól betömték s azután a gödröt ismét rendesen behantolták. Ezzel az irtószer el volt helyezve s következett az eredmény megállapitása. Nyáron át figyelemmel kisérték a kezelt területet, de azon külsőleg legcsekélyebb változást sem vettek észre. Őszszel azonban azt tapasztalták, hogy a kezelt tőkék gyökerein még több fillokszera volt, mint április havában; uj hajszálgyökér, mely például valamely mesterséges trágya tulajdonságával biró irtószer nyomán rendszerint bőven mutatkozik, jelenlegi esetben nemcsak nem volt látható, hanem a volt egészséges gyökerek is — kivált az oldal- és talpgyökerek — már igen-igen rothadtak voltak. E szerint tehát kiderült, hogy a kalcziumkarbidnak filloxeraírtó hatása nincs, még pedig azért, mert a csekély fajsulyu aczetilén egyrészt gyorsan szabadul ki a talajból és másrészt pedig azért nem, mert az aczetilén ölő hatása igen csekély, majdnem semmis.

* **Fenyegető egérveszedelem.** Az idei enyhe tél az egerekre nézve igen kedvező volt s attól lehet tartani, hogy a még enyhébb idő bekövetkezésekor rendkivül el fognak szaporodni s igen nagy károkat fognak a vetésekben tenni. A gazdáknak tehát már most kellene alkalmas módokról és eszközökről gondoskodni, hogy az egerek még a tavasz beköszönése előtt kiirtassanak, nehogy a tavaszi vetésekben és a meleg időben fejlődésnek induló ősziekben nagy károkat tegyenek.

* **A szőlő helyes metszése** cz. könyv második bővitett kiadása most hagyta el a sajtót. Irta: Maurer János ismert nevü szakiró és lapszerkesztő. Jeligéje: «Szőlőt metszeni könnyü, de jól metszeni nehéz.» Tartalma: Előszó, Bevezetés, Általános tudnivalók. A szőlőmetszés mestersége czimü részeken kivül ismertet tizenhatféle metszési módot, mely a szöveg közé nyomtatott huszonnégy ábra által van érthetővé téve. A könyv kilencz nyomtatott ivre, 144 oldalra terjed.

* **A ribizke és köszmétebokrok tavaszi trágyázása** számos kisérlet szerint igen czélszerünek bizonyult. A trágyázás ugy történik, hogy a bokrok körül a földet eltávolitjuk s a gyökerekre, melyeket földeltávolitása közben megsérteni nem szabad, egy kis érett marhatrágyát teszünk s aztán a földet ismét vissza tesszük reá Megjegyezzük azonban, hogy az igy megtrágyázott ribizke- és köszmétebokrokat és fácskákat száraz nyáron gyakran és jól meg kell öntözni.

Ha egyszer ilyen az asszony szerepe a templomban is, a házon belül olyan helyzetbe kellett jutniok és jutottak is, a melyet a hatalmas kontinens meghóditásának körülményei még kiválóbbá fejlesztettek. A legelső földmüvelők tanyáin, a kik mindinkább nyugat felé szorittatva előre, az Atlanti-Oczeántól a Csendes-Oczeánig vonulva megteremtették a nagy demokrácziának góczpontjait, igen kevés volt az asszonyok száma. Pedig nagy szükség volt rájuk ennek a félvad életmódnak a fentartásánál, a melyben az embernek a természet ellen és valamennyi embertársa ellen kellett küzdenie. Ebben az állapotban alig tudott volna megélni az asszony, hanem belehalt volna, a mint belehalt Lincoln anyja, a kit a prairienek az a misztikus betegsége, a *milk sickness* fogott meg s a mely nem kegyelmez. Igy aztán kimélni és oltalmazni kellett az asszonyokat. Ebből a lovagiasságnak egy különös fajtája keletkezett, a melynek jeleit megtalálni az amerikai erkölcsök egyes nyilvánulásaiban és a melyet az amerikaiak oly kitünően irnak le, fitogtatnak és játszanak. Bizonyos tipus folyvást ujból és ujból szembeötlik: a nyugati puszták emberének a tipusa, a ki nyers is, kesernyés, de egyenes lelkü is, a ki szivarcsutkát rág, iszik, a ki rettenetes nyelven beszél az orrán keresztül, de a kiben a legromantikusabb becsületérzés lakik.

Sehol sem akadtam ily hősre találóbban jellemezve, mint Bostonban „In Mizzoura“ czimü vigjátékban, valami Godwin nevü szinész előadásában. Ez a don Quijote mintájára szabott tehénpásztor megmentette egyik versenytársának életét, a mint a felháborodott tömeg épen meg akarta lynchelni. Az a gunyos és hamiskás arczkifejezés, az a dohánytól kimart pofa, a borizü hang, a hátracsapott kalap, az az érzéketlen magatartás! Ez a szinész úgyszólván megtestesülése volt az érzésteljes és becsületes ficzkónak. Én, az egyszerü idegen, csodálatos ellentétet láttam azokban a tapsokban, a melyekkel a közönség a nemeslelküségnek hódolt és viszont azokban, melyekkel ugyanaz a közönség a lynchelés eszméjét fogadta el. Mind a két fogalom meg van erkölcseikben.

Száz más hasonló befolyásnak tulajdonitható, hogy az amerikai nő oly különleges lénynyé fejlődött. Van azonban az amerikai férfi és nő oly merően kiforgatott viszonyában egy mélyebb inditó ok is, legalább az én nézetem szerint, még pedig physiologikus ok. A mikor azokról a törvényekről van szó, a melyek a két nem viszonyát szabályozzák, az ember mindig a physiologiára vetődik. Ha például a keletiek a rabszolgaságnak és lealázásnak oly szörnyü állapotában tartják asszonyaikat, ez onnan van, hogy sokkal erősebb érzékiséggel szerették őket. De minden érzékiségben a gyülöletnek alapja rejtőzik azért, mert benne van a vadállati féltékenység magja. És ha a latin nemzetek, bár megadják az asszonynak a szabadságot, még sem fogadnák el ellenállás nélkül a nő függetlenségének és önálló egyéniségének eszméjét, ez csak azt bizonyitja, hogy mindennemü finomságaik közepette is van bennük egy kicsi abból, a mit a keletről mondottunk az imént. Az érzékiség és a féltékenység zsarnoksága meg van itt is. Ha aztán az angolok még több szabadságot adnak a nőknek, ugy ez annak tulajdonitható, hogy az éghajlat, a faj, a vallás még jobban lecsillapitotta vérmérsékletük hevét. Tacitusnak *„sera juvenum Venus“*-a ép oly találó az oxfordi fiatal emberekre, mint volt az I. századbeli germán fiatalságra. Mindenki, a ki amerikai fiatal emberekkel együtt tanult, megegyezik abban, hogy ezek abban a tekintetben olyanok, mint az angol ifjak, sőt még hidegebbek. Csupán azokra a feltételekre kell gondolnunk, a melyek között ez az ország keletkezett, hogy megértsük ennek a jelenségnek természetes és logikus voltát. Az az örökös erőkifejtés, a melylyel ez embereknek a talajt az indiánoktól és a természettől el kellett hóditaniok; az idegek feszültsége a végből, hogy a hatalmas versenyben megállják helyüket, a középszerü táplálkozás, a bor hiánya és az alkohol mérge, a vallási láz és a politikai hév, továbbá még husz ok gátolta meg, hogy ebben a fajban a vágy kifejlődjék. A művészet és irodalom itt uj dolgok, ugy hogy érzéki képzeletük még ebben a táplálékban sem részesült. Egy csekély jelenség furcsán jellemzi őket. Nincs az Egyesült-Államokban egyetlen teljesen meztelen szobor sem. Legutóbb a bostoniak a hires szobrásztól Saint-Gaudentől nem akartak elfogadni két gyermekalakot könyvtáruk homlokzatára, mert a gyermeken nem volt ruha. Chikago város testülete kényszeritett egy másik szobrászt arra, hogy egy szökőkutra szánt meztelen Hébét ruhába bujtasson. Ezek a körülmények együttvéve azzal az eredménynyel jártak, hogy az amerikai férfiban az asszony után való vágyakozás csak másodrangu érzés. Ez a vágy nem is válik a kielégitésben betegessé vagy fajdalmassá. Az a bizonyos kegyetlenség, a melylyé a tulságos érzékiség fajulni szokott, a törvények és erkölcsök nagy egyenlőtlenségében találja igazi termőtalaját, mert ez hozza magával a férfinem rejtett dühét a nő bizalmatlanságával szemhen. Ez a vadság nincs meg az amerikai ember érzelem világában. Ugy látszik, hogy az érzékiségnek ez az aranylag alárendelt szerepe még a két nem külsejének különbségeit is, habár csekély mértékben, de minden esetre módositotta. Emlékszem rá, hogy a mikor Cambridgeben a *Hasty Pudding*-klubbot meglátogattam, a hol harvardi egyetemi hallgatók vigjátékot adtak, végig nézhettem a női szerepekben és ruhákban játszó ifjak arczképeit. Szembeötlő volt a hasonlatosság, sőt az azonosság ez arczok és nőtestvéreik vagy cousinjaik között; szinte össze lehetett őket téveszteni azokkal a nyurga, lapos mellü leányokkal, a kiket lesülyedt vállak, simulékony derék jellemeznek, a kik a simulékonyságot és *high kicking*-et iskolában tanulták s a kik lábukat fejmagasságig tudják vetni és utána talpra állni a nélkül, hogy bajuk esnék.

A férfitipus fejlesztett izomerejével elvesztette kezdetbeli esetlenségét, viszont az asszonyi tipus, az ő merészségével, energiájával és lelkesedésével olyan, mintha valamely határozottabb, kifejezettebb, kevésbé kéjes, csábitóan férfias bájjal volna ékesitve.

Mindez persze csak vázlat, a mely azonban mégis könnyebben megérteti nem ugyan egy nemzet egész egyetemét, hanem a fajnak mélyebben fekvő, állati vonásait. És a társadalmi élet lehet itt fényüző, müvészies és duslakodó, az alapját a faj adja meg, a mint — hogy hasonlattal éljek — a himzések virágossá teszik a szövetdarabot.

☞ ***A nárcziszok szigete.*** Angliától délnyugatra van a Scilly Isles szigetcsoport, a mely ezt a poétikus hangzásu elnevezést kapta a londoniaktól. Kora tavaszszal vad nárcziszok óriási tömege kerül a londoni virágpiaczra és heteken át az angol szépek saisonvirágja gyanánt szolgál. Minden ember, még a legszegényebb is, rászán egy pár garast a tavasz gyöngéd alkotásu, finom illatu hirnökének megszerzésére. Az utczaszögleteken mindenütt fehér virágáradat van felhalmozva széles állványokon s a töméntelen nárczisz mind a Scilly-szigetekről kerül ki. Ott minden gazda, minden kertész, de sőt minden más foglalkozásu ember is nárczisztermel kisebb-nagyobb telepeken. Minden ablak tele van virágcserepekkel s valamennyiben eladásra szánt nárczisz virit. Az igazi nagytermelők 20 000 koszorura valót is küldenek egyszerre Londonba és az egyesült királyságok minden részébe. A mult tavaszszal egyetlenegy napon nem kevesebb, mint 700 métermázsa frissen metszett virágot küldtek el a nárczisz-szigetről. És ennek a termésnek nem árt annyit az időjárás, mint a gabonának, a szőlőnek.

*

☞ ***A szinészet multjából.*** Julius Caesar már imperátorja volt a nagy római birodalomnak, mikor Laberius előkelő nemes embert hosszas kéréseivel rábirta, hogy vállaljon el szerepet egy előadandó szindarabban. Laberius a fellépés alkalmával azonban előzetesen kifejtett csinos kis prologban, hogy mennyire nehezére esik ez a félig-meddig kénytelen vállalkozás, mikor már a hatvanadik évét tisztességben betöltötte. Mint mocsoktalan becsületü római patriczius jött ki házából és mint *szinész* fog oda visszatérni. Játék közben keserü czélzásokat tett Caesarra, de ő nem akart tudomat venni az öreg ur sérelméről és csipkedéseiről, hanem a darab végén átadott neki egy gyürüt, olyant, a minőt kifogástalan lovagok szoktak kapni nagy, közérdekü tettekért. Mégis mikor Laberius legközelebb a szinház nézőterén le akart ülni, régi barátai olyan szorosan ültek egymás mellé, hogy nem kapott helyet közöttük. A tüntetés közvetlenül Laberius elleg irányult ugyan, de Caesar is értett róla és azután nem bántotta a hagyományokat tovább.

*

☞ ***A czigányok eredete.*** A vályogvetés és a vadmuzsika mestereit ujabban sokkal kevésbbé előkelő helyekről származtatják le az ethnografusok, mint régebben, a mikor minden czigány Fáraó ivadéknak tarthatta magát. Az uj elmélet szerint a czigányok egy magasabb és egy alacsonyabb müveltségi fokon álló afrikai nép összevegyüléséből eredtek. A müveletlenebb törzsek közé a bushmannok s az őserdők törpe lakói tartoznak, a kik nomád életmódot folytatnak s még a vadászathoz is a legkezdetlegesebb fegyvereket használják. A müveltebb nép sem lehetett őstermelő, mert a czigányokban semmi nyoma nincs a röghöz kötöttség iránti hajlamnak. De viszont a faluvégi sátrak alján annyira elterjedt babona, kártyavetés, igézés, jövendölés, kuruzslás azt látszik bizonyitani, hogy ezek a mesterségek már őseredetüek. Ehhez azonban némileg fejlett értelem kell. Az olyan nép nem ért a kuruzsláshoz, a varázsláshoz, a melynél a gondolkozás alig haladja tul az eszesebb állatokét. Afrikában vannak szerecsen népfajok, a melyek efféle csodás dolgok kitalálásával és megfejtésével nagy előszeretettel foglalkoznak. Valószinü, hogy őseiknek nagyrészük volt a czigányfaj kiválásában.

Üzleti heti szemle.

Gabona-üzlet.

— *Mendl Manó és fiai* czég tudósitása. —

A malmok régi, előkelő tradiczioi részben dekadencziába kerültek. Ezek a különösen hazánkban nagy fontosságu iparvállalatok, a melyek oly szoros összefüggésben vannak a mezőgazdasággal és kereskedelemmel, tekintélyes pozicziót vivtak ki maguknak a világkereskedelemben; a melyek intelligens vezetősége már régen felismerte, hogy agrár-terményeinknek, kedvezőtlen vámviszonyaink miatt, alig van — a liszten kivül — külföldi piaczuk, minthogy Európa gabonaraktára ma már a tengerentuli földmivelő államokban van. Az erős versenyben helytállani vezették be azt a fogalmat, a mely által a nyerstermények exportálása 1·60 forinttal olcsóbban eszközölhető. Ez által azonban Romániából nagymennyiségü gabona áramlik az országba, ugy hogy elsőrendü, 80 kilós tiszavidéki buza 10.67 frton kel, mig a sokkal silányabb romániai buzát 10.55 forintért veszik, a mi már olcsóság számba megy. Érdekes ez az összehasonlitás most a vámszövetség megkötése előtt. A dunai fejedelemségekből tavaly 2,500.000 mm. buzát, ugyanannyi rozsot és tengerit hoztak be hazánkba, mig legközvetlenebb fogyasztó piaczaink, az osztrák tartományok, leginkább Németországból szerezték be gabona-szükségleteiket: miért kell nekünk — hálából — az osztrák ipart támogatni? A mi a malmoknak a hausse-konzorcziummal való koaliczióját illeti, azt hiszszük, hogy ez a transakczió egy meghatározott mennyiségü gabonára, a mely a két következő hónapra szükséges, vonatkozik; ez az akczió természetesen hozzájárul a hausse operáczióihoz.

Tagadhatlan, hogy egy rossz termés következményei csak a következő években mutatkoznak, erre az esetleges kedvezőtlen időjárásra, a mely éppen az idén nincs kizárva, alapitva reménységüket, alkották meg a vérmes spekulánsok a gabona-ringet.

Az időjárás e héten nagyobbára száraz és derült, közönkint szeles volt és a hőmérséklet is állandóan alacsony maradt, mi mellett éjjelenkint fagy is következett be. Csapadék egyes vidékeken csak szórványosan fordult elő. A vetések állása mindenütt kielégitő. A vizállás valamivel csökkent. A külföldi piaczokon az üzlet továbbra is szük keretben maradt. A fogyasztás csak a legszükségesebb beszerzéseket eszközli, a spekuláczió tétlen és igy az árakban is csak alig történtek változások. Amerikában a kiviteli kereslet csökkent, a látható készletek, mérsékelten ugyan, de mindenesetre gyarapodtak. A hét végével kedvezőtlenebb időjárás folytán a hangulat valamivel szilárdabb, utóbb azonban ismét lanyha volt. Angliában a forgalom korlátolt maradt és az árakban nincs jelentékenyebb változás. A franczia piaczokon a hozatalok továbbra is kedvezőek és az árak némileg csökkentek. A többi kontinentális piaczokon a fogyasztás tartózkodó volt, az üzlet is mérsékelt terjedelmü és az árak alig voltak képesek pozicziójukat fenntartani. Nálunk az üzlet terjedelme kismérvü. A kinálat az összes czikkekben mérsékelt és minthogy a kereslet is gyenge, az árak ugy kenyérmagvak mint takarmányczikkeben is alig változtak.

Buza a hét elejével kellemes irányzatban indult. Jobb lisztkelendőség a malmokat arra birta, hogy a vásárlásban is élénkebben vegyenek részt és a hangulat kedvezőbb fordulatához hozzájárult ama körülmény is, hogy az emelkedő határidőpiacz befolyása alatt a spekuláczió arbitrage-üzleteket is folytathatott. Az árak mérsékelten emelkedtek, rövidesen azonban ismét viszszaestek és az elért árelőny elveszett. Lényeges befolyással voltak erre a folyó határidőben eszközölt nagyobbmérvü — e héten 113.000 mm. tevő — buzafelmondások is. A malmok tartózkodóak lettek annál inkább, mert tudatában vannak annak, hogy felmondásra kerülő buza előbb-utóbb az ő kezeikbe kerül és igy a hét végével is csendes irányzatban maradt az üzlet, melynél az árak egyenlegkép nem változtak. Prima tiszavidéki áru teljes árakat ért el. Az összes forgalom 100.000 mm., a hozatalok összege 142.000 mm. A beérkező idegen buzák kizárólag szállitási czélokra használtatnak fel és csak elvétve kerül egy-egy tétel nem szokványképes készáru eladásra.

Rozsban az üzlet vontatottan alakult, a mi egyrészt a felmondott tételek nehézkes átvételének, másrészt a fogyasztás korlátolt érdeklődésének folyománya. Ha mindazonáltal említésre méltó árcsökkenés nem következett be, ugy ez főleg a kinálat korlátoltságának tulajdonitandó. Az árak 7.70—7.90 frt között mozogtak helyben és Budapest távolságban átvéve, mig néhány kisebb tétel prima áru helyben 8.— frtig ért el.

Árpa továbbra is csak gyengén kináltatik és hizlalóknál, különösen azonban gyárosoknál jó keresetre talált. Az árak szilárdan tartottak és helyben 6.40—6.70 frt között jegyeztek. Egy rakomány szerb áru elvámoltan 6.25 frton kelt el készpénzfizetés mellett helyben. *Állomásokon* átvéve az üzlet teljesen pang.

Zab mérsékelt kinálat és ugyanolyan vételkedv mellett az egész hét folyamán változatlan maradt. Elsőrendü áru csak szórványosan érkezik és helyben 6.20 frtig ér el, mig középminőségü zab 5.75—6.05 frt között jegyez. A forgalom körülbelől 4000 mm.

Tengeri ugyancsak változatlan maradt és habár a kereslet mérsékelt, az ajánlat is gyengébb volt. Ó-tengeri már alig van forgalomban és csak névleg jegyez 5.25 frtot helyben. Uj tengeri iránt csak a tiszavidéki állomásokon volt jobb érdeklődés és helylyel-közzel néhány krral többet is fizettek. Budapesti paritásra 4.50—55 frt, helyben 4.65 frtig és Kőbányán 4.70 frtig volt elérhető.

Káposztarepcze üzlettelenül 11.—12.— frton jegyez. *Bánsági repcze* 11.25—11.75 frton, *vadrepcze* 5.50—6.20 frton, *lenmag* 10.50—11.50 frton, *gomborka* 9.25—10.— frton. Uj káposztarepcze 1899 augusztusra bekövetkezett fagyos idő folytán valamivel szilárdabb irányzatu volt és 11.95—12.— frt után 12.15—12.25 frton zárul. *Kendermag* 11.50—12.— frton jegyez.

Hüvelyesek és termények. (Az *Egyetértés* tudósitása.) A hosszabb idő óta tapasztalható üzleti pangásban e héten sem állt be kedvező fordulat. A hajózás megnyitásával a várt javulás egyes czikkek kivételével csak rövid ideig tartott, mert jelenleg ugy a kiviteli, mint a belföldi üzletben csak gyér kereslet van s a hüvelyeseknek már élénkebbé vált forgalmában ujolag visszaesést konstatálhatunk. *Bab*; A barna bab termése Hollandiában gyenge volt s nem fedezhette Svéd- és Norvégország szükségletét, ezen országok piaczai a mi árunkra vannak utalva, azért ezen fajtában nálunk élénkebb üzlet fejlődött ki, mig a többi fajok a jelentéktelen kereslet következtében el vannak hanyagolva. Ennek okát abban lelhetjük, hogy kezdetben oly nagy kivitel volt, mely a mostani szükségletet is még bőven kielégiti. Az árak következők: barna szilárdabb irányzat mellett 7.50 frt, nagy fehér 6—6.50 frt, törpe 7.75—8.— frt. *Borsó* 11—13 frt, *lencse* forgalma a minimális szükséglet fedezésére szoritkozott, ára 13—14—16 frt, *köles* 4.50—4.75 frt. *Mák* ára 32—34 frt. *Moharmag* 6.50 frt. *Bükköny* 6.—6.50 frt. *Kendermag* hiányzik, a raktárak nagyobbrészt kiürültek ára névleg 13 frt. *Kása* 9.50—10.——11.— frt. Mind 100 kilónkint.

Vetőmagvak. (Mauthner Ödön tudósitása az *Egyetértés* számára.) A hét elején állott hidegebb időjárás sem birta már megakasztani az üzlet folyamatát, a rendelések nagy számmal érkeznek be a fogyasztó gazdák részéről. *Vöröshere.* Ismét rendkivüli módon élénk forgalommal számolhatunk be. Tetemes mennyiségek keltek el, sajnos azonban, hogy a szolid magyar eredetü árunak versenye merült fel, az amerikai magon kivül még olasz eredetü 2 sőt 3 éves alantos lóherében. Az olasz termés zöme közepesen aluli minőségü magból áll és ezen tételeknek legalantosabbjai potom árakon felvásároltattak s most a befogyasztáshoz tereltetnek. *Luczerna.* Valódi provencei folytatólag is igen jó kelendőségre talált. Most már a külföld is hangoztatja, hogy nagyon elitélendő dolog a valódi provencei luczernának a kevés értékü alárendelt minőségü amerikai maggal való keverése és minthogy az ilyen keverékek, főleg szemtekintetben a nem szakértő által nem ismerhetők fel, a fogyasztóknak csupán azt lehet ajánlani, hogy csakis megbizható, ismert czégektől szerezzék be szükségletöket és a provencei luczerna valódisága iránt szavatolást adassanak maguknak. *Takarmányrépa.* Valamennyi fajtáinak továbbra is kereslete van és a kedveltebbek ugymint oberndorfi, eckendorfi, olajbogyóalaku és Mammuth-fajták nagy tömegekben keltek el. Ügyelni kell nagyon megbizható árura és fajazonosságra, mert nyilvánosan utalnak már arra a jelenségre, hogy bizonyos hasznavehetetlen fajtáknak gyakran kell elviselniök jó nevekre való kényes elkereszteléseket. — Jegyzések: tavalyi vöröshere 49—51 forint, idei vöröshere 55—59 frt, franczia luczerna 70—80 frt, magyar luczerna 56—62 frt, olasz luczerna 58—62 frt, baltaczim 14—15 frt, muhar 5.50—6.50 frt.

Szilva és szilvaiz. (Markó Albert nagykereskedő czég tudósitása az *Egyetértés* számára.) *Szilva.* E czikkben élénk üzlet fejlődött ki e hét folyamán, bel- s külföldi megrendelések következtében. Az áremelkedés ½ frtot tesz. Őszi szállitásra október—novemberre uj szilvaért 14.50 frtot igértek a szávamenti állomásokon. — *Szilvaiz* után jelenleg jó kereslet van, néhány waggon első minőségü áru vásároltatott e hét folyamán. A külföld is kellő érdeklődéssel viseltetik e czikk iránt. A hangulat szilárd.

Gyapjuüzlet. (Altschul és társa jelentése az *Egyetértés* számára.) Az utolsó két hét forgalma mintegy 1300 zsák volt, mely szilárd irányzat mellett változatlan árakon részben kereskedelmi czélokra, részben pedig külföldi számlára vásároltatott.

Gyárilag mosott gyapju. (*Diamant* Jakab és társa heti jelentése az *Egyetértés* számára.) Gyárilag mosott gyapjakban teljesen kiürült raktárakkal állunk szemben. Uj mosás csak ritkán jön utána, mely tételek szilárd árak mellett rögtön vevőre találnak.

Sertésüzlet. (Az első magyar sertéshizlaló részvény-társaság tudósitása.) Az üzlet hétzárlattal kellemesebb volt. Heti átlagárak: magyar válogatott 320—380 kilós áru 50—51½ kr, 280—300 kilós 49—50 kr, öreg 300 kilósnál nehezebb 47—48 kr, szerb 46½—48½ kr. kilónkint, páronkint 45 klgr. életsulylevonással és 4% engedménynyel. Eleség árak: tengeri 4.80 frt, árpa 6.90 frt, Kőbányán átvéve. Sertésállomány: márczius 3-án maradt 30.476; felhajtatott: belföldről 2126, Szerbiából 1614, elhajtatott budapesti fogyasztásra 960, belföldre 616, Bécsbe 133, osztrák tartományokba 632. A szappangyárban feldolgoztatott 20, maradt állomány 31.855. A részvény-szállásokban 6974 sertés van. Az egészségi és transito-szállásokban márczius 3-án 2972 drb maradt, ehhez felhajtatott Szerbiából 1614, elhajtatott 1377, maradt 3210 drb szerbiai. Az egészségi szemlénél január 1-től máig 97 drb a fogyasztás alul kivonatott és technikai czélokra feldolgoztatott. — *Bécsi vásár*: márczius 7-ikéről. Felhajtás: 6941 sertés: köztük 2383 süldő. Az üzlet élénk volt. Nehéz 46—47 forint, középnehéz 43—45 forint, süldő 38—44 forint 100 klgrkint elevensulyban. — *Drezdai vásár*: márczius 6-ikáról. A vásáron volt 1770 sertés s 38—44 márkán kelt el eleven sulyban. — *Berlini vásár*: márczius 4-ikéről. Felhajtás 4163 sertés. Az üzlet csendes volt. Mecklenburgi 49—50 vidéki sertés 48—50, belföldi 47—48 márka.

Zsiradékáruk. (Markó Albert tudósitása az *Egyetértés* számára.) A bécsi piaczon a sertés-árak emelkedtek, valamint Budapesten is áremelkedés mutatkozik élő sertésekben. Ennek következtében a zsirnál és szalonnánál ½ frt az áremelkedés. A készletek aránylag nem nagyok.

Gyarmatáruk. (Wertheimer és Frankl czég jelentése az *Egyetértés* számára.) *Czukor:* Nyers czukorban a lefolyt héten Angliába és Amerikába történt kivitel folytán emelkedett árak mellett jelentékeny forgalom jött létre; az árak a mult héttel szemben 50 krral emelkedve, tehát aussigi értékkel 13 frt 20 krban zárultak. Finomitványokban az eddigi árak maradtak érvényben és jegyeznek Budapesten fogyasztási adóval együtt: süveg áru 43·75; koczka 44.75—44.50; pilé 43—42.50; egész waggon vételnél 50 krral olcsóbb. *Kávé*: Brazilia fajok részben az ottani alacsony árfolyamok, nagyobbrészt azonban a tartós nagy hozatalok miatt még mindig elhanyagoltak, ellenben szép Guatamala és Caracas kávékban nagyobb forgalom volt, és értük teljes árak érettek el. *Rizs*: Olasz rizs fentartotta eddigi árát; indiai fajok már csaknem teljesen hiányzanak és az uj rakományok megérkeztéig, melyeket április hóra várnak, alig fognak a jelenlegi készletek tartani. Füszerek az eddigi legmagasabb árakban zárultak. — *Narancs és czitrom:* Csökkenő hozatalok mellett az utolsó auctió készletei emelkedett árakkal vétettek és mivel a közeledő ünnepekre a szükséglet emelkedése fog beállani, az árak emelkedése várható.

Denaturált szesz. (Kalmár Sándor czég jelentése az *Egyetértés* számára.) Azon mezőgazdasági szeszgyárak, a melyek pótkontingenst nem kaptak, részben beszüntették már üzemüket és csak kevés főzde folytatja üzemét annak reményében, hogy idővel mégis utókontingenst kap. Ezek a főzdék készletre dolgoznak és ajanlataikkal valószinüleg később jönnek a piaczra. A mondottaknak tudható be, hogy a lefolyt héten a denaturált szesz irányzata csendes volt és megfogyott kinálattal szemben csökkenő kereslet állt. Kötések csak jelentéktelenebb mennyiségekre fordultak elő, melyeknél a teljes napi árak voltak elérhetők. — Mai nagybani jegyzések: 19.25—19.50 frt 10.000 literfokonkint, ingyen barrelban Budapesten, készpénzfizetésre, engedmény nélkül.

Terpentinolaj. (Kalmár Sándor jelentése az *Egyetértés* számára). E czikk irányzata egyre szilárd. A fogyasztás siet szükségletét fedezni, hogy később magasabb árakat ne kelljen fizetnie, a mire a készletek csekélysége miatt alapos kilátás van. Márczius—áprilisi szállitásra több üzlet jött létre, ellenben terminusok el vannak hanyagolva. — Mai jegyzések: franczia áru 41½—42¼ frt, orosz áru 27½—28 frt 100 kilogrammonkint, ingyen barrelban, 18% göngysuly engedmény, Budapesten, készpénzfizetésre.

Petroleum. (Az *Egyetértés* tudósitása.) Az árjegyzések nagybani eladásoknál a következők: finom amerikai petroleum 23.— forint, finom orosz petroleum 20.50 forint, standard white (szalon, orsovai) kőolaj 19.50 frt, brassói elsőrendü 18.25 frt. 100 kilogrammonkint tisztasulyért 20% göngysulylyal hordóstul Budapestre bérmentve szállitva. Egyes hordók 50 krral drágábbak.

Ásvány-kenőolajok. (Az *Egyetértés* tudósitása.) Orosz nyersanyagból finomitott kenőolajok árai a következők: hengerolaj (hig, magas lobbanási foku) 26.50 forint, kiváló nehéz gépolaj (fajsuly 907/10) 22.50 forint, nehéz gépolaj (fajsuly 905/07) 20.50 frt, könnyü gépolaj (fajsuly 900/02) 18.50 forint, orsóolaj 16.50 forint, tisztitó olaj 14.— forint. Vulkán (tengely)-olaj (fajsuly 907/10) 13.50 frt, mind 100 klg. tisztasuly után hordóstul, valódi göngysulylyal, Budapestre szállitva. Nem orosz nyersanyagból finomitott olajok, fajsuly és kenőképesség szerint 2—5 frttal olcsóbbak.

Repczeolaj és repczepogácsa. (Az *Egyetértés* tudósitása.) *Repczeolaj.* Az üzlet e czikkben csendes. a készáru jegyzése változatlan és például nagyban 33 frt, kicsiben 33½ frt. Az érdeklődés inkább uj áru iránt mutatkozik, a gyárosok azonban nem igen kinálják. Rövid határidőre ugyanazok az árak jegyeztetnek mint a készáruért. *Repczepogácsában* az üzlet csendes egyes tételt 5.40 frton vásároltak, de nagyobb üzlet nem fordult elő. A jegyzése zárul 5.40—5.50 frton teljes kocsirakomány vételénél a budapesti vasuthoz szállitva.

Szeszüzlet. (Az *Egyetértés* tudósitása.) Miután a hét elején gyengébb beszerzések következtében az irányzat ellanyhult, a hét derekán nagyobb kereslet és forgalom folytán ismét a mult heti árak érvényesültek s az irány szilárdabb lett. Az a vélemény uralkodik, hogy a mostani idényben csak futólagos bágyadtság lehetséges, mert a nagyobbodott fogyasztással szemben sehol sincsen nagyobb készlet. — Jegyeztetik: megadóztatott osztalékolt áru (finomitva értendő) 54.75—55.50 forint nagyban és 56 (59.—) forint kicsiben; nem osztalékolt, adómentes áru 16—16.50 frt nyersen és 17.25—17.75 forint finomitva, sajtolt élesztő szesz 54.75 (59) forint. Denaturált szesz 19—20 frt (élénk kereslet mellett), mind 10.000 liter %-kint, hordó nélkül, helyben készfizetésre. A kivitel mult heti keretben mozgott.

Széna, szalma és takarmány. (Fuchs József nagykereskedő tudósitása az *Egyetértés* számára.) A hetivásáron szénában és szalmában nagy behozatal és közepes kereslet volt. Eladatott: középminőségü jobb és elsőrendü széna 2.40—2.80 frton, muhar 3.10— forinton, alomszalma 1.20 frton, zsupszalma 1.60 frton, szecska 2.— frton, 100 kilonkint, fuvaronkint házhoz szállitva. Préselt széna 2—2.40 frton, préselt szalma 1.20—1.40 frton, 100 kl.-kint, a józsefvárosi pályaudvaron.

A hivatalos lapból.

Kinevezések. A kereskedelemügyi miniszter *Bayer* Béla kir. főmérnököt az épitőmesteri képzettség megvizsgálására Budapesten szervezett bizottság tagjává, — az igazságügyminiszter dr. *Somogyi* Szilveszter, a szegedi kir. itélőtáblánál alkalmazott birósági aljegyzőt birósági jegyzővé nevezte ki, — dr. *Papp* Sándor aradi kir. törvényszéki albirót az aradi kir. járasbirósághoz mint végleges székhelyére rendelte ki. — A segesvári pénzügyigazgatóság *Popa* András brassói adóhivatali dijtalan gyakornokot a dicső-szentmártoni adóhivatalhoz ideiglenes minőségü dijas gyakornokká, — a kir. büntető törvényszék elnöke *Szakmány* Lajos budapesti kir. törvényszéki fogházőrt a budapesti kir. büntető törvényszékhez III-ad osztályu hivatalszolgává, — a sátoraljaujhelyi kir. törvényszék elnöke a vezetésére bizott kir. törvényszékhez III-ad osztályu hivatalszolgáva *Mutnyánszky* János kassai kir. itélőtáblai napidijas szolgát, — a vallás- és közoktatásügyi miniszter *Konta* Viktoria okleveles kisdedóvónőt a mátészalkai állami kisdedóvodához óvónővé kinevezte.

Uj anyakönyvvezetők. A m. kir. belügyminiszter az *Abauj-Torna* vármegyei kassa-bélai anyakönyvi kerülethez tartozó, de Szepes vármegye területén fekvő Kis-Folkmár és Opáka községeket, a közigazgatási beosztásnak megfelelően, a Szepes vármegyei nagy-folkmári anyakönyvi kerülethez csatolta át. Egyuttal *Szepes* vármegyében a svábóczi anyakönyvi kerületbe anyakönyvvezetővé, *Ribiczey* Béla körjegyzőt, *Fejér* vármegyében a kálózi anyakönyvi kerületbe *Teleki* István segédjegyzőt anyakönyvvezető helyettessé nevezte ki.

A budapesti áru- és értéktőzsde hivatalos árjegyzése

1899. márczius 11.

Időjárás borult	Vizállás reggel 7 órakor 123 cm.	Hőmérő reggel 7 órakor + 3°C.	Légsulymérő reg. 7 ó. 771 m/m.

A) Árutőzsde.

I. Gabonanemüek.

a) Kész áru.

Minőségi suly hektoliterenkint — 100 kilogrammnak ára

	Ó vagy uj	Faj	74 kg. frttól	74 kg. frtig	75 kg. frttól	75 kg. frtig	76 kg. frttól	76 kg. frtig	77 kg. frttól	77 kg. frtig	78 kg. frttól	78 kg. frtig	79 kg. frttól	79 kg. frtig	80 kg. frttól	80 kg. frtig
Buza	ó	bánsági	—.—	—.—	9.75	9.90	9.95	10.05	10.10	10.15	10.20	10.25	10.35	10.40	10.45	10.50
	ó	tiszavidéki	—.—	—.—	9.95	10.10	10.15	10.25	10.25	10.30	10.30	10.40	10.40	10.50	10.50	10.60
	ó	pestvidéki	—.—	—.—	9.90	10.05	10.10	10.20	10.25	10.25	10.25	10.35	10.35	10.45	10.45	10.55
	ó	fehérmegyei	—.—	—.—	9.95	10.10	10.15	10.20	10.25	10.25	10.30	10.35	10.35	10.45	10.45	10.55
	ó	bácskai	—.—	—.—	10.20	10.25	10.25	10.30	10.35	10.40	10.45	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—
	ó	román átm.	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—
	ó	szerb	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—
	ó	bolgár	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—

	Óvagyuj	Faj	Minőségi suly hekt.-kint	Frttól	Frtig
Rozs	ó	I-rendü	70—72	7.85	7.95
	ó	II-rendü	—	7.75	7.85
Árpa	ó	takarmány	60—62	6.20	6.55
"	ó	égetni való	62—64	6.60	7.40
"	ó	sörfőzésre	64—66	7.60	8.40
Zab	ó	—	39—41	5.80	6.15
Tengeri	ó	bánsági	—	4.65	4.70
"	ó	másnemü	—	4.60	4.65
Repcze	uj	káposzta	—	11.25	12.—
"	uj	bánsági	—	—.—	—.—
Köles	ó	—	—	4.15	4.30

b) Határidőre. Usance-minőségü 100 kilogrammonkint.

	Határidő	Pénz frt	Áru frt
Buza	1899 márcz.	10.50	10.53
"	" ápr.	9.86	9.88
"	1898 október	8.60	8.65
Rozs	1899 márcz.	8.—	8.02
"	" szept.	—.—	—.—
"	1898 okt.	—.—	—.—
Tengeri	1899 április	—.—	—.—
"	" május	4.56	4.57
"	" junius	—.—	—.—
"	1898 julius	—.—	—.—
"	" okt.	—.—	—.—
Zab	1899 márcz.	5.73	5.75
"	" szept.	—.—	—.—
"	1898 okt.	—.—	—.—
Káp.-Repcze	1899 auguszt.	12.10	12.20

A hajószállitás fuvardijtételei Budapestre.

	Honnan	kr.
Duna	Pancsova	—
	Ujvidék	—
	Bezdán	—
	Kalocsa	—
	D.-Földvár	—
Tisza	Szentes	—
	Szeged	—
	Zenta	—
	Titel	—
Száva	Mitrovicz	—
Béga	Temesvár	—
	N.-Becsk.	—

Györbe a fuvardijtétel 10 krral magasabb a budapestinél. A hajódijtételek 100 kg.-kint a szállitási adóval és a biztositási dijjal értetnek. A Béga-állomásokról a burcsellazást beleértve.

Leszámoló árfolyamok márczius 10-éről

Buza	márczius	10.36
"	junius	—.—
"	szept.	—.—
"	okt.	—.—
Rozs	márczius	7.80
"	junius	—.—
"	szept.	—.—
"	október	—.—
Tengeri	május	—.—
"	junius	—.—
"	julius	—.—
"	aug.	—.—
"	szept.	—.—
"	okt.	—.—
Zab	márczius	5.75
"	junius	—.—
"	szept.	—.—
"	október	—.—
Káp.-Repcze	decz.	—.—
Szilva bozsniai 120 db.	nov.	—.—
" " 100 "	nov.	—.—
" " 85 "	nov.	—.—
" szerbiai szokvány	nov.	—.—
" " 100 db.	nov.	—.—
" " 85 "	nov.	—.—
Szilvaiz szlavoniai	nov.	—.—
" szerbiai	nov.	—.—

II. Különféle termények.

Ár 100 kilogrammonkint.

		Faj		Pénz frt	Áru frt
Ingyen hordó	Disznózsir	budapesti		54.—	54.50
		vidéki		—.—	—.—
—	Szalonna	magyar la légenszáritott vidéki		—.—	—.—
		városi légenszáritott, 4 darabos		45.—	45.50
		" " 3 "		48.—	49.—
		füstölt		52.50	53.—
Zsákkal együtt göngysuly tisztasuly helyett.	Szilva Kész áru	bozsniai, 1898 évi, usance-minőség	120 darabos	8.50	8.75
		"	100 "	9.25	9.50
		"	85 "	13.50	13.75
		szerbiai,	usance-minőség	7.—	7.25
		"	100 darabos	9.—	9.25
		"	85 "	13.25	13.50
Minőség 500 grammonkint	Szilva Határidőre	bozsniai,	usance-min.	—.—	—.—
		"	120 darabos	—.—	—.—
		"	100 "	—.—	—.—
		"	85 "	—.—	—.—
		szerbiai,	usance-min.	—.—	—.—
		"	100 darabos	—.—	—.—
		"	85 "	—.—	—.—
Ingyen hordó	Szilvaiz Kész áru	szlavoniai 1898		13.50	14.50
		szerbiai 1898		11.—	12.50
	Szilvaiz Határidőre	szlavoniai 1898		—.—	—.—
		szerbiai 1898		—.—	—.—
—	Heremag	luczerna magyar, 1898		46.—	54.—
		lóhere aprószemü 1898		40.—	44.—
		" középszerü 1898		44.—	48.—
		" nagyszemü 1898		50.—	54.—

B) Értéktőzsde.

I. Államadósság.

a) Magyar államadósság.

Kamatláb	Értékpapirok	Utolsó árfolyam pénz	Utolsó árfolyam áru
4 %	Aranyj. 100,500, 1000 frt névért. drbokban, adóm.	119.80	120.20
4 %	" 10,000 frt névért. darabokban adóm.	119.80	120.20
4 %	Koronaértékü járadék, adómentes	97.80	98.30
3½%	" " "	88.25	88.75
5 %	1876. keleti vasuti államk. aranyb., adólev. 10%	120.75	121.75
4½%	1889. évi államvasuti aranykölcsön, adómentes	121.—	122.—
4½%	1889. " " ezüstkölcsön	101.—	102.—
4 %	Államk. vask. czélj. arany adóm., 200 K. névért.	87.—	88.—
—	1870. évi nyereménykölcsön, 100 frtos darab	162.—	163.—
	1870. " " 50 " "	161.50	162.50
4½%	Magyar regále-kárt. kötvény, adómentes	100.75	101.75
4½%	Horvát-szlavon " " "	101.—	101.75
4 %	Magyar földtehermentesitési kötvény, adómentes	97.—	96.—
4 %	Horvát-szlavon " " "	96.75	97.75
4 %	Tiszai és szegedi nyereménykölcsön	142.—	143.—
5 %	Horvát-szlavon jelz. földv. kötv. adólev. 7%	—.—	—.—

b) Osztrák államadósság.

Kamatláb	Értékpapirok	Utolsó árfolyam pénz	Utolsó árfolyam áru
4²/₁₀%	Egyesitett járadék papirban február—augusztus	101.—	101.50
4²/₁₀%	" " " május—november	101.—	101.50
4²/₁₀%	Egyesitett járadék ezüstben január—julius	100.75	101.25
4²/₁₀%	" " " április—október	100.75	101.25
4 %	Aranyjáradék, adómentes	120.—	120.50
4 %	Koronaértékü járadék	101.40	101.90
4 %	Államsorsj. 1854. évb. 250 frt. p. p. adólev. 20%	172.50	174.50
5 %	" 1860. " 500 " o. é. " "	140.—	141.—
5 %	" 1860. " 100 " " " "	158.—	159.—
—	" 1864. " 100 " " " "	194.50	195.50
	" 1864. " 50 " " " "	194.50	195.50

c) Idegen államadósságok.

Kamatláb	Értékpapirok	Utolsó árfolyam pénz	Utolsó árfolyam áru
6 %	Bolgár államvasuti zálogkölcsön	112.—	113.—
2 %	Szerbia ny.-kölcsön 100 frank ar	33.50	34.50
2 %	" " " 100 " (osztr. felülb.)	35.—	36.—

II. Más kölcsönök.

Kamatláb	Értékpapirok	pénz	áru
4 %	Bosnyák-herczegovinai orsz. kölcsön 1895. évből	95.—	96.—
4½%	Bosnyák-herczegov. orsz. vasuti kölcs. 1898. évről	101.30	102.—
4½%	Budapest főváros 1890. évi kölcsöne, adómentes	99.75	100.75
4 %	Budapest székes-főváros kölcsöne adómentes	96.50	97.50
4 %	Temes-bégavölgyi vizszab. társ. kölcsöne	97.—	98.—

III. Záloglevelek és kölcsönkötv.

a) Budapesti intézetek kibocsátásai.

Kamatláb	Értékpapirok	pénz	áru
4½%	Belvárosi takarékpénztár r.-t.	100.—	101.—
4½%	Egyesült bpesti fővárosi takarékpénztár	100.—	101.—
4 %	" " " koronaért.	97.50	98.50
4½%	Ganz és társa vasönt. s gépgyár r.-t. kölcs. köt.	100.25	101.25
5 %	Kisbirtokosok országos földhitelint.	101.50	102.50
5 %	" " 50½ évre kor. ért.	101.50	102.50
4½%	" " 50½ évre	100.—	101.—
4½%	M. agr.- és járadékbank r.-t. szőlőkötv. kor. ért.	98.—	99.—
4½%	" járadékjegy visszafiz. 102%	99.75	100.75
4½%	Magyar földhitelint. o. é.	100.50	101.50
4 %	" " 41 évre	96.50	97.50
4 %	" " koronaértékben 50 évre	96.50	97.50
3½%	" " koronaértékben 63 évre	88.50	89.50
4 %	" " szabály. és talajjav.	96.25	97.25
4½%	Magyar helyiérd. vasutak kötv. 50½ évre	98.75	99.75
4 %	" " " 50 évre kor. ért.	93.—	94.—
4 %	" " " 50 évre 105%	97.75	98.75
5 %	Magyar jelzáloghitelbank	100.—	102.—
4½%	" "	100.05	101.—
4 %	" "	98.—	99.—
4 %	" " 50 évre koronaértékben	—.—	—.—
4 %	" " közs. k. 50 é., vf. 110 frt.	100.—	100.50
4 %	" " közs. kötv. 50 évre	98.25	99.25
4½%	" " közs. kötv. 50 évre	100.—	101.—
4 %	" " nyer.-kötv.	121.—	122.—
4 %	" " " osztr. felülb.	122.—	123.—
—	" " nyer.-jegy	17.—	18.—
—	" " " osztr. felülb.	18.—	19.—
3 %	" " nyer.-kötv.	103.50	104.50
4½%	Magyar országos közp. takarékpénztár	100.—	101.—
4½%	" " " kor. ért.	100.—	101.—
4 %	" " "	97.50	98.50
4½%	Magyar takarékpénzt. közp. zálogbankja	100.25	101.25
4 %	Magyar takarékpénzt. közp. zálogb. kor. ért.	98.25	99.25
4½%	" " " közs. k.	99.—	100.—
4 %	" " " "	96.—	97.—
4 %	Osztrák-magyar bank 40½ évre	100.10	101.10
4 %	" " 50 évre	100.10	101.10
4 %	Pesti hazai első takarékp. közs. kötv.	95.60	96.10
4 %	" " " zálogl. kor. ért.	98.25	99.25
4½%	Pesti m. keresk. bank	100.—	101.—
4 %	" " "	98.—	99.—
4½%	" " " közs. k. vissz. 110 frt	103.75	104.75
4 %	" " " közs. k. vissz. 210 k.	99.—	100.—

b) Vidéki és külföldi int. kibocsátásai.

Kamatláb	Értékpapirok	pénz	áru
5 %	Albina takarék- és hitelintézet	101.—	102.—
5 %	Aradi polgári takarékp. 40 évre	—.—	—.—
5 %	" " " 40 é. visszafiz. 110 frt.	—.—	—.—
5½%	" " " 40 évre	—.—	—.—
4½%	Aradmegyei takarékpénztár	98.50	99.50
5 %	Bosnyák-herczegovinai szabad. országos bank	—.—	—.—
4½%	Debreczeni első takarékpénztár	99.—	99.50
5 %	Erdélyr. m. jelzáloghitelb. 40 évre	100.—	101.—
4½%	" " " 40 évre visszafiz.	98.50	99.50
4½%	Horvát-szlavon országos jelzálogbank	100.50	101.25
4½%	" " " közs. kötv.	100.—	100.50
5 %	Nagyszeb. ált. takp. 31½ é., vissz. 110 frt	102.—	—.—
5 %	" " " 40 évre, vissz. 106 frt	102.—	—.—
5 %	" " " 40 évre, III. kib.	101.75	102.25
4½%	" " " 35 évre, IV. kib.	100.25	101.25
5 %	Nagyszebeni földhitelintézet	102.50	103.50
5½%	" "	102.—	—.—
6 %	" "	103.—	—.—
4½%	" " VI. kib.	100.—	101.—
3 %	Osztrák földhitelintézet nyer.-kötv.	120.50	121.50
—	" " nyer.-jegy	16.—	17.—
5 %	Temesvár első takarékpénztár	100.—	101.—
4½%	" " "	99.25	100.—

IV. Elsőbbségi kötvények.

Kamatláb	Értékpapirok	pénz	áru
4½%	Adria m. kir. tengerhajózási részvényt.	100.50	101.50
4 %	Budapesti közuti vaspálya-társ. koronaért.	99.50	100.50
4 %	Budapest villamos városi vasut r.-t.	98.50	99.50
4 %	Budapest-pécsi vasut	97.—	98.—
4 %	Déli vasut	—.—	—.—
6 %	Első cs. kir. szab. dunagőzhajózási társ.	—.—	—.—
4 %	Kassa-oderbergi vasut 1889, ezüst	98.—	99.—
4 %	" " 1889, arany	118.—	119.—
4 %	" " 1891, ezüst	98.—	99.—
4 %	" " 1891, arany	118.—	119.—
4 %	" " (oszt. von.) 1889. ez.	99.—	100.—
4½%	Magyar folyam- és tengerhajózási r.-t.	100.—	101.—
5 %	Magyar-gácsországi vasut I. kib.	108.—	109.—
5 %	" " II. kib.	108.—	109.—
4 %	" " ezüst	98.50	99.50
5 %	Magyar ny. v. (székesf.-győr-gráczi vonal)	108.—	109.—
5 %	" " " 1874. kib.	108.—	109.—
4½%	Magyar v. els. kölcsön beruh. czélra, arany	118.50	119.50
4 %	Osztrák-magyar államvasut 1883.	—.—	—.—
3 %	" " X. kib. 1885	—.—	—.—
4½%	Torontáli helyi érdekü vasutak	—.—	—.—

V. Bankok részvényei.

Osztalék 1898-ra	Értékpapirok		pénz	áru
—.—	Angol-osztrák bank	120	156.50	157.50
6.—	Budapesti bankegyesület	100	100.50	101.—
10.—	Első magyar iparbank	150	171.—	173.—
—.—	Fiumei hitelbank	80	97.—	99.—
—.—	Fővárosi bank-részvénytársaság	100	78.—	80.—
60.—	Budapesti giro- és pénztár-egylet	2000 K.	—.—	—.—
6.—	Hazai bank-részvény-társaság	200 K.	113.50	114.—
—.—	Hermes magy. ált. váltóüzlet részvt.	200 K.	117.—	122.—
—.—	Horvát kereskedelmi bank	240 K.	—.—	—.—
—.—	Horvát leszámitoló bank	400 K.	—.—	—.—
—.—	Horvát-szlavon országos jelzálogbank	100	115.—	117.—
—.—	Magyar általános hitelbank	200	—.—	—.—
—.—	Magyar ipar- és kereskedelmi bank	100	—.—	—.—
fr.—.—	Magyar jelzáloghitelbank	100 ar.	—.—	—.—
—.—	Magyar kereskedelmi r.-t.	200	200 —	210.—
—.—	Magyar leszámitoló és pénzváltó bank	400 K.	—.—	—.—
—.—	Magyar takarékp. közp. jelzálogbankja	500	518.—	528.—
—.—	Osztrák hitelintézet	160	—.—	—.—
44.10	Osztrák-magyar bank	600	920.—	920.—
70.—	Pesti magyar kereskedelmi bank	500	1411.—	1416.—
—.—	Unionbank	200	325.—	326.—

VI. Takarékpénztárak részvényei.

Osztalék 1898-ra	Értékpapirok		pénz	áru
6.—	Belvárosi takarékpénztár	100	104.—	105.—
—.—	Budapest III. kerületi takarékpénztár	50	121.—	123.—
5.—	Budapest-erzsébetvárosi takarékpénztár	200 K.	82.—	83.—
14.—	Budapesti tak. pénzt. és orsz. zalogk. r. t.	400 K.	227.—	229.—
62.—	Egyesült budapesti fővárosi takarékp.	300	1162.—	1164.—
18.—	Magyar általános takarékpénztár	500 K.	309.—	310.—
40.—	Magyar országos központi takarékpénzt.	300	782.—	787.—
400.—	Pesti hazai első takarékpénztár	1000	7950.—	8000.—

VII. Biztositó-társaságok részv.

Osztalék 1898-ra	Értékpapirok		pénz	áru
—.—	Bécsi biztositó társaság	200	210.—	220.—
—.—	Bécsi élet- és járadék-biztositó intézet	100	270.—	280.—
—.—	Első magyar általános biztositó társaság	1000	3340.—	3400.—
—.—	Fonciére, pesti biztositó intézet	100	98.—	100.—
—.—	Lloyd, magyar viszontbiztositó társ.	100	87.—	89.—
—.—	Magyar jég- és viszontbiztositó r.-t.	100	108.—	110.—
—.—	Nemzeti baleset-biztositó r.-t.	200 K.	125.—	128.—
—.—	Pannonia viszontbiztositó intézet	300	775.—	825.—

VIII. Gőzmalmok részvényei.

Osztalék 1898-ra	Értékpapirok		pénz	áru
—.—	Concordia-gőzmalom r.-t.	400	250.—	260.—
—.—	" " elsőbbségi részv.	400	400.—	—.—
—.—	Első budapesti gőzmalom r.-t.	500 K.	720.—	725.—
—.—	Erzsébet-gőzmalom-társ.	200	265.—	270.—
—.—	Lujza-gőzmalom r.-t.	160	182.—	186.—
—.—	Pesti hengermalom-társ.	400	595.—	600.—
—.—	Pesti molnárok és sütők gőzmalom r.-t.	200	253.—	255.—
—.—	Pesti Viktória-gőzmalom	150	145.—	147.—

IX. Bányák és téglagyárak részv.

Osztalék 1898-ra	Értékpapirok		pénz	áru
—.—	Budapesti tégla- és mészégető r.-t.	200 K.	109.—	112.—
16.—	Budapest-szentlőrinczi téglagyár	100	205.—	215.—
—.—	Egyesült tégla- és czementgyár r.t.	100	86.—	87.—
—.—	Északm. egyesült kőszénb. és iparv.	100	138.—	139.—
—.—	Felsőmagyarorsz. bánya és kohóm. r.-t.	100	103.—	104.—
—.—	István téglagyár r.-t.	100	74.—	76.—
—.—	Kassa-somodi kőszénbánya r.-t. id. elism.	30	21.—	22.—
8.—	Kis-sebesi granitbánya r.-t.	200 K.	125.—	130.—
—.—	Kőbányai gőztéglagyár r.-t.	160	740.—	745.—
22.—	Kőszénbánya és téglagyár r.-t.	20 K.	323.—	324.—
6.—	Lechner rákosi téglagyár r.-t.	100	100.—	103.—
—.—	Magyar asphalt r.-t.	100	222.—	224.—
—.—	Magyar ált. kőszénbánya r.t.	100	114.50	115.50
—.—	" " " 1898. kib.	100	116.—	117.—
—.—	Magy. gőztégla-, czem.- és gypszgyár r.-t.	100	80.—	85.—
—.—	Magyar keramiai gyár r.-t. elöv. jog. n.	100	157.—	159.—
—.—	Péterhegyi téglaipar r.-t.	200 K.	85.—	87.—
32.—	Salgótarjáni kőszénbánya r.-t.	100	605.50	606.50
15.—	Ujlaki tégla- és mészégető r.-t. elöv. jog. n.	150	225.—	227.—

X. Vasmüvek és gépgyárak részv.

Osztalék 1898-ra	Értékpapirok		pénz	áru
—.—	Első magyar gazdasági gépgyár r.-t.	200	150.—	155.—
—.—	„Danubius" m. hajó- és gépgyár r.-t.	200 K.	87.—	88.—
—.—	Ganz és társa vasöntőde és gépgyár	400	2225.—	2240.—
—.—	Magyar belga fémipargyár r.-t. elsőbbs.	200 K.	—.—	—.—
—.—	Nadrági vasipar társulat	200	—.—	—.—
—.—	„Nicholson"-gépgyár részv.-társ.	200 K.	113.—	115.—
—.—	Rimamurány-salgótarjáni vasmü r.-t.	100	—.—	—.—
13.—	Schlick-féle vasöntőde és gépgyár	200	210.—	211.—
—.—	Teudloff s Dittrich gépgyr.-t. A) sor. elölj.	200 K.	110.—	114.—
—.—	Weitzer János gép-, waggongyár r.-t.	400 K.	268.—	270.—

XI. Könyvnyomdák részvényei.

Osztalék 1898-ra	Értékpapirok		pénz	áru
—.—	„Athenaeum" irodalmi és nyomdai r.-t.	100	380.—	390.—
—.—	Franklin-társulat	150	270.—	280.—
—.—	„Kosmos" müintézet	100	90.—	95.—
—.—	„Pallas" irodalmi és nyomdai r.-t.	200	190.—	195.—
80.—	Pesti könyvnyomda r.-t.	500	1420.—	1450.—

XII. Különféle vállalatok részv.

Osztalék 1898-ra	Értékpapirok		pénz	áru
—.—	Altalános waggonkölcsönző-társulat	400 K.	595.—	600.—
—.—	„Apollo" kőolajfinomitó-gyár r.-t.	200 K.	—.—	60.—
37.50	Bantlin-féle vegyi gyárak r.-t.	500 K.	490.—	500.—
—.—	Bihar-Szilágyi olajipar r.-t.	200 K.	—.—	—.—
—.—	Brassói cellulose gyár r.-t.	200 K.	138.—	145.—
—.—	Budapesti általános villamossági r.-t.	200 K.	115.50	116.—
—.—	Bpesti Zsolnay-féle porcz.-fayenczegy.r.-t.	2000 K.	1300.—	1350.—
6.—	Első magyar betüöntöde r.-t.	100	135.—	138.—
—.—	Első magyar gyapjumosó- és bizom. r.-t.	200	—.—	—.—
—.—	Első magyar óragyár r.-t.	500 K.	—.—	—.—
—.—	Első magyar részvény serfőződe	300	1300.—	1310.—
12.—	Első magyar sertéshizlaló r.-t.	200	270.—	280.—
—.—	Első magyar szállitási vállalat r.-t.	200	—.—	—.—
—.—	Első magyar szálloda r.-t.	80	235.—	245.—
—.—	Első pesti spódium és csontliszt gyár	100	129.—	133.—
—.—	Fiumei rizshántoló- és rizskeményitő gyár	500	1600.—	1650.—
—.—	Gschwindt-féle szeszgyár	200	490.—	500.—
—.—	„Hungária" műtrágya és kénsav-gyár	100	—.—	—.—
—.—	Jordan Viktor-féle bőrgyár r.-t.	100	20.—	25.—
—.—	" " " els. részv.	100	45.—	—.—
—.—	Kabelgyár részvénytársaság	200	320.—	330.—
—.—	Kőbányai király serfőző r.-t.	200 K.	45.—	47.—
—.—	Kőbányai polgári serfőző részvény-tár.	200 K.	86.—	88.—
—.—	Magyar czukoripar r.-t. A. sor	100	134.—	136.—
—.—	" " " B. sor	100	167.—	169.—
—.—	Magyar fém- és lámpaáru-gyár r.-t.	100	133.—	135.—
—.—	Magyar ruggyantaárugyár r.-t.	100	159.—	—.—
—.—	Magyar vasuti forgalmi r.-t. elöv. jog. n.	200 K.	253.—	258.—
7.50	Magyar villamossági r.-t.	200 K.	153.50	154.50
—.—	Nagyszebeni villamosmü r.-t.	500	490.—	510.—
—.—	Nemzetközi villamossági társaság	200	325.—	330.—
—.—	Nemzetközi waggonkölcsönző r.-t.	400 K.	572.—	576.—
—.—	Popper Lipót faipar r.-t.	2000	—.—	—.—
—.—	Quarnero részvénytársaság	100	—.—	—.—
—.—	Royal nagyszálloda részvénytársaság	200 K.	42.—	45.—
—.—	Szegedi kenderfonógyár r. t.	200	300.—	310.—
—.—	Sziszeki tarházak r.-t.	100	—.—	—.—
—.—	Telefon-Hirmondó r.-t.	100 K.	—.—	—.—
—.—	Törökbirodalmi dohányegyedárusági r.-t.	200 fr.	135.—	136.—

XIII. Közlekedési váll. részv.

Osztalék 1898-ra	Értékpapirok		pénz	áru
—.—	Adria m. kir. tengeri hajózási r.-t.	100	244.—	244.50
—.—	Aradi és csanádi egyes. v. r.-t. törzs.-r.	100	110.—	112.—
—.—	Baja-Zombor-Ujvidéki helyi érd. v. r.-t.	100	—.—	—.—
—.—	Barcs-pakráczi vasut elsőbbs. részv.	200	205.—	207.—
—.—	Budapesti közuti vaspálya társ.	100	—.—	—.—
—.—	" " " id. részj.	100	384.50	385.50
—.—	" " " elv. jegy	—	270.—	275.—
—.—	Budapesti villamos városi vasut r.-t.	100	234.50	235.50
—.—	" " " " elv. jegy	—	96.—	100.—
—.—	Budapest-szent-lőrinczi h. é. vasut	100	—.—	—.—
—.—	" " " " els. részv.	100	—.—	—.—
—.—	Bpest-ujpest-rákosp. vill. köz. vasut r.-t.	200 K.	80.—	85.—
—.—	Debreczen-hajdunánási vasut h. é. v. els. r.	100	102.—	103.—
—.—	Déli vasut	200 ar.	—.—	—.—
—.—	Első cs. kir. szab. dunagőzhajó-társ.	500 p. p.	468.—	472.—
—.—	Gölniczvölgyi vasut r.-t. elsőbbs. részv.	200 K.	—.—	—.—
—.—	Kassai közuti vasut	100	—.—	—.—
—.—	Kassa-oderbergi vasut	200	189.—	190.—
—.—	Kassa-tornai helyi érd. vasut r.-t. els. r.	200	197.50	198.50
—.—	Magyar folyam- és tengerhajózási r.-t.	200 K.	—.—	—.—
—.—	Magyar-gácsországi vasut	200	214.—	215.—
—.—	Magyar helyi érdekü vasutak r.-t.	200	—.—	—.—
—.—	Magyar nyugoti vasut	200	213.50	214.50
—.—	Máramarosi sóvasut els. részvény	100	96.—	97.—
—.—	Máramarosi sóvasut törzsrészvényei	100	62.—	67.—
—.—	Máramarosi sóvasut B. részvényei	100	62.—	67.—
—.—	Marosvásárh.-szászreg. vasut els. részv.	100	100.—	101.—
—.—	Nagykikinda-nagybecsker. vasut els. r.	100	100.—	101.—
—.—	Oriente magy. tengeri hajózási r.-t.	1000 K.	—.—	—.—
fr.—.—	Osztrák-magyar államvasut	200 ar.	—.—	—.—
—.—	Pécs-barcsai vasut	200	215.—	220.—
—.—	Szlavoniai h. é. vasut els. részvény	200	170.—	175.—

XIV. Sorsjegyek.

Névérték drbkint	Értékpapirok	pénz	áru
5	Bazilika sorsjegy	6.20	6.70
5	" " osztr. felülbelyegzéssel	6.60	7.10
—	" " nyeremény-jegy	1.70	1.90
100	Bécsvárosi nyereménykölcsön 1874. évről	176.—	178.—
40	Budavárosi sorsjegy	63.50	65.50
40	" " osztr. felülbelyegzéssel	65.50	67.50
2	„Jó sziv" egyesületi sorsjegy	3.50	3.80
2	" " " osztr. felülbelyegz.	3.80	4.20
5	Magyar vörös-kereszt sorsjegy	9.—	9.50
5	" " " osztr. felülbélyegz.	11.50	12.—
—	" " " nyeremény-jegy	2.80	3.20
25 L.	Olasz vörös-kereszt sorsjegy	11.—	11.50
25 L.	" " " osztr. felülbélyegz.	11.75	12.25
10	Osztrák vörös-kereszt sorsjegy	20.50	21.—
100	Osztrák hitelintézeti sorsjegy	199.—	201.—
40 p. p.	Pálffy sorsjegy	64.50	65.50

XV. Pénznemek.

Értékpapirok	pénz	áru
Arany, cs. és kir. vert	5.69	5.74
" " " " kör.	5.66	5.71
" osztrák vagy magyar 8 frtos	9.56	9.60
" 20 frankos	9.56	9.60
" 20 márkás	11.79	11.83
" török aranylira	—.—	—.—
Német birod. vagy egyenért. bankj. (100 márka)	58.95	59.15
Franczia bankjegy (100 frank)	47.77½	47.97½
Olasz bankjegy (100 lira)	44.25	44.45
Papirrubel darabonkint	1.27¼	1.28¼
Román bankjegy (100 lei)	—.—	—.—
Szerb bankjegy (100 ezüst dinár)	—.—	—.—

XVI. Váltók árfolyama (látra).

Bank-kamatl.	Értékpapirok		pénz	áru
2½%	Amsterdam	100 hollandi frtért	99.55	99.95
3½%	Brüssel	100 frankért	—.—	—.—
3 %	London	10 sterlingért	120.45	120.85
4½%	Német bankpiaczok	100 márkáért	58.97½	59.17½
5 %	Olasz bankpiaczok	100 liráért	44.05	44.2[illegible]
3 %	Páris	100 frankért	47.80	48.—
4½%	Svájczi bankpiaczok	100 "	47.45	47.65
5 %	Szentpétervár	100 rubelért	127.—	128.—

XVII. Határidőre kötött értékp.

Márczius hó végére.

Értékpapirok	pénz	áru
Magyar aranyjáradék	119.90	120.10
Magyar koronajáradék	97.85	98.05
Magyar általános hitelbank	397.25	397.75
Magyar ipar- és kereskedelmi bank	105.50	106.—
Magyar jelzáloghitelbank	253.25	253.75
Magyar leszámitoló és pénzváltó bank	265.25	265.75
Rimamurányi vasmü	320.50	321.—
Budapesti közuti vaspálya-társaság	394.50	295.—
Osztrák hitelintézet	369.20	369.40
Déli vasut	66.—	66.50
Osztrák-magyar államvasut	[illegible]	360.50

Leszámitoló árfolyamok márczius 10-éről.

Magyar ált. hitelbank	398.—	Pesti m. keresk. bank	1412.—	Salgó Tarjáni kőszénb. t.	603.—
Osztrák hitelintézet	370.—	Kassa-somodi kőszénb. r.-t.	—.—	Lujza gőzmalom r.-t.	—.—
Magyar aranyjáradék	—.—	Magyar czukoripar r.-t. A. sor	136.—	Danubius-Schoen. hajógyár	—.—
Magyar koronajáradék	—.—	Magyar czukoripar r.-t. B. sor	165.—	Schlick-féle vasöntöde r.-t.	—.—
Magyar ip. és keresk. bank	—.—	Magyar asphalt r.-t	—.—	Bpesti takp. és zálogk. r.-t.	—.—
Magyar jelzáloghitelbank	—.—	Belvárosi takarékpénztár r.-t.	—.—	Budapesti vill. városi vasut	291.—
Magyar leszámitoló bank	—.—	Magy. ált. kőszénb. r.-t.	—.—	M. orsz. közp. takarékp.	—.—
Rima-Murányi vasmü r.-t.	—.—	Magy. ált. kőszénb. r.-t. 1898. kib.	—.—	Kőszénbánya és téglagyár r. t.	325.—
Bpesti közuti vaspálya t.	—.—	Bp. közuti vasp. id. r. jegy	386.—	Első Pesti Spodiumgyár	—.—
Déli vasut	—.—	Magy. keramiai gyár r.-t.	157.—	Weitzer-féle waggongyár	—.—
Osztr.-magyar államvasut	—.—	Ujlaki téglagyár r.-t.	225.—	Egyes. Bp. főv. takarékp.	—.—
Budapesti bankegyesület	100.—	Fiumei hitelbank r. t.	—.—	Pesti hazai első takarékpénztár	—.—
Első magyar iparbank	170.—	Ganz-féle vasöntöde r.-t.	2225.—	Bp.-ujpest-r. villam. vasut	—.—
Hazai bank r.-t.	114.—	Magyar villamossági r. t.	153	Budapesti villamossági r.-t.	—.—

Kamatozó kincstári utalvány kamatlába (6 hó)	4%	Járadékok és bankzáloglevelek elzálogositásánál	5½%
Az Osztrák-Magyar bank kamatlába váltóleszámitolásnál	5%	Más értékpapirok elzálogositásánál	6%

Ezen hirdetési rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betükből 2 krral, s compact betükből szedve 4 krajczárral fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

Minden hirdetésre felvilágositás a kiadóhivatal ingyen. Czimmel ellátott hirdetések minden közlése után még 30 kr. bélyegilleték is fizetendő.

TELEFON 6354. Csak oly levelekre válaszolunk, melyekkel a válaszra szükséges levélbélyeg vagy levelezőlap beküldetik és a hirdetés alatt álló szám közöltetik. TELEFON 6354

Kis hirdetéseket elfogad az Egyetértés számára a központi hivatal Papnövelde-utcza 8. sz. és a következő fiók kiadóhivatalok:

Breuer nővérek dohánytőzsdéje VI. ker.. Teréz-körut 54. szám.

Burger Vilmosné dohánytőzsdéje Andrássy-ut 51. (Oktogon.)

Deutsch Julia dohánytőzsdéje József-körut 50. sz.. (Baross-utcza sarkán.)

Nemecsek A. dohánytőzsdéje IV. Petőfi-tér 3. szám.

Toldi Lajos könyvkereskedése Buda, II., Fő-utcza 2. szám, valamint minden hirdetési iroda.

Kiadóhivatali üzenet. Tudakozódásoknál csakis olyan levelekre válaszolunk, a melyekért a válaszbélyeg beküldetett.

Jeligés hirdetéseknél a hirdető a kiadóhivatal előtt ismeretlen.

A. A. 7375. Levele ment.

Eladás.

Használt és uj pénz-szekrények rendkivüli olcso áron kaphatók a bécsi pénzszekrénygyár raktárában, Budapest, V., Bálvány-utcza 6. sz. 31885

Eladó háztelkek. VII. ker. rákospatak és körvasut közötti területen, ujonnan felosztott 62 drb. házhely, gyári czélokra is alkalmas, 3 évi lefizetésre is kaphatók. A telek nagysága 300 □-öl. Ára ölenkint 6 frttól feljebb. Bővebbet Simon Péter házmesternél Budapest, Dohány-utcza 63, vagy Sepsi Istvánnál Zugló, Névtelen-utcza 25. 7410

Élénk forgalmu, vidéki rendezett tanácsu városban, közvetlen a piacz mellett, a város legélénkebb helyén mindenféle üzletre nagyon alkalmas sarokház örök áron, kedvező feltételek mellett eladó. Csak komoly vevők ajánlataira válaszolok, melyeket e lap kiadóhivatalába „Alföldi város“ czim alatt kérek. Ügynökök kizárva. 11086

Szőlő-ojtványok. Gyökeres furmint asszubort termő ojtványok eladók Wekerdi Balázsnál Bihar-Nagy-Rábén. 7409

Eladó a VII. kerületben egy földszintes ház 368 □-öl gyümölcsös kerttel. Utolsó ára 16.000 frt. Czim a kiadóhivatalban. 7398

Könnyü fizetési feltételek! Diszes, olcsó vasbutorok, gyermekkocsik, gyermekágyak ruganyos aczélsodrony ágybetétek, afrik és lószőr, matraczok, paplanok, szövetfüggönyök, ágy- és asztalteritők, kárpitezott fabutorok, tükrök és függőlámpák kaphatók Pápai és Náthán gyárosoknál, Budapest, VI. Andrássy ut 2. (Foncière palota.) Vidékre és helyben részletfizetésre is szolgálunk minden árfelemelés nélkül. Arjegyzéket ingyen és bérmentve küldünk. 35220

Alkalmazást keres.

Házfelügyelő állást keres középkoru házaspár, a ki nagyobb bérházban már alkalmazva volt. 1000—2500 frt biztositékot adhatnak. Czim a kiadóhivatalban. 7305

Magánházakhoz, varróleány, ki a varrásban és szabásban teljesen jártas, óhajtana alkalmazást nyerni. Czim a kiadóhivatalban. 7406

Előkelő keresztény földbirtokos családnál alkalmaztatni óhajt a háztartás minden ágában, főzésben, külső és belső, pusztai és falusi gazdálkodásban, tejkezelésben, kertészkedésben, baromfitenyésztésben jártas, munkás és rendszerető, kevés igényü, jó családból való s e téren megelégedésre müködött, idősebb árva kisasszony, ki a fősulyt inkább a jó bánásmódra és állandó otthonra fekteti. Szives megkeresést „A. A.“ jelige alatt e lap kiadóhivatalába kér. 7375

Egy fiatal ember ki több ideig egy heti lapnál müködött, kitünő „Adminisztrator“ és a kiadásban teljesen jártas, ajánlja magát valamely kiadóhivatalba, esetleg pénzbeszedői vagy raktárnoki állást is elfogad. Óvadékkal rendelkezik. Szives megkereséseket „H. L.“ jelige alatt továbbit a kiadóhivatal. 11101

Könyvelésben teljesen jártas hivatalnok, az esti órakra foglalkozást keres. Czim e lap kiadóhivatalában. 11100

Anya helyettesi állást elvállal, intelligens vidéki tanitónő, ki a háztartásban gyakorlott és a gyermekeket szereti, több évig főuri családnál müködött. Levelet a kiadóhivatal továbbit P. L. M. jelige alatt. 7380

34 éves özvegy, házvezetőnői vagy nagyobb gyermekekhez, vagy öregek mellé fölolvasó nőnek ajánlkozik németül is beszél. Czimet megmondja a kiadóhivatal. 7267

Alkalmazást nyer.

Jó kereset szerezhető sorsjegyeknek részletfizetés melletti eladásával. Tisztességes egyénnek mint ügynökök alkalmaztatnak. Az első magyar iparbank váltó-üzlete, Budapest, IV., Deák Ferencz-utcza 5. 35669

Oktatás.

Nevelőnőket, gyermekkertésznőket és bonneokat ajánl és elhelyez lelkiismeretesen Szegheőné S. Lujza Budapest, VI. ker., Andrássy-ut 28. 35594

Idősbb német nevelőnő ki a szép franczia, és angol nyelvet teljesen birja és alapos zongoratanitást is végez, óhajt állást komoly családnál: ajánlatokat A. B. jelige alatt továbbit a kiadóhivatal. 7408

Lakás és bérlet.

Haszonbérlet. Biharmegyében vasuthoz ¾ óra távolságban egy 600 magyar holdas birtok egytagban épületekkel, továbbá más helyen 1000 magyar holdas birtok szintén épületekkel, mely utóbbi ha kivántatik, még 500 holdnyi területtel kibővithető több évekre haszonbérbe adatik. További értesitésért Nadányi Miklóshoz Puszta-Kovácsiban u. p. Berettyó-Ujfalu lehet fordulni. 35367

Elegánsan butorozott külön bejáratu szoba, a Király-utcza elején, egy vagy két ur részére azonnal kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 7391

Bérbeadó. Üllei-ut Erkel-utcza sarkán 5 nagy utczai szobás uri lakás szalonnal 950 frtért; nagy bolt lakással 650 frtért; több más lakás olcsó bérért. Czim a kiadóban. 7411

Különféle.

Pénzkölcsönök Bel- és külföldről olcsó kamatra kieszközöltetnek. Czim a kiadóhivatalban. 11083

Tavasz-buza, Duppaui zab, Rigai len, Fehér bokorbab, Székely, alcsuthi és királyné tengeri 50 kilós zsákokban nagyban is eladó

Gróf Teleki Arvéd ur drassói uradalmában u. p. Koncza. Ugyanott kiválóan kifejlett telivér magyar **tenyészbikák** is kaphatók. 35595

Hölgyeknek! segélyt és tanácsot nyujtok titoktartással, kényelmesen berendezett lakásomon, figyelmes ápolás, ellátás, esetleg gondos orvosi segély nyerhető, sok évi elismert gyakorlattal birok. Metzger Sarolta, okl. szülésznő, Csömöri-ut 6. II. em. 21. A központi pályakerttel szemben. 7407

Vérpiros NARANCS valódi cataniai vérpiros fajnarancs. Helyben száza 2.50, 3.50 és 4 frt. Vidékre vasuton egy eredeti láda ca 150—160 drb vérpiros muscat narancs 5.25 frt, ugyanolyan láda sárga fajnarancs 3.75 frt.

1 láda óriás piros 80—110 drbig 4.50
1 láda óriás sárga 80—110 drbig 3.—

5 kl. postakosár:
Vérpiros fajnarancs ... 1.75
Vérpiros muscat-narancs 2.—
Mandarin legszebb 50 drb 2.—
Jaffa óriás narancs ... 1.50
Messinai sárga narancs ... 1.40
Czitrom szép tartós 50 drb 1.30
Carfiol, olasz 5—6 rózsa ... 1.45
Idei máltai burgonya ... 1.10
1 kiló Muscat datolya. frcz. 1.40
1 kiló Czukros gyümölcs fr. 1.90
Giardinettó vegyes finom déligyümölcsök kilós doboz ... 1.40
1 kiló Malaga-szőlő ... 1.40
1 kiló Szalon bonbon 1.20 és 1.60
½ kiló Csokolad bonbon créme ... .90
1 kiló Mogyoró feltört ... 1.10
Liptói friss turó 1 böd. 50 és — .96
6 drb franczia Imperial sajt 1.20
100 drb bajor csiga ... 1.20
Jamaika rum finom 1 üveg ... 1.—
Jamaika rum legfinomabb ... 1.50
¼ kilós doboz: Orosz családi tea 1.50; Csász. kev. tea legfin. 2.—; Törmelék tea ... 1.—
Dessert teasütemény ¼ dob. 1.—

Az áruk vegyesen is rendelhetők. Vidékre mindent fagymentesen ingyen csomagolva küld a pénz előleges beküldése, vagy utánvét mellett

PINTÉR GYULA Magy kir. udvari szállitó Budapest, Kecskeméti-utcza 15. Ismételadók, gyógyszerészek és vendéglősöknek árengedmény. — Részletes fűszeráru árlap ingyen. 35488

Ócska és uj ajtók, ablakok méret után teljesen felszerelve olcsón kaphatók 35683 **Eisler Ármin** épitő-asztalosnál Budapest, V., Nádor-utcza 61. (a Lipót-körut sarkán.)

Erőteljes, nemesitett **gyümölcsfák** darabonkint 10, 15 és 20 krajczáron, valamint nemesitett **rózsafák** a legszebb fajokban darabonkint 50, 60 és 70 krajczáron kaphatók az aszódi magyar királyi javitó intézetben. 35716

Nem kell gummi! Unger-féle tojáskák. Az egyedüli biztos sikerü védszer. Mintadoboz bérmentve 2 frt 20 kr. Egyedüli lerakat Ausztria-Magyarország részére Budapesten 35546 **Klein Józsefnél,** Váczi-körut 7. sz.

Pályázatok (a Budapesti Közlönyből.)

Szilágy-csehi kir. jbiróságnál ellenőr. Kolozsvári kir. javitóintézetnél tiszti irnok. Técsői kir. jbiróságnál irnok. Topánfalvi kir. jbiróságnál irnok. Szatmári kir. törvényszéknél hivatalszolga. Kolozsvári kir. javitó intézetnél hivatalszolga. Fiumei m. k. adóhivatalnál ellenőr. Puchói kir. jbiróságnál telekkönyvi átalakitó dijnok. Nagy-kikindai kir. tvszéknél aljegyző Maros-vásárhelyi m. kir. állami ipari szakiskolánál épitő ipari szaktanár. Szegedi m. k. pénzügyigazgatóságnál fogalmazó gyakornok. Krapinai magy. kir. adóhivatalnál adótiszt. Pécsi m. kir. pénzügyigazgatóságnál számtiszt. Beregszászi m. kir. pénzügyigazgatóságnál p. ü. biztos. Mezőkászonyi kir. jbiróságnál albiró. B.-gyarmati kir. jbiróságnál albiró. Topánfalvi kir. jbiróságnál aljegyző. Eperjesi m. kir. pénzügyigazgatóságnál számtiszt. Kaposvári kir. törvényszéknél aljegyző. Szinérváraljai kir. adóhivatalnál ellenőr. Budapesti kir. tud. egyetem I. sz. szülészeti és nőgyógyászati kórházánál gépész fütő. Gölniczbányai kir. adóhivatalnál gyakornok. Lugosi m. k. adóhivatalnál I. oszt. ellenőr. Szegedi kir. fővámhivatalnál ellenőr.

Központi raktár Ausztria-Magyarország részére: **Berlyak F. Bécs, I., Naglergasse 1.** Eladás minden gyógyszertárban.

Egy doboz Nestlé-féle gyermekliszt ... 90 kr.
„ „ Nestlé-féle süritett tej ... 50 kr.
Gyermeklisztből mintadobozok kivánatra ingyen és bérmentve. 35661

33507 A száj- és fogak észszerü ápolására: a speczifikus **Puritas fog-szappan**

Osztr. m. szab. Világkiállitási érem London 1862. Páris 1878. **Dr. FABER C. M.** I. Miksa császár ő felsége házi orvosának stb. készitménye. Központi raktár: Bécs, I., Bauernmarkt 3. sz. Raktárak minden gyógyszertárban, vegyszer- és illatszerkereskedésben. Ugyanott kapható a cs. és k. sz. Eucalyptus szájviz, dr. Faber C. M. készitménye. Puritas fogkefe háromféle keménységben.

Meghivás

Az „Első budapesti gőzmalmi részvény-társaság“ t. cz. részvényeseihez,*) az **1899. márczius hó 27-én, hétfőn, d. u. 3 órakor** a malomépületben (V., Klotild-utcza) megtartandó

XXXII. rendes közgyülésen

való részvételre.

NAPIREND:

1. Két részvényes választása a közgyülésről felvett jegyzőkönyv hitelesitésére.
2. Az igazgatóság és felügyelő bizottság évi jelentése.
3. A mérleg előterjesztése, a felmentvény megadása és az osztalék megállapitása.

Budapest, 1899 márczius hó 11-én.

35723 *Az igazgatóság.*

*) Az alapszabályok **21.** §-a: „Mind a rendes, mind a rendkivüli közgyülésen csak azon részvényesek vannak szavazatra jogositva, kiknek részvényei legalább három hónappal előbb a társaság részvénykönyvébe nevükre bevezettettek és legkésőbb a közgyülést megelőző harmadik napon a társaság pénztáránál letétettek. A letétkor elismervények fognak adatni, melyek belépti jegyül szolgálnak, a melyen a letevő neve, a letett részvények és a szavazatok száma kitüntetve leend.“

12. §. Minden közgyülésen **tizenöt** részvény birtoka **egy** szavazatot ad. Huszonnál több szavazatot azonban egy részvényes sem gyakorolhat, még pedig tekintet nélkül arra, vajjon ez saját nevében, vagy pedig más szavazatképes részvényesek meghatalmazásából, vagy mint részvényes és mint meghatalmazott együttesen történik-e.“

13. §. „Meghatalmazásból képviselni csak szavazatjoggal biró részvényesek vannak jogositva.“ (A meghatalmazások törvényes módon állitandók ki.)

Az alapszabályok 67. §-a értelmében a mérleg a felügyelő bizottság jelentésével együtt f. é. márczius 19-től kezdve az üzleti helyiségben a hivatalos órák alatt megtekinthető és arról a részvényeseknek kivánatra lenyomatok fognak adatni.

Figyelmeztetés. Azon t. cz. részvényesek, kik egyszersmind meghatalmazásból más szavazatképes részvényeseket is képviseltetnek, tisztelettel felkéretnek, hogy a részvények letételezése alkalmából a nevükre szóló meghatalmazást is beadni méltóztassanak. **(Utánnyomat nem dijaztatik.)**

Salzerbad Hainfeld mellett, A.-Ausztriában. Bécs közelében.

Karlsbaddal és Franzensbaddal analog sósforrások. Hidegviz gyógyintézet, elsőrangu Alpesi gyógyhely női bajokban, Oertel-Schroth, Plaifair, Weir-Mitchell-féle gyógymódokra, tej, savó, kumisz és kefir kurákra villamos kezelés, massage, szensavas fürdőkre stb. berendezve. Idegbajok, idegesség, hysteria kezelése physikai gyógyhatányokkal. — Olcsó és kényelmes nyári lakások (konyhával is.) Prospektust küld az igazgatóság. — Magyar rendeles. — Fürdőorvos Dr. Schenk Arthur Bécs, IX., Thurngasse 15. sz. **Idény kezdete május 15-én.** 35334

HOFF JÁNOS MALÁTA CUKORKÁI köhögésnél, rekedtségnél, elnyálkásodásnál, különösen pedig tüdőhuturrusnál fölülmulhatatlanok a valódi maláta-hivonat czukorkák; emésztési zavar előidézése nélkül használhatók bármely mennyiségben. Egy doboz ára 10 kr., egy zacskó ára 30 kr. Kapható az összes gyógyszertárakban, drogua, csemege- és füszerkereskedésekben. Magyarországi kizárólagos főraktár: **TÖRÖK JÓZSEF gyógyszertára, Király-utca 12.**

Ritka alkalmi vétel! Örökség megosztás végett északkeleti megyében, kies, egészséges, termékeny vidéken, nevezetes város közelében fekvő, mintegy 4000 holdból álló **birtok** 250.000 forintért eladó. Spekuláczióra is érdemes megvenni; majd fele része kitünő sík fekvésü szántó és kaszáló, a többi értékes erdő. 25 holdas parkban 18 szobás kastély, megfelelő gazdasági épületek; gazdasági szeszgyár. Bővebbet: **Velenczei Zsigmond** urnál 35697 Budapest, Dohány-utcza 68.

Hirdetések e lap részére felvétetnek a kiadóhivatalban Papnövelde-utcza 8. szám.

KÉRJEN minden gyógyszertárban, drogueriában, illatszer-kereskedésben, fodrászüzletben csak **OSAN** készitményt, ha fogai tisztántartására és konzerválására tart valamit. — Ha szállitója ezen czikket még nem tartaná raktáron, ugy azonnal rendeltesse meg vele, mert különben abba a helyzetbe jut, hogy én szállitom önnek az Osant költségmentesen. Tessék minden más fogtisztitószert a leghatározottabban visszautasitani, ha valaki Osan helyett ilyesmit ajánlana. A védjegyre és a czimre pontosan ügyelni szíveskedjék.

ANTON J. CZERNY WIEN XVIII., Carl Ludwigstrasse 6. (saját házában).

Főraktár: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszertára Budapest, Király-u. 12. és a NÁDOR-gyógyszertár, Váczi-körut 17. 33865

Árak: Osan-szájeszenczia 88 kr. Osan-fogpor 44 kr. Osan-fogkefe 30 kr. — Orvosilag ajánltatott.

Tavaszi TOILETTEK a legnagyobb választékban és a legelegánsabb kivitelben mérsékelt árakon **A. LEGRAND** IV., Váczi-utcza 25., I. em. 35718

Minden versenyt fölülmulja. Az általánosan elismert legszolidabb, legnagyobb és **legolcsóbb bevásárlási forrás** az Első budapesti férfi- és gyermekruha-különlegességi **áruházban** Károly-körut 26. sz.

Ajánlja dusan fölszerelt raktárát a következő árak mellett:

Egy férfiöltözet, tiszta gyapjukelme 6.50 frt.
Egy férfifelöltő, finom kiállitással 8.50 „
Egy férfi-Havelok (teveszőr) ... 6.— „
Egy férfinadrág (kamgarn) ... 3.— „ (és feljebb)

Nagy választék fiu- és gyermek-különlegességekben, ugyszintén Havelokokban a legolcsóbbtól a legfinomabbig.

Egész elkülönitett osztály angol módszer szerint mérték szerinti megrendelésekre angol, franczia és skót szövetekben.

Posta-megrendelésnél mellbőség és nadrág hossza elegendő. Nem megfelelő esetén a pénz visszaadatik. 35684

Legolcsóbb bevásárlási forrás! — Tessék róla meggyőződni!

Kérem a pontos czimre ügyelni!

Az „ANKER“

élet- és járadék-biztositó-társaság

Igazgatóság: **Bécs, I., Hoher Markt II.** (Anker-Hof.)

Magyarországi vezérképviselőség: **Budapest, VI., Deák-tér 6.** (Anker-udvar.)

a társaság saját házaiban. 33956

Társasági vagyon 1897 végén	124 millió korona.
Biztositási állomány 1897 végén	480 millió korona.
Kifizetések összege a társ. 40 évi fennállása óta	204 millió korona.
Dij- és kamatbevételek az 1897. évben	18,852.000 korona.

Az „A“ osztalékterv szerint nyereményrészesüléssel biztositottak az utolsó tiz évben következő osztalékot kaptak készpénzben:

1889 ... 25%, 1890 ... 25%, 1891 ... 25%, 1892 ... 25%, 1893 ... 25% a befizetett évi dijak
1894 ... 25%, 1895 ... 25%, 1896 ... 25%, 1897 ... 25%, 1898 ... 25% a befizetett évi dijak

A vegyes- és takarékpénztári biztositásoknál „B“ osztalékterv szerint (u. n. emelkedő osztalék) az első nyeremény-felosztás 1897-ben volt és az osztalék a biztositás egész tartama alatt befizetett összes dijak 3 százalékát tette ki készpénzben, és pedig 1897-ben 9%) az évi 1898-ban 12%) dijnak

Jutányos dijak mellett, kedvező feltételek a biztositottak részére.

Prospectussal és felvilágositással szolgál a fenti magyarországi vezérképviselőség (hová ügynökségek iránti ajánlatok is intezendők), valamint a társaság ügynökei.

MAGYAR KRITIKA. Második évfolyam.

A tudomány, irodalom és müvészet minden ágát felölelő kritikai folyóirat. A vall.- és közokt. miniszterium által az összes iskoláknak ajánlva.

Felelős szerkesztő: **BENEDEK ELEK.** Kiadja egy kilencz tagu szerkesztő- és kiadóbizottság (Aldássy Antal, Balassa József, Benedek Elek, Földes Géza, Heltai Ferencz, dr. Juba Adolf, Lázár Béla, Nyáry Sándor, Roboz Andor).

A MAGYAR KRITIKA minden hó 1-én és 15-én jelenik meg

16—20 oldalon s Magyarországon az egyetlen kritikai folyóirat, mely szakavatott tollakból a tudomány, irodalom és müvészet minden ágát felölelő tárgyilagos kritikákat közöl. Belső és külső munkatársai a legelőkelőbb szaktudósok és irók. Vezérczikkei rendszerint általános érdekü irodalmi és müvészeti kérdésekről szólanak. Megbecsülhetetlen szolgálatot tesz a **folyóiratok** ismertetésével, az **uj könyvek pontos jegyzékével**, a mit egyedül csak e folyóiratban lehet megtalálni. Az első évfolyamban **200-nál több** kritika jelent meg. Irtak és irnak bele többek közt: Bayer József, Balogh Péter, Borovszky Samu, Császár Elemér, Cserép József, Endrődi Sándor, Erődi Béla, Farkas Gyula, Fodor Ármin tvsz. biró, Gaal Mózes, Geréb József, Gyulai Ágost, Hegedüs István, Heller Ágost, Horváth Cyrill, Jakab Ödön, Kardos Albert, Katona Lajos, Kempf József, Kereszty István, Király Pál, Lenkei Henrik, Mahler Ede, Márkus Dezső, Munkácsi Bernát, Nagy Géza, Palágyi Menyhért, Pikler Gyula, Pruzsinszky János, Reichard Zsigmond, Rényi József, Rupp Kornél, Salgó Ernő, Sarbó Arthur, Sebesztha Károly, Simonyi Jenő, Szalai Emil, Szász Károly, Széchy Károly, Szilasi Móricz, Szokolay Kornél, Tauszk Ferencz, Téglás Gábor, Vadnai Károly, Waldapfel János, Zlinszky Aladár.

A MAGYAR KRITIKA előfizetési ára:

Egész évre 5 frt. Félévre 2 frt 50 kr. Negyedévre 1 frt 25 kr.

1065 Kiadóhivatal: **Budapest, VII. kerület, Kertész-utcza 45. szám.**

A kőbányai király sörfőző Dr. Korányi és Dr. Kétly egyetemi tanár urak által gyógyczélokra ajánlott **Góliát-Malátasöre** idegbajokban, vérszegénységnél, emésztési zavaroknál, gyengeségnél stb. kiváló sikerrel használtatik és egyuttal **Legkellemesebb üditő ital.**

Ára helyben — vidékre kőbányai vasuti állomáshoz szállitva: **nagy palaczk 19 kr., kis palaczk 13 kr.** fogyasztási adóval együtt. Vidékre legkisebb szállitmány 30 palaczk.

Betét: nagy ládáért 1 frt 60 kr., kis ládáért 1 frt 20 kr., palaczkért 6 kr., mely azoknak bérmentes visszaadásakor visszaszolgáltatik.

Megrendelhető: **a gyári irodában Kőbányán, a városi irodában VII., Kertész-utcza 40. és a vidéki raktárosoknál.**

Budapesten kapható minden nagyobb füszerkereskedésben és poharankiut a Quisisana automata buffet-kben is. 35200

BUTOR!

Teljes **szalon-, ebédlő-, háló-** és **uri szoba-berendezések**, valamint egyes **asztalos- és kárpitozott butorok** a legkoulánsabb árak mellett szerezhetők be az országszerte legjobb hirnévnek örvendő **SÁRKÁNY és SCHÜTZ** butorkereskedő-czégnél **Budapest, VII., Erzsébet-körut 12.** (a New-York kávéházzal szemben.) 35714

Árjegyzék 25 kr.-nak bélyegekben való beküldése ellen bérmentve.

BOGDÁN JÓZSEF kocsigyár, Budapest, IX., Páva-utcza 10—12. Raktárak: VIII., Muzeum-körut 10., második udvar és IX., Páva-utcza 7. szám. 35696

Nagy választék mindennemü **urihintók** és **gyászkocsikban.** — Árjegyzék kivánatra ingyen és bérmentve.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller Liniment. Capsici comp.

Ezen hirneves háziszer ellentállt az idő megpróbálásának, mert már több mint 30 év óta megbizható, **fájdalomcsillapitó bedörzsölésként alkalmaztatik köszvénynél, csuznál, tagszaggatásnál és meghüléseknél** és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem **igazi népszerü háziszer,** melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszertárban készletben van; főraktár: **Török József gyógyszerésznél Budapesten.** Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbértékü utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony“ védjegy és Richter czégjegyzés nélkül mint nem valódit utasitsa vissza.

RICHTER F. AD. és társa, cs. és kir. udvari szállitók, RUDOLSTADT.

Márczius 15.

A szabadsajtó születésének nagy napján országszerte tartandó **ünnepélyeken emlékbeszédek, felolvasások, alkalmi szónoklatok tartására** mint forrásmunka kiválóan alkalmas könyv:

Gracza György 1848 márczius 15. Élénk szinekkel ecseteli a nagy nap előzményeit, lefolyását és országos nagy hatását. **Ára 15 kr.** (A Magyar Könyvtár 32. füzete.)

Kossuth Lajos 1848 julius 11-iki beszéde. **Ára 15 kr.** (A Magyar Könyvtár 36. füzete.)

Ábrányi Emil **Márcziusi dalok** és egyéb hazafias költemények. **Ára 15 kr.** (A Magyar Könyvtár 85. füzete.)

Az ujabb magyar hazafias lira legkiválóbb lantosának különböző években márczius 15-re irt költeményei vannak itt együtt. De közli egyéb szebb hazafias verseit is.

Alkalmi szavalatra kiválóan alkalmas hatásos költemények!

A szabadságharcz történetére vonatkozó **nagyobb munkák:**

Gracza György **Az 1848—49-iki magyar szabadságharcz története.** 5 kötetben. Ára diszkötésben 35 frt.

Gracza György **Kossuth Lajos élete és müködése.** Ára füzve 1.20. Diszkiadás velinpapiron füzve 2 forint. Diszkiadás 3 forint.

Megrendelhetők: **LAMPEL RÓBERT (Wodianer F. és Fiai)** cs. és kir. udvari könyvkereskedésében **Budapest, VI. ker., Andrássy-ut 21. szám.**

A MAGYAR NÉP MULTJA és JELENE

ELSŐ KÖTET.

A SZOLGASÁGTÓL A SZABADSÁGIG.

Irta BENEDEK ELEK.

31 részben szinnyomatu müméllékletttel és 207 szövegképpel.

TARTALMA:

Bevezetés. A honfoglaló magyarok. Szabadok és nem szabadok. A bálvány és a kereszt küzdelme. Szent László. Megye és község. A királyi hatalom. Az arany bulla. A tatárjárás. A főnemesség. Uri hatóság alatt. Az erdélyi parasztlázadás. A hunyadiak kora. Dózsa György lázadása. Mohács. Török világ — német világ. A kurucz-világ. A csöndes évek. Életünket és vérünket. Negyven év. Virrad. Szabadság, egyenlőség, testvériség.

Ára pompás diszkötésben 8 forint.

Megrendelhető az **„EGYETÉRTÉS“ kiadóhivatalában** Budapest, IV., Papnövelde-utcza 8. szám.

Magyar királyi államvasutak. Üzletvezetőség Szombathely.

3455/I. szám.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak Kis-Czell állomáson az állomási vendéglő üzletére kötött szerződés 1899. évi junius hó 14-én lejárván, nevezett vendéglői üzletnek ugyanazon időponttól számitott háromévi időtartamra azaz 1899. évi junius hó 15-étől 1902. évi junius hó 14-ig leendő bérbeadása iránt ezennel nyilvános ajánlati tárgyalás hirdettetik.

Az 50-kros bélyeggel és „Ajánlat a m. kir. államvasutak Kis-Czell állomásán levő vendéglő üzletének bérbevételére 3455/99 számhoz“ felirattal ellátott, boritékba zárt és lepecsételt, nemkülönben a kellő okmányokkal felszerelt ajánlatok **1899. évi április hó 30-án déli 12 óráig** a m. kir. államvasutak szombathelyi üzletvezetősége titkári hivatalához posta utján, térti vevény mellett nyujtandók be, bánatpénz fejében pedig 150 azaz: egyszázötven o. é. forint készpénzben vagy állami letétre alkalmas értékpapirokban a nevezett üzletvezetőség gyüjtőpénztárának 1899. évi április hó 19-én déli 12 óráig leteendő.

Értékpapirok a budapesti illetőleg a bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett 14 napnál nem régibb utolsó napi évfolyam szerinti értékben, de csak névértéken alól fognak számittatni.

A vendéglő bérletére vonatkozó feltételek a nevezett üzletvezetőség III. (forgalmi) osztályában és a kis-czelli állomásfőnöknél a hivatalos órák tartama alatt megtekinthetők, miért is az ajánlatot tevőktől feltételeztetik, hogy a feltételeket ismerik és azokat magokra nézve egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

A feltételektől eltérő, vagy a kitüzött határidőn tul érkezett ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

A m. kir. államvasutak részéről fentartatik azon jog, hogy az ajánlattevők közül tekintet nélkül az ajánlott bérösszegre, szabadon választhasson.

Szombathely, 1899. évi február hóban.

Az üzletvezetőség.

(Utánnyomat nem dijaztatik.) 1114

Elgyengült férfierő (Impotentia) bármily öreg korban is, csakis az orvosi világ által legujabban olyannyira felkarolt és hatásában páratlan sikerü **Electro Massage vagy Psychrophor** által gyógyitható legrövidebb idő alatt biztos és állandó sikerrel **Dr. KAJDACSY** v. cs. és kir. ezredorvos **Elektrotherapiai rendelő intézetében.** Budapest, V. ker., Váczi-körut 4. szám I. emelet. Rendel: d. e. 9 órától d. u. 4 óráig; este 7—8 óráig. **Garanczia:** 25 évi részben katona-, részben magánorvosi praxis. — Külön váró- és gyógytermek. — Levelekre azonnal discrete válaszoltatik.